PROGRAMUL DEGUVERNARE
2017-2020

București, 2017

CUPRINS

1. Viziunea 1

2. Programul de politici publice pentru perioada 2017-2020 13

Politici macroeconomice. Fiscalitate. Buget 14

Capitolul Economie. Politici industriale. Politici în domeniul resurselor minerale neenergetice Comerț și relații internaționale. Protecția Consumatorului..... 31

Capitolul Fonduri Europene 35

Capitolul Turism 46

Capitolul Politici publice privind IMM 50

Capitolul Politici publice în domeniul Muncii și Justiţiei Sociale 53

Capitolul Politici în domeniul educației..... 60

Capitolul Politici în domeniul cercetării-dezvoltării-inovării..... 71

Capitolul Politici în domeniul sănătății..... 74

Capitolul Administrație Publică. Politici regionale..... 81

Capitolul Politici agricole și de dezvoltare rurală 88

Capitolul Politici de mediu. Apele şi Pădurile 95

Capitolul Politici în domeniul energiei 105

Capitolul Politici pentru infrastructura de transport..... 113

Capitolul Politici în domeniul comunicațiilor. Convergență digitală..... 126

Capitolul Politica de Apărare și Securitate Națională 136

Capitolul Afaceri Interne..... 144

Capitolul Politică Externă 149

Capitolul Justiție 162

Capitolul Cultură. Culte. Minorități..... 167

Capitolul Tineret şi Sport..... 176

Politici pentru Diaspora..... 183

1. Viziunea

Perioada 2017-2020 reprezintă o provocare pentru România atât din perspectiva oportunităților cât și a riscurilor. Viziunea noastră de politici publice pleacă de la premisa construirii unei societăți echilibrate, bazată pe principii incluzive.

Guvernările PSD şi ALDE au adus creștere economică și bunăstare în rândul cetățenilor. O putem face din nou, acționând atât pe plan intern cât și pe plan extern.

În plan intern, obiectivul constă în fundamentarea unei creșteri economice inteligente, sustenabile și incluzive, de natură a furniza premisele consolidării unui stat puternic, proactiv și a unei societăți echilibrate, cu o clasă de mijloc extinsă. Nevoia de a ieși din capcana modelului economic bazat pe avantajul unei forțe de muncă ieftine și trecerea la forța de muncă calificată reprezintă principala provocare a următorilor ani. Consolidarea stabilității macroeconomice concomitent cu creșterea investițiilor publice și private vor fi de natură să asigure convergența nominală și reală cu nivelul mediu de dezvoltare din Uniunea Europeană.

Calitatea resursei umane este primordială. Privim educația ca un factor strategic de dezvoltare. Educaţia a fost şi va rămâne un domeniu de interes major, mereu pe agenda publică. Educaţia trebuie să fie captivantă, continuă și coerentă. Captivantă poate să devină pentru cei şcoliţi prin contactul cu lumea reală, centrată pe „a face” în totală concordanţă cu „a şti“ pentru a motiva şi interesa elevul şi studentul aflat în procesul de învăţare. Continuă – păstrarea interesului şi motivaţiei pe toată durata şcolarizării, de la ciclul primar şi până la finalizarea studiilor superioare. Coerentă – prin viziunea care să asume un mesaj consistent la nivel naţional, să asigure o abordare integrată, cu infrastructură bazată pe tehnologiile moderne la toate nivelurile de învăţământ și să aibă o abordare de tip antreprenorial cu accent pe creativitate şi inovare. Nu în ultimul rând, trebuie să stimuleze şi să asigure continuitatea abordărilor şi prin activităţile extracurriculare şi interdisciplinare relevante.

Implementarea principiului egalității de șanse în educație, îmbunătățirea performanțelor educaționale, abilităților și competențelor tuturor copiilor și tinerilor, prin accesul la un sistem de educație de calitate, relevant și incluziv sunt cheia pentru creștere economică și prosperitate. În condițiile unui declin demografic accentuat, reducerea abandonului școlar, care a atins cote îngrijorătoare și este în creștere, a devenit crucială pentru dezvoltarea sustenabilă a României, permițând valorificarea potențialului fiecărui copil.

Etapa de dezvoltare prezentă a României impune dezvoltarea unui capital uman înalt calificat, precum și investiția în cercetare – inovare – dezvoltare CDI, astfel încât, în toate domeniile industriale, să fie asigurată eficiența proceselor și realizarea unor produse de înaltă calitate, transformând România într-un pol de competitivitate în zonă.

Viziunea principală a programului Guvernului în domeniul sănătății este construită în jurul cetățeanului și nu a sistemului medical, scopul final fiind acela ca serviciile de sănătate să fie cât mai aproape de cetățean.

În acest sens, Guvernul susține construirea a 8 spitale regionale, dotate cu echipamente de ultimă generație și a unui spital republican, în București, care va fi organizat ca centru de urgență-excelență și cercetare, pe toate specialitățile. În plus putem asigura finanțarea investițiilor în modernizarea spitalelor judetene și a ambulatoriilor de specialitate, pentru a asigura condiții optime actului medical și pentru a asigura accesul cetățenilor la servicii de sănătate la ei în județ. Ca obiectiv prioritar vedem dotarea localităților cu ambulanțe, în vederea asigurării transportului pacienților în condiții optime la unitățile medicale (program ce va asigura prezența unei ambulanțe în fiecare comună). Punem accentul pe tratamentul inițial de calitate, în acest sens fiind necesară asigurarea dotării minime a cabinetelor medicilor de familii și includerea acestora în programe de formare profesională, astfel încât să eliminăm fenomenul prin care foarte multi pacienţi aglomerează inutil secţiile de primiri urgenţe, când de fapt au afecţiuni minore, pentru care ar trebui să se adrese medicilor de familie. Propunem un pachet de salarizare motivant pentru personalul medical, astfel încât să oprim exodul medicilor.

Un alt pilon principal al modelului de dezvoltare îl reprezintă creșterea potențialului economiei. Numai astfel vom putea îndeplini deopotrivă regulile fiscale la care ne-am angajat și stimularea creării de locuri de muncă bine plătite. Vom încuraja capitalul autohton în același timp cu o strategie consistentă de atragere a investițiilor străine directe mai ales în sectoarele cu valoare adăugată ridicată. Considerăm că România trebuie să investească masiv în infrastructură și în fabrici noi. Nu mai putem doar să vindem ce produc alții. Ne trebuie capacități de producție noi și aici, pe lângă investițiile private, credem că și statul poate juca un rol prin Fondul Suveran de Investiții și Dezvoltare și schema de start-up propuse, prin investiţii în industria de apărare, energie, tehnologia informației,industriealimentarășialtele.

În domeniul politicilor economice, obiectivul strategic îl constituie implementarea unui alt model de politică industrială, care să genereze creșterea economică inteligentă a României. Este prioritar ca România să treacă de la modelul bazat pe industrii intensive în forța de muncă slab calificată și industrii cu grad redus de prelucrare către industrii inovative, energie și industrii ecologice. Politica industrială activă trebuie bazată pe subvenții condiționate de indicatori de performanţă, abordare policentrică și concentrare pe clusterele de competitivitate. Specializarea producției pe industrii cu intensitate tehnologică ridicată va fi de natură să genereze câștiguri de competitivitate și să reducă dependența exporturilor românești de câteva ramuri industriale. Pilonii principali ai politicii de reindustrializare națională sunt: cercetare – dezvoltare – inovare, dezvoltarea spiritului antreprenorial pentru dinamizarea pieței naționale, accesul la finanțare și la piețele de capital, promovarea investițiilor ca factor de dezvoltare economică, stimularea accesării fondurilor europene. Statul se va implica activ, în principal prin instituirea pârghiilor necesare de dezvoltare, inclusiv constituirea de fonduri de investiții și prin demararea de proiecte de investiții publice cu impact semnificativ în regim *greenfield* sau *brownfield*, acordarea de facilități pentru investiții private, indiferent de natura capitalului social (autohton sau străin).

Sprijinirea sectorului IMM reprezintă o prioritate a programului economic. Contributor de importanță strategică la creșterea economică și crearea de locuri de muncă, sectorul întreprinderilor mici și mijlocii trebuie să beneficieze din partea statului de politici publice ce vizează o reglementare inteligentă, consultare sistematică cu organizațiile reprezentative, un sistem fiscal atractiv, creșterea accesului la finanțare, simplificarea procedurilor și debirocratizare. Pe de altă parte, considerăm că vom putea genera creștere organică și prin debirocratizare, prin creșterea ușurinței de a face afaceri - în acest sens propunem eliminarea a peste o sută de taxe parafiscale, un program de promovare a proprietății intelectuale românești precum și măsuri de reducere a numărului de proceduri administrative/declarații necesare inițierii/consolidării unei afaceri.

Pentru a crește competitivitatea României, absorbția integrală a fondurilor europene până în 2023 este stringentă. Guvernul își propune accelerarea ritmului de cheltuire a fondurilor europene pentru a ajunge la o rată de 72,5% până la 31 decembrie 2020 și 100% până la 31 decembrie 2023. România are şansa de a crea mai multe locuri de muncă şi de a aduce mai multe resurse la bugetul de stat prin promovarea unei strategii integrate de dezvoltare a turismului. Avem suficiente monumente de importanţă istorică şi religioasă şi suficiente frumuseţi naturale pentru a creşte semnificativ numărul de turişti straini care vizitează anual România.

Reforma administrației publice are obiective subsumate țintelor strategice promovate în „Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014 – 2020”: eficiență, responsabilitate, credibilitate, transparență și deschidere către cetățean. Pentru a realiza aceste deziderate ne propunem crearea unei administrații suple, cu viteză de reacție rapidă și proactivă, consistență în decizii și cu resurse umane motivate și profesioniste.

Obiectivele generale privind politicile de dezvoltare regionale sunt conforme cu Strategia privind dezvoltarea teritoriului național pentru orizontul 2035. Pilonul fundamental al viziunii noastre va fi abordarea de tip policentric, bazat pe dezvoltarea polilor de creștere economică și creșterea conectivității acestora cu zonele de dezvoltare şi cu teritoriile europene.

Interconectarea eficientă a reţelelor energetice, de transporturi și broadband, dezvoltarea infrastructurii și a unei reţele de localităţi competitive şi coezive prin sprijinirea specializării teritoriale și formarea zonelor urbane funcționale sunt considerați pilonii fundamentali de aplicat în următorii patru ani.

Viziunea României în domeniul politicilor energetice trebuie să se axeze pe securitatea aprovizionării cu energie a cetăţenilor ei, pe o bază de încredere şi de solidaritate reală ca și criterii esenţiale ale noii uniuni energetice europene. Sistemul energetic românesc trebuie integrat la nivel continental și este necesar să fie bazat pe concurenţă, pe utilizarea optimă a resurselor şi susţinut de un sistem de reglementare autonom, independent, transparent şi eficace atât pentru pieţele de energie cât şi pentru operatori şi consumatori.

Prin politicile publice puse în practică în domeniu, România poate oferi încredere

deopotrivă investitorilor şi consumatorilor, prin semnale de preţ formate transparent şi nediscriminatoriu, care să reflecte necesităţile pe termen lung şi obiectivele de politici energetice la nivelul României. Şi, cel mai important, este de a orienta toate aceste politici având consumatorul în prim plan, ca motor al acestui unic proces de tranziţie a sectorului energetic, beneficiar al noii revoluţii tehnologice şi digitale ca participant activ la piaţa de energie şi cea de producţie de energie şi beneficiar al reducerii facturilor în care consumatoriivulnerabilisuntcorectdefiniţi,identificaţi siprotejaţi.

Politicile agricole și de dezvoltare rurală vor trebui să asigure stimulente pentru ca sectorul agricol să devină un motor de creștere economică și o sursă de locuri de muncă pentru populația din mediul rural, odată cu garantarea veniturilor agricultorilor pentru a evita migrația spre urban. Considerăm că se impune accelerarea modernizării agriculturii prin implementarea unor reforme în domeniul cercetării și inovării în agricultură și elaborarea unui program național de cercetare, dar și prin adoptarea de măsuri care să conducă la comasarea terenurilor, finalizarea reformei funciare și identificarea de măsuri menite să conducă la salvarea zonei montane. Vom realiza creșterea suprafețelor irigate atât prin măsuri de stimulare a utilizării eficiente a apei, cât și prin facilitarea accesului agricultorilor la un preț rezonabil al energiei electrice. Nu în ultimul rând, propunem aplicarea unor măsuri care să pună accentul pe siguranța și securitatea alimentară.

România trebuie să acceseze intrarea în cercurile virtuoase de dezvoltare. Doar așa vom ajunge la o creștere economică mai mare. Creșterea economică înseamnă bunăstare mai mare, înseamnă venituri mai mari. Veniturile mai mari înseamnă cerere de bunuri mai mare. Cererea de bunuri mai mare presupune creșterea ofertei de bunuri de către firme și deci înseamnă locuri de muncă mai multe și mai bine plătite, înseamnă consolidarea clasei de mijloc, înseamnă mai mulți bani la buget, mai multe investiții și din nou o creștere economică sustenabilă.

Sustenabilitatea creșterii economice nu poate fi menținută fără a implementa o diseminare echitabilă a beneficiilor creșterii economice. Și aici trebuie să ne rupem de modelul actual - mult la puțini și puțin la mulți. Trebuie să prevenim polarizarea societății - astăzi 15% din populație câștigă 85% din venituri și 85% din populație 15% din venituri. Vrem să creștem și să consolidăm clasa de mijloc.

Cu privire la programul social, misiunea principală pe care ne-o asumăm este aceea de a asigura un parcurs constant către îmbunătățirea nivelului de trai al populației, care va avea ca rezultat întărirea coeziunii sociale și reducerea decalajelor față de statele dezvoltate ale Uniunii Europene. Am dovedit că prin asumarea unor strategii înțelepte de creștere economică putem obține un număr semnificativ de noi locuri de muncă, venituri mai mari pentru categorii sociale importante, reducerea inegalităților sociale, creșterea accesului populației la servicii de calitate și la resurse. O putem face din nou!

Impunerea unui nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii trebuie să fie obiectivul fundamental al României. Ne vom continua demersurile pentru a realiza o piață a muncii incluzivă şi reducerea inegalităților prin promovarea unor politici publice coerente și realiste, care să determine o piață a muncii performantă, dinamică și flexibilă, ceea ce va

asigura accesul majorității cetățenilor la locuri de muncă de calitate, în funcție de competențele și abilitățile lor, la venituri decente și fără discriminare.

Acest obiectiv poate fi atins numai printr-o abordare multisectorială, combinând măsurile pentru modernizarea pieței muncii cu cele din domeniul educației, susținând măsuri de incluziune socială, îmbunătățind serviciile medicale, promovând investiții în sectorul productiv și în cercetare-dezvoltare-inovare. Scopul nostru principal este acela de a asigura o dezvoltare durabilă pentru România, o îmbunătățire semnificativă a nivelului de trai pentru toți cetățenii țării noastre, inclusiv pentru acele persoane care sunt într-o poziție vulnerabilă.

Combaterea nivelului demotivant de salarizare va contribui la reducerea inegalităților și la creșterea economică. Este nevoie ca salarizarea în sectorul public să răspundă nevoilor stringente ale angajaților, dar și să stimuleze și să premieze performanța. De asemenea, este important ca, prin măsuri active, sectorul privat să fie sprijinit, în sensul generării de oportunități pentru creșterea salariilor. România nu mai poate rămâne o țară în care resursa umană să fie prost plătită. Competivitatea resursei umane românești trebuie generată prin pregătire, eficiență și motivare, nu prin costul redus al acesteia.

Tinerii sunt viitorul României, resursa strategică a țării, pentru care statul român are datoria să asigure toate condițiile unei vieți decente și prospere. Doar prin crearea de noi locuri de muncă, prin îmbunătățirea calității și a accesului la educație, prin susținerea familiei tinere, prin stimularea natalității putem asigura noilor generații un viitor aici, acasă, în România.

Readucerea sindicatelor, patronatelor și organizațiilor societății civile ca parteneri sociali ai Guvernului este importantă. Întărirea dialogului social este esențială pentru creșterea competitivității într-o economie sănătoasă. Proiectele importante trebuie realizate prin consultarea permanentă a partenerilor sociali, mecanism fundamental în decizia politică, ignorat constant în ultimul an și devenit un proces pur formal.

Acordarea respectului cuvenit, inclusiv în ceea ce privește asigurarea unor venituri decente, pentru cei care au muncit o viață, trebuie să fie o prioritate a oricărei guvernări. Este important ca veniturile persoanelor vârstnice, care au petrecut o mare parte din viață în câmpul muncii, să le permită acestora să ducă o viață demnă și decentă și după pensionare.

Gândim modernizarea sistemului de asistenţă socială prin transformarea acestuia dintr-un sistem pasiv în unul proactiv, asigurând trecerea de la un sistem bazat pe beneficii la unul axat pe servicii. Vom realiza schimbarea accentului pus pe asistenţa acordată individului prin instituirea unor măsuri de protecţie socială în jurul securizării familiei. Avem în vedere creşterea gradului de securitate socială, dar şi responsabilizarea individuală, printr-o politică socială centrată pe copil şi familie, care să încurajeze o îmbătrânire demnă, bazată pe un sistem integrat de servicii şi prestaţii sociale, mai ales, pentru grupurile vulnerabile.

Scopul principal este acela ca toţi cetăţenii să aibă oportunităţi egale în societate, să fie apreciaţi şi valorizaţi, să trăiască decent, demn și în bunăstare, iar nevoile lor elementare să fie satisfăcute.

Totodată, măsurile din domeniul asistenței sociale vor trebui realizate în strânsă legătură cu celelalte măsuri privind ocuparea, sănătatea, educația, spațiul de locuit, obiectivul general fiind acela de creștere a calității vieții cetățenilor și, prin aceasta, a unei societăți incluzive.

Copiii și familiile din România se confruntă în continuare cu probleme care le afectează atât prezentul, cât și viitorul. Eforturile guvernării vor fi canalizate cu preponderență către: investirea în copilăria timpurie, îngrijirea sănătății, educație de calitate, precum și în îngrijirea bazată pe serviciile din comunitate și serviciile de reabilitare; sprijinirea familiilor și persoanelor care îngrijesc copii, astfel încât, să se asigure condițiile de bază necesare acestora și stabilitatea familiei. În acest sens, gândim dezvoltarea sectorului economiei sociale ca un partener important al autorităților publice pentru furnizarea de servicii sociale de calitate cu costuri economice reduse.

Egalitatea de gen reprezintă un domeniu prioritar în modelul social pe care îl propunem. Intenționăm să promovăm energic întregul set de prevederi antidiscriminare, pentru a crește eficiența lor. Avem în vedere atingerea acestui obiectiv inclusiv prin parteneriate cu organizațiile nonguvernamentale specializate. România va da un semnal ferm privind determinarea sa de a lupta cu fenomenul violenței împotriva femeilor.

Pentru a stopa efectele negative ale declinului alarmant al populației, propunem un pachet de măsuri concrete pentru sprijinul copiilor și al familiilor din care provin. Guvernul consideră că investiția în copii reprezintă cea mai importantă investiție în viitor. De aceea, misiunea noastră explicită și prioritară este să asigurăm pentru toți copiii din România o viață cât mai bună și mai prosperă, respectându-le drepturile și șansele de a crește și de a se dezvolta într-o societate a drepturilor, libertăților și egalităților de șanse. Respectarea drepturilor copilului - prioritate explicită asumată de Guvern.

Guvernul se angajează să mobilizeze resursele necesare, astfel încât, persoanele cu dizabilități să nu fie discriminate, marginalizate, excluse sau abuzate, iar alegerile și aspirațiile lor să fie respectate și sprijinite. Principalele măsuri care vor avea ca scop îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu dizabilități vizează integrarea acestora în comunitate, în condiții de egalitate și demnitate. Vom urmări cu preponderență dezinstituționalizarea acestora, acolo unde se poate, și creșterea gradului lor de participare pe piața muncii și de integrare în viața comunităților.

Cu privire la politica de apărare, pe termen scurt, Armata României trebuie să devină capabilă să mențină un nivel ridicat de reacție pentru apărarea națională, reacție adaptată provocărilor de tip clasic, hibrid sau asimetric. Pe termen mediu, Armata României trebuie să devina o structură de forțe modernă, capabilă să facă față amenințărilor, inclusiv celor impredictibile astăzi, pentru a respinge orice tip de agresiune

la adresa României și să constituie garantul suveranității și independenței naționale. Armata României va contribui la menținerea credibilității Alianței, ca parte a sistemului de apărare colectivă a NATO, precum și la securitatea regională și internațională.

În domeniul politicii de securitate națională, Guvernul consideră necesară actualizarea/ modificarea/ completarea cadrului legislativ existent şi iniţierea unor noi legi pentru a avea instrumentele legislative în concordanţă cu evoluţia riscurilor din sfera securităţii naţionale.

Din perspectiva cooperării internaționale, consolidarea parteneriatelor strategice, în special cu SUA, reprezintă un obiectiv fundamental pentru perioada 2017 - 2020.

În plan extern, România se confruntă, pentru prima dată de la aderarea la UE şi integrarea în NATO, cu noi riscuri de securitate determinate de instabilitatea din zonă, conflictul din Ucraina, acțiunile agresive din arealul estic precum şi revigorarea tendințelor naționaliste simultan cu apariția curentelor politice populiste, antieuropene în interiorul Uniunii.

Totodată, trebuie să observăm că Uniunea Europeană se confruntă în continuare cu stagnare economică, dezechilibrele rezultate din criza economică fiind în continuare prezente.

Decizia Marii Britanii de a ieși din UE generează reașezări majore la nivel european, care implică atât provocări, cât și oportunități pentru rolul României în UE. Contextul european este marcat şi de intensificarea fenomenului terorist și de continuarea, chiar dacă la cote mai scăzute, a fluxurilor migratorii.
Principalul obiectiv al României, în aceste condiții, va trebui să fie acela de racordare la noile formule de cooperare consolidată care se vor contura la nivelul UE și de participare activă la dezbaterile privind viitorul Europei, în paralel cu o politică externă activă, care să țină seama și de mutațiile din lumea euro-atlantică.

Preluarea primei președinții a Consiliului UE, în 2019, imediat după aniversarea centenarului Marii Uniri, va reprezenta o oportunitate pentru crearea unui profil european consolidat al României.
Vom avea o Președinție cu o agendă complicată, cu negocieri pentru Perspectiva Financiară 2021-2028, cu posibila finalizare a negocierilor aferente procesului de ieșire a Marii Britanii din UE, cu alegeri pentru Parlamentul European, alegerea unui nou Președinte al Comisiei Europene, al Consiliului European, al Parlamentului European. Practic, vorbim de cel mai important proiect post aderare care va trebui susținut de toate forțele politice din România şi care va reprezenta un examen important pentru instituțiile statului român.

Afacerile europene vor trebui să susțină modelul de competitivitate ales pentru România, axat pe industrie și servicii cu valoare adăugată. Modul cum vom conduce negocierile pentru noul cadru financiar vor fi esențiale pentru politica de coeziune a Uniunii și implicit convergența României. Tot în contextul negocierilor privind noul cadru financiar, va trebui să ne asigurăm că dispar discriminările privind subvenţia agricolă. Eficienţa

internă, buna guvernare și capacitatea administrativă vor fi foarte importante pentru atingerea obiectivelor în plan european.

Va fi necesară folosirea eficientă a momentului Brexit pentru a ne păstra avantajele comparative. Astfel, rămânerea în grupul țărilor membre cu fiscalitate redusă va fi importantă ca ancoră de convergență. O miză importantă va fi asigurarea unui tratament corect și nediscriminatoriu pentru cetățenii români în contextul viitoarelor aranjamente UE-UK, dar și în interiorul UE, date fiind provocările în creștere la adresa principiului liberei circulații în mai multe state membre, pe fundalul evoluțiilor politice interne din aceste state.

Aderarea la Schengen rămâne un obiectiv de urmărit, văzut în dimensiunea sa corectă, ca simbol al nediscriminării românilor în UE.

Avem, totodată, obligația să ne asigurăm că, în orizontul de timp descris de Președintele Comisiei Europene, vom realiza obiectivul de finalizare a Mecanismului de Cooperare şi Verificare, pe baza progreselor reale şi necesare, evaluate corect dar fără condiţionalităţi politice de orice fel, în vederea eliminării acestei vulnerabilităţi care afectează încă statutul de membru deplin al României în UE.

Va fi necesară diversificarea exporturilor românești și în afara UE, în regiuni în care nu am mai reuşit să fim prezenți precum și atragerea investițiilor care văd România ca o poartă strategică pentru intrarea în UE și, în context, dezvoltarea relațiilor de parteneriat cu accent pe relațiile economice şi comerciale cu ţări din afara pieței unice precum China, Turcia şi Israel.

Continuarea sprijinului pentru R. Moldova va rămâne un obiectiv esențial al statului român și va trebui dublat de sporirea prezenței în vecinătate, inclusiv prin investiții. Stabilitatea țărilor vecine de la est este fundamentală pentru România, stat de graniță al NATO și UE, astfel încât România să nu devină stat cu frontieră directă cu Rusia.

În aceeași logică, de creare a unei zone de securitate și stabilitate în vecinătatea imediată, va trebui continuat sprijinul pentru politica de extindere a UE și ancorarea europeană a statelor din Balcanii de Vest, cu o prezență mai activă a României în proiecte în această regiune, inclusiv prin translatarea propriei experiențe de transformare democratică și de reforme.

Marea Neagră va trebui menținută în atenția NATO, ca zonă de importanță strategică, cu relevanță pentru prezența și rolul acestei organizaţii într-o regiune cu ecuație complexă de securitate, dar și a UE, din perspectiva rolului Uniunii de „soft power", cu obiectivul promovării unor proiecte pragmatice de cooperare, în domenii precum energia, transporturile, mediul, politica maritimă, pescuitul, educaţia, cercetarea, care să ducă la dezvoltarea economică a regiunii.

Pentru ca toate acestea să poată fi îndeplinite în următorii patru ani de guvernare, am

gândit şi propunem românilor un program de guvernare care cuprinde un calendar clar de implementare al măsurilor dezbătute de-a lungul campaniei electorale cu toţi actorii interesaţi.

Totalul investițiilor publice (inclusiv cele din fonduri europene, fonduri suverane, companii de stat si banca de dezvoltare) vor fi in medie de 6% din PIB in urmatorii 4 ani. În vederea creșterii investițiilor publice, dar și a celor de tip parteneriat public-privat vom modifica și simplifica legislația privind achizițiile publice, dar și Legea parteneriatului public – privat. Un capitol distinct în cadrul acestor acte normative îl va reprezenta cel destinat proiectelor strategice de interes național: autostrăzi, căi ferate rapide, irigații, achiziții de tehnică militară. Totodată, achizițiile făcute de către autoritățile centrale în ceea ce privește bunurile și serviciile se vor face centralizat, de către o unitate de achiziții centrală. În acest fel, cheltuielile cu bunuri și servicii, atât din străinătate dar și din celelalte domenii se vor diminua cu aproximativ 10%-15%, imediat ce această unitate va devein operațională.

2. Programul de politici publice pentru perioada 2017-2020

Politici macroeconomice. Fiscalitate. Buget

Modelul economic pe care Guvernul îl va aplica începând cu 2017 este unul care vizează îmbunătățirea mediului de afaceri din România, precum și creșterea bunăstării tuturor românilor.

Acest model economic este constituit din măsuri ce se pot aplica economiei românești, implementate cu succes în unele state precum Polonia, Danemarca, Franța, Germania, Marea Britanie sau SUA, dar şi din măsuri noi a căror adoptare va duce la conturarea României ca statul din UE cu cea mai mică povară fiscală.

Parcurgând programul nostru economic, se va putea constata că ne propunem ca România să se îndepărteze, în următorii ani, de statutul de economie cu "forța de muncă ieftină" și să se îndrepte spre statutul de economie bazată pe inovație și cu forța de muncă bine pregătită.

Tocmai fiindcă am înțeles că limbajul unui program economic nu este ușor accesibil tuturor celor care doresc să-l consulte, am decis ca prezentarea programului nostru economic să fie diferită si totodata ușor de parcurs și de înțeles. Reperele noastre vor fi așadar o sumă de principii și nu una de capitole.

Simplificare

Includerea tuturor legilor care vizează domeniul economic într-un pachet legislativ unitar ce va fi pus gratuit la dispoziția tuturor agenților economici și persoanelor fizice care desfășoară activități independente. Eliminarea din acest pachet legislativ a tuturor prevederilor contrare (care se bat cap în cap) precum și reducerea numărului de articole și capitole cu peste jumătate din numărul actual sunt condiții obligatorii. Codul legislativ va purta numele "Codul Economic al României" și va conține Codul Fiscal, Codul de Procedură Fiscală, Legea de Înființare a Societăților Comerciale, Legea Evaziunii Fiscale și toate celelalte legi cu caracter economic.

Deschidere

Codul Economic al României va fi dezbătut în semestrul al doilea al anului 2017, cu patronatele, cu Asociațiile Oamenilor de Afaceri și cei care desfășoară activități independente în toate ramurile economiei, cu sindicatele, dar și cu ONG-uri, Autorități Publice Locale, alte autorități publice interesate, asociații ale cetățenilor, firme de consultanță interne și internaționale, toată clasa politică.

Transparență

Codul Economic al României, odată dezbătut și asumat de toți cei care vor participa la îmbunătățirea lui, prezentați mai sus, va fi pus în dezbatere parlamentară începând cu septembrie 2017.

Stabilitate

Odată aprobat de Parlamentul României, Guvernul va cere un moratoriu celorlalte forțe politice din parlament, prin care nicio formațiune politică să nu mai inițieze propuneri legislative privind modificarea noului Cod Economic al României, pentru cel puțin o perioadă de 5 ani de zile.

Predictibilitate

Adoptarea Codului Economic al României se va face cel târziu la 1 iulie 2018.

Prevenirea

Unul dintre principiile de bază ale Codului Economic al României va fi prevenirea. De aceea vom adopta Legea prevenirii pana la 1 octombrie 2017. Acest lucru înseamnă de fapt că un agent economic nu va mai putea fi sancționat, dacă el nu a fost înainte îndrumat și apoi prevenit. Practic, scoatem cartonașul roșu acordat direct și îl înlocuim cu două cartonașe galbene.

Respect

Modificările propuse în Codul Economic al României vizează, cu prioritate, creşterea respectului de care trebuie să se bucure cei care desfășoară o activitate economică în România din partea statului român. De aceea, vom simplifica birocrația prin reducerea masivă a numărului de taxe.

Începând cu 1 ianuarie 2018 numărul taxelor, tarifelor si comisioanelor în România nu va fi mai mare de 50.

Astfel, pentru populatie vor exista cel mult 10 taxe dintre care CASS, CAS, Impozitul pe venit, impozitul pe teren, impozitul pe bunuri imobil, impozitul pe masina, contributia de solidaritate, vignieta. Toate celelalte taxe, tarife si comisioane vor fi eliminate.
Pentru agentii economici numarul taxelor fiscale si nefiscale va fi de maxim 40.
Pentru a reusi ducerea la indeplinire a acestor masuri Guvernul va prezenta public, cel tarziu la 1 septembrie 2017, nomenclatorul taxelor din Romania.Totodata se vor prezenta la acea data si care sunt taxele, tarifele si comisioanele ce vor fi eliminate.
Una dintre taxele indirecte este TVA-ul. Trebuie știut că în Uniunea Europeană este

permisă folosirea a trei cote de TVA. În afara cotei generale mai sunt permise alte două cote mai mici

Trebuie știut și că state foarte dezvoltate din afara UE mizează foarte mult pe încurajarea economiilor lor prin aplicarea unor cote foarte mici de TVA: Elveția - 8%, Japonia - 5%, SUA - 0%. In UE cota generala de TVA nu poate fi mai mica de 15%.

Guvernul va propune modificarea cotei TVA de la 19% la 18%, începând cu 1 ianuarie 2019. Astfel, vom avea a doua cea mai redusă cotă din UE, după Luxemburg cu 17%. Vom extinde cota 5 de TVA pentru vânzarea de locuințe (cele cu o suprafata mai mica de 120mp), şi pentru inputuri în agricultură, începând cu 1 ianuarie 2018.

O altă formă de respect pentru contribuabili o reprezintă înființarea unei direcții aflată în subordinea Primului-Ministru, care va urmări, pe de o parte, reducerea numărului agențiilor și instituțiilor aflate în subordinea Guvernului, iar pe de altă parte, impunerea și urmărirea aplicării unei prevederi legislative prin care, începând cu 1 ianuarie 2019 să nu mai existe nicio taxă care să nu poată fi plătită online. Până la 1 ianuarie 2018, vor fi făcute publice strategia de reorganizare a instituțiilor statului și calendarul de implementare a acestei strategii.

Așadar, informatizarea sistemului public al instituțiilor din România şi inter-operabilitatea sa vor fi prioritare în următorul an, pentru a atinge dezideratul de mai sus, care include și interzicerea posibilității unei instituții publice de a cere cetățeanului sau persoanei juridice un act sau un document pe care o altă instituție publică îl are deja. Pentru ca acest lucru să se realizeze, Guvernul va prezenta, până la 1 ianuarie 2018, calendarul și modul de implementare al sistemului informatic integrat pentru toată administrația publică din România.

Introducerea obligativității pentru autoritățile statului de a oferi posibilitatea plății online a taxelor va fi însoțită și de obligativitatea acceptării tuturor documentelor care sunt transmise online de către contribuabili, dar și de reducerea numărului de formulare ce trebuie depuse de către aceștia. Un formular pe an pentru cei care au venituri independente și 5 formulare pe an pentru IMM-uri incepand din 1 ianuari 2018.

Pentru a ne atinge aceste obiective va trebui însă ca și funcționarul public să fie respectat de către stat, dar și de către cei cu care intră în contact.

Pentru a putea cere profesionalizarea si responsabilizarea angajatilor din sistemul bugetar, am adoptat și a fost promulgata Legea Salarizării Unitare, care va asigura o remunerare decenta si echitabila a personalului din sectorul public.

Toți salariații din sistemul public vor beneficia de un voucher de vacanță în valoare de 1450 lei valabil până la finalul anului 2018. Acordarea acestora se va face fie în 2017, fie in 2018 de fiecare ordonator de credit în funcție de solicitările angajaților, dar și de disponibilitățile

financiare ale institutie pentru 2017. Bugetele instituțiilor publice vor cuprinde obligatoriu, începând cu 2018, alocări financiare pentru dotarea și îmbunătățirea condițiilor de lucru pentru cei aflați în slujba statului.

Pentru a proteja funcționarii publici, pe de o parte de abuzurile legii, iar pe de altă parte, de cei certați cu legea, vom adopta, în al doilea semestru din 2017, un nou Statut al Funcționarului Public, care să cuprindă foarte clar atât drepturile cât și obligațiile acestora, nivelul de răspundere, dar și beneficiile unei cariere bazate pe performanță, însă și pe eliminarea favorurilor făcute pe "prietenii" sau prin acte de corupție.

Legislația penală va prevedea măsuri mai aspre pentru cei care agresează verbal sau fizic funcționarii publici, în prezent existând numeroase cazuri, în special în unitățile spitalicești, de agresiune a personalului. (1 ianuarie 2018)

Profesionalism

Profesionalizarea actului public nu se poate face fără o profesionalizare a managementului din sistemul public, precum și fără o întărire a rolului consultantului financiar.

În acest sens, managementul public va fi depolitizat în întregime, de la nivelul de sub secretar de stat în jos, concursurile pentru accederea la funcții de conducere în sistemul public se vor face transparent, pe bază de proiecte de management, dar și de verificarea cunoștințelor, evaluate de către evaluatori independenți, cu o bună reputație morală și profesională. (1 ianuarie 2018)

Totodată, fiecare funcționar public va cunoaște, în conformitate cu "Statutul Funcționarului Public" adoptat până la 1 decembrie 2017, care sunt posibilitățile lui reale de creștere în carieră, dar și ce posibilități de perfecționare are. Prin reducerea numărului de documente, dar și printr-o relocare a celor care astăzi lucrează la ghișee sau care sunt pierduți între zecile de mii de hârtii către activități de îndrumare și de prevenire. Rolul consultanților fiscali, financiari, experților contabili, contabili va crește semnificativ. Relația acestora cu instituțiile statului va crește ca importanță, dar și ca timp alocat comunicării pentru a anticipa și rezolva din timp problemele care ar putea apărea pentru cei pe care îi reprezintă: agenți economici, cei cu activități independente, persoane fizice.

În acest fel, ținta acestei profesionalizări a actului administrativ este aceea ca un agent economic sau un contribuabil care dispune de o consultanță financiară de orice fel să nu mai trebuiască să interacționeze deloc cu instituțiile statului, rămânându-i tot timpul pentru derularea afacerii sau alături de cei dragi.

Interacțiunea cu instituțiile statului va trebui făcută exclusiv de către cei care răspund de partea economică - financiară. (lege până la 1 ianuarie 2018)

Performanţă

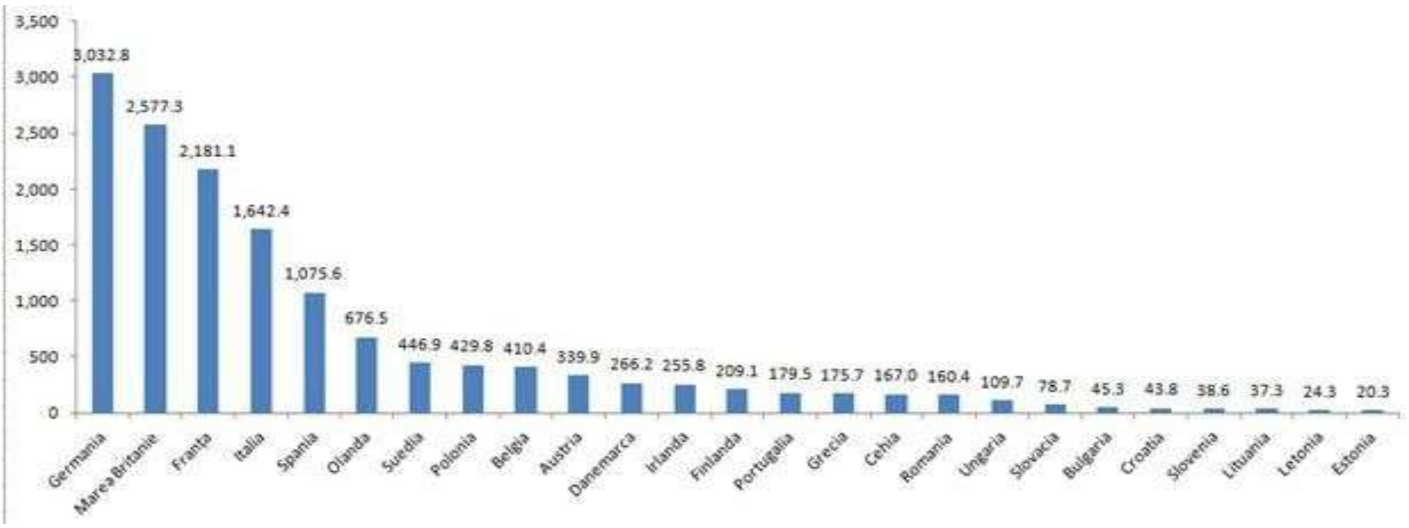

Astăzi, economia României este a 16-a în UE. PIB-ul României este estimat la 761,5 mld. lei în 2016 și va ajunge, conform propunerilor și modelului economic prezentat în actualul program de guvernare, la 1.014 mld. lei în 2020. Acest lucru presupune o creștere economică medie, în următorii 4 ani, de 5,5% pe an.

Încă din semestrul al doilea al anului 2015, România a intrat pe un trend de creștere economică de peste 5%, ca urmare a măsurilor de impulsionare a investițiilor publice sau private, reducerii de taxe, dar și ca urmare a măsurilor de creștere a veniturilor populației. Așadar, un ritm de 5,5% creștere economică va putea fi atins dacă acest model va fi continuat.

Acest lucru implică și trecerea de la o economie bazată pe eficiență la o economie bazată pe inovație, dar și depășirea pragului de 70% din media UE, privind PIB-ul pe locuitor raportat la paritatea puterii de cumpărare.

Ca urmare a ieșirii Marii Britanii din UE, dar și a depășirii PIB-ului din Portugalia și Grecia, România va avea, în 2020, a 13-a cea mai mare economie din UE, intrând practic pentru prima dată, după 1990, între țările membre UE, aflate în prima jumătate a clasamentului în ceea ce privește mărimea economiei naționale.

Toate acestea se vor face respectând criteriile din Tratatul de la Maastricht, și anume un deficit bugetar mai mic de 3% din PIB și o datorie publică mai mică de 60% din PIB.

Încredere

Guvernarea noastră va renunța la acel complex pe care multe guvernări în România l-au avut, și anume că sunt unele lucruri care nu se pot face în tara noastră, deși foarte multe state le-au făcut cu mult înainte și cu rezultate foarte bune.

Avem încredere, așadar, să spunem că pornind de la experiența unor state precum Norvegia, Franța, Italia sau Polonia, vom înființa un Fond Suveran de Dezvoltare și Investiții (FSDI). Acesta va fi alcătuit, în principal, din companiile de stat profitabile, a cărui valoare va depăși 10 mld. €. Fondul se va putea folosi de veniturile din privatizari, din dividende ale acestor companii, precum și din veniturile provenite din emisiuni de obligațiuni sau din vânzarea de active neperformante (case de odihnă, hoteluri - aparținând unor companii al căror obiect de activitate este cu totul altul). Scopul fondului va fi de a dezvolta sau construi de la zero afaceri în domenii prioritare pentru statul român, care să se susțină economic (deci cu un anumit grad de profitabilitate), singur sau împreună cu alte fonduri de investiții sau investitoriprivați.

Estimăm că 10 mld. € vor intra în economia României în următorii 4 ani prin FSDI. Fondul va duce, printre altele, la apariția a numeroase fabrici în agricultură și industrie, dar și la capitalizarea unor firme precum Tarom, CFR, Șantierul Naval Constanța, C.E.C., Nuclearelectrica, astfel încât acestea să-și poată extinde activitatea sau, după caz, să achiziționeze noi capacități: flotă de avioane, de nave, de garnituri de tren.

Cele mai mari investiții ale FSDI în următorii 4 ani se vor realiza în sănătate, prin construcția unui spital republican și a 8 spitale regionale. Valoarea totală finanțată din FSDI este estimata la 3,5 mld. €.

Alte 3 mld. € vor viza construcția de autostrăzi și căi ferate rapide, având prioritate autostrăzile care nu pot fi finalizate sau demarate din fonduri europene până în 2020. FSDI împreună cu alte bănci internaționale, BEI, BERD și Banca Mondială, care și-au exprimat deja interesul în discuțiile pe care le-am avut, va construi în parteneriat public- privat autostrăzi pe care le va deține pentru o perioadă de 30 ani și care vor fi cedate înapoi statului român, pe măsură ce bugetul de stat va avea disponibilități pentru a le răscumpăra.

Proiectele principale asupra cărora finanțatorii și-au arătat interesul sunt acelea care se susțin economic. Spre exemplu, cele care au un trafic care să susțină necesitatea unei autostrăzi, pentru a concura cu proiecte propuse de state vecine.

Sunt cinci autostrăzi care respectă aceste criterii, dintre care una, Pitești-Craiova, este prevăzută a se finaliza pe fonduri europene până în anul 2021. Celelalte patru, dacă nu vor fi finanţate de la buget, vor fi lansate prin aceste fonduri: o autostradă care să străbată munții între Transilvania și Moldova (Târgu Mureș - Iași), o a 2-a autostradă prin Sudul României, care să unească Transilvania cu Oltenia și Țara Românească (Timișoara - București), a 3-a, care să străbată munții de pe Valea Prahovei (Comarnic - Brașov) și o a 4-a care să unească Moldova cu Țara Românească (Iași - Bucureşti).

În ceea ce privește calea ferată rapidă, finanțarea prioritară se va face pentru refacerea căii ferate și modernizarea acesteia, astfel încât să avem în România trenuri care circulă cu viteze de peste 100 km/h, din direcția Vest - București, Chișinău - Iași - București, București - Constanța, București - Brașov.

O altă industrie dezvoltată prin FSDI va fi cea de armament, prin extinderea capacităților fabricilor existente.

Deși bugetul de stat se va diminua inițial cu 2,6 mld. lei, bani care nu se vor mai încasa din dividendele companiilor de stat, datorită activității economice puternice a FSDI, se vor încasa la buget sume din taxe și impozite de aproximativ 9 mld. lei. În acest fel, în 2020, surplusul anual adus la bugetul de stat de către FSDI va fi de cel puțin 6 mld. lei.

Avem încredere că vom reuși să sprijinim crearea a 850.000 de noi locuri de muncă, asta și pentru că în primele 4 luni ale anului 2017 am reușit să sprijinim crearea a 128.000 de noi locuri de munca. Mizăm pe 50.000 de noi locuri de muncă în construcții, și ca urmare a propunerii noastre de reducere a TVA-ului pentru vânzarea de locuințe (5% pentru locuințele cu o suprafață mai mică de 120 mp).
Alte 30.000 - 40.000 de noi locuri de muncă vor apărea în industria IT pentru care Guvernul PSD-ALDE a extins neimpozitarea veniturilor pentru toți IT-știi.

Peste 50.000 de noi locuri de muncă vor fi create în domeniul sănătate, prin cele 9 mari spitale construite până în 2020, dar și prin deblocarea tuturor posturilor de medici din toată țara și scoaterea lor la concurs.

Și în industrie vom avea sectoare cu zeci de mii de angajați în plus: industria extractivă, industria prelucrătoare, industria auto, industria procesării agroalimentare, industria siderurgică, industria de armament și de apărare.

Măsurile de încurajare a industriei țin de reducerea TVA-ului, dar și de alocarea resurselor din FSDI pentru acest tip de companii, concomitent cu creșterea salariului minim pe țară. O altă sursă bugetară foarte importantă, care împreună cu FSDI va genera peste 300.000 de noi locuri de muncă în economie, o reprezintă fondurile europene. Estimăm că, până în 2020, vor fi absorbite în proporție de peste 72% (restul până la 100% va fi absorbit până la 31 decembrie 2023), după ce tot noi am reușit ca, din 2012, după ce am venit la guvernare să ridicăm gradul de absorbție de la 7% la 85%.

Și în educație va crește numărul de salariați, în special ca urmare a construcției de noi creșe şi grădiniţe (2.500 ca număr) de către stat, cu prioritate în zonele în care spiritul antreprenorial este mai puțin dezvoltat și în zone izolate.

Pentru vârstnici propunem creșterea alocării de bani la 1.400 lei/luna/persoană pentru cazarea în locuințe, cămine, pensiuni pentru bătrâni administrate privat, începând cu 2019. Începând cu 2020 această sumă va fi egală cu valoarea punctului de pensie, dar nu mai mică de 1400 lei. În primul an se vor acorda aceste sume pentru 50.000 locuri de cazare. Apoi,

acest număr va crește cu câte 50.000 anual până la 200.000. Cazarea se va face în cameră/locuințe cu confort ridicat stabilite prin lege. (Maxim 2 persoane în cameră/locuințe). Pentru pensionarii cu handicap și cei trecuți de 75 ani suma va fi majorată cu 50%.

Ne punem mare încredere și în atingerea obiectivului de a avea în România anului 2020 peste 1 milion de cetățeni cu salariul brut mai mare de 1.000 €, făcând parte, deci, din clasa de mijloc.

În aceste condiții, dar și prin investițiile masive ale statului, FSDI și din fonduri europene, salariul mediu brut în România va depăși 1.000 € în 2020.

Concomitent, vom corobora și creșterea nivelului salariului minim la cel puțin 2400 lei în 2020, acesta atingând minim 50% din salariul mediu în 2020.

În ceea ce privește impozitarea profitului, o restabilire a echității considerăm noi că reprezintă impozitarea suplimentară a profiturilor obținute din extracția de resurse natural și neprelucrate în România, cu cel puțin 20%, prin adoptarea noii legi a redevențelor, cel târziu la finan lul anului 2017. Vom introduce impozitarea veniturilor pentru toate companiile din România, (impozit pe cifra de afaceri) începând cu 01 ianuarie 2018. Acest impozit va înlocui impozitul pe profit și va avea 2 sau 3 trepte de impozitare.

Susținere

Vom susține antreprenorii tineri prin intermediul programului Start-up Nation - și nu numai - prin finanțarea nerambursabilă cu 200.000 lei pentru fiecare startup, fără a fi nevoie de cofinanțare. Programul conține date exacte: 10.000 de start-up-uri finanțate anual, costuri 0 pentru înființarea acestora, dar și accesarea programului online.

Costurile anuale ale acestui program vor fi de aproximativ 2 mld. lei, dar prin efectele de multiplicare, urmare a creării a peste 100.000 de noi locuri de muncă in urmatorii 4 ani de zile, doar prin acest startup-uri, dar și a economiei în ansamblul ei, peste 30% din cele 2 mld. lei se vor reîntoarce la stat, sub formă de taxe și impozite.

Susținem și creșterea pensiei minime la 640 lei de la începutul anului 2018, de care vor beneficia în special cei care au lucrat în agricultură și pentru care cooperativele la care au lucrat înainte de 1989 nu au plătit contribuții. Tocmai de aceea ei nu au putut fi încadrați - fără însă ca vina să le aparțină - ca și contribuabili la bugetul fondului de asigurări sociale de stat unde sunt cuprinși cei pentru care instituțiile și firmele la care lucrează sau au lucrat, plătesc sau au plătit contribuții.

Vom continua pe linia reducerii contribuțiilor cu 5 puncte procentuale adoptată în 2014 de PSD, cu o nouă reducere de 4,25 puncte procentuale din 2018. Totodată, vom elimina 4 din cele 6 contribuții plătite astăzi.
Vom rămâne așadar doar cu contribuțiile pe sănătate și cea de asigurări sociale, datorate de

către angajat, dar rămânând în sarcina angajatorului plata acestora către stat. Pentru a face acest lucru, la sfârşitul anului 2017, se va modifica baza de calcul a salariului brut prin creşterea acestuia cu 22.75%. Măsura nu va implica creşterea cheltuielilor salariale pentru angajator ci doar uniformizarea salariului brut cu totalul cheltuielilor aferente unui salariu. Totodată, vor fi eliminate inechităţile privind plata contribuţiilor în procente egale, pentru toţi salariaţii din România, prin renunţarea la actualele plafoane privind contribuţiile.

Impactul bugetar al aplicării acestor măsuri, de la 1 ianuarie 2018, va fi amortizat în primul an și jumătate, în special ca urmare a creșterii numărului de salariați, așa cum s-a întâmplat și în cazul reducerii contribuțiilor în 2014, când după un an de zile, deși Consiliul Fiscal prognoza o scădere a veniturilor din contribuții in 2015, de peste 3,2 mld lei, în realitate acestea au crescut cu 65 mil lei.

Tinerii vor fi susținuți și vor putea, ca până la împlinirea vârstei de 26 de ani, să apeleze la credite fără dobândă, garantate în proporție de 80% de către stat, de maxim 40.000 lei, pentru plata cursurilor, chiriei sau a unei părți din construcția unei locuințe. (Termen 1 ianuarie 2018)

Atât studenții cât și ceilalți tineri vor trebui să îndeplinească doar o formalitate: aceea de a prezenta băncilor prin care statul va derula acest program contractul de chirie sau de construcție al locuinței, respectiv facturile pentru cursuri sau pentru cărțile necesare.

Tot în cadrul programului nostru de guvernare se regăsește și susținerea pe care noi o acordăm domeniului sănătății prin includerea în rândul facilităților fiscale a posibilității de deducere din impozitul pe venit a abonamentelor la unitățile sanitare din România. (Termen 1 ianuarie 2018)

SOLIDARITATE

Vom introduce contribuția de solidaritate începand cu 1 ianuarie 2018, dar și o taxa suplimentară pe produsele al căror consum are un impact negativ major asupra sănătății populației.

Echitate

În ceea ce privește salariul minim, acesta va crește o dată pe an, așa cum se întâmpla în toate țările dezvoltate din Europa: Franța, Germania, Italia, Olanda. Astăzi în România munca este răsplătită cu 32% - 34% din totalul valorii producției obținute, în timp ce capitalul, adică alocarea pentru profit și recuperarea investiției, primește 56% - 58%. Ținta pentru 2020 o reprezintă depășirea pragului de 40% pentru plata muncii din total producție. În Europa, media este de 50% - 50%.

Nivelul salariului minim brut în România, în următorii 4 ani, va fi de 2000 lei în 2018, 2200 lei în 2019 și 2400 lei în 2020. Pentru cei cu studii superioare salariul minim va fi de 2300 lei in 2018, 2640 lei in 2019 si 3000 lei in 2020.

Incepand cu 1 august 2017 vom pune in aplicare doua masuri inscrise in Programul de Convergenta transmis la UE si anume :
a) asigurarea platii de catre angajator a contributiei pentru pensii si sanatate la nivelul salariului

minim pentru toti salariatii, inclusiv pentru cei cu timp partial de lucru si cei cu plata in acord, in scopul protejarii si acestor categorii de salariati prin prisma drepturilor de pensii si de ocrotire a sanatatii;
b) imbunatatirea reglementarii pietei metalelor pretioase si pietrelor pretioase, in scopul reducerii substantiale a evaziunii fiscal in acest domeniu;

De la 1 septembrie 2017 vom introduce un mecanism imbunatatit de colectare a TVA (split payment) pe modelul utilizat de Italia, care reduce cvasi-total evaziunea la TVA declarant si neplatit in prezent.

Echitatea trebuie să fie și pentru pensionari, alături de salariați și celelalte categorii sociale. De aceea punctul de pensie va crește în următorii 4 ani, astfel: la 1 iulie 2017 punctul de pensie va fi 1.000 lei, la 1 iulie 2018 punctul de pensie va fi 1.100 lei, la 1 aprilie 2019 punctul de pensie va fi 1.265 lei, la 1 aprilie 2020 punctul de pensie va fi 1.400 lei și la 1 octombrie 2020 punctul de pensie va fi 1.775 lei.

Vom corecta inca din septembrie 2017 disfunctiile din sistemul de pensii in scopul reducerii deficitului bugetului asigurarilor sociale de stat, prin eliminarea inechitatilor si imbunatatirea colectarii veniturilor.

Această creștere a pensiilor îi va avantaja nu doar pe pensionarii de astăzi, ci și pe salariații de astăzi-pensionarii de maine, care vor fi încurajați să lucreze în România știind că la pensie vor avea un fond puternic finanțat, care să le asigure o bătrânețe liniștită.

La toate acestea trebuie să adăugăm și faptul că astăzi alocarea pentru pensii reprezintă 7,5% din PIB în România, în timp ce în restul Europei media este de 14%.

În ceea ce privește impozitarea profitului, o restabilire a echității considerăm noi că reprezintă impozitarea suplimentară a profiturilor obținute din extracția de resurse naturale și neprelucrate în România, cu cel puţin 20%, prin adoptarea noii legi a redevenţelor, cel târziu, la finalul anului 2017.

Încurajare

Începând cu 2018 propunem extinderea neimpozitării venitului și pentru medici.

Încurajarea accederii tinerilor în agricultură o vom face prin modificarea legislației, astfel încât, pentru cel puțin 3 tineri/firma, cu vârste mai mici de 40 de ani, în primii 4 ani de la angajare, impozitul pe venit va fi 0.

În domeniul investițiilor vom încuraja atât mediul de afaceri cât și administrațiile publice locale și centrale să dezvolte cât mai multe șantiere pentru proiecte utile societății.

Prin FSDI, fonduri europene, investiţii publice, ţintim să atingem, în următorii 4 ani, investiții de peste 250 mld lei în plus față de cele din prezent.

Toate acestea vor duce la dezvoltarea mediului de afaceri, care va trebui să furnizeze atât forță de muncă, cât și utilaje, materiale etc. pentru realizarea acestor investiţii.

Tot pentru încurajarea mediului de afaceri, propunem reducerea impozitului pe venit, de la 16% la 10% și a contribuțiilor de la 39,25% la 35%, începând cu 1 ianuarie 2018.

În acest fel, costurile pe muncă vor scădea de la 175 € cât sunt în prezent pentru plata a 100 € net, la 161 €.

În agricultură, pentru a încuraja lucrarea terenului agricol, ne propunem ca, începând cu 1 ianuarie 2018, impozitul pe terenul agricol lucrat să fie eliminat, concomitent însă cu dublarea impozitului pentru terenul agricol nelucrat timp de 2 ani consecutiv.

Și pentru că o altă cauză a menținerii agriculturii la un nivel slab dezvoltat o reprezintă parcul auto redus și învechit al tractoarelor si utilajelor agricole, începând cu 1 ianuarie 2018, impozitul va fi 0 si pentru acestea.

Rezultatul aplicării reducerii impozitului pe dividende de la 16% la 5% prin noul Cod Fiscal propus de Guvern și anume creșterea veniturilor din impozitul pe profit cu 7% după primul semestru al anului acesta, ne-au determinat să continuam în aceeași direcție și să propunem eliminarea impozitului pe dividende începând cu 1 ianuarie 2018.

Această măsură va determina, printre altele, și creșterea atractivității pieței de capital românești, dar și la consolidarea României ca fiind țara din Uniunea Europeană cu cea mai mică povară fiscală.

Cei cu activități independente, atât PFA cât și alte tipuri de persoane juridice vor datora impozit pe venit 10%, față de 16% în prezent, iar contribuțiile sociale și de sănătate se vor plăti doar ca persoană fizică și nu pe activitatea desfășurată.(Termen 1 ianuarie 2018)

CAS-ul se va putea plăti la fondurile proprii de pensii (private), fără a mai exista obligația de a se plăti la bugetul asigurărilor sociale de stat, iar CASS-ul se va plăti integral ca persoană fizică, la nivelul salariului minim pe economie, indiferent de numărul de activități desfășurate. CASS nu se va plăti de către persoanele care realizează veniturile independente dar care sunt scutite de plata acestei contribuții (pensionari, persoane cu handicap, tineri, persoane aflate în întreținere etc).

Toate acestea vor permite ca cei cu activități independente să nu mai fie nevoiți să depună raportări lunare sau trimestriale ca în prezent, ci acestea să se depună o singură declaraţie pe an, în primul trimestru al anului următor obținerii veniturilor.

Familiile vor fi încurajate să aibă si sa crească cât mai mulți copii prin acordarea a 1.600 - 1.800 lei/an pentru fiecare copil. Acesti bani vor fi dati doar pentru copii care au cel mult 10% absente nemotivate.

Încurajăm astfel creșterea nivelului de educație al tinerilor și totodată reducerea abandonului școlar în rândul celor care astăzi, în principal din motive financiare, se afla în aceasta situație.

Pentru încurajarea industriei auto, mai bine zis, producerea de mașini electrice, dar și pentru a ne respecta obligațiile asumate in cadrul UE, vom extinde programul pentru finanțarea stațiilor de alimentare pentru mașini electrice astfel încât, la 1 ianuarie 2020, pe teritoriul României, să fie funcționale cel putin 20.000 de puncte de alimentare instalate în rețea.

Concomitent vom extinde și Programul Rabla destinat achiziției de mașini electrice astfel încât, în perioada 2018-2020, peste 100.000 de români să beneficieze de acest program și să-și achizitioneze o mașină electrică. Valoarea voucherelor pentru o mașină electrică va fi de 10.000 euro.

Administrațiile publice locale vor fi încurajate să participe la Programele prezentate mai sus pentru ca aceste stații să fie cât mai uniform repartizate pe teritoriul țării. Programele de mai sus vor demara la 1 ianuarie 2018.

Tot pentru a avea o dezvoltare armonioasă, primăriile vor avea un buget minim de funcționare și dezvoltare în fiecare an. Pentru 2018, nivelul minim va fi de 750 lei aferent fiecărui locuitorPentru a încuraja dezvoltarea localităților, impozitul pe venit va fi vărsat integral in bugetele administrațiilor publice locale începând cu 1 ianuarie 2018.

Competență

Vom lăsa viitorului guvern, la expirarea mandatului nostru, un parcurs de țară și o legislație modificată, care să explice oamenilor care va fi traseul României în următorii 15 - 20 de ani, nu doar de la un an la altul, precum în prezent.

Vom începe prin introducerea bugetelor (proiecţiilor) multianuale, mai întâi pe 2 ani, apoi pe 4 ani alături de o programare bugetară pe 10 ani și în final 20 de ani.

În acest fel, investițiile în infrastructura de orice fel: rutieră, medicală, energetică, să fie planificate și gândite cu mulți ani înainte, astfel încât șansa lor de a se înfăptui să crească. (Termen 1 ianuarie 2018).

Vom continua apoi prin planificarea din timp a proiectelor prin care statul poate ajuta mai bine antreprenorii care activează pe piața românească, pentru a determina expansiunea activității acestora, urmată în mod firesc de creșterea numărului de angajați.

Prin astfel de măsuri țintim atingerea a două obiective prioritare și anume reducerea șomajului sub 3% până în 2020, dar și întoarcerea acasă a cât mai multor români.

O mare parte din creșterea economică a României în următorii 4 ani este bazată pe succesul atragerii de fonduri europene.

În niciun an din perioada 2007 - 2011 și 2016 nu s-a depășit procentul de 2% absorbție fonduri europene.

Singura perioadă în care s-au atras peste 75% din fondurile europene disponibile a fost 2012 - 2015, când PSD şi ALDE au fost la guvernare.

Prin simplificarea formularelor și a documentelor ce trebuie depuse pentru accesarea fondurilor europene, precum și prin reducerea timpilor de așteptare pentru aflarea rezultatului, până la o săptămână sau chiar o zi în unele cazuri, ne propunem ca, în viitoarea guvernare, să atragem peste 72,5% din fondurile disponibile pentru perioada 2014 - 2023. Diferența până la 100% va fi absorbită în perioada 2021 - 2023.

Atingerea acestui procent, asemănător cu cel realizat în guvernarea trecută, va însemna că peste 92 mld. lei vor intra în economia României prin investiții, în următorii 4 ani, din fonduri europene.

Aceste sume, împreună cu investițiile din FSDI și cele din Bugetul General Consolidat vor fi prioritizate, astfel încât să contribuie la reducerea cu peste 15% a decalajului rural - urban, precum și a celui dintre zonele urbane mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate.

Vom intari disciplina financiara prin introducerea incepand cu 2018 a unor masuri ce vor duce la diminuarea masiva a sumelor neutilizate azi de catre autoritatile si institutiile statului.

Totodată, prin distribuirea cu prioritate a resurselor statului în direcția creșterii clasei de mijloc din România, ne propunem să reducem numărul persoanelor aflate în risc de sărăcie cu peste 1,5 mil, după ce tot noi am reușit ca în perioada 2012 - 2015, conform Eurostat, să reducem numărul persoanelor aflate în risc de sărăcie, de la 8,6 mil la 7,4 mil, adică cu 1,2 mil de persoane.

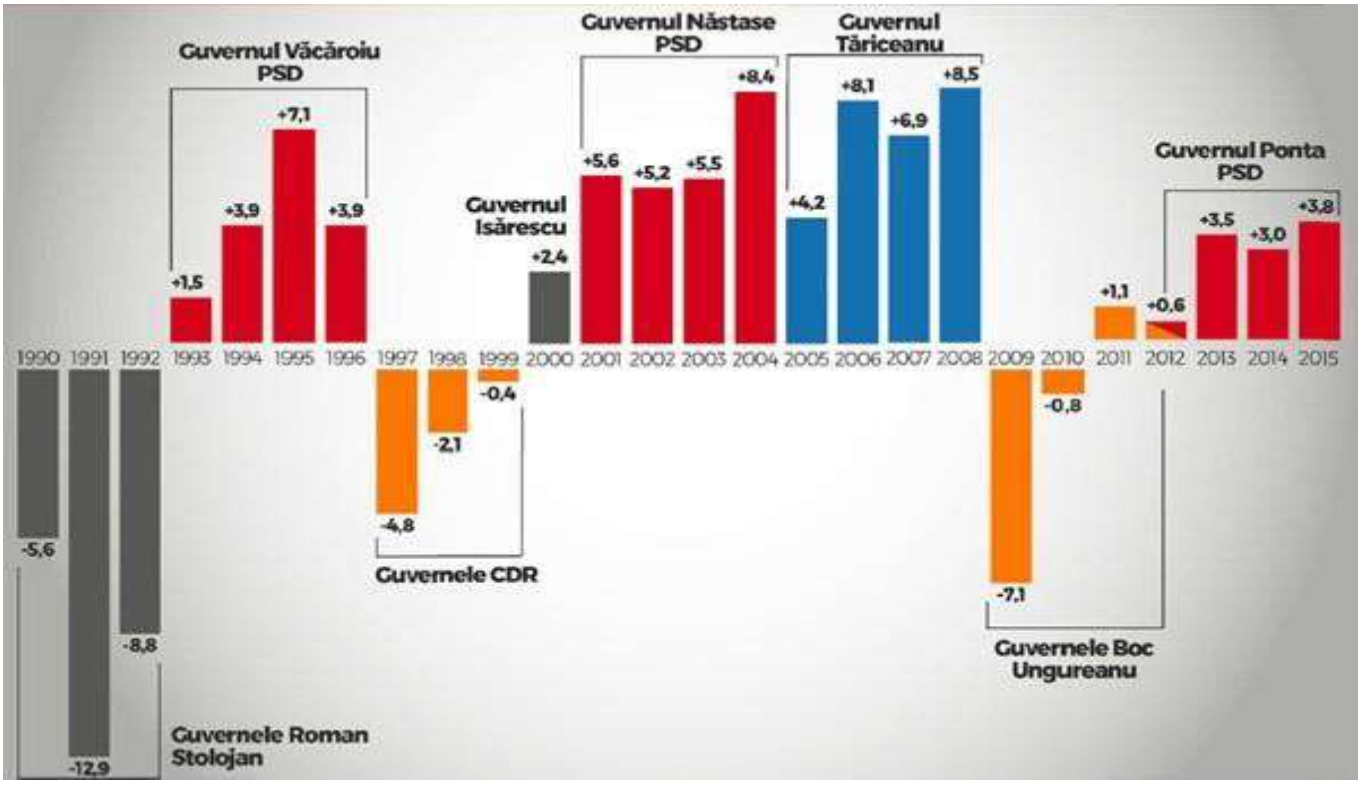

Rămânând tot în sfera competenței, aceasta se poate constata și din reușitele în ceea ce privește colectarea mai bună a taxelor și impozitelor datorate bugetului de stat. Astfel, cel mai mare grad de colectare a fost realizat în 2015 și anume 32,8% din PIB. În 2016 gradul de colectare va coborî pentru prima dată, după 15 ani, sub 30% din PIB.

Introducerea performanței bazate pe competență se va face și prin depolitizarea structurilor administrative, de la nivel de subsecretar de stat în jos, dar și prin transparentizarea concursurilor pentru posturile de management – dar nu numai - și organizarea acestora astfel încât persoanele ce vor conduce instituțiile publice să fie selectate pe bază de proiecte de management, care apoi să poată fi ușor de urmărit dacă au fost puse în aplicare.

Inter-operabilitatea prin sisteme informatice a tuturor instituțiilor statului, până cel târziu la finalul anului 2018, va face ca în România anului 2020 timpul alocat de contribuabili interacționării cu instituțiile statului, dar și de cetățeni în general, să se reducă cu cel puțin 90%, față de cel din prezent.

Deasemenea vom elimina normele din legile ce urmează a fi adoptate pentru că “ce nu poți explica în lege, nu poți explica nici norme”. Acest lucru va duce la o claritate mai mare a legislației, dar și o simplificare a acesteia.

Propunem în program măsuri privind implementarea unui Plan de raţionalizare a cheltuielilor publice, cu următorii piloni: auditul funcţiilor guvernamentale (administraţie centrală şi locală); informatizarea accelerată a administraţiei publice centrale şi locale; accelerarea prioritizării investiţiilor publice, normative corect fundamentate pentru

lucrările suportate din cheltuielile bugetare de capital; revizuirea subvenţiilor acordate companiilor de la bugetul de stat. Se va prefera acordarea de subvenţii condiţionate, toate subventiile de la buget catre companiile publice vor fi condiționate de programe de ajustare pe care le vor adopta pentru a-şi îmbunătăţi performanţa financiară, cu sancţiuni şi restructurări în cazul în care condiţiile convenite nu sunt îndeplinite; introducerea contractelor de performanţă în toate instituţiile publice şi companii de stat (ministere, agenţii guvernamentale, autorităţi locale şi companii de stat); Optimizarea spaţiilor aparţinând sectorului public; Optimizarea spaţiilor de birouri. Acest plan va fi prezentat public pana cel tarziu la 1 octombrie 2017 si implementarea sa va dura maxim un an de zile, incepand cel tarziu la 1 ianuarie 2018. In cazul ajustarilor cheltuielilor de personal, avand drept criterii standardele de performanta si de cost.

Economii la buget putem obține și din eficiența mai ridicată a alocării cheltuielilor publice. Astfel, propunem plafonarea cheltuielilor cu bunurile şi serviciile (- 5% / 10% anual din partea rămasă după excluderea cheltuielilor cu sistemul sanitar şi a utilităţilor). In acest sens incepand cu 1 ianuarie 2018 nu se vor mai putea face achizitii de medicamente si materiale sanitare decat in sistem centralizat in coordonarea Ministerului Sanatatii. Pana la finalul anului 2018 vom extinde acest sistem la toate achizitiile din sanatate dar si la celelalte ministere.

Introducerea facturarii electronice, a caselor de marcat electronice cu raportare on-line si a informarii electronice a contribuabililor cel tarziu la 1 ianuarie 2019.

În vederea împăcării nevoii de creştere economică cu nevoia consolidării sustenabilității fiscal bugetare, propunem emiterea de obligațiuni pe termen mediu și lung pentru populație și ulterior pentru alte entități. Incepand cu 1.10.2017 vom emite titluri de stat pentru populatie, in moneda locala. Perioada va fi cuprinsa intre 5 si 20 ani.

Îmbunătăţirea guvernanţei corporative în companiile de stat este una dintre reformele structurale ce merită a fi luate în considerare pentru implementare. Propunem reforma managementului privat la companiile de stat din domenii strategice (cu contracte standard, criterii de performanță și plată în funcție de performanță).

În vederea măririi eficienţei lucrărilor de investiţii publice, propunem crearea unei proceduri de monitorizare a contractelor de servicii publice, care să rezulte în întocmirea unei “Liste negre” pentru firmele care lucrează cu bani publici și care nu respectă prețul inițial, termenele sau nu livrează produsul achiziționat. Sancțiunile trebuie să meargă până la interzicerea de a mai participa la licitații publice. (Termen 1 ianuarie 2018)

România are cel mai mic grad de colectare a veniturilor la bugetul de stat. Este necesară cooperarea interinstituțională consolidată în scopul reducerii evaziunii. Propunem angajarea unor contracte de performanță pentru ANAF, cu ținte trimestriale și măsuri corective automate la derapajele de la ținta stabilită precum şi un program de reducere a muncii la negru. Cresterea eficacității ANAF în combaterea evaziunii – acțiune concentrată pe domeniile cu risc mare de evaziune, conform matricii de risc. Majorarea drastică a amenzilor/penalităţilor pentru evaziune si muncă la negru. Inspectorii de muncă vor avea

dreptul să stopeze activitatea firmelor care folosesc munca nedeclarată. Realizarea de către autorităţi a unei baze de date online cu toţi lucrătorii angajaţi (ID, fotografii) în sectoarele cu incidenţă mare a muncii la negru; angajatorii vor fi obligaţi să-şi actualizeze informaţiile odată cu angajarea/concedierea de personal şi să notifice autorităţile care administrează contribuţiile sociale. (Termen 1 ianuarie 2018).

În plus, intenționăm constituirea unei direcții în cadrul ANAF (și cooperare cu Registrul Comerțului) pe tematica firmelor cu pierderi continue (peste 3 ani la rând), companiilor care au cifra de afaceri nulă și a creditelor acordate de acționarii privați propriilor firme cu pierderi precum şi consolidarea Direcției de Prețuri de Transfer din aceeași instituție.

Vom aduce modificari legislatiei astfel incat pana la 31 decembrie 2019 firmele cu capital negativ sa-si reintregeasca capitalul si ANAF ul sa fie imputernicit cu urmarirea indeplinirii acestei conditii. Totodata vom modifica legea insolventei cel tarziu pana la 1 noiembrie 2017 a.i. o firma sa nu poata ramane in faliment mai mult de 2 ani sau daca nu-si respecta planul de conformare pe o perioada mai mare de 6 luni. Legea 31/1990 o vom modifica astfel incat o persoana sa nu mai poata infiinta o societate un anumit numar de ani dupa 2 insolvente.

Pentru a creste gradul de colectare al taxelor vom imputernici ANAF ul cu colectarea cat mai multor taxe, inclusiv cele de la AFM, incepand cu 1 ianuarie 2018.

Cel tarziu la 1 ianuarie 2018 vom infiinta o Bancă de Dezvoltare și Investiții. La rândul său, CEC își va extinde aria de acțiune pentru IMM-uri și în domeniul agriculturii, astfel încât acesta să poată susține programele naționale dezvoltate în parteneriat cu Guvernul României, dar și pentru a putea finanța mult mai mult întreprinderile mici și mijlocii din IT, turism, construcții, servicii, industria prelucrătoare, meșteșuguri etc precum și fermierii sau pe cei care doresc sa investească în agricultură. In acest sens CEC ul isi va extinde reteaua astfel incat la 1 ianuarie 2020 sa aiba o retea reprezentativa de filiale la nivel rural.

Concomitent, statul român va simplifica procedurile pentru obținerea garanțiilor date de către fondurile de garantare exitente în prezent. Aceste fonduri de garantare, la rândul lor vor fi capitalizate pentru a putea susține programele publice incluse în programul de guvernare.

Alocările privind ajutoarele de stat acordate de către Guvern se vor face cu prioritate in domenii precum turismul, cinematografie, constructiile, industria agro-alimentara si agricultura in cuantum de cel putin 90% din valoarea proiectelor. Sumele disponibile vor fi de cel putin 500 mil euro/anual, incepand cu 2017. Prioritate o vor avea firmele care angajeaza personal din zonele cu somaj mai mare de 5% si cei care angajeaza cat mai mult personal.

Începând cu 2018, vom reintroduce impozitul pe venitul global (IVG) la nivelul persoanei

fizice. Implementarea acestui mecanism fiscal se va face prin intermediul sistemului informatic integrat organizat la nivelul ANAF , ceea ce va permite eliminarea risipei de timp din partea contribuabililor. In cadrul acestui impozit veniturile mai mici de 2.000 lei/luna vor fi scutite si se vor introduce mai multe deduceri care sa incurajeze economisirea, investitiile si cresterea standardelor de sanatate si educatie pentru populatie. Totodata incepand cu 2018 vom implementa procedura depunerii declaratiilor de patrimoniu.

Capitolul Economie. Politici industriale. Politici în domeniul resurselor minerale neenergetice. Comerț și relații internaționale. Protecția Consumatorului

Obiectivul strategic îl constituie implementarea unui alt model de politică industrială, care să genereze creșterea economică inteligentă a României. Este prioritar ca România să treacă de la modelul bazat pe industrii intensive în forță de muncă slab calificată și industrii cu grad redus de prelucrare către industrii inovative, energie si industrii ecologice. Politica industrială activă trebuie bazată pe subvenții condiționate, abordare policentrică și concentrare pe clusterele de competitivitate. Specializarea producției pe industrii cu intensitate tehnologică ridicată va fi de natură să genereze câștiguri de competitivtate și să reducă dependența exporturilor românești de câteva ramuri industriale.

În acest context, se impune ca element central reindustrializarea României, în cadrul căreia statul să acționeze ca un manager performant – producător și furnizor de servicii – și ca un investitor prudent în economie, respectând regulile și principiile economiei de piață și gestionând responsabil și inteligent resursele naturale, umane și financiare. Companiile aflate în situații financiare precare (insolvență, datorii, etc) precum CN Hunedoara, Oltchim SA sau CE Oltenia nu se vor inchide. Ele vor intra într-un proces de reorganizare pe modelul Hidroelectrica, având drept scop readucerea acestora în parametrii de profitabilitate, inclusiv prin cooptarea unor investitori privați, acolo unde este posibil. De asemenea, ELCEN va fi transferată în patrimoniul municipiului București, dacă municipalitatea va solicitaacestlucru.

Statul se va implica activ, în principal prin instituirea pârghiilor necesare de dezvoltare, inclusiv constituirea de fonduri de investiții și prin demararea de proiecte de investiții publice cu impact semnificativ în regim greenfield sau brownfield, acordarea de facilități pentru investiții private, indiferent de natura capitalului social (autohton sau strain), prin facilități fiscale.

În coordonarea Ministerului Economiei și Comerțului va funcționa un Comitet Interministerial ce va viza eficientizarea reprezentanțelor economice ale României în străinătate. Tot în cadrul acestui minister vom lărgi componența Consiliului de Export, care astăzi este bipartid (Ministerul Economiei și patronatele) prin cooptarea reprezentanților Ministerului Agriculturii. Aceștia vor selecta târgurile și expozițiile internaționale, dar și firmele din România care vor participa la acestea, asigurând totodată și finanțarea integrală a costurilor de transport și de expoziție. Acest Consiliu de Export va desemna Camera de Comerț si Industrie a României ca fiind cea prin care se vor derula toate operațiunile, astfel încât să nu mai existe sincope în reprezentarea firmelor românești la târgurile și expozițiile internaționale.

MĂSURI

1. Economie. Politici industriale

- **ÎnfiinţareaDirectiei de Programare Economică CPE în cadrul Comisiei Naţionale de Prognoză**, organism care va fundamenta orientările strategice de dezvoltare ale României. (Impact bugetar: 12 milioane ron pentru perioada 2017-2020)
- **Program național de specializare inteligentă**, prin identificarea avantajelor competitive ale fiecărei regiuni din România și a posibilităților de generare de clustere competitive/inovative specifice.

- Imbunatatirea legislatiei privind redeventele si crearea cadrului juridic privind exploatarile off-shore, in scopul cresterii veniturilor bugetare si atragerii de noi investitii la Marea Neagra.

- Crearea unor noi instrumente de investiții publice – **Constituirea unui fond suveran de investiții în vederea administrării și valorificării eficiente a participațiilor minoritare ale statului**. Obiectivul FSDI - dezvoltarea economică prin investiții în infrastructură și companii strategice, întărirea rolului activ al statului prin administrarea adecvată a participațiilor minoritare și obţinerea de lichiditati din emisiunea de obligațiuni, valorificarea anumitor active, dividende și alte surse atrase în proiectele de investiții.

- Alături de FSDI, cel târziu în primul trimestru din 2018, se va crea un **Fond Național de Dezvoltare (FND),** care va cuprinde companii unde statul deține participații și care în prezent sunt administrate de AVAS, dar și companii de stat care nu vor putea fi incluse în FSDI din cauza interdicției europene, care stipulează faptul că în unele cazuri, companiile de producție și distribuție nu pot fi administrate de aceeași enitate, evitându-se în acest fel comportamentul de monopol. Ca urmare a acestor reglementări, Transelectrica și Transgaz vor fi administrate și deținute de FND, iat Hidroelectrica sau Romgaz de către FSDI. AVAS se desființează. Ca și FSDI, FND va rămâne pe toată perioada de funcționare în proprietatea exclusivă a statului român.

- **Program de diminuare a blocajului financiar în economie**. Diminuarea blocajului financiar și a pierderilor în economie prin flexibilizarea mecanismului de compensare a datoriilor nerambursate la scadență ale operatorilor economici.

- **Program de investiții publice de tip greenfield** (Exemple: Construirea/modernizarea uzinei metalurgice de la Zlatna; Crearea unor platforme de preluare, sortare, condiţionare, păstrare, ambalare şi analiză a legumelor şi fructelor; Dezvoltarea sectorului zootehnic prin construirea de abatoare, centre de depozitare produse necesare, etc.)

- **Program de utilizare a siturilor contaminate pentru dezvoltarea de investiții brownfield**. (finanțare din fonduri europene POIM 2014-2020, Fondul de Mediu și surse private atrase).

- **Program de dezvoltare a rețelei de energie**. Finalizarea investiției CNTEE

Transelectrica SA, respectiv, închiderea inelului energetic național de 400 kw; Modernizarea / retehnologizarea Retelei Energetice de Transport (RET); Operationalizarea în parametrii normali de funcționare a Sistemului de Management Energetic/Supraveghere – Control si Achiziții de Date **(EMS/ SCADA).**

- **Programul Național "Promovarea proprietății intelectuale românești"** – program care presupune organizarea la nivelul administrației centrale a unui sistem integrat de sprijin al cercetătorilor/inventatorilor români în vederea obținerii de către aceștia a drepturilor de proprietate intelectuala aferente propriilor descoperiri/inovații. Rezultatul este accesul oricărui cercetator/inovator român la o platformă economică prin care sa poată obține cu un efort minim, ca rezultat al serviciului public, protecția la nivel internațional a dreptului de proprietate intelectuala concrete aferente propriei descoperiri/invenții.

- **Program privind atragerea de investiții străine cu valoare adăugată ridicată, inclusiv prin consolidarea diplomației economice.** Stimularea investițiilor cu efecte de multiplicare, reducerea barierelor economice, tehnice si administrative la intrarea pe piață, scheme de ajutor de stat și facilități punctuale locale pentru ISD în domeniile considerate strategice.(Impact bugetar: 10 milioane ron pentru perioada 2017- 2020).

2. Economie. Politici în domeniul Resurselor minerale neenergetice

- **Modificarea Legii minelor nr 85/2003** – are în vedere adoptarea de măsuri clare și concrete de transparență și responsabilitate în exploatarea resurselor naturale și crearea premiselor valorificării deșeurilor din industria minieră cantonate sub formă de depozite în halde de steril sau iazuri de decantare care în prezent pot fi procesate. Beneficii directe: exploatarea rațională a resurselor, cu luarea în considerare a caracterului neregenerabil/ regenerabil al acestora. Beneficii indirecte: reintegrarea în circuitul economic al forţei de muncă disponibile pe plan local, regional şi poate naţional. Programul va fi coroborat cu politici de stimulare, dezvoltarea industriei orizontale in jurul activităţii de exploatare, dezvoltarea altor segmente ale economiei care pot utiliza materiile prime extrase, obligaţia reabilitării mediului care trece parţial /total de la statul român la noul concesionar. (Termen 1 ianuarie 2018)

- ***Programul de cercetare geologică a resurselor minerale în perioada 2017 – 2020.***

- **Program privind valorificarea durabilă a resurselor minerale prin diversificarea produselor finite**. (Exemplu: diversificarea producției finite obținute din același minereu – concentratul de cupru, prin separarea concentratului de fier și diversificarea gamei de produse prin includerea varului industrial în sortimentele valorificate)(Exemplu: instalație de producere a varului din piatra provenită din cariera Paraul Romanesc la S.C. Cuprumin SA Abrud: impact bugetar 4,5 milioane euro, perioada de recuperare a investiției 5 ani) (Exemplu: realizarea unei instalații de recuperare a metalelor din apele acide provenite din haldele de steril la Societatea Cuprumin SA Abrud: impact bugetar 25 milioane euro).

- **Program privind domeniul Apelor Minerale.** Elaborarea Legii Apelor Minerale în vederea reglementării clare a modului de valorificare a apelor minerale naturale, a apelor

minerale terapeutice, a apelor geotermale și a apelor de izvor (Exemplu: Achiziția de fabrici de îmbuteliere de apă minerală de către Societatea Națională a Apelor Minerale de pe piața internă în vederea creării unui brand național, cu respectarea legislației în vigoare) (Exemplu: Utilizarea surplusului de apă minerală de la sursele administrate de Societatea Națională a Apelor Minerale S.A. în cadrul unor programe cu caracter social și de export) (Exemplu: Transferul Complexului Astoria din Snagov de la Ministerul Transporturilor (în administrarea Societății Naționale Feroviare) la ministerul de resort (în administrarea Societății Naționale a Apelor Minerale).

3. Economie. Comerț și relații internaționale

- **Program privind Flexibilizarea sistemului de susținere și promovare a exportului cu finanțare de la bugetul de stat**, prin definirea unor instrumente eficiente, cu impact economic major, definirea clară a obiectivelor și indicatorilor programelor administrate; Instituirea unor norme mai clare și simplificarea accesului la instrumentele aflate în administrarea ministerului de resort; Asigurarea complementarității cu finanțările europene; Eliminarea paralelismelor în competențele de susținere a exportului) (Exemplu: eficientizarea Portalului de Comerț Exterior în vederea transformării acestuia în instrument de promovare a ofertelor de export identificate de reprezentanții din rețeaua externă, diseminării de informații de piațăși oportunități) (Exemplu: măsuri privind internaționalizarea afacerilor cu capital privat: participare la târguri și misiuni economice, cunoașterea piețelor; adaptarea afacerilor la noile piețe de desfacere)(Exemplu: dezvoltarea consultării și colaborării cu camerele de comerț și partenerii sociali, în vederea cunoașterii, promovării și susținerii unitare a ofertei de export a României și în crearea mecanismelor adecvatedeatragereainvestițiilor).

4. Economie. Protecția consumatorilor

- **Program privind dezvoltarea și consolidarea drepturilor consumatorilor.** (Exemplu: îmbunătățirea accesului la măsuri reparatorii simple, eficiente, rapide și necostisitoare, inclusiv prin solutionarea alternativă a litigiilor (SAL) ori soluționarea online a litigiilor (SOL)).

- **Program privind dezvoltarea instrumentelor de informare, educare și evaluare a gradului de satisfacție a consumatorilor.** (Exemplu: furnizarea de informații on–line cu privire la măsurile de protecție a consumatorilor și drepturile acestora, utilizarea unor produse si servicii care le pot afecta viața, securitatea, sănătatea sau interesele economice).

- **Program privind Reorganizarea Larex**, în vederea dezvoltării acesteia ca organism neutru, de referință în efectuarea de certificări ale produselor fabricate în țară sau importate. (Impact bugetar: 10 milioane ron pentru perioada 2017-2020)

- **Program privind stimularea constituirii/ funcționării adecvate a centrelor de consultanță și informare a consumatorilor.** (Impact bugetar: 4 milioane ron pentru perioada 2017-2020)

Capitolul Fonduri Europene

Datorită eforturilor guvernului PSD, România a fost cel de-al 11 lea stat membru din cele 28 cu care Comisia Europeană a adoptat Acordul de parteneriat, creând astfel premizele unei absorbții ridicate la sfârșitul perioadei de implementare. Urmare a finalizării negocierilor și a semnării acordului, România are un document cadru care stabilește priorități clare în ceea ce privește investițiile, la o finanțare majorată pentru cercetare și inovare, la o abordare echilibrată a investițiilor din sectorul transporturilor și la obiective mai bine aliniate la obiectivele naționale din cadrul Strategiei Europa 2020 și la recomandările de politică formulate în contextul semestrului european.

Pentru perioada 2014-2023, România are la dispoziție o alocare financiară totală de circa 31 de miliarde de euro din fondurile structurale și de investiții (FESI). Din aceasta sumă, aproximativ 23 de miliarde de euro sunt alocate programelor operaționale finanțate din fonduri structurale, iar 8 miliarde revin Programului Național de Dezvoltare Rurală.

Având în vedere situația dezastruoasă din anul 2016 în ceea ce privește rata absorbției și numărul de proiecte depuse, Guvernul își propune accelerarea ritmului de cheltuire a fondurilor europene pentru a ajunge la o rată de 72,5% (92.3 miliarde lei) până la 31 decembrie 2020 și 100% până la 31 decembrie 2023.

Reducerea decalajelor regionale este unul dintre principalele obiective a utilizării Fondurilor Structurale și de Investiții. România trebuie să susțină creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii coroborat cu reducerea disparităților regionale.

Fondurile structurale și de investiții reprezintă instrumentul fundamental pus la dispoziția statelor membre pentru consolidarea coeziuni economice, sociale și teritoriale, prin reducerea decalajelor diferitelor regiuni și evitarea adâncirii diferențelor de dezvoltare.

Pentru implementarea cu succes a investițiilor finanțate din Fonduri Europene Structurale și de Investiții este necesar, pe de o parte, alinierea modului și a tipurilor de investiții finanțate din diverse surse de finanțare precum și utilizarea complementară a fondurilor, astfel încât toate instrumentele să urmarească același obiectiv, și anume susținerea creșterii inteligente, durabilă și favorabilă incluziunii la nivelul întregului teritoriu al României.

Mai mult decât atât, exercițiul financiar 2014-2020 presupune utilizarea fondurilor structurale și de investiții în mod coordonat și complementar, prin stabilirea de obiective comune, astfel încât să se potențeze efectul de creștere al acestor instrumente.

În acest context, consolidarea coordonării tuturor fondurilor ESI, începută în 2012, trebuie continuată, prin aducerea structurilor care gestionează aceste fonduri, sub o singură coordonare, și alinierea obiectivelor acestora cu obiectivele naționale privind dezvoltarea echilibrată a regiunilor.

Astfel, coordonarea implementării Fondului European de Dezvoltare Regională, Fondului de Coeziune, Fondului Social European, la nivelul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, prin intermediul ministrului delegat pentru fonduri europene, va asigura o abordare unitară în implementarea fondurilor, precum și utilizarea complementară a FESI cu alte surse de finanțare (buget de stat/împrumuri/alte fonduri nerambursabile) în vederea atingerii obiectivului național de consolidare a creșterii economice și reducerea disparităților naționale.

În ceea ce privește dezvoltarea rurală și politică maritimă și de pescuit, la nivelul Acordului de parteneriat, document strategic negociat și aprobat de Comisia Europeană în anul 2014, s-a realizat deja alinierea obiectivelor și priorităților susținute de Politica de coeziune și Politica Agricola Comună.

De asemenea, trebuie subliniat ca în exercițiul financiar 2014-2020 au fost introduse elemente inovative destinate dezvoltării regionale/locale, respectiv Investițiile Teritoriale Integrate (ITI) și Dezvoltarea Locală aflată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC). Pentru a se asigura succesul implementării acestor instrumente noi este fundamental coordonarea perfectă a diverselor tipuri de investiții, finanțate din fonduri diferite, lucru ce poate fi obținut prin asigurarea unei viziuni și a unui management unitar.

În vederea atingerii acestor ținte, propunem următoarele măsuri:

MĂSURI

1. Lansarea tuturor call-urilor de proiecte, pe toate liniile de finanțare, atât pentru beneficiarii publici, cât și pentru cei privați, până la sfârşitul anului 2017.

2. Timpi scurți de evaluare pentru proiectele depuse și semnarea rapidă a contractelor de finanțare. În acest sens, folosim fondurile disponibile în Programul de Asistență Tehnică și demarăm în regim de urgență procedura de selecție (contracte cadru și subsecvente sau similar procedurilor organizate de Direcțiile Generale din cadrul Comisiei Europene), de experți ce vor fi angrenați în operațiunile de verificare administrativă și financiară.

3. Acreditarea tuturor autorităţilor de management până la 1 octombrie 2017.

4. Achitarea fără întârziere a facturilor beneficiarilor, prin crearea unui mecanism transparent de monitorizare a facturilor, de la momentul depunerii și până la achitarea lor de cătreAutoritățile de Management.

5. Monitorizarea atentă a fiecărui proiect prin introducerea funcției de manager de proiect în cadrul Autorităților de Management și obligația unei întâlniri lunare cu fiecare beneficiar pentru a analiza stadiul proiectului.

6. Analiza fiecărui program operațional şi realocarea de fonduri către sectoarele cu potenţial maxim de absorbţie atât în interiorul cât și între programele operaţionale, pentru a evita riscul dezangajarii fodurilor alocate Romaniei (anul 2018).

7. Măsuri de simplificare și evitare a supra-proceduralizării și birocrației excesive prin simplificarea orientărilor pentru solicitanți, operaționalizarea SMIS 2014+, simplificarea procedurilor de achiziții pentru beneficiarii privați, introducerea unor opțiuni de costuri simplificate, a unor rate forfetare și bareme standard pentru costurile unitare în normele naționale și regionale referitoare la eligibilitate, simplificarea procedurilor pentru autorizațiile de construire.

8. Concomitent cu măsurile de simplificare, Guvernul susține îmbunătăţirea sistemului administrativ şi capacitatea de absorbţie a acestor fonduri. În acest sens vom iniția un proiect de lege privind statutul funcționarului public care lucrează în domeniul fondurilor europene, în care vor fi prezentate drepturi și obligații precis definite.

9. Utilizarea instrumentelor financiare și a instrumentelor teritoriale: o proporție importantă a investițiilor, și anume 517 milioane EUR (de aproape patru ori mai mult decât în perioada 2007-2013), va fi furnizată prin intermediul instrumentelor financiare (inclusiv prin inițiativa privind IMM-urile pusă în aplicare de BEI). Acestea vor viza sprijinirea IMM-urilor prin furnizarea de capital, de împrumuturi și de garanții pentru fazele incipiente și de creștere.

10. Simplificarea legislației aferente promovării și aprobării proiectelor de investiții din România.

11. Fiecare Autoritate de Management va iniția un proces de instruire a beneficiarilor, pe baza unui ghid privind principalele riscuri identificate în domeniul achiziţiilor publice în vederea prevenirii greșelilor constatate în aplicarea procedurilor privind achiziţiile publice în cadrul proiectelor finanţate din instrumente structurale, precum și asigurarea unei practici unitare pe viitor.

12. Încurajarea Parteneriatelor Public – Privat, ca alternative și soluții complementare care pot conduce la sustenabilitatea proiectelor cofinanțate de Uniunea Europeană, prin crearea unei Strategic Unit, pe modelul statelor dezvoltate, în care vom investi experiența acestora.

13. Stimularea schimbului de bune practici în implementarea mecanismelor de creștere a absorbției de fonduri europene cu alte țări membre UE.

14. Consultarea periodică cu actorii interesați prin consolidarea structurilor decizionale de la nivelul comitetelor de monitorizare și CCMAP.

Pe baza lecțiilor învățate din experiența 2007-2013, dincolo de bătălia cifrelor, este important ca România să treacă la un nou model de dezvoltare, accentul fiind pus pe proiecte și investiții mature, care aduc plus devaloare în economie și orientează investiții în ramuri ce susțin producția internă pentru a ajunge la nivelul de performanță al celorlalte statemembre.

România crește sănătos !

Încă de la momentul scrierii programelor operaționale, fostul guvern PSD-ALDE a alocat **800 milioane de euro** pentru sectorul sănătate, disponibili prin intermediul a **4** programe operaționale (Programul Operațional Regional, Programul Operațional Competitivitate, Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Capacitate Administrativă) sprijinind:

Investiții în infrastructura spitalelor pentru creșterea accesului la serviciile furnizate pe toate palierele sistemului medical: îngrijirea primară, incluzând asistența comunitară, asistența ambulatorie și asistența de urgență (unități de primiri urgențe şi spitalele regionale de urgență):

- Reabilitarea / modernizarea / extinderea / dotarea infrastructurii ambulatoriilor din ***280 de unități medicale***

- Reabilitarea / modernizarea / extinderea / dotarea infrastructurii a **35 de unităţi de primiri urgenţe**

- Construcția / reabilitarea / modernizarea / extinderea / dotarea centrelor comunitare integrate socio-medicale de care vor beneficia peste **270.000 de persoane**

Dat fiind deficitul de personal ca urmare a migraţiei externe, investiţia în resursa umană este esenţială pentru creşterea accesului, calităţii şi eficacităţii serviciilor medicale. Astfel, **Guvernul** va acorda prioritate **formării cadrelor medicale** implicate în furnizarea de servicii de prevenire și diagnosticare precoce, cei implicați în tratamentul patologiilor prioritare cu care se confruntă persoanele sărace, responsabile pentru majoritatea cazurilor de morbiditate și mortalitate la adulți (ex. cancer, tuberculoză, boli cardiovasculare, diabet etc.), precum și personalul din cadrul serviciilor de urgență, estimând un număr de **180.000** de beneficiari, persoane care vor beneficia de formare sau schimb de bune practici din regiunile mai puțin dezvoltate și dezvoltate.

Promovarea programelor de sănătate și a serviciilor care includ o puternică componentă orientată spre prevenție, depistare precoce (screening), diagnosticare precoce și tratamentul bolilor sociale importante (de exemplu, boli de inima, cancer, diabet, boli cronice de rinichi, hepatită cronică, tuberculoză și HIV - AIDS), inclusiv formarea și dezvoltarea profesioniștilor implicați în actul medical. Astfel, Guvernul își propune derularea celei mai mari **campanii naționale de screening finanțată prin fonduri europene, prin care, aproximativ 5.000.000 de persoane (adulți și copii) vor beneficia de servicii orientate către prevenție, depistare precoce (screening), diagnostic și tratament precoce pentru principalele patologii.**

Alte obiective promovate în domeniul sănătății

- Implementarea soluțiilor TIC (e-sănătate, telemedicină, schimb de bune practici, programe de formare online pentru personalul implicat în utilizarea echipamentelor și tehnologiilor de ultimă generație).

- Investiții în crearea și dotarea de noi laboratoare, centre de cercetare, sau modernizarea celor existente, pentru ambele instituții publice/universități și firme de cercetare.

- Dezvoltarea infrastructurii cloud specifice IT comune tuturor organizațiilor din sectorul public și crearea de platforme sociale on-line și centre de date, în curs de dezvoltare portal web unic, cu acces la toate serviciile publice pe site-urile instituțiilor publice.

Detaliile sunt prezentate în capitolul Sănătate.

România construiește!

Guvernul își propune ca obiectiv creșterea competitivității economice și îmbunătăţirea condițiilor de viață ale comunităților locale și regionale prin sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri, a condițiilor infrastructurale și a serviciilor oferite cetățeanului.
Guvernul susține 8.25 miliarde euro prin intermediul Programului Operațional Regional, pentru îndeplinirea următoarelor obiective:

- Dezvoltarea transportului urban (căi de rulare / piste bicicliști / mijloace de transport ecologice).

- **315** unități medicale care vor fi construite/reabilitate/modernizate/extinse/dotate, de care vor beneficia peste **500.000** de persoane.

- **2.100 km** de drumuri județene modernizate pentru 1 milion de cetățeni.

- Construcţia / reabilitarea / modernizarea şoselelor de centură cu statut de drum judeţean aflate pe traseul drumului județean respectiv.

- Infrastructură de educație (creșe, grădinițe, licee tehnologice, școli profesionale și tehnice) pentru **115.000** beneficiari.

- Eficiența energetică a clădirilor publice, rezidențiale, investiții în iluminatul public.

- Reconversia și refuncționalizarea terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din orașele mici, mijlocii și Municipiul București în vederea creșterii spațiului verde.

- Clădiri pentru activități educative, culturale și recreative precum și zone verzi de mici dimensiuni, piețe publice, parcuri.

- Regenerarea și revitalizarea zonelor urbane (modernizare spații publice, reabilitare clădiri/ terenuri abandonate, centre istorice, etc).

- **793** de comune cu proprietăți imobiliare înregistrate, echivalent a 5 milioane ha. Suprafață.

- Investiții importante pentru **38** de unități administrativ teritoriale (ITI) din cadrul Rezervației Biosfera Delta Dunării, județele Tulcea și Constanța.

- 12 județe riverane Dunării care vor beneficia de investiții în infrastructura de apă, transport, patrimoniu cultural, turism și eficiență energetică.

- Dezvoltarea turismului balnear prin investiții în infrastructura rutieră și crearea bazelor de tratament.

- 2.500 de IMM-uri sprijinite pentru construcția/ modernizarea și extinderea spațiului de producție/servicii IMM, inclusiv dotare cu instalații, echipamente (inclusiv sisteme IT), utilaje, mașini, inclusiv noi tehnologii.

- 60 de centre de transfer tehnologic care vor oferi servicii suport pentru IMM-uri, pe baza nevoilor identificate din mediul privat.

Detaliile sunt prezentate în capitolul Administrație Publică.

România crește inteligent!

Guvernul propune investiții de peste **1,3 miliarde EUR** care vor îmbunătăți competitivitatea, consolidând legăturile dintre cercetare, inovare, domeniile de specializare inteligentă și tehnologia informației.

Astfel, prin intermediul Programului Operațional Competitivitate, susținem următoarele

direcțiile principale de investiții în **domeniul cercetării**:

- Sprijin pentru **dezvoltarea de noi tehnologii si produse** care rezultă din activitățile de CDI.

- Stimularea **activităților economice** cu potenţial în creşterea capacităţilor de inovare, atragerea și menținerea specialiștilor CDI în întreprinderi.

- Stimularea **parteneriatelor** dintre actorii din sectorul privat și furnizorii de CDI în vederea creșterii prin inovare a competitivității economiei românești.

- Activarea sectorului privat prin **instrumente de susținere a antreprenoriatului** orientat către CDI (sprijin inovare la nivel de firme) și a comercializării rezultatelor CDI (sprijin transfer de la instituții publice la firme), precum și prin promovarea unor instrumente financiare specifice (fonduri de risc, împrumuturi etc.).

- Sprijinirea și consolidarea inițiativelor integrate, cum ar fi **clusterele inovative**.

- Concentrarea resurselor în domenii economice relevante, urmărind totodată eficientizarea cercetării în sectorul public și impulsionarea apropierii de piață.

Guvernul susţine 530 milioane euro prin intermediul Programului Operațional Competitivitate, pentru următoarele direcțiile principale de investiții in domeniul **tehnologiei informatiei**:

E – guvernare: 2023

Până la finalul anului 2023, Guvernul își propune informatizarea instituțiilor și creșterea serviciilor publice disponibile online, cu impact direct asupra îmbunătățirii nivelului de trai pentru cetățeni: stare civilă (naștere, căsătorie, divorț, deces);

- Activitatea agenților economici (înființarea, vânzarea unei companii, modificarea statutului unei companii, obținerea surselor de finanțare, obținerea sprijinului pentru desfășurarea activității unei firme, faliment, lichidare, constituirea contractelor, înregistrare pentru plata taxelor);

- Drepturi și responsabilități cetățenești (eliberarea actelor de identitate, obținerea unui pașaport, obținerea permisului de conducere auto, înregistrarea unui autovehicul, cumpărarea/închirierea unei case, asigurări opționale și obligatorii, asigurarea viitorului personal, votarea);

- Muncă, familie și protecție socială (servicii suport și de facilitare pentru căutarea unui loc de muncă, servicii suport în cazul pierderii locului de muncă, asistență în cazul accidentelor de muncă sau a incapacității de a lucra, pensionare, înscrierea alocației pentru persoane cu handicap, obținerea îndemnizației de creștere a copilului, adopții);

- Afaceri externe (emigrare în România, obținerea cetățeniei, obținerea unei vize);
- Parcursul educațional (clase primare/liceu/universitate, înscrierea la bibliotecă);
- Serviciile medicale (programarea unui consult medical într-un spital);
- Promovarea turismului (ghiduri și informații de călătorie).

În acest sens, prioritizarea intervențiilor vizează asigurarea interoperabilității instituțiilor implicate în cele 36 de evenimente de viaţă, precum și **crearea cloud-ului guvernamental**, care va determina costuri reduse de operare, eficiență energetică, flexibilitate în dezvoltarea de noi servicii online și aliniere la standarde europene.

Tot din perspectiva tehnologie informatiei, până în 2023, Guvernul susține investiții masive în următoarele sectoare:

E – Educație: 2023

Ne propunem realizarea unor instrumente care deschid noi posibilităţi în sala de clasă și permit adaptarea procesului de învăţământ la nevoile fiecărui elev, oferind astfel competenţele digitale necesare pentru a activa în mod eficient și semnificativ într-o economie bazată pe cunoaştere. Obiectivele Guvernului:

- Implementarea Bibliotecii Școlare Virtuale.
- Realizarea/utilizarea la nivel național a catalogului electronic.
- Achiziţionarea de echipamente TIC pentru şcolile gimnaziale în baza unor proiecte pilot.
- Îmbunătățirea accesului la internet prin implementarea de wireless campus, cu prioritate în școlile gimnaziale (2.000 de școli).
- Crearea unei culturi digitale în procesul de predare – învățare – evaluare, a leadership-ului și managementului școlii prin implementarea de sisteme informatice de suport.

E - Sănătate: 2023

Strategia națională în domeniul sănătății vizează eficientizarea sistemului de sănătate prin accelerarea utilizării instrumentelor IT moderne de tip e-sănătate. Această abordare include două direcții majore:

1. Dezvoltarea unui sistem informatic integrat în domeniul sănătății **(RO SĂNĂTATE)** prin implementarea de soluții sustenabile de e-sănătate;

2. Investiții în peste **400 de unități prespitalicești și spitalicești** care vor utiliza sisteme de telemedicină având drept scop creșterea accesului la servicii de sănătate de calitate la costuri eficiente pentru cetățeni, în special a celor din grupurile vulnerabile**.**

E – Cultură: 2023

Cultura accesibilă publicului larg este un obiectiv principal al Guvernului, IT-ul reprezentând cel mai eficient instrument pentru a promova schimbul de idei și informații, ceea ce contribuie la o mai bună înţelegere a diversităţii culturale.

Prin intermediul proiectelor **RO - CULTURA**, Guvernul își propune investiții masive în e-cultură, asigurând astfel:

- Conservarea patrimoniului național și implicit a identității noastre culturale.
- Digitalizarea conținutului cultural și crearea unei arhive digitale (peste 200.000 de produse culturale).
- Accesarea on line a conținutului cultural.

Toate aceste 3 domenii au potențialul de a îmbogăți educația în România și de a promova turismul, de a crește vizibilitatea țării noastre, de a îmbunătăți accesul publicului la resursele culturale și de a stimula sectorul creativ digital prin crearea unei noi piețe pentru servicii digitale şi multimedia.

Cresterea gradului de utilizare a internetului în România prin utilizarea cu regularitate a internetului de către **60%** din total cetățeni și **45%** din persoanele considerate dezavantajate prin extinderea rețelelor și a accesului la acestea. Strategia Guvernului vizeaza comunitățile dezavantajate din **800** de localități reprezentând aproximativ **400.000** de gospodării care nu au acces la infrastructură de internet în bandă largă. Accesul la internet creeaza premizele pentru dezvoltarea competențelor digitale ca măsură de combatere a excluziunii, accesul la centre de cunoastere comunitară, centre de resurse pentru dezvoltare, servicii electronice cu acces rapid către surse multiple de informație, accesul la servicii ambulatorii de specialitate prin soluții de telemedicină.

Securitatea cibernetică națională: Guvernul susține investițiile necesare în vederea creșterii gradului de securitate la nivelul rețelelor/aplicațiilor TIC, pentru a preveni atacuri cibernetice împotriva infrastructurilor care susţin funcţii de utilitate publică ori servicii ale societăţii informaţionale a căror întrerupere/afectare ar putea constitui un pericol la adresa securităţii naţionale. Acest lucru presupune sporirea rezistenței infrastructurii cibernetice, constând în sisteme informatice, aplicaţii aferente, reţele şi servicii de comunicaţii electronice, prin implementarea de soluţii tehnice de protejare acestora şi constituirea şi operaționalizarea sistemului de securitate cibernetică națională.

Detaliile sunt prezentate în capitolele aferente programelor sectoriale.

România angajează!

Guvernul susține investiții destinate să crească **participarea pe piața muncii** (aproximativ 1,3 miliarde EUR) în scopul creșterii ratei de ocupare, fiind vizați tinerii care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare și alte grupuri vulnerabile. Un cuantum de aproximativ 1,8 miliarde EUR va fi dedicat **promovării incluziunii sociale și combaterii sărăciei și a discriminării**, sprijinind persoanele defavorizate (inclusiv pe romi) să aibă acces la piața muncii și să-și îmbunătățească starea de sănătate și condiția socială. Se va acorda o atenție specială oferirii de asistență medicală accesibilă și furnizării de servicii sociale comunitare, precum și dezinstituționalizării copiilor și a persoanelor cu handicap.

Un cuantum de aproximativ 1,5 miliarde EUR va fi utilizat pentru **reducerea abandonului școlar la 11,3 % și creșterea participării la învățământul terțiar** la 26,7 %. În ansamblu, investițiile în capitalul uman vor ajunge la cel puțin 3,5 milioane de persoane.

Un cuantum de 0,7 miliarde EUR din fonduri va contribui la **consolidarea capacității instituționale a autorităților publice**; din acesta, 0,55 miliarde EUR vor veni în sprijinul reformei administrației publice și al eficacității sistemului de justiție.

Detaliile sunt prezentate în capitolul Muncă.

România crește verde!

Guvernul susține 800 milioane de euro pentru sectorul mediu, disponibili prin intermediul Programului Operațional Infrastructură Mare, pentru finanțarea următoarelor obiective de investiții:

Sectorul apă:

- Construirea/reabilitarea reţelelor de canalizare şi a staţiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea şi epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e., acordându-se prioritate aglomerărilor cu peste 10.000 l.e.;

- Dezvoltarea unui laborator naţional pentru îmbunătăţirea monitorizării substanţelor deversate în ape, acordându-se prioritate în special substanţelor periculoase, şi a calităţii apeipotabile.

Sectorul deșeuri:

- Realizarea unor proiecte integrate de consolidarea şi extinderea sistemelor integrate de management al deşeurilor, cu respectarea ierarhiei deşeurilor (prevenire,

pregătirea pentru reutilizare, reciclare, alte metode de valorificare, inclusiv tratare şi eliminare): închiderea și reabilitarea depozitelor neconforme şi deschiderea/extinderea de noi depozite, implementarea sistemelor de colectare selectivă, construcţia de instalații de transfer și valorificare/tratare, inclusiv platforme de compostare şi unități de compostare individuală şi staţii de tratare mecano-biologică ş.a.

- Implementarea unui sistem integrat de management al deşeurilor la nivelul municipiuluiBucureşti.

Decontaminare şiecologizare:

- Măsuri de decontaminare şi ecologizare a siturilor poluate istoric, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale şi asigurarea calităţii solului în vederea protejării sănătăţii umane. **Calitateaaerului:**

- Dezvoltarea şi optimizarea Reţelei Naţionale de Monitorizare a Calităţii Aerului (RNMCA).

Prevenirea riscului la inundații şi lărgirea plajelor:

- Utilizarea infrastructurii verzi pentru prevenirea inundaţiilor prin preluarea soluțiilor oferite de ecosisteme naturale pentru gestionarea riscurilor generate de creșterea incidenței evenimentelor extreme (zone umede, cu efect asupra prevenirii inundaţiilor şi deşertificării, stabilirea unor zone inundabile controlat şi măsuri bazate pe ecosisteme, torenţi şi desecărietc.).

- Acţiuni specifice de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere asupra plajelor, şi activităţi de reabilitarea şi protecţia plajelor incluzând înnisipări artificiale, crearea de noi plaje, diguri şi epiuri pentru retenţia nisipului, diguri de stabilizare a plajelor; lucrări de consolidare,drenaje,ziduridesprijin.

Detaliile sunt prezentate în capitolul Mediu.

România mai aproape de Europa!

Guvernul sustine 13 miliarde euro, pentru sectorul transporturi care vor avea ca rezultat modernizarea a 400 km de căi ferate, 325 km de drumuri noi, 9 km de linii noi de metrou și durate medii mai reduse ale călătoriei pe cale rutieră (cu 42 %) și pe cale ferată (cu 55%). Detaliile sunt prezentate în capitolul Transporturi.

Capitolul Turism

Atunci când am început să lucrăm la planul de guvernare pentru turism, am plecat de la următoarea realitate. O ramură economică ce produce milioane de Euro în fiecare an nu este reprezentată la nivel ministerial. Zeci de hotelieri, mii de angajaţi nu au un minister care să coordoneze activitatea de turism din România. Acest lucru este mai mult decât greşit în condiţiile în care turismul ar putea să se dezvolte pentru a deveni una din principalele ramuri economice ale României. În acest sens, vom înființa Ministerul Turismului.

Pe parcursul redactării acestui program am păstrat mereu în vedere obiectivul central pe care programul de guvernare îl are: creşterea clasei de mijloc! Din acest motiv, măsurile pe care le propunem au în vedere atragerea mai multor fonduri europene, calificarea forţei de muncă în domeniul turismului şi creşterea numărului de străini care să viziteze anual România şi să contribuie aşadar la dezvoltarea unor investiţii bazate pe capitalul românesc.

România are şansa de a crea mai multe locuri de muncă şi de a aduce mai multe resurse la bugetul de stat prin promovarea unei strategii integrate de dezvoltare a turismului. Avem suficiente monumente de importanţă istorică şi religioasă şi suficiente frumuseţi naturale pentru a creşte semnificativ numărul de turişti straini care vizitează anual România.

Strategia Guvernului pentru turism nu se adresează însă numai turiştilor din afara graniţelor. Viziunea noastră integrată vine să răspundă provocării de a dezvolta infrastructura de turism într-un mod coerent.Acest demers ţine cont de protejarea ecosistemelor sensibile, precum şi de nevoile manifestate de piaţa de turism din România.

Măsurile urmărite de Guvern vor conduce la creşterea numărului de locuri de muncă şi astfel la păstrarea forţei de muncă în România. Vrem să oprim exodul forţei de muncă din domeniul turismului către alte state din relativa vecinătate a României.

MĂSURI

1. Guvernul susține înființarea unui Centru național de învățământ și reînființarea școlilor de meserii, inclusiv a celor postliceale pentru formarea profesională a forței de muncă in domeniul turismului.

Efecte: asigurarea forței de muncă calificată, profesionalizarea persoanelor care activează în turism și alimentație publică. În prezent există un deficit de 40% în următoarele meserii: bucătari ospătari, recepționeri și cameriste. Măsura este corelată cu asigurarea calității de angajat pe tot parcursul anului, pentru salariații angajați cel puțin șase luni. Impact financiar susținut prin fonduri nerambursabile și buget de stat.

2. Guvernul susține promovarea României ca destinație turistică în concordanță cu obiectivele și prioritățile generale de dezvoltare ale țării noastre, ale Uniunii Europene și ale tendințelor mondiale în domeniu.

În vederea atingerii acestui obiectiv, Guvernul propune următoarele acțiuni:

- Crearea la nivel de minister a unui buget de promovare inclusiv pentru deschiderea și eficientizarea activității birourilor de turism externe. Birourile de turism sunt factor de legătură între operatorii economici din turism și/sau tour-operatorii străini, precum și depozitarii feedback-ului, a impresiilor și părerilor despre România, a mass-mediei, specialiștilor și publicului din țările arondate.

3. Guvernul susține reabilitarea infrastructurii de acces în stațiunile turistice și zonele cu impact turistic semnificativ (mânăstiri, monumente, zone agroturistice, viticole).

(Durata: eșalonat în 4 ani, împreună cu Ministerul Transporturilor, MDRAP și în cadrul Comitetului Interministerial pentru Turism. Efect: creșterea numărului de turiștisi a încasărilor pentru zonele/obiectivele respective reducerea semnificativă a costurilor de întreținere a mijloacelor de transport. Sursa de finanțare: fonduri europene sau/și bugetul statului, impact calculat la MDRAP si MT).

4. Guvernul susține dezvoltarea și reabilitarea rețelelor de utilități publice în zonele turistice existente și în cele ce urmează a fi dezvoltate din punct de vedere turistic.

(Durata: 2017 împreună cu Ministerul Transporturilor, MDRAP și în cadrul Comitetului Interministerial pentru Turism. Efect: stimularea investițiilor în turism prin asigurarea utilităților la noile construcții. Sursa de finanțare: fonduri europene sau/și bugetul statului, impact calculat la MDRAP).

5. Guvernul susține Programul "Primul Centru de Agrement".

Prin acest program se vor putea realiza investiții pentru crearea infrastructurii desfășurării activităților de agrement (piscină, saună, masaj, aparate fitness, alte activități sportive și recreative). Guvernul va susține programul printr-o garanție de stat de 80% **dar nu mai mult de 240.000 euro/investiție.** (Durata: 2017-2020. Efect: Prin acest program se are în vedere crearea de noi locuri de muncă și extinderea sezonului cu peste o lună și jumătate. Sursa de finanțare: bugetul statului).

6. Inventarierea și evaluarea investițiilor nefinalizate din fonduri europene și guvernamentale; asigurarea fondurilor pentru finalizarea investițiilor care reprezintă certitudini pentru dezvoltarea turismului în zona respectivă.

(Durata: 2017-2019. Efect: prin finalizarea acestor investiții se urmărește dezvoltarea infrastructurii și serviciilor în turism. Sursa de finanțare: bugetul statului).

7. Pentru turismul verde, stabilirea și dezvoltarea localităților cu potențial turistic care pot valorifica zonele naturale protejate și celelalte resurse naționale: munți, păduri, ape și zonele neafectate de „epoca modernizării" – zonele tradiționale și culturale din satele românești.

Prin lege se vor atribui competențe autorităților administrației centrale și locale de a limita activitățile turistice înăuntrul tuturor ariilor protejate și va alcătui un portofoliu de tehnici și metode de evitare a suprasolicitării turistice a acestor zone. Interzicerea construcțiilor care nu corespund zonelor protejate și angajarea de personal suplimentar pentru supraveghere și pază.

8. Dezvoltarea turismului în Delta Dunării, concomitent cu respectarea normelor de protecție a Rezervației Biosferei.

În vederea realizării acestui obiectiv, Guvernul propune următoarele acțiuni:

- Realizarea Cadastrului Deltei Dunării și actualizarea REGULAMENTULUI DE URBANISM al Deltei astfel încât să se armonizeze regimul de înălțime, aspectul exterior al clădirilor, utilizarea materialelor de construcție tradiționale cu ocuparea și utilizarea terenurilor conform cerințelor de protecție pentru una din cele mai mari zone umede din lume.

- Pentru protejarea ecosistemelor se are în vedere creșterea gradului de utilizare a mijloacelor de transport ecologice cu grad redus de poluare, promovarea și realizarea traseelor turistice nemotorizate și reglementarea coerentă a canalelor de circulație cu viteza de deplasare. Transport ecologic de pasageri prin înlocuirea flotei existente de nave care asigură transportul naval în Delta Dunării cu nave cu consum redus de carburanți și grad redus de poluare care folosesc și sisteme alternative de energie regenerabilă (biciclete, ambarcațiuni cu vâsle și motoare electrice).

- Îmbunătățirea rețelei de informare turistică, realizarea de aplicații GPS de sprijin cu hărți și trasee turistice, structura turistică de cazare a Deltei și alte informații utile.

9. Continuarea și finalizarea înființării Organizațiilor de Management al Destinațiilor (OMD) în stațiunile turistice și alte localități de interes turistic pe cele 3 planuri de dezvoltare:

- micro: la acest nivel OMD-ul reunește autorități publice locale și reprezentanți din mediul privat și ai altor entitati relevante, la nivelul unei stațiuni până la nivelul județelor.

- mezo: la acest nivel OMD-ul reunește autorități publice locale și reprezentanți din mediul privat și ai altor entitati relevante, la nivelul unei regiuni.

• macro: un OMD central pentru destinația România, care coagulează reprezentanți ai OMD-urilor regionale, reprezentanți ai autorităților publice centrale (A.N.T., M.D.R.A.P., Ministerul Mediului, Ministerul Culturii, Ministerul Educației, Ministerul Transporturilor etc., I.N.S., alte institute de cercetare în domeniul turismului), federații și asociații patronale, cu reprezentanţi ai altor entităţi relevante (asociaţii de promovare, asociaţii profesionale din variate sectoare economice, ONG-uri, administratori ai ariilor naturale protejate, mediul de formare profesională din turism, mediul academic şi alţii).

10. Acordarea unui tichet de vacanță pentru angajații din sistemul public.

11. Constituirea unor instrumente în turism care să permită asigurarea contravalorii serviciilor contractate de turişti cu agenţiile de turism.

Garantarea contravalorii serviciilor plătite de turişti către sau la agenţiile de turism prin cel puţin următoarele instrumente de garantare: asigurare, garanţii bancare, contul fiduciar, fond de garantare. (Durata: începand cu 2017; Efecte: prevenirea efectelor negative asupra cetățeanului urmare a intrării în insolvență a agențiilor de turism. Impact financiar: Măsura are un impact social și fiscal pozitiv, nu implică cheltuieli bugetare).

MĂSURI cu impact local sau sectorial în vederea susținerii turismului

12. Asigurarea unei reglementări astfel încât operatorul economic care are în administrare structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare în zona plajelor, să aibă drept de preemțiune la închirierea suprafețelor de plajă situată în imediata vecinătate.

13. Asigurarea unei reglementări privind administrarea în parteneriat public-privat de către stat şi operatorii economici deținători de structuri de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau/și de sănătate, a bazelor de tratament aflate în perimetrul lor, care aparțin administratiei publice centrale și sunt nefolosite.

14. Adoptarea Legii turismului.

Capitolul Politici publice privind IMM

Sprijinirea sectorului IMM reprezintă o prioritate a programului economic. Contributor de importanță strategică la creșterea economică și crearea de locuri de muncă, sectorul întreprinderilor mici și mijlocii trebuie să beneficieze din partea statului de politici publice ce vizează o reglementare inteligentă, consultare sistematică cu organizatiile reprezentative, cresterea accesului la finantare simplificarea procedurilor si debirocratizarea pentru micii intreprinzatori. Gândim implementarea unei structuri administrative moderne aliniată nevoilor antreprenorilor: Ministerul Antreprenoriatului şi IMM-urilor, protejarea investitorilor romani prin sustinerea eforturilor de investitii si promovarea intereselor de export ale acestora precum și un un sistem fiscal atractiv.

MĂSURI

1. *Înfiinţarea Ministerului Antreprenoriatului şi IMM-urilor*

Durata: 2017. Beneficiari: 99,7% dintre companiile din Romania sunt IMM-uri, care contribuie cu aproximativ 60% din PIB si angajeaza 60% din forta de munca. Efecte: dezvoltarea unitară a politicilor de sustinere a IMM-urilor, atragerea de investitii, promovarea exporturilor, implementarea programelor nationale de finantare a IMM-urilor si a programelor de ajutor de stat; infiintarea unui departament de debirocratizare – pentru identificarea şi simplificarea sarcinilor adminstrative cu care se confruntă mediul de afaceri. înglobarea într-un singur loc a tuturor structurilor de finanţare ale antreprenoriatului. Impact: sumele vor fi asigurate din bugetul de stat.

2. Înfiinţarea de Agenţii Regionale de Atragere de Investiţii şi Promovare a Exportului

Durata: 2017. Beneficiari: mediul de afaceri, autorităţile publice regionale şi locale. Efecte: identificarea oportunităţilor de investire de la nivel local și realizarea unor proiecte de investiții „la cheie"; informare cu privire la facilităţile acordate investitorilor – un exemplu fiind schemele de ajutor de stat instituite cu scopul de a susţine investiţii noi la nivelnaţional; sprijin pentru investitori în vederea obținerii avizelor necesare, racordarea la utilități și contractarea serviciilor suport necesare demarării activității; stabilirea de parteneriate cu instituții finanțatoare de la nivel european și internațional, camere de comerț bilaterale, ambasadele străine din România; atragere de investiții străine cu sprijinul ambasadelor României din străinătate; Impact: sumele vor fi asigurate din fonduri nerambursabile - 5.000.000 euro/an pentru 8 agentii.

3. Adoptarea legii Parteneriatului Public Privat cel tarziu la 1 octombrie 2017.

4. Schemă de ajutor de stat pentru start-up-uri: Romania Start-up Nation

Perioada: 2017-2020. Beneficiari: start Up-uri. Efecte: înfiintarea mai multor start up-uri şi cresterea competitivității acestora, noi locuri de muncă bine plătite în economie;

simplificare: înfiinţarea gratuită a SRL, Valoare: 200.000 lei / proiect / antreprenor, 10.000 start up-uri anual. Impact: bugetul de stat si fonduri nerambursabile.

5. Strategic Invest Romania - Program de ajutor de stat pentru sustinerea investitiilor strategice ale antreprenorilor autohtoni

Perioada: 2017-2019; Beneficiari: investitorii autohtoni; Susţinerea investiţiilor autohtone de minim 2 milioane de euro, prin acordarea unui grant din valoarea investiţiei. Efecte: dezvoltarea capitalului autohton, sustinerea industrializarii Romaniei, cresterea numarului de firme.

6. Crearea Programului National de Dezvoltare a Antreprenoriatului – PNDA

Perioada: 2017-2020. Beneficiari: autoritatile publice locale şi mediul de afaceri. Finanţează infrastructura antreprenorială la nivelul comunităţilor locale (înfiinţarea a cel puţin un incubator/ parc industrial/ parc tehnologic). Efecte: creşterea atractivităţii comunităţilor marginalizate pentru realizarea de investiţii, dezvoltarea infrastructurii de afaceri din România şi creşterea atractivităţii României ca destinaţie de investiţii;

7. Program pentru sprijinirea internaţionalizării

Perioada: 2017-2020; Beneficiari: firmele românesti care îşi doresc să exporte; Efecte: creşterea exporturilor României şi a IMM-urilor, prin participarea la târguri internationale cu stand de ţară, misiuni economice, evenimente internaţionale în nume propriu. Prin lege, niciun demnitar nu poate participa la o vizită de lucru în străinatate cu accent economic, fără o delegaţie de oameni de afaceri, aleşi prin proceduri transparente, online; calendarul ministrului antreprenoriatului trebuie să fie postat public.

8. Înfiinţarea liceelor de antreprenoriat

Perioada: 2017. Beneficiari: Elevii, noi generaţii de tineri antreprenori. Efecte: dezvoltarea abilităţilor antreprenoriale în rândul tinerilor.

9. Programul România Profesională

Program de susținere în parteneriat public-privat a școlilor profesionale și de meserii, program care să susțină formarea tinerilor în meserii necesare economiei (strungar, sudor, electricieni, mecanici etc). În acest moment una dintre problemele cele mai stringente ale economiei reprezentând-o lipsa forței de muncă adecvată.

10. Crearea de site-uri institutionale: entrepreneurs.gov.ro, imm.gov.ro

Perioada: 2017. Beneficiari: antreprenori debutanţi, mediul de afaceri. Efecte: Oferirea în mod gratuit de modele şi informaţii, prin intermediul unor tutoriale, despre: deschiderea unei afaceri, realizarea unui plan de afaceri, finanţarea afacerii, facilităţi acordate întreprinzătorilor. Impact: fonduri nerambursabile, 500.000 euro.

11. Adoptarea Legii Lobby-ului.

Astfel încât mediul de afaceri să nu mai fie organizat în cercuri, unele mai apropiate de centre de putere, iar altele dezavantajate. În acest sens, asemănător Registrului de Transparență European se va înființa Registrul de Lobby. 1 ianuarie 2018

12. Restartarea mediului de afaceri

Prin introducerea planurilor de conformare de la un anumit moment dat, astfel încât toate companiile să aibă asigurat un cadru predictibil pentru viitor, fără a exista teama că anumite greșeli din trecut vor mai putea apăsa asupra activității ulterioare.

Capitolul Politici publice în domeniul Muncii și Justiţiei Sociale

Programul de guvernare asumat de Guvern în domeniul muncii, protecției sociale, familiei, persoanelor vârstnice răspunde, în primul rând, nevoilor și cerințelor dezvoltării României pentru perioada 2017-2020. De asemenea, el urmărește direcțiile strategice ale PES privind sustenabilitatea modelului social european și noua agendă pentru Europa 2016-2020.

Misiunea principală pe care ne-o asumăm este aceea de a asigura un parcurs constant către îmbunătățirea nivelului de trai al populației, care va avea ca rezultat întărirea coeziunii sociale și reducerea decalajelor față de statele dezvoltate ale Uniunii Europene.

Impunerea unui nivel de trai cât mai ridicat pentru toți cetățenii trebuie să fie obiectivul fundamental al României. Asumându-ne această misiune esențială, suntem determinați să continuăm strategiile de creștere economică, împletite cu cele sociale și suntem convinși că numai un stat preocupat de situația fiecăruia dintre cetățenii săi poate răspunde cu succes provocărilor viitoare. Ne vom continua demersurile pentru a realiza o piață a muncii inclusivă, pentru reducerea inegalităților și menținerea modelului social european, consolidând un model de creștere economică bazat pe un set coerent de politici publice și măsuri progresiste.

Obiectivul principal în materie de ocupare a forței de muncă, stabilit în contextul Strategiei Europa 2020, este de a atinge ținta de 70% în privința ratei de ocupare pentru grupa de vârstă 20-64 ani. Acest lucru se poate realiza numai prin promovarea unor politici publice coerente și realiste, care să determine o piață a muncii performantă, dinamică și flexibilă, ceea ce va asigura accesul majorității cetățenilor la locuri de muncă de calitate, în funcție de competențele și abilitățile lor, la venituri decente.

Acest obiectiv poate fi atins printr-o abordare multisectorială, combinând măsurile pentru modernizarea pieței muncii cu cele din domeniul educației, susținând măsuri de incluziune socială, îmbunătățind serviciile medicale, promovând investiții în sectorul productiv și în cercetare-dezvoltare-inovare. Scopul nostru este acela de a asigura o dezvoltare durabilă pentru România, o îmbunătățire semnificativă a nivelului de trai pentru toți cetățenii țării, inclusiv pentru acele persoane care sunt într-o poziție vulnerabilă.

MĂSURI

1.Stimularea creăriide noi locuri de muncă

- Introducerea de noi tipuri de contracte de muncă (exemplu, teleworking, net-jobs).

- Înfiinţarea şi organizarea Agenţiilor de Mediere între cererea şi oferta de muncă zilieră din mediul rural (servicii specializate externalizate ale Serviciului Public de Ocupare). (Durata: 4 ani; Efecte: buna funcționare a pieței muncii sezoniere, în condiții de securitate

socială, evitând evaziunea fiscală; Beneficiari: 700.000 de lucrători sezonieri; Impact: 36 milioane Euro, finantare fonduri europene POCU).

- Stimularea dezvoltării unei rețele de specialiști pentru consiliere și informare privind locurile de muncă pentru persoanele cu dizabilități, implementare 2017 – 2020.

- Reducerea costurilor administrative pentru angajator cu pâna la 18%, prin crearea Cardului de Asigurat în Sistemul Asigurărilor Sociale - elementul de bază al sistemului integrat unic de asigurări sociale (ghișeul unic electronic) (Durata: 2018-2020; Impact: 11 milioane Euro, finanțare POCU, implementare 2018 - 2020).

- Pachet integrat de măsuri pentru reintegrarea pe piaţa muncii a şomerilor de lungă durată. Măsuri care intră în sfera activităţilor de mentorat, asistenţă pentru căutarea unui loc de muncă, pentru continuarea educaţiei şi a formării profesionale, precum şi sprijin pentru locuinţă, transport, servicii de îngrijire a copiilor şi de îngrijire medicală sau de recuperare.

- Realizare unei hărți a resursei umane în funcție de calificări și competențe (Durata: 2 ani; Impact 200.000 Euro, finantare POCU).

- Realizarea Strategiei Naționale pentru locurile de muncă verzi. Aceasta va asigura tranziția la Economia Verde. Observatorul European pentru Ocupare apreciază în studiul realizat în 2013 că în România sectoarele ecologice ar putea reprezenta 25% din totalul ocuparii. Adoptarein2018.

- Stimularea participării pe piața muncii a persoanelor apte de muncă aflate în risc de excluziune socială; descurajarea dependenței de măsurile de asistență socială (Durata: 4 ani; Beneficiari: 200.000 persoane apte de muncă).

- întărirea legăturii cu ocuparea, diminuarea treptată a măsurilor pasive și dezvoltarea măsurilor active de asistență socială

- introducerea beneficiarilor de măsuri de asistentă socială ca și categorii prioritare pentru măsurile active de ocupare.

- Realizarea unor programe de formare profesională a salariaților, care să fie corelate cu necesitățile pieței muncii. Asigurarea concordanței între cererea și oferta de competențe și expertiză (Durata: 4 ani; Finanțare din fonduri europene POCU).

2.Șanse reale pentru tineri

Implementarea programului Garanția pentru Tineret

- Promovarea unei legislații pentru tineri prin care să fie asigurat tranzitul coerent

de la sistemul educațional către piața forței de muncă, precum și echilibul între viața profesională și cea personală, prin creșterea accesului la servicii sociale pentru îngrijirea copiilor și a persoanelor în situație de dependență, adoptare 2017

- Introducerea unei prime care să stimuleze înregistrarea la Serviciul Public de Ocupare (SPO), acordată în cuantum unic, raportată la valoarea indicatorului social de referință, ca alternativă la eliminarea acordării indemnizației de șomaj absolvenților instituțiilor de învățământ (acordată tinerilor între 16-24 de ani). Beneficiari 18.000 tineri care primesc anual ajutor de șomaj, buget 18 milioane lei/anual, BAS, implementare 2017 – 2020.

- Programul Hope de susținere a antreprenoriatului pentru tineri în risc de sărăcie și excluziune socială, precum și a celor proveniți din centrele de plasament prin acordarea de microgranturi. Firmele înființate de tinerii din aceste categorii vor beneficia de același statut ca al unităților protejate autorizate (Durata: 3 ani, 2018-2020; Impact: 60 milioane Euro, finanțare POCU + ILMT).

- Promovarea transformării internshipurilor în contracte de muncă permanente (contracte pe perioadă nedeterminată). Programe de tip „Pasarela": locurile de muncă din sectorul public pot fi oferite temporar tinerilor dezavantajați pentru a dobândi „abilități transferabile" în joburile din sectorul privat. Guvernul va finanţa 10.000 de contracte de muncă suplimentare în 2 ani (în sectorul public, la nivel local) în sistemul pasarela.

- Implementarea unor proceduri clare de recunoaștere a activităților de voluntariat pe baza Cadrului Național al Calificărilor.

3. Dialog social și parteneriat

- Consolidarea rolului instituției dialogului social, componentă fundamentală a statului de drept și a democrației.

- Formarea unei reale culturi a dialogului social, stimularea dialogului social tripartit, teritorial și sectorial.

- Consolidarea încrederii între guvern și partenerii sociali.

- Modificarea Legii 62/2011 – Legea Dialogului Social.

- Intensificarea la nivel instituțional a dialogului social, prin implicarea partenerilor sociali și a societatii civile în actul decizional.

4. Viață decentă pentru pensionari

- Pensia minimă va crește de la 520 lei la 640 lei din 1 ianuarie 2018. Anual, nivelul acesteia va creste cu cel putin 10% incepand cu 2019.

- Creșterea valorii punctului de pensie la 1.775 lei până în 2020.

- Modificarea legislatiei privind sistemul de pensii cel tarziu 1 octombrie 2017.

5. Incluziune socială și reducerea sărăciei

- Ajutoarele sociale vor fi datorate de catre primarii si doar sub forma de masa calda. Pentru pensionari, personae cu dizabilitati si copii se vor creste alocarile bugetare a.i. acestia sa poata avea un trai decent. Persoanele apte de munca vor trebui sa lucreze si pentru acest lucru vor fi sustinuti prin masurile din program.
- Modificarea Legii nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice și introducerea prestației de dependență potrivit modelelor europene, implementare 2017 – 2019.

- Dezvoltarea unui sistem național de indicatori de incluziune socială și calcularea anuală a acestora.

- Integrarea și corelarea tuturor bazelor de date din domeniul asistenței sociale și creearea sistemului "e-asistență socială'' (Durata: 2 ani, 2018-2019; Impact: 11 milioane Euro, POCU).

6. Sprijin pentru familii și copii

- Promovarea unor mecanisme de sprijin a părinţilor şi de asigurare a unui echilibru între viaţa de familie şi cea profesională, implementare 2017 – 2020.

- Elaborarea, în parteneriat stat – asociații de familii, a unui plan pentru construcția și utilizarea eficientă de locuințe sociale destinate familiilor dezavantajate (fără adăpost, având printre membri persoane cu dizabilități etc), inclusiv valorificarea locuințelor abandonate, implementare 2018– 2020.

- Încurajarea încheierii de contracte de muncă cu timp flexibil și a tele-muncii pentru părinți (munca la distanță).

7. Servicii sociale de calitate

- Elaborarea de standarde de calitate și a standardelor de cost pentru toate serviciile sociale (Durata: 4 ani; Impact 100.000 ron finanțare din bugetul de stat).

- Întărirea capacității de control și monitorizare a Inspecției Sociale.

- Stabilirea unor mecanisme moderne, adaptate realităților obiective, de finanțare a serviciilor sociale realizate de către furnizorii privați de servicii sociale.

- Dezvoltarea şi implementarea unui program naţional privind formarea profesională a personalului din domeniul asistenţei sociale şi asigurarea în fiecare localitate a cel puţin unui asistent social cu normă întreagă, implementare 2017 – 2020.

- Analiza și evaluarea grupurilor vulnerabile (persoane fără adăpost, tineri care părăsesc sistemul de protecţie, foşti deţinuţi, persoane evacuate din casele retrocedate, persoane dependenţe de droguri etc.) în vederea stabilirii necesarului de locuințe pentru aceștia și a bugetului aferent, implementare 2017 – 2020.

Încurajarea construcției de noi centre private prin creșterea cuantum-ului subvenției acordate de către stat pentru plata întreținerii și chiriei în centrele rezidențiale aferentă persoanele vârstnice la 1.400 lei / lunar.

8. Respect și demnitate pentru femei

- Formarea unei rețele naționale de experți în domeniul egalității de șanse.

- Program național pentru combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Durata: 4 ani; Impact: 12 milioane Euro, finanțare din POCU).

- Elaborarea unei proceduri comune de lucru la nivel interinstituțional privind raportarea, colectarea și monitorizarea datelor în domeniul violenței în familie.

- Elaborarea de norme metodologice privind emiterea Ordinelor de Protecție în regim de urgență

- Crearea unui sistem de monitorizare a Ordinelor de Protecție (dispozitive electronice, aplicații mobil).

- Elaborarea unor proceduri de lucru privind măsurile de prevenire a cazurilor de violență în familie.

- Elaborarea normelor metodologice privind consilierea psihologică în situațiile de divorț în care au fost înregistrate antecedente privind violența în familie

- Includerea în programa școlară a noțiunii de violență de gen și a perspectivei de gen.

- Înființarea de echipe specializate de intervenție la nivel județean în domeniul violenței în familie.

- Formarea profesională a asistenților sociali în domeniile violență în familie și egalitate de gen.

- Dezvoltarea unei rețele de cel puțin 20 locuințe protejate pentru victimele violenței în familie.

- Crearea a 8 centre de criză pentru situațiile de viol.

- Dezvoltarea unei rețele de 8 centre de asistență pentru agresori, la nivel zonal și reglementarea unor măsuri de prevenire a recidivei faptelor de violență în familie.

9. Creșterea natalității

● Reducerea vârstei de pensionare cu câte doi ani pentru fiecare copil, pentru mamele cu cel puțin trei copii.

● Formarea profesională a bonelor și dezvoltarea serviciului de bonă profesionistă.

10. Investiția în copii - investiția în viitor

● Înființarea instituției Avocatul Copilului, a Comisarului pentru Drepturile Copilului cu mandatul și capacitatea de a promova drepturile copilului și a apăra respectarea acestora. (Impact: 3,1 milioane lei anual, finanțare din bugetul de stat).

● Dezinstituționalizarea și tranziția către îngrijirea în comunitate este una dintre măsurile cuprinse atât în Strategia Națională pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului, cât și în cea privind incluziunea socială și reducerea sărăciei, iar reușita acestui proces trebuie să fie în strânsă legătură cu dezvoltarea și finanțarea serviciilor adresate copiilor separați de familiile lor. (Durata: 4 ani; Beneficiari: 7.000 copii; Efecte: până în anul 2020 vor fi închise 80 de instituții clasice; Impact: 55 milioane Euro, finanțare din POR, 21,5 milioane lei finanțare din bugetul de stat).

● Înființarea a 8 centre regionale specializate pentru asistarea copiilor cu tulburări de comportament. (Durata: 4 ani; Impact: 40 milioane Euro finanțare din fonduri europene POR, 24 milioane lei finanțare din bugetul de stat).

11. O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilități

● Implementarea unor programe de interes național privind dezinstituționalizarea și prevenirea instituționalizării.

- Înființarea de locuințe protejate și centre de zi, prin intermediul cărora se va asigura tranziția în comunitate a persoanelor cu dizabilități găzduite în centrele rezidențiale.

- Construcția, reabilitarea, modernizarea și dotarea unui număr de 43 de locuințe protejate și a 150 de centre de zi (Durata: 4 ani; sursă de finanțare POR axa 8).

● Elaborarea Planului Național de Accesibilitate, accesibilizarea mediului fizic, informațional și comunicațional pentru persoanele cu dizabiliăți.

● Modificarea Legii nr. 448/2006 privind protecţia şi promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, astfel încât integrarea acestora în societate să se facă în mod

real inclusiv prin creşterea ponderii numărului acestora în categoria salariaţilor.

- Susținerea programelor de știri din cadrul televiziunilor prin plata integrală a interpreților și a costurilor generate de introducerea în cadrul acestora a prezentării duale, astfel încât și persoanele cu handicap auditiv să le poată urmări.

- Creșterea gradului de subvenționare pentru serviciile de recuperare, dispozitive ajutătoare, tehnologii asistive prin CNAS. Persoanele cu handicap grav sau accentuat vor beneficia gratuit de materiale igienico-sanitare si mijloace de protezare si ortezare, inclusiv tehnologii si dispozitive asistive si tehnologii de acces, ori de câte ori au nevoie. (se va modifica in acest sens legea sanatatii pana la 31 decembrie 2017)

- Dezvoltarea formării continue a specialiștilor care lucrează direct cu copiii astfel încât să cunoască și să aplice cele mai noi metode și terapii.

- Diversificarea serviciilor de sprijin în vederea creșterii ocupării: muncă asistată, muncă la domiciliu, servicii de coaching.

- Realizarea de alternative de formare profesională (ateliere protejate, ateliere vocaționale, centre de terapie ocupațională etc.) pentru tinerii cu dizabilități.

- Dezvoltarea serviciilor sociale/centre respiro pentru familiile persoanelor cu dizabilități

- Reglementarea statutului asistentului personal profesionist.

- Creșterea sprijinului acordat familiilor care au în îngrijire persoane cu dizabilități.

- Sancționarea entităților care nu respectă dreptul la acces al persoanelor cu dizabilități.

- Consultarea periodică a organizațiilor reprezentative ale persoanelor cu dizabilități.

Capitolul Politici în domeniul educației

"Educaţia este tot ce vezi şi ce auzi" spunea marele patriot Nicolae Iorga. Privim educația ca un factor strategic de dezvoltare. Educaţia a fost şi va rămâne un domeniu de interes major, mereu pe agenda publică. Educaţia începe la naştere şi continuă toată viaţa prin acumularea în cunoaştere.

În toate domeniile din societate ritmul schimbărilor, amplitudinea acestora, ca şi imprevizibilitatea absolută a problemelor cu care se confruntă omenirea, impun dezvoltarea şi cultivarea competenţelor şi abilităţilor care să permită celui supus provocărilor să fie capabil de permanentă adaptare. Internetul, computerele, tabletele, telefoanele inteligente, Facebook-ul, Twitter-ul, Youtube-ul, site-urile comerciale, de educaţie sau de socializare au transformat cultura şi economia întregii lumi.

Educaţia este chemată astăzi să şlefuiască talentul personal al celui şcolit, să-i transfere valorile de referinţă pentru consolidarea caracterului, să-i dezvolte capacităţile creative. Inteligenţa mamă este cea mai importantă resursă aţării, în acelaşi timp singura inepuizabilă. Lumea este modelată de inteligenţa mamă prin ideile dezvoltate prin cultură, prin creaţia ştiinţifică şi tehnică, prin capacitatea umană de a înţelege, interpreta şi crea lumea în care trăim.

Educaţia trebuie să fie: **captivantă, continuă și coerentă. Captivantă** poate sa devină pentru cei şcoliţi prin contactul cu lumea reală, centrată pe „a face" în totală concordanţă cu „a şti" pentru a motiva şi interesa elevul şi studentul aflat în procesul de învăţare. **Continuă** – păstrarea interesului şi motivaţiei pe toată durata şcolarizării, de la ciclul primar şi până la finalizarea studiilor superioare. **Coerentă** – prin viziunea care să asume un mesaj consistent la nivel naţional, să asigure o abordare integrată, cu infrastructură bazată pe tehnologiile moderne la toate nivelurile de învăţământ și să aibă o abordare de tip antreprenoriat cu accent pe creativitate şi inovare. Nu în ultimul rând, trebuie să stimuleze şi să asigure continuitatea abordărilor şi prin activităţile extracurriculare şi interdisciplinarerelevante.

Implementarea principiului egalității de șanse în educație, îmbunătățirea performanțelor educaționale, abilităților și competențelor tuturor copiilor și tinerilor, prin accesul la un sistem de educație de calitate, relevant și incluziv sunt cheia pentru creștere economică și prosperitate.

În condițiile unui declin demografic accentuat, reducerea abandonului școlar, care a atins cote îngrijorătoare și este în creștere, a devenit crucială pentru dezvoltarea sustenabilă a României,permițândvalorificareapotențialuluifiecăruicopil.

Crearea de noi locuri de muncă, creșterea gradului de ocupare, mai ales în rândul tinerilor, astfel încât aceștia să poată avea o viață profesională și personală împlinită, pot fi realizate numai printr-un învățământ ancorat în realitățile pieței muncii, care, pe lângă

competențele profesionale, pune accent pe spiritul antreprenorial și competențele socio-emoționale, precum și prin promovarea învățării pe tot parcursul vieții.

Nu în ultimul rând, avem în vedere creșterea prestigiului internațional al României, prin valorificarea potențialului domeniului educației și cercetării, spre exemplu, prin sprijinirea tinerilorcarepotfaceperformanță,darșiprininternaționalizareauniversitățilorromânești.

Este absolut necesară creșterea alocărilor bugetare, pe măsura importanței domeniilor educației și cercetării științifice pentru dezvoltarea României moderne, astfel încât să poată fi atinse obiectivele propuse. Eficiența intervențiilor, în ceea ce privește atât rezultatele obținute, dar și resursele investite, nu poate fi atinsă decât prin elaborarea unor politici publice integrate, între domeniul educației, sănătate și cel social.

MĂSURI

1. Pachetul social garantat pentru educaţie

- Implementarea unor programe care să asigure condiţii de dezvoltare şi formare a tuturor copiilor, de la naştere şi până la majorat.

- Sprijin acordat părinţilor privind creşterea nou născuţilor, prin asigurarea condiţiilor de integrare a copiilor în creşe, respectiv, pentru acces în învăţământul preşcolar.

- Asigurarea unui învățământ de calitate, în şcoli echipate corespunzător, care să conducă la modelarea intelectuală şi profesională a elevilor, în paralel cu asigurarea serviciilor de asistenţă medicală, dezvoltare fizică (în cluburi şcolare sportive) şi socio-culturală. Investiții:

- Reabilitarea / modernizarea clădirilor școlare pentru ca toate unitățile de învățământ sa obțină autorizații de funcționare (sanitară și ISU)
- Mobilier școlar și dotări didactice (aparatură de laborator, biblioteci) moderne pentru unitățile de învățământ preuniversitar

- Asigurarea accesului la angajare, precum și la programe de calificare, a absolvenților care nu au promovat examenul de bacalaureat.

- Pachetul Social Garantat pentru Educaţie va fi particularizat în funcţie de o serie de elemente, astfel încât să fie garantată egalitatea de şanse, indiferent de statutul social al familiilor din care provine copilul, sex, religie, etnie, capacităţi psiho-motorii etc.

2. Dezvoltareasistemului de educație timpurie

- Construcția a 2.500 de creșe, grădiniţe și unități after-school.

- Punerea accentului pe partea educativă a îngrijirii copiilor între 0 și 3 ani, prin

dezvoltarea curriculum-ului, materialelor didactice și formarea profesorilor.

3. Programe de antreprenoriat de la școala primară până la universități

- **Extinderea educației antreprenoriale de la școlile vocaționale și tehnologice la toate școlile din România.**

Pentru elevii care aleg filiera vocațională sau pe cea tehnologică, deschiderea unor microintreprinderi (afaceri de familie etc.) start-up, etc. trebuie să fie principala opțiune. Deși este foarte important să adaptăm învățământul vocațional la tradiția economică a unei zone (în sensul existenței angajatorilor acolo), este chiar mai important să îi învățăm pe elevi că ei înșiși pot înființa afaceri acolo unde este cerere pentru un serviciu, chiar dacă un angajator nu există.

Reînființarea / modernizarea atelierelor școală pentru învățământul profesional și cel tehnologic (Perioada 2017-2020, Buget estimat: 50 mil euro)

Obiective: Insuflarea ideii că un absolvent de școală vocațională trebuie să deschidă o afacere; Furnizarea competențelor practice pentru deschiderea unei afaceri; Cultivarea unei perspective internaționale, astfel încât afacerile deschise să lucreze nu doar la nivel național, ci să și exporte produse și servicii.

- ***Organizarea de concursuri antreprenoriale la toate nivelurile preuniversitare***

Concursurile pot avea mai multe forme, în funcție și de ideile mediului de afaceri și de ciclul de studii. Propuneri: Stabilirea unui buget pentru afacere, urmată de prezentarea de către elevi a unui plan de implementare pentru a maximiza un indicator (profit, impact social etc); Stabilirea unei propuneri tematice, urmată de prezentarea de către elevi a unor propuneri de afacere care să atingă un optim perceput de ei între costuri și beneficii.

- ***Înființarea unui Registru Național al Mentorilor Antreprenori***

Este vorba despre o bază de date publică online care va sta la baza construirii unei rețele de mentori voluntari care să ajute școlile în domeniul educației antreprenoriale. Voluntarii vor fi recrutați sau se vor înscrie în program și vor asista școlile din zona lor în funcție de nevoile școlilor și de disponibilitatea de timp. Asistența va fi oferită: sub formă de prezentări de principii; prin colaborări cu profesorii care predau educația antreprenorială și au nevoie de feed-back pentru lecțiile pe care le pregătesc; sub forma unor discuții cu elevii pentru a-i ajuta să își găsească vocația în mod pragmatic; sub forma unor jocuri de rol pentru angajare(oferind elevilor posibilitatea de a experimenta un interviu, de exemplu). O colaborare bună la nivel local ar trebui să ducă, pe termen mediu, la construirea unor Parteneriate Locale cu Mediul Economic, coordonate de o comisie care să faciliteze găsirea de noi mentori, dar și colectarea feed-back-uluilor pentru îmbunătățirea continuă a serviciilor educaționale.

- ***Înființarea de Societăți Antreprenoriale Studențești (SAS) în universități***

concomitent cu stabilirea unui Fond Național de Investiții în Afaceri Pornite de Studenți

Astfel de societăți există în unele universități, dar ele trebuie înființate peste tot. Din consiliul executiv al unei astfel de societăți trebuie să facă parte profesori, oameni de afaceri locali și studenți. Societatea în sine trebuie să aibă resurse umane și materiale care să îi permită să activeze ca un incubator de idei.

Activitatea acestor societăți se va concentra pe: aducerea de mentori pentru studenții care vor să înființeze un start-up; organizarea de sesiuni de proiecte pentru selectarea unor propuneri care să fie înaintate consiliului executiv spre evaluare și feedback; consiliul executiv poate apoi recomanda organizarea unui concurs pentru atragerea de finanțatori pentru cele mai bune proiecte.

Pentru a stimula abordarea unor subiecte cu aplicabilitate practică la lucrarea de licență, vom stabili un fond pentru finanțări ne-rambursabile acordate celor mai bune lucrări însoțite și de un plan de afaceri.

Selectarea unei lucrări ca fiind eligibilă în programul național se va face pe baza recomandării comisiei de licență și a consiliului executiv al SAS din universitatea respectivă. SAS poate, la cerere, să ofere feed-back aplicantului pentru a-și îmbunătăți propunerea și pentru a deveni eligibil pentru competiția națională.

Selecția națională va fi realizată de un juriu abilitat, în limita unui cuantum stabilit anual. Suma oferită poate asigura finanțare totală sau finanțare parțială. În cazul finanțării parțiale, suma poate fi folosită pentru a atrage fonduri europene sau investitori privați.

Perioada 2017-2020, buget estimat: 20 mil euro

- ***Proiecte studențești de grup contractate***

Urmând modelul unor universități occidentale, universităților li se va recomanda să intre într-un program național care să aducă laolaltă studenți în partea de mijloc a studiilor și agenți economici aflați în căutare de soluții pentru probleme punctuale. În cadrul acestui program:

- Studenții, organizați în grupuri, vor acționa ca un start-up care caută să subcontracteze un proiect de la un agent economic.

- Agenții economici vor intra pe platforma națională și vor depune descrierea proiectului pe care îl doresc realizat, plus o listă de condiții/cerințe.

- Grupuri de studenți care consideră că îndeplinesc cele mai multe sau toate criteriile unui agent economic vor elabora un plan de implementare și vor depune documentația.

- Vor avea loc întâlniri pentru selectare a grupului, iar procedura de lucru în continuare

va fi exact în spiritul interacțiunilor din mediul antreprenorial real.

Scopul este ca, pe baza acestei experiențe din timpul facultății, studenții să capete o perspectivă antreprenorială care să îi ajute să abordeze pragmatic problema lucrării de licență de la sfârșitul ciclului universitar.

Guvernanță profesionistă și transparență, descentralizare, autonomie și responsabilitate

- Promovarea profesioniştilor în managementul educaţional.

- Întărirea rolului managementului școlii, activitatea directorului trebuind să cuprindă toate aspectele vieții elevului, asigurându-se că toate demersurile personalului școlii sunt centrate pe elev și nevoile acestuia.

- Promovarea politicilor publice bazate pe realitățile sistemului, identificate în urma unor studii șianalize.

- Întărirea capacităţii de monitorizare, evaluare a sistemului de educație (ex.: Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România, Registrul Matricol Unic, Cadrul Naţional al Calificărilor etc.) şi de planificare strategică, pe baza datelor statistice naţionale şi internaţionale etc.

- Respectarea principiului autonomiei și descentralizării în educaţie şi a principiului responsabilităţii publice, şi întărirea mecanismelor legale de funcţionare a acestor principii, astfel încât să fie posibilă o mai bună gestionare a resurselor la nivel local.

- Respectarea principiului dialogului social și transparentizarea activității instituțiilor din sistemul de educație și cercetare.

- Întărirea autonomiei universitare, concomitent cu creșterea responsabilității publice.

(Durata: 4 ani; Beneficiari: elevi, studenți, părinți, cadre didactice; Impact și finanțare: bugetul de stat, fonduri structurale, împrumut extern).

4. Profesori motivați și bine pregătiți

- Consolidarea relaţiilor de parteneriat între învăţământul superior şi cel preuniversitar, în formarea iniţială și continuă pentru cariera didactică, prin care să se asigure adecvarea conţinuturilor şi metodelor la nevoile de formare ale cadrelor didactice, cu implicații în dezvoltarea personală și profesională a acestora și creșterea prestigiului profesional al dascălilor.

- Regândirea modalităților de avansare în carieră pentru cadrele didactice, astfel încât aceasta să se realizeze în baza unor criterii și procese relevante.

- Redefinirea statutului şi rolului personalului didactic auxiliar din perspectiva

creşterii competenţelor profesionale şi a contribuţiei acestora la asigurarea calităţii procesului educaţional.

(Durata: 4 ani; Beneficiari: cadre didactice, elevi, părinți; Impact și finanțare: bugetul de stat, fonduri structurale, împrumut extern).

5. Cadre didactice și cercetători de vârf

- Valorificarea adecvată a experienței personalităţilor academice de marcă, concomitent cu introducerea unor măsuri de stabilizare și motivare a cadrelor didactice tinere.

- Dezvoltarea calitativă și cantitativă a masei de cercetători prin formare profesională de înalt nivel științific, inclusiv internațională, bazată pe o infrastructura de cercetare la cel mai înalt nivel al tehnologiei pe plan mondial.

- Perfecționarea sistemului fiscal în vederea ridicării gradului de atractivitate a muncii în cadrul entităților de CDI.

6. Cetățeni activi pe piața muncii

- Realizarea de studii cu privire la nevoile agenților economici în ceea ce privește asigurarea cu personal calificat, precum și la inserția absolvenților pe piața muncii.

- Fundamentarea planurilor de școlarizare și a finanțării pe domenii de studiu, în funcție de nevoile pieței muncii.

- Revalorizarea învățământului profesional și tehnic prin flexibilizarea sistemului – mai multe opțiuni de formare profesională pentru elevi, diferite tipuri de certificări care să asigure acces pe piața muncii și să asigure continuarea studiilor la niveluri superioare decalificare.

- Formarea și dezvoltarea spiritului antreprenorial în învățământul preuniversitar și universitar.

- Includerea elementelor de dezvoltare a competențelor socio-emoționale pe toate palierele sistemului de educație.

- Dezvoltarea stagiilor de practică de specialitate/internship.

- Realizarea de activități de orientare și consiliere pentru elevi și studenți, cu accent pe conștientizarea cerințelor pieței muncii.

- Operaționalizarea Centrelor de consiliere și orientare în carieră în toate universitățile din România.

7. Infrastructură modernă, mijloace didactice adecvate, care utilizează

tehnologiile informării și comunicării

- Implementarea unui Proiect pilot privind invatamantrul digitalizat. Termen 1 ianuarie 2018
- Crearea condițiilor necesare de confort, siguranță și securitate pentru toți copiii în școli, care să permită inclusiv obținerea autorizațiilor de funcționare (sanitară, ISU), în conformitate cu prevederile legale.

- Construcția sau reabilitarea unităților școlare pentru educația timpurie și învățământul primar.

- Conectarea tuturor școlilor la Internet prin conexiuni de mare viteză.

- Realizarea de wireless campus-uri, începând cu învățământul liceal.

- Asigurarea întregului necesar de microbuze pentru transportul școlar și a unor campusuri scolare în centrele de comună la standarde europene.

- Construirea Platformei de E-learning, depozitelor online (biblioteca virtuală) și a infrastructuriidigitaledeconținuturi.

- Implementarea catalogului electronic.

- Modernizarea procesului de predare-învăţare cu ajutorul tehnologiilor informaţiilor și comunicării, prin dotarea tuturor școlilor, cadrelor didactice și copiiilor cu mijloace adecvate.

- Dotareabibliotecilorşcolare.

- Investiții în infrastructura educațională a școlilor din învățământul profesional și tehnic, prin dezvoltarea unor centre puternice de formare profesională, în acord cu dezvoltarea economică a zonei.

- Realizarea unor centre educaţionale puternice, care să asigure copiilor / tinerilor servicii de educaţie până la nivel universitar, după caz, cămin, cantină, bază sportivă și pentru activități sociale, dar şi locuinţe pentru cadrele didactice, prin finanțare de la bugetul de stat sau / și din fonduri structurale.

- Crearea condițiilor optime de studiu pentru elevii cu cerințe speciale, prin adaptarea infrastructurii.

- Modernizarea taberelor pentru elevi și studenți concomitent cu creșterea capacității acestora.

- Dezvoltarea, mentenanța și înnoirea infrastructurilor de cercetare, în vederea

susținerii unei producții științifice crescute și la nivel de excelență, atât în domeniul fundamental, cât și aplicativ.

- Program național de investiții în cluburile sportive școlare, universitare, Palatele Copiilor și Casele de Cultură Studențești.

8. Creșterea participării la educație de calitate, de la creșă, până la absolvirea unei forme de învățământ care să asigure acces pe piața muncii sau tranziția către învățământul universitar

- Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional.
- Dezvoltarea sistemului de servicii de educație timpurie, pentru copiii între 0 și 6 ani, prin curriculum adecvat și cadre didactice bine pregătite, dar și prin implicarea părinților, cu dezvoltarea și furnizarea de cursuri parentale, sau dezvoltarea de măsuri de stimulare financiară.

- Realizarea reformei curriculare și înnoirea tuturor manualelor, cu asigurarea concomitent a formei printate și digitale, cu includerea elementelor de dezvoltare a competențelor antreprenoriale și a abilităților socio-emoționale și reducerea încărcăturii de muncă pentru elev, mai ales în afara școlii, cel puțin la nivelul învățământului primar și gimnazial.

- Susţinerea acelor politici educaţionale extraşcolare şi extracurriculare care, prin completarea programelor şcolare aprobate, să asigure: educaţia pentru sănătate, educaţia civică, educaţia cultural artistică şi ştiinţifică, educaţia ecologică, educaţia prin sport, educaţia rutieră, educaţia pentru dezvoltarea durabilă.

- Dezvoltarea unor programe de detecție timpurie și intervenție pentru copii în risc de abandon școlar.

- Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic de nivel 5 terțiar non-universitar, prin susținerea acestuia de către stat, în domenii cu potențial de creștere, relevante pentru dezvoltarea economică a României.

- Creșterea calității actului educațional, inclusiv prin realizarea evaluării periodice a unităților de învățământ.

- Eliminarea birocrației, pentru a permite cadrului didactic să se concentreze pe activitățile pedagogice și cele desfășurate strict în interesul elevului.

- Generalizarea programului Școală după Școală, cu includerea unor mecanisme de asigurare a calității pentru activitățile pedagogice, spre exemplu cele remediale.

- Prevenirea și combaterea violenței în școli.

- Creșterea ratei de promovabilitate a examenului de Bacalaureat și a celei de tranziție către învățământul terțiar.

- Creșterea gradului de calificare, în vederea scăderii șomajului în rândul tinerilor, prin Programul A Doua Șansă - învățământ primar și secundar inferior.

9. Acces egal la învățământ de calitate și incluziv la nivel preuniversitar

- Asigurarea învăţământului pentru minorităţile naţionale și pentru grupurile dezavantajate:

o Restructurarea curriculumului şcolar din perspectivă multiculturală.

10. Învățarea limbii române, a elementelor de istorie și civilizație românească—un dreptpentruoriceromân

- Sprijinirea comunităților de români din străinătate, pentru o reintegrare facilă la întoarcerea în țară, prin creșterea cu 100% a numărului de elevi participanți la cursul de Limbă, Cultură și Civilizație Românească și introducerea acestui curs în unități școlare din cât mai multestate membre UE.

11. Creșterea participării în învățământul universitar, concomitent cu îmbunătățirea calității și relevanței acestuia

- Finanțarea multianuală corespunzătoare şi previzibilă pentru instituţiile de învăţământ superior din România, cu accent asupra domeniilor cu potențial de creștere, pe baza criteriilor de excelenţă, corelate cu misiunea universității, în vederea creșterii calității actului educațional

- Consolidarea bazei materiale, construcția de cămine studențesti noi (30 de cămine studenţeşti) și reabilitarea / modernizarea sau construcția de cantine studențești.

- Stabilirea de măsuri pentru studenții proveniți din grupuri dezavantajate, în vederea creșterii participării în învățământul terțiar.

- Creșterea calității și relevanței programelor de studii universitare, inclusiv prin îmbunătățirea cadrului metodologic de autoevaluare și evaluare externă, la toate nivelurile de studii.

- Realizarea clasificării instituțiilor de învățământ și ierarhizarea programelor de studii, printr-un proces transparent, pe baza unor criterii relevante în raport cu rolul universităților în societate, ca un instrument util pentru viitorii studenți în alegerea unui parcurs academic care să răspundă așteptărilor lor, dar și pentru eficientizarea cheltuirii fondurilor publice.

- Creșterea autonomiei universitare, concomitent cu întărirea responsabilității și

transparenței în instituțiile de învățământ superior.

12. Întărirea prestigiului internațional al universităților românești

- Creșterea constantă a numărului de lectorate de limbă, literatură și civilizație românească înființate în universități din Europa, America Latină sau Asia.

- Încurajarea internaționalizării universităților românești, prin creșterea calității, dezvoltarea programelor de studii în limbi străine și promovarea ofertei educaționale, în vederea atragerii de studenți străini, inclusiv din țări terțe (peste 20.000 pe an), precum și pentru furnizarea de forță de muncă calificată pentru companiile care operează în România.

- Consolidarea relaţiilor tradiţionale existente între România şi diferitele organisme internaţionale în domeniul educaţiei şi cercetării, astfel încât să devină un actor regional important, dar și să ofere expertiză pentru țările aflate la începutul reformei învățământului superior.

13. Excelența în educație

- Dezvoltarea și implementarea programelor de stimulare a performanței adresate elevilor cu potențial deosebit.

- Stabilirea de măsuri pentru studenții cu performanțe deosebite, în vederea valorificării potențialului acestora și atragerii într-o carieră universitară sau de cercetare.

- Încurajarea formării polilor de excelență în educație și cercetare, pentru valorificarea mai eficientă a resurselor și creșterea performanțelor universităților românești.

14. Învățarea pe tot parcursul vieții

- Dezvoltarea sistemului de formare continuă, prin programe de formare adaptate cerințelor pieței muncii, relevante pentru nevoile de dezvoltare profesională a beneficiarilor, în condițiile instituirii unui sistem riguros de asigurare a calității.

- Dezvoltarea Centrelor Comunitare de Învățare Permanentă.

- Stimularea participării la programele Erasmus+ în domeniul formării adulților.

- Stabilirea unui cadru normativ care să permită acordarea de stimulente adulților care participă la programe de formare pe tot parcursul vieții, precum și companiilor care finanțează participarea angajaților la programe de formare.

- Crearea unui cadru de colaborare între toți actorii implicați – guvern, agenții, Companii, sindicate, organizații neguvernamentale, în vederea creșterii gradului de informare în societate cu privire la beneficiile ÎPV.

15. Valorificarea potențialului absolvenților de învățământ superior și cercetătorilor din diaspora

- Acordarea de burse dedicate absolvenților care au urmat cursurile universitare sau postuniversitare în străinătate și care se integrează în sistemul național de învățământ și cercetare, participând la programe de formare doctorală sau postdoctorală, precum și la programe de cercetare inovativă în domenii de specializare inteligentă conform Strategiei Naționale de Cercetare Dezvoltare Inovare.

- Consolidarea programelor de educaţie oferite etnicilor români din străinătate și celor din diaspora, prin acordarea de burse și sprijinirea deschiderii de filiale ale universităților românești.

- Crearea unui cadru instituțional coerent și a unui plan de măsuri în vederea permanentizării colaborării cu diaspora ştiinţifică românească.

- Pentru realizarea tuturor acestor deziderate, vom modifica Legea educaţiei până cel târziu 1 ianuarie 2018 și vom elabora Legea Manualului care să reglementeze achiziția manualelor școlare pentru învățământul preuniversitar.

Capitolul Cercetare-dezvoltare-inovare

1. Finanțarea predictibilă și substanțială a cercetării, ca principal motor al dezvoltării economice și competitivității României

- Creșterea bugetului alocat cercetării cu aproximativ 30% anual, cu asigurarea unei distribuții bugetare echilibrate, destinate susținerii atât a cercetării aplicative și inovării, a cercetării fundamentale și de frontieră, cu accent pe domeniile de specializare inteligentă / cu potențial de creștere. Finantarea se va face in functie de cantitatea si calitatea inovatiilor teoretice /applicative.

- Modernizarea sistemului cadru, care să asigure finanțarea activităților de cercetare pe baza planurilor multianuale adaptate noilor provocari, cu un sistem de finanțare de inițiere tip „top-down" si de parcurs tip "bottom-up" , ceea ce va permite atat dezvoltarea de noi tehnologii cat si stabilizarea absolvenților de studii universitare și reducerea migrării cercetătorilor români peste hotare.

2. Cercetarea în slujba societății și economiei

- Extinderea scutirii privind impozitul pe venit lucrătorilor din unitățile CDI pentru toate tipurile de activități de cercetare dezvoltare inovare;
- Asigurarea cadrului necesar pentru transferul cu operativitate a rezultatelor cercetării științifice în beneficiul societății, inclusiv prin crearea de entități specializate în procedurile de transfer tehnologic, și sprijinirea activităților destinate implementării conceptului de specializare inteligentă, prin crearea unui cadru de desfășurare adecvat. In acest sens se vor reorganiza Consiliul Consultativ CDI, Consiliul National al Cercetării si Consiliul National pentru Inovare si Antreprenoriat prin înființarea unor comitete de specialitate cu putere de decizie sporita in implementarea politicilor de cercetare-dezvoltare. Din noul cadru organizatoric vor face parte atât reprezentanți ai comunității academice cat si reprezentanți ai mediului economic (mari angajatori);

- Orientarea politicilor in domeniu, a normelor de evaluare a unităților CDI si a celor privind promovarea personalului din cercetare, pentru asigurarea unui mediu inovativ si de transfer tehnologic in tara noastră, prin modificări legislative de dezvoltare a sectorului cercetării aplicative in sprijinul economiei romanești.

3. Cercetare de excelență, la nivel european și internațional

- Sprijinirea proiectelor majore de cercetare, cu finanțare și participare națională și europeană:

o Centrul Internațional de Studii Avansate a Sistemelor: Râuri – Mări (DANUBIUS-RI) ca infrastructura distribuita de cercetare interdisciplinara aferenta marilor sisteme;

- Laserul de la Măgurele Extreme Light Infrastructure – Nuclear Physics ELI-NP- integrarea infrastructurilor de cercetare ELI-NP și CETAL în cadrul unui ecosistem al inovării și dezvoltării bazat pe creativitate, care să permită creșterea gradului de atractivitate a platformei Măgurele, atât pentru cercetătorii din întreaga lume, cât și pentru investitorii în activitățile de CDI.
- Susținerea dezvoltării tehnologiilor pentru Reactoare Nucleare de Generație IV in parteneriat internațional (UE, SUA, AIEA Viena). Susținerea parteneriatului European si a finanțării pentru dezvoltarea tehnologiilor aferente filierei Lead Fast Reactor prin realizarea in RATEN-ICN Mioveni a proiectului ALFRED (**A**dvanced **L**ead **F**ast **R**eactor **E**uropean **D**emonstrator).

- Sprijinirea realizării unui sistem de tip ERIC (European Research Infrastructure Consortium) legat de Proiectul major ELI, bazat pe cei trei piloni din Cehia, Ungaria și Romania, cu sediul pe platforma Măgurele, care va permite asigurarea sustenabilității acestuia prin crearea unei mase critice permanente de cercetători, oameni de afaceri, precum și a unei infrastructuri orizontale de înalt nivel.

- Susținerea cooperării dintre AIEA Viena si RATEN-ICN in domeniul Suportului Tehnic si Științific pentru Statele Membre IAEA in ceea ce privește Securitatea Nucleara, cooperare definita in baza înțelegerii de tip Practical Arrangements semnate intre părți;

- Încurajarea echipelor de cercetare românești să participe la competițiile din cadrul programului Horizon 2020 și susținerea proiectelor câștigătoare.

- Susținerea înființării unor poli de competitivitate naționali și promovarea schimburilor științifice între universitățile/centrele de cercetare din România și cele din străinătate.

- Dezvoltarea cooperării in domeniul științei si tehnologiei si susținerea schimburilor profesionale cu SUA in baza Parteneriatului Strategic;

- Susținerea cooperărilor internaționale pe plan bilateral in domeniul CDI.

- Dezvoltarea conceptului „brain return” prin extinderea cooperării internaționale

4. Inovarea si transferul tehnologic

Inițierea de programe de cercetare specifice noilor tehnologii;

- Inițierea unui program de sprijin pentru aplicarea invențiilor si inovațiilor românești prin susținerea financiara a execuției de modele experimentale sau a parteneriatelor cu agenți economici beneficiari ai convenției de aplicare a invenției/inovației;

- Dezvoltarea de baze de date privind rezultatele cercetărilor in vederea informării agenților economici si a facilitării transferului tehnologic;

- Folosirea cu prioritate a indicatorului de rezultat „brevet” infinanțare

- Acordarea de sprijin financiar pentru proiectele de transfertehnologic;

- Alocarea de fonduri pentru investiții necesare dotării laboratoarelor decercetare;

- Alocarea de fonduri de investiții pentru cofinanțarea de instalații experimentale de omologare produse sau servicii suport pentru transferultehnologic;

- Promovarea parteneriatelor dintre unitățile CDI si agenții economici in parcurile științifice/industriale in vederea aplicării de noitehnologii;
- Susținerea unor proiecte suport privind strategii de dezvoltare economica si sociala pe termen lung;

- Susținerea unor proiecte de cercetare de importanta deosebita precum si a unor proiecte dedicate protejării patrimoniului si culturii naționale, la solicitarea ministerelor de resort;

- Susținerea unor proiecte de cercetare privind protecția împotriva amenințărilor asimetrice si a terorismului;

- Adaptarea reglementarilor din domeniul CDI in vederea susținerii unei economii inovative cat si pentru atragerea si promovarea specialiștilor indomeniu.

5. Cresterea vizibilitatii activitatilor stiintifice

- Organizarea anuala a Conferinței Naționale aCercetării;

- Stimularea inovării prin susținerea participării inventatorilor romani la expoziții de inventica naționale si internaționale;

- Organizarea expoziții științifice denumite: „CONCEPUT IN ROMANIA” cu prezentarea de rezultate si produse ale cercetării românești;

- Realizarea unui program in parteneriat cu Ministerul de Externe denumit: „Diplomație prin cercetare” prin prezentarea trimestriala a unor proiecte românești de anvergura pe website-urile ambasadelor României in vederea promovării de parteneriate internaționale in domeniul CDI;

- Elaborarea unor reglementari unitare pentru crearea unor baze de date publice in vederea creșterii impactului activităților desfășurate in domeniul CDI in baza acordurilor cu organismele internaționale la care Romania este parte;

- Alocarea de resurse financiare sporite pentru subvenționarea literaturii tehnico-științifice si pentru a asigura accesul național nediscriminatoriu la resurse electronice de informare–documentare prin contracte internaționale;

Capitolul Politici în domeniul sănătății

Viziunea principală a programului Guvernului în domeniul sănătății este construită în jurul cetățeanului si nu a sistemului medical, scopul final fiind acela ca individul să nu se mai deplaseze pentru un act medical de calitate, ci sistemul să fie construit cât mai aproape decetățean.

În acest sens, Guvernul susține următoarele investiții și acțiuni:

- Construcția a 8 spitale regionale, dotate cu echipamente de ultimă generație și care vor elimina eforturile financiare și umane pentru deplasarea cetățenilor din țară către București, în speranța unui act medical de calitate.

- 1 spital republican, în București, care va fi organizat ca centru de urgență-excelență și cercetare, pe toate specialitățile. Desemnarea locatiilor si contractarea studiilor de prefezabilitate pentru toate cele 9 spitale se vor face pana la 31 decembrie 2017.

- Modernizarea spitalelor județene pentru a asigura condiții optime actului medical și pentru a asigura accesul cetățenilor la servicii de sănătate la ei în județ.

- Modernizarea ambulatoriilor de specialitate, a unităților de primiri urgențe precum și a centrelor medicale integrate în scopul tratării cetățeanului cât mai aproape de casă.

- Dotarea localităților cu ambulanțe, în vederea asigurării transportului pacienților în condiții optime la unitățile medicale. Având în vedere răspândirea geografică a localităților și densitatea populației, prin program se va asigura prezența unei ambulanțe în fiecare comună.

- Asigurarea dotării minime a cabinetelor medicilor de familii și includerea acestora în programe de formare profesională, astfel încât să eliminăm fenomenul prin care foarte multi pacienţi aglomerează inutil secţiile de primiri urgenţe, când de fapt au afecţiuni minore, pentru care ar trebui să se adrese medicilor de familie.

Implementarea acestor masuri va conduce la un sistem medical îndreptat spre cetățean, care să nu mai fie nevoit să traverseze țara, să stea la cozi, să cheltuie bani pe transport, cazare, doctori, în speranța unui act medical de calitate. Astfel, Guvernul susține ca actul medical, indiferent de nivelul și complexitatea lui să fie acordat doar în urma respectării ghidurilor și protocoalelor după model european, pentru ca pacientul să beneficieze de un tratament corect, cu efecte în planul vindecării și îmbunătățirii calității vieții.

1. INFRASTRUCTURA DE SĂNĂTATE

De cele mai multe ori condițiile din spitalele publice sunt insalubre, fără căldură iarna sau

aer condiționat vara, cu mobilier rupt sau învechit, dotate necorespunzător pentru un act medical de calitate. Cetățenii care dispun de venituri preferă spitalele private, unde plătesc toate serviciile, nu pentru că actul medical ar fi mult mai bun, dar pentru că li se oferă condiții de cazare decente.

Rezultatul acestui proces este convingerea în randul cetatenilor că te internezi cu o boală și ieși de acolo cu încă două și apariția sentimentului de neîncredere în spitalele de stat.

MĂSURI

1. Construcția, cu finanțare din FSDI:

- 8 spitale regionale, organizate ca centre de urgență-excelență, pentru toate specialitățile medicale, inclusiv cu centre de telemedicină regionale sau naționale în funcție de specialitate, la care se pot conecta centrele medicale, atât pentru diagnostic, dar și pentru a doua opinie. Descriere: 1.000 paturi, 10 clinici, 1 centru de cercetare, echipamente de ultimă generație. Cartier de locuințe pentru medici și personal, infrastructura de cazare pentru rudele și însoțitorii pacienților (hotel – minim 50 de locuri). Cost: 300 milioane de euro/spital.

- 1 spital republican, în București, care va fi organizat ca centru de urgență-excelență și cercetare, pe toate specialitățile. Descriere: peste 2.500 paturi, 30 clinici, 2-5 centre de cercetare, echipamente de ultimă generație. Adiacent acestui spital, se va construi un campus medical, care va include facilități (școală, grădiniță, magazine etc) pentru cadrele medicale, dar și facilități de cazare pentru însoțitorii bolnavilor. (hotel – minim 2000 de locuri). Cost: 1.1 miliarde euro.

2. **Reabilitarea / modernizarea / extinderea / dotarea** (având în vedere întârzierile majore în pregătirea proiectelor pentru cele 3 spitale regionale și a pericolului pierderii acestor sume):

- Spitale județene – cel puțin 15
- Ambulatorii de specialitate – cel puțin 150
- U.P.U. – cel puțin 25
- Centre comunitare integrate medico-sociale

3. ***Dotarea fiecărui spital județean cu echipamente de imagistică moderne (cel puțin un CT și RMN), echipamente pentru analize de laborator, paturi pentru arși (6-10 paturi)***

4. **Dezvoltarea capacității de răspuns pentru Serviciile de Ambulanță și**

SMURD prin Programul Național de Dotare cu Ambulanțe.

- Înlocuirea treptata a parcului actual de ambulanțe
- 1 ambulanță pentru fiecare comună

5. ***Întărirea programelor de prevenție prin introducerea obligativității ca orice proiect de reabilitare de școală să includă și reabilitarea cabinetului medical școlar sau de medicină dentară, inclusiv acoperirea deficitului de personal, aprovizionarea cu medicamente şi dotarea cu aparatură medicală specifică serviciilor medicale oferite.***

6. **Încurajarea dezvoltării centrelor de excelență și cercetare medicală, de diagnostic și tratament, pe lângă universitățile și facultățile de medicină care vor putea atrage și specialiști care vor să revină în România.**

2. CAPACITATE REDUSĂ DE DIAGNOSTIC ȘI TRATAMENT

De cele mai multe ori, pacienții încearcă foarte multe tratamente / consultații la diferiți medici, deoarece nu reușesc să identifice afecțiunea pe care o au, primind diagnostice diferite cu tratamente diferite, conducând fie la acutizarea afecțiunii, fie în anumite situații la deces. Astfel, s-a instituit practica că cel mai bun tratament este trenul spre București sau în străinătate.

7. **Dezvoltarea de centre de telemedicină regionale sau naționale în funcție de specialitate,** la care se pot conecta centrele medicale, atât pentru diagnostic, cât și pentru a doua opinie, onorariul medicului care deserveste centrul fiind separat de serviciul medical în decontarea serviciilor medicale.

8. ***Dezvoltarea şi implementarea serviciilor e-health la nivel naţional prin fonduri nerambursabile.***

9. **Creșterea capacității de screening pentru depistarea bolilor netransmisibile cu impact asupra sănătății publice: cancer col uterin, cancer mamar, cancer colo rectal, cancer prostate, cancer pulmonar, diabet zaharat, boli cardio vasculare, boli pulmonare cronice prin fonduri nerambursabile.**

10. **Creșterea capacității de screening preconcepțional și prenatal prin fonduri nerambursabile.**

11. **Creșterea capacității de screening neonatal pentru depistarea malformațiilor congenitale, risc genetic, erorilor înnăscute de metabolism, deficiențelor senzoriale și fibrozei chistice: screening puls oximetrie, screening genetică, fibroză chistică prin fonduri nerambursabile.**

12. **Creșterea capacității de screening a bolilor infecțioase transmisibile (inclusiv cu transmitere sexuală): hepatită, HIV, tuberculoză prin fonduri nerambursabile.**

13. **Elaborarea, finanțarea, implementarea programelor profilactice pentru copii pentru toate ariile terapeutice, prin introducerea consultațiilor obligatorii pentru copii de vârsta 5-9 ani prin rețeaua de medicină școlară sau prin cabinetele de medicina. Un rol important îl va avea dezvoltarea cabinetelor medicale scolare.**

3. MEDICAMENTE

Sunt considerate fie prea scumpe pentru veniturile populației, în special dacă ne referim la pensionari, fie inaccesibile, dacă vorbim de lipsa medicamentelor de ultimă generație (chiar dacă dispun de venituri, cetățenii nu găsesc medicamente pentru boli autoimune, cancer, hepatita C etc).

Rezultatul: cetățenii beneficiari de rețete compensate pentru că nu reușesc să găsească medicamentele sau prețurile acestora sunt foarte mari, fie ajung să plătească integral medicamentele, fie renunță la o parte din ele, fie renunță la unele definitiv, fapt ce conduce la agravarea stării de sănătate. Bolnavii cronici (ex: cancer) fie își procură medicamentele din străinătate, fie renunță la ele, ceea ce conduce la deces.

14. ***Reducerea cu minim 35% a prețului medicamentelor inovative care și-au pierdut patentul și au înregistrate medicamente generice.***

15. **Program național prin care, pentru fiecare boală, fiecare pacient va avea la dispoziție un medicament gratuit pentru afecțiunea sa. Deasemenea, pana la 1 august 2017, vom majora pragul pentru medicamente compensate de la 700 la 900 lei aplicat la toate veniturile.**

16. **Introducerea contractelor pentru programele naționale de tip cost – volum – rezultat (cel mai mic cost – acces egal pentru toți pacienții – plata în funcție de rezultatele terapeutice și/sau îmbunătățirea calității vieții).**

17. **Realizarea unui buget multianual pentru vaccinurile incluse în planul național, conform OMS.**

18. **Elaborarea şi actualizarea periodică a Catalogului Naţional al**

Medicamentelor (care există acum) în vederea asigurării predictibilităţii pentru pacient şi producator.

19. **Elaborarea Catalogului Național al Dispozitivelor Medicale și al Materialelor Sanitare (nu există acum), inclusiv cele de ultimă generație, pe specialități / afecțiuni, și a prețurilor maximale, pe site-ul Agenției Naționale a Medicamentelor şi Dispozitivelor Medicale, după modelul statelor dezvoltate din Uniunea Europeană.**

20. **Introducerea finanțării programului "Inovaţie în sănătate" prin punerea la dispoziţia pacienţilor a celor mai noi metode terapeutice, biotehnologii cu eficienţă ridicată şi tratamente din ce în ce mai specializate în vindecarea anumitor maladii, cu un impact semnificativ în rândul populaţiei si asigurarea tratamentelor pacientilor cu boli rare, în vederea creşterii speranţei de viaţă şi a îmbunătăţirii calităţii vieţii acestora.**

21. **Reglementarea prin lege și controlul suplimentelor alimentare.**

22. **Repornirea şi dezvoltarea activităţii Institutului Cantacuzino pentru asigurarea independenţei în domeniul productiei vaccinurilor şi nu numai şi promovarea unor produse la export, institutul având rol strategic naţional şi regional.**

23. **Asigurarea pieţei cu medicamentele necesare pacientului la momentul nevoii lui.**

24. **Dezvoltarea Companiei Unifarm, ca principală instituţie cu atribuţii de import şi distribuţie a medicamentelor şi în vederea asigurării continuităţii aprovizionării şi desfacerii acestora către populaţie.**

4. RESURSA UMANĂ DE SPECIALITATE

Lipsa cadrelor medicale (medici, asistente, personal auxiliar) a condus la tragedii sau accidente (ex: maternitatea Giulești) sau în anumite situații la decese ale pacienților, pentru că nu au existat cadre medicale să analizeze situația acestora. De asemenea, salarizarea slabă a acestora și tentația unui loc de muncă bine plătit în străinătate conduc la un exod al personalului medical în străinătate.

Rezultatul este un sistem medical cu deficit de personal care determina nemulţumirea pacienţilor şi a profesioniştilor din sistem.

25. **0% impozit pe venit pentru medici.**

26. Asigurarea formării unui număr adecvat de categorii de personal medical, cu preponderenţă pentru acele specialităţi care înregistrează un deficit.

27. Reformarea rezidenţiatului în ceea ce priveşte admiterea, pregătirea şi obţinerea calificărilor de specialist.

28. Asigurarea unor condiţii mai bune în vederea înfiinţării de cabinete medicale în zonele defavorizate sau în proximitatea unei zone populate de un număr semnificativ de cetăţeni care nu beneficiază de acces facil la servicii medicale.

29. Coordonarea activităților de formare, dezvoltarea carierei, stabilirea necesarului pentru toate categoriile de personal medical vor fi făcute de Centrul Național de Resurse Umane în Sănătate, în subordinea Ministerului Sănătății, în colaborare cu Colegiile și Ordinele Profesionale din sănătate și instituțiile academice medicale. Vom avea astfel un Catalog Național al Profesioniștilor din Sănătate care va sta la baza fundamentării necesarului de formare deprofesioniști.

5. MAI MULȚI BANI PENTRU PROGRAMELE NAȚIONALE DE SĂNĂTATE

30. Dezvoltarea programelor naționale și continuarea celor existente prin alocarea unor fonduri suplimentare raportat la perioada 2015-2016.

31. Introducerea unor programe noi, cum ar fi spre exemplu, depistarea bolilor cardio vasculare cu risc major pornind de la patologia hipertensivă (hipertensivul cu valori mari și risc crescut).

32. Stabilirea unui capitol bugetar distinct alocat bolilor rare: spre exemplu: boli ale sângelui, forme de cancer rare sau boli de "granițe".

33. Debirocratizarea accesului la tratament al pacienților din programele naționale, înțelegând prin aceasta, accesul pacienților la tratamentul adecvat la momentul diagnosticării. Reducerea timpului se va realiza prin desființarea comisiilor și posibilitatea medicului terapeut de a-și alege cea mai bună variantă de tratament pentru pacientul său.

6. CADRUL INSTITUȚIONAL

34. Constituirea unui Grup Interministerial care va cuprinde specialiști care să evalueze impactul asupra sănătății cetățenilor și asupra sănătății publice a politicilor din alte domenii: educație, mediu, economie, transporturi, etc, în vederea instituirii principiului „Sănătatea populației în toate politicile".

35. Operaționalizarea și utilizarea Dosarului Electronic al Pacientului care va cuprinde toate datele de sănătate și care va sta la baza Registrelor Naționale pentru fiecare patologie în parte. Această activitate va sta la baza fundamentării transparente și predictibile a sumelor necesare serviciilor medicale și programelor de sănătate.

36. Dezvoltarea unui sistem informatic integrat în sistemul de sănătate publică, ca suport pentru sistemul informaţional, care să permită interoperabilitatea aplicaţiilor informatice existente şi viitoare, pe baza unei arhitecturi integratoare, în vederea utilizării eficiente a informaţiilor în elaborarea politicilor de sănătate şi managementul sistemului.

37. Crearea cadrului instituţional pentru îmbunătăţirea continuă a calităţii serviciilor oferite în sistemul de sănătate. Autoritatea Națională de Management a Calității în Sănătate va defini standarde minimale de calitate pentru toate categoriile de furnizori de servicii medicale (medicina de familie, ambulator, spitale, instituții medicale de îngrijire postspitalizare).

38. Adoptarea Legii sănătăţii cel târziu la 31 decembrie 2017.

Capitolul Administrație Publică. Politici regionale

Nu există cetățean care să nu-și dorească o locuință cu tot confortul (apă, canalizare, căldură, energie electrică), care să se poată deplasa în condiții de siguranță și rapiditate la serviciu, să poată să-și înscrie copii la o școală sau grădință în apropierea casei, să poată să apeleze la servicii medicale în apropierea locuinței sale, să joace un fotbal cu prietenii în week-end într-o sală de sport și de ce nu, seara să meargă cu familia la un spectacol de teatru.

Este ceva ideal? Este prea mult ceea ce își poate dori un cetățean? Există în România de azi cetățeni care să nu aibă cel puțin una din aceste nevoi simple? Da, o să auzim voci, care ne vor spune, în București, în Iași, în Constanța, în Timișoara, de fapt în marile orașe ale țării. Da, poate că cetățenii din aceste orașe nu mai au nevoi simple, dar ei au nevoi complexe: nu mai vor să piardă timp în trafic sau la ghișee, vor să plătească totul on-line, vor mai mult verde.

Cine trebuie să rezolve aceste nevoi ale cetățeanului? El? Să se mute din București la Măgurele pentru mai mult verde? De la Tecuci la București pentru servicii medicale specializate?

Răspunsul este simplu și în același timp foarte complex: cel care trebuie să aibă grijă de nevoile cetățeanului este statul, prin toate structurile sale administrative. Statul este cel care trebuie să creeze condițiile asigurării nevoilor cetățenilor prin asigurarea infrastructurii de bază (apă-canalizare, școli, spitale, drumuri, etc) la nivelul tuturor localităților. Aceasta este viziunea Guvernului privind administrația publică, iar măsurile propuse în acest capitol contribuie la realizarea obiectivelor acesteia. O prioritate o reprezinta continuarea proiectului de descentralizare.

MĂSURI

1. Asigurarea pachetului minim de servicii publice în fiecare localitate din mediul rural – 10 S (zece servicii)

Pentru perioada 2017-2020, Guvernul propune definirea și asigurarea din bugetul de stat/fonduri nerambursabile a sumelor necesare implementării pachetului minim de servicii publice în fiecare localitate. Cele 10 servicii sunt:

- Sănătate: dispensar medical rural, centru medical de permanență
- Educație: școli, grădinițe, creșe
- Apă – canalizare: conformarea cu țintele obligatorii ale directivei apa-canal (91/271/ EC)
- Energie termică, electrică: iluminat public

- Transport, drumuri: modernizare/reabilitare drumuri comunale, județene, străzi, zone pietonale, poduri, pasaje, piste biciclete
- Salubrizare: conformare cu țintele obligtorii
- Cultură: cămin cultural
- Culte: reabilitare lăcaș de cult
- Sport: construcție/modernizare baze sportive pentru sport de masă și performanță
- Locuință: locuințe sociale, locuințe pentru tineri, locuințe de serviciu pentru specialiști, clădiri cu risc seismic

Acest obiectiv va fi asigurat prin finanțarea cu prioritate a investițiilor din PACHETUL MINIM = 10S Program prioritar MODERNIZAREA SATULUI ROMÂNESC precum și prin prioritizarea și comasarea tuturor programelor de finanțare a pachetului de bază într-un singur program (PNDL), cu un singur minister integrator și cu aceleași reguli de implementare. Deasemenea, punem accent pe monitorizarea și evaluarea gradului de îndeplinire a țintelor asumate din 10S și prezentarea anuală a situației pe fiecare localitate a stadiului de îndeplinire a acestora. Exemple de ținte, care se corelează cu celelalte capitole ale programului de guvernare:

- Creșterea procentului de racordare la serviciile de apă de la 77% în prezent, la 87% până în 2020
- Creșterea procentului de racordare la serviciile de canalizare de la 34% în prezent, la 60%, până în 2020
- Creșterea procentului de drumuri modernizate de la 38% în prezent, la 61% până în 2020
- Creșterea procentului de proprietăți cadastrate și înregistrate de la 40% în prezent, la 80% locuințe și 100% la terenuri agricole
- 100% școli cu autorizație de funcționare până în 2020.

În vederea realizării obiectivelor din pachetul minim de servicii, Guvernul susține alocarea următoarelor resurse financiare:

- Program investiții pentru modernizarea drumurilor județene (2017-2020): 2.7 mld euro (946 mil fonduri nerambursabile și 1.774 mld buget de stat)
- Program investiții pentru modernizarea drumurilor comunale (2017-2020): 3.8 mld euro (440 mil fonduri nerambursabile și 3.428 mld buget de stat)
- Program investiții pentru serviciile de Apă-Canal (2017-2020): 5.89 mld euro (3.0

mld fonduri nerambursabile și 2.89 mld buget de stat)

- Program investiții pentru conformare deșeuri (2017-2020): 352 milioane fonduri nerambursabile

- Program investiții pentru servicii de cadastru (2017-2020): 913 milioane euro (313 mil fonduri nerambursabile și 600 mil buget destat)
- Program investiții în termoizolarea locuințelor (2017-2020): 2.1 miliarde (1.1 mld fonduri nerambursabile și 1.0 mld buget de stat)

- Program invetiții în infrastructură socială în zone rurale (educaţie, sănătate, cultură, sport) (2017-2020): 1.3 miliarde (522 mil fonduri nerambursabile și 788 mil buget de stat)

- Program pentru construcția de locuințe publice pentru tineri, persoane aflate în dificultate (venituri reduse, chiriași evacuați,etc) și locuințe de serviciu pentru medici, profesori, personalul din apărare și siguranță publică = 2.500 DE LOCUINȚE

2. Finanțarea autorităților locale

- Acordareadeîmprumuturidintrezorieriepentru10S=Modernizareasatuluiromânesc

- Creșterea cotelor defalcate din Impozitul pe Venit către autoritățile locale, de la 71,5% la 100% și a masei impozabile prin includerea impozitului din pensii

- Susținerea integrală de la bugetul de stat a sistemului de protecție a copilului și a persoanelorcudizabilități.

- Reanalizarea standardului de cost/elev în vederea susținerii reale a finanțării de bază aînvățământului preuniversitar

3. Modificări legislative pentru administrația centrală

Pe baza Strategiei pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 și a codului de procedură administrativă, Guvernul va urmări îndeplinirea următoarelor obiective:

- Delimitarea rolului și a atribuțiilor principale ale Guvernului - ex. exercitarea conducerii generale a administraţiei publice; emiterea de acte normative; asigurarea standardelor la nivelul administrației publice pentru garantarea bunei administrări;

- Reglementarea expresă a categoriilor de persoane care sunt numite/eliberate din funcţie de primul ministru, respectiv: conducătorii organelor de specialitate și secretarul general al Guvernului, în situația în care aceștia nu au calitatea de membri al Guvernului;

- Clarificarea sferei administraţiei publice centrale de specialitate - reglementarea expresă a structurii acesteia: ministere, alte structuri aflate în subordonarea sau în coordonarea Guvernului, alte structuri aflate în coordonarea/subordonarea ministerelor,

autoritățile administrative autonome;

- Precizarea expresă a două categorii de atribuţii ale ministerelor: atribuţii comune tuturor ministerelor şi atribuţii proprii, potrivit competenţei în domeniul de activitate;

- Blocarea posturilor din administratia publica centrala si locala pana la 31.12.2017.

4. Modificări legislative pentru instituția prefectului și serviciile publice deconcentrate

- Precizarea statutului funcțiilor de prefect și subprefect ca fiind funcții de demnitate publică, în sensul secretar de stat, respectiv subsecretar destat;

- Detalierea rolului prefectului în raport cu intervenția în caz de forță majoră sau în caz de maximă urgență;
- Precizarea condițiilor și procedurii de numire în funcție; în funcțiile de prefect și subprefect pot fi numite numai persoane care au absolvit programe de formare specializată specifice;
- Introducerea funcției de secretar general al instituției prefectului, ca înalt funcționar public;
- Clarificarea relațiilor dintre prefect și serviciile publice deconcentrate - din perspectiva modului de organizare și funcționare, a competențelor exercitate, a actelor emise/adoptatedeconducătoriiacestora.

5. Modificări legislative pentru administrația publică locală

Guvernul susține creșterea calității procesului decizional la nivelul administrației publice locale, pentru a răspunde în mod fundamentat și coerent nevoilor comunităţilor locale, prin:

- Detalierea circuitului proiectelor de hotărâri ale consiliului local de la momentul iniţierii şi până la momentul dezbaterii în cadrul şedinţelor consiliului local cu evidenţierea etapelor, a documentelor suport (avize/rapoarte), a actorilor implicaţi, precum şi a termenelor necesare pentru înscrierea pe ordinea de zi a şedinţei consiliului local;

- Modificarea condițiilor de dizolvare a consiliului local - stabilirea unor condiţii de dizolvare a consiliului local mai greu de îndeplinit (ex. în cazul în care acesta nu se întruneşte cel puţin într-o şedinţă ordinară sau extraordinară, pe durata a patru luni calendaristice consecutive) corelativ cu stabilirea unor noi situaţii de încetare de drept a mandatelor consilierilor locali - în cazul în care aceștia absentează (nemotivat) de la mai multe şedinţe ale consiliului.

- Revizuirea cazurilor de încetare de drept a mandatelor consilierilor locali și a momentului încetării de drept a mandatelor - prin clarificarea situaţiilor existente (ex.

constatarea stării de incompatibilitate de către o autoritate competentă), prin stabilirea unor noi cazuri ;

- Completarea cazurilor de suspendare şi de încetare de drept a mandatelor primarului şi preşedintelui consiliului judeţean (ex: suspendarea mandatului în situaţia stabilirii unei măsuri preventive care face imposibilă exercitarea funcţiei);

- Reanalizarea surselor de finanțare ale bugetelor locale și revizuirea mecanismului de echilibrare a bugetelor locale cu sume din unele venituri ale bugetului de stat, pe baza unor indicatori socio-economici și standarde de cost.

6. *Exercitarea dreptului de proprietate publică și privată a statului sau a unităților administrativ teritoriale*

În ceea ce privește exercitarea dreptului de proprietate publică susținem următoarele acțiuni:

- Revizuirea procedurii de inventariere și atestare a bunurilor din domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;

- Clarificarea unor elemente în materia exproprierii pentru cauză de utilitate publică;

- Completarea prevederilor privind donațiile și legatele, cu accent asupra acceptării acestora de către stat sau unitățile administrativ-teritoriale;

- Consolidarea cadrului legal existent al trecerilor bunurilor în domeniul public;

- Reglementarea detaliată a unora dintre modalitățile de exercitare a dreptului de proprietate publică: darea în administrare, închirierea și darea în folosință gratuită;

În ceea ce privește exercitarea dreptului de proprietate privată susținem următoarele acțiuni:

- Introducerea unor elemente definitorii specifice proprietății private a statului sau a unităţilor administrativ-teritoriale;

- Reglementarea cadrului legal privind trecerile în domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;

- Reglementarea modalităților specifice de încetare a dreptului de proprietate privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale;

- Reglementarea modalităților specifice de exercitare a dreptului de proprietate privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și anume: darea în administrarea, concesionarea, închirierea și darea în folosință gratuită;

7. *Reglementarea serviciilorpublice*

- Reglementarea principiilor aplicabile serviciilor publice - transparența, egalitatea de tratament, continuitatea, adaptabilitatea, accesibilitatea, responsabilitatea furnizării serviciului public, furnizarea serviciilor publice cu respectarea normelor/standardelor de calitate;

- Clasificarea serviciilor publice - servicii de interes economic și servicii de interes non-economic general, servicii de interes național și servicii de interes local, servicii publice prestate/furnizate în mod unitar de o autoritate publică / un organism prestator de servicii publice și servicii publice prestate/furnizate în comun;

- Reglementarea obligației de serviciu public și a pachetului MINIM de servicii;

- Stabilirea unor reguli generale pentru serviciile economice de interes general și a serviciilor non-economice de interes general;

- Stabilirea regulilor generale de reglementare, înființare și încetare a serviciilor publice;

- Reglementarea regulilor generale aplicabile modalităților de gestiune ale serviciilor publice - gestiune directă și gestiune delegată.

8. *Statutul funcționarilor publici și regimul juridic aplicabil personalului contractual din administrația publică*

- Crearea Sistemului național de evidență a ocupării în administrația publică – ANFP va colecta în mod direct datele necesare populării sistemului de la instituțiile și autoritățile publice;

- Eliminarea avizelor pentru organizarea concursurilor de ocupare a funcțiilor publice și introducerea obligației instituțiilor publice de a comunica ANFP structura de posturi;

- Clarificarea regulilor aplicabile funcționarilor publici care candidează sau ocupă funcții de demnitate publică și/sau de aleși locali - în cazul tuturor categoriilor de funcționari publici raporturile de serviciu se suspendă și nu încetează (așa cum este reglementatînprezent);

- Posibilitatea prelungirii raportului de serviciu al funcționarului public care îndeplinește condițiile de vârstă standard pentru pensionare.

9. *Răspunderea administrativă*

- Definirearăspunderiiadministrative

- Reglementarea principiilor aplicabile răspunderii administrative - legalitatea, proporționalitatea, celeritatea;

- Reglementarea elementelor principale ale formelor de răspundere administrativă: disciplinară, contravențională și patrimonială.

- Clarificarea formelor de răspundere pe categorii de personal : funcții de demnitate publică (alese, numite) și funcționari publici.

Capitolul Politici agricole și de dezvoltare rurală

Agricultura și dezvoltarea satului românesc reprezintă o prioritate absolută în programul de guvernare. În acest mandat, ne propunem să fructificăm potențialul agricol real al României, concomitent cu revitalizarea zonelor rurale prin programe de investiții. Țintim ca prin noile politici agricole, sectorul agricol să devină un motor de creștere economică și o sursă de locuri de muncă pentru populația din mediul rural, odata cu garantarea veniturilor agricultorilor pentru a evita migrația din mediul rural. Considerăm că se impune accelerarea modernizării agriculturii pentru a se asigura o hrana sănătoasă necesară întregii populații, recâștigarea pieței interne, un trai decent fermierilor, reducerea importurilor și creșterea exporturilor de produse agroalimentare. De asemenea, practicarea unor reforme în domeniul cercetării și inovării în agricultură și elaborarea unui program naţional de cercetare – dezvoltare agricolă reprezintă priorități ale Programului Guvernului.

Alte direcții strategice cu impact ridicat sunt adoptarea de măsuri care să conducă la comasarea terenurilor și finalizarea reformei funciare precum și identificarea de măsuri menite să conducă la salvarea zonei montane.

Creșterea potențialului agricol nu se poate face fără dezvoltarea sistemului de îmbunătățiri funciare. Creșterea suprafețelor irigate o vom realiza atât prin măsuri de stimulare a utilizării eficiente a apei cât și prin facilitarea accesului agricultorilor la un preț rezonabil al energiei electrice. Nu în ultimul rând, propunem aplicarea unor masuri care să pună accentul pe siguranța şi securitatea alimentară.

MĂSURI

1. Acordarea în timp util a subvențiilor pentru agricultură

Se vor promova măsuri cu caracter normativ și administrativ pentru acordarea la timp a subvențiilor, astfel: avans începând cu 15 octombrie și plata regulară începând cu 1 decembrie pană la 31 martie a anului următor.

(Durata: 4 ani; Beneficiari: 944.076 fermieri; Efecte: o reducere a costurilor de producție cu cel puțin 10%, procent care se folosea la acoperirea cheltuielilor excepționalegenerate de dobânzi, comisioane bancare și alte sume generate de împrumuturi bancare; de asemenea se asigură capitalul de lucru necesar pentru realizarea la timp și întocmai a verigilor tehnologice cu efect în creșterea producției și sporirea calității acesteia; se pot realiza investițiile propuse; Impact: 9 miliarde euro, finanțare din Fondul European de Garantare Agricolă.)

2. Refacerea și extinderea sistemului de irigații. Apă gratuită până la stația de punere sub presiune

Reabilitarea infrastructurii principale, de la priza de apă până la stațiile de punere sub

presiune, pentru cca. 2 milioane de hectare. Programul se va desfășura în trei etape, urmând a fi reabilitate în total un număr de 86 de amenajări de irigații: în prima etapă, 2017-2020 vor fi reabilitate 40 de amenajări deservind o suprafață de 1,3 milioane hectare; în a doua etapă, 2018-2020, vor fi reabilitate 37 de amenajări deservind o suprafață de 490 mii hectare; în a treia etapă, 2019-2020 vor fi reabilitate 9 amenajări deservind o suprafata de 190 mii hectare. (Durata 4 ani; Beneficiari: 484 organizatii ale utilizatorilor de apă pentru irigații, cu peste 200.000 de utilizatori care dețin exploatații agricole în amenajările de îmbunătățiri funciare; Efecte: creșterea producțiilor și sporirea calității acesteia; îmbunătățirea condițiilor de mediu; reducerea costului de producție prin creșterea randamentului și reducerea cheltuielilor pentru apă; extinderea suprafeței irigate; creșterea randamentelor de funcționare ale sistemului de irigații; În prezent randamentul de funcționare al stațiilor de pompare și repompare este de 40%, gradul de degradare al canalelor și construcțiilor hidrotehnice fiind de 80%, iar pierderile de apă pe canale se ridică la 60%. După reabilitare, randamentul de exploatare va crește, astfel că stațiile de pompare și repompare vor avea un randament de 79%, gradul de degradare al construcțiilor hidrotehnice nu va depăși 20%, iar pierderile de apă pe canale nu vor fi mai mari de 20%, datorându-se exclusiv evapotranspirației. Prin reabilitarea sistemului de irigații se obține un beneficiu net de 196 euro/ha/an, ceea ce conduce la un beneficiu de 392 milioane euro/an la 2 milioane de hectare reabilitate; Impact: 1,143 miliarde euro pentru perioada 2017-2020 plus 342 milioane euro fonduri europene, finanțare din bugetul de stat și FEADR.)

3. Dezvoltarea sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor

Extinderea sistemului național antigrindină și de stimulare a precipitațiilor, evitarea pierderilor de producție prin calamitare, stimularea precipitațiilor în zonele aride și în perioadele critice privind consumul de apă pentru plante, prin operaționalizarea celor trei centre de comandă, Muntenia, Moldova și Transilvania și punerea în stare de funcționare a celor șapte unități de combatere Prahova, Moldova 1 Iași, Moldova 2 Vrancea, Mureș, Timiș, Oltenia, Maramureș.

(Durata: 4 ani; Efecte: suprafața de 9,3 milioane de hectare va fi protejată de efectele negative ale fenomenelor climatice extreme; Evitarea pierderilor de producție și deprecierea calitativă a produselor; Protejarea culturilor agricole și infrastructurii; Impact: 45 milioane euro, finantare din bugetul de stat.)

4. Program de stimulare a producției vegetale, zootehnice și a acvaculturii prin înființarea unui credit de dezvoltare a afacerii cu garanții de stat

Acordarea de garanții de stat în procent de 80% din valoarea creditului de producție cu o dobândă de 2% peste dobânda ROBOR la un an și pentru un plafon de maxim 1 milion de euro.

(Durata: 8 ani; Beneficiari: unitățile din agricultură, zootehnie și acvacultură care urmăresc creșterea producției și calității acesteia, destinate pieței interne și externe. Cel puțin

10.000 de societăți din agricultură producătoare de produse destinate pieței interne și externe. Efecte: creșterea producției și calității acesteia, sporirea volumului de marfă destinată pieței interne și externe, cu impact pozitiv asupra Produsului Intern Brut și a creșterii veniturilor la bugetul de stat. Prin acordarea de credite cu garanții de stat vor putea fi executate la timp și în bune condiții lucrările specifice fiecărui domeniu, determinându-se o creștere și o garanție a producției agricole, implicit a fondului de marfă destinat pieței. Numărul de societăți și volumul de credite derulate va determina o creștere cu 10% a producției destinate pieței interne și externe.

5. Program de susținere pentru produse deficitare

Acordarea de sume fixe pe o perioadă de 8 ani la două produse dintre cele mai deficitare în balanța comercială. Programul începe în anul 2017, prin selectarea, pe baza datelor statistice a câte 2 produse agro alimentare deficitare. Primele produse (an 2017): tomatele și carnea de porc. Scop : reducerea importurilor și asigurarea consumului din producție internă. Alocare suplimentară an de an : 240 milioane euro.

Pentru produsele deficitare se acorda sprijin, dupa cum urmeaza:

- tomate: suma de 3.000 de euro pentru 1000 mp, in conditiile cultivarii de soiuri romanesti si realizarii unei productii de 2 kg/m2, care sa fie predate centrelor de colectare odata cu justificarea productiei obtinute si a destinatiei acesteia;

carnea de porc: sustinerea financiara a maternitatilor de suine. Pentru un numar de 100.000 scroafe se va aloca 3000€/cap.

6. Creșterea absorbției fondurilor europene

Modificări pentru PNDR : Refacerea ghidurilor, îmbunătățirea procedurilor, asigurarea co-finanțării și garantării (FGCR si FGCIMM).(Durata: 7 ani; Beneficiari: solicitanții de finanțare nerambursabilă din PNDR și POPAM; Efecte: creșterea valorii adăugate a produselor, menținerea activităților în mediul rural; stimularea investițiilor; dezvoltare rurală durabilă; Impact: 9,7 mld euro).

7. Sprijin pentru angajarea tinerilor în agricultură, acvacultură şi industria alimentară

Angajatorul este scutit de la plata tuturor obligațiilor către stat ce decurg din acordarea drepturilor salariale în condițiile angajării a minim 3 tineri cu vârsta sub 40 de ani, pentru o perioadă de cel puțin 1 an. În considerentele pentru acest program se ține cont atât de găsirea unui instrument atractiv pentru tineri pentru a se reîntoarce la sat și a lucra în agricultură, dar și pentru angajator care, fiind degrevat de o sarcină fiscală importantă, poate folosi sumele rămase pentru angajarea de forță de muncă tânără, având în vedere că aceasta este deficitară, iar în rândul tinerilor din domeniul rural se înregistrează cea mai mare rată a șomajului. Angajatorul beneficiază de acest program prin creșterea

numărului de salariați cu cel puțin 3 salariați care îndeplinesc condițiile stabilite; Tânărul angajat să aibă vârsta sub 40 de ani la angajare. Menținerea angajatului pe cel putin o perioada de un an. (Durata: 4 ani; Beneficiari: tineri cu vârsta mai mică de 40 de ani, 8 mii angajați reprezentând o creștere cu 8,21% a forței de muncă din agricultură. Astăzi sunt angajați în societățile agricole din agricultură 97.500 salariați. Se preconizează angajarea unui număr de 2.000 de tineri anual; Efecte: angajatorul este stimulat să angajeze forță de muncă; Societatea câștigă un angajat care are o sursa de trai; Impact bugetar: 25 milioane euro anual, sursa de finanțare din bugetul de stat.)

8. Realizarea unui program de pregătire de scurtă durată pentru lucrătorii din agricultură în parteneriat public-privat

Realizarea unui parteneriat public-privat între școlile liceale și fermierii agricoli constând în stabilirea de comun acord a unui program de pregătire de scurtă durată a lucrătorilor din agricultură în vederea însușirii cunoștințelor specifice muncii lor. Scoala are obligația de a întocmi și derula programa școlară și emiterea de diplome. Fermierul are obligația de a recruta și asigura locuri de muncă cursanților. (Durata: 4 ani; Beneficiari: 24.000 de lucrători din agricultură (considerând 8000 de noi exploatații și un număr de 3 noi angajați/unitate); Efecte: Raționalizarea timpului de muncă, creșterea productivității muncii, permanentizarea forței de muncă din agricultură, îmbunătățirea condițiilor de lucru; Impact: 4 milioane euro finanțare din bugetul de stat).

9. Program de înființare a centrelor de colectare şi procesare pentru legume/fructe și pentru unele produse de origine animală

Înființarea centrelor de colectare și procesare a legumelor/fructelor din bazinele legumicole/pomicole în vederea valorificării integrale a producției, evitarea pierderilor și creșterea veniturilor producătorilor agricoli, o bună aprovizionare a consumatorilor.

Înființarea de centre de colectare și unitați de prelucrare a lânei și pieilor de ovine și caprine în vederea reducerii pierderilor crescătorilor de animale, reducerea poluării mediului înconjurător întrucât, în mare parte, acestea se aruncă/li se dau foc. Centrele de colectare vor avea capacități de păstrare în condiții optime a produselor și vor fi amplasate astfel încât să deservească o rețea națională cu puncte județene, zonale și locale.(Durata: 4 ani; Beneficiari: producători de legume/fructe, crescători de ovine și caprine; Efecte: dezvoltarea de capacități noi de producție, creșterea locurilor de muncă, obținerea de venituri suplimentare la bugetul de stat prin valorificarea în întregime a producției de cca 490 mii to de legume și fructe, 36 mii to de lână, 8 milioane piei brute de ovine și caprine; Impact: 300 mil. euro, din care 100 mil. euro pentru minim 10 unități de procesare legume-fructe și depozite frigorifice și 200 mil euro pentru unități de colectare și procesare lână, piei de ovine și caprine)

10. Program de încurajare a activităților din zona montană.

1 miliard de euro în 10 ani pentru :

- protecțiaresurselornaturale;
- densitateaechilibrată a populației în zona montană;
- crearea și conservarea locurilor de muncă;
- crearea și protejarea infrastructurii de acces.
- elaborarea de politici și reglementări pentru încurajarea activităților specifice zonei montane, cu incidență asupra celor 28 de județe din acest areal, care să vizeze atingerea obiectivelor de mai sus.

(Durata: 10 ani; Beneficiari: producătorii din zona montană. aproximativ 115.000 producători, suprafață de 4,5 milioane hectare; Efecte: creșterea nivelului producției de produse bio, menținerea tradițiilor, promovarea produselor tradiționale; Impact: 1 miliard euro; finantare din FEGA, FEADR, buget de stat.)

11. Program national de cercetare-dezvoltare

Finanțarea Academiei de Stiințe Agricole și Silvice cu 100 milioane de euro, în vederea realizării de clustere de cercetare în care România are avantaj competitiv.Exemple: Floarea soarelui și cereale (INCDA Fundulea, SCDA Lovrin, SCDA Teleorman); Ovine (ICDCOC Palas Constanta); Legume SCDL Buzău; Pomicultură ICDP Pitești-Mărăcineni

Elaborarea unui program național de cercetare-dezvoltare agricolă pe perioada 2017-2020 în vederea realizării unei strategii integrate care să asigure adaptarea noilor tehnologii la condițiile de producție din România, vizând în special măsuri privind cercetarea aplicativă, inovarea și reducerea costurilor de producție pe fondul sporirii randamentului și calității produselor. Aplicarea soluțiilor financiare optime în vederea funcționării sistemului național de cercetare-inovare precum și perspectivele de continuare a activităților, în concordanță cu solicitările producătorilor, încurajarea parteneriatului public-privat în cercetarea agricolă. (Durata: 4 ani; Beneficiari: toti fermierii români; Efecte: Stimularea cercetării aplicative în domeniul agroalimentar; realizarea sinergiei între obiectivele agriculturii și noile tehnologii din domeniu; introducerea de noi tehnologii în fermele din România; Impact: 100 milioane euro, finanțare din bugetul de stat).

12. Program de încurajare a agriculturii ecologice și a produselor tradiționale.

- Înființarea Laboratorului național pentru certificarea produselor ecologice și tradiționale.
- Realizarea de centre de informare pentru producători privind facilitățile acordate.
- Elaborarea de reglementări privind încurajarea activităților agricole și nonagricole în scopul garantării veniturilor, menținerii tradițiilor, evitarea migrației și asigurarea unor produse de calitate destinate, cu preponderență, pieței naționale.

(Durata: 4 ani; Beneficiari: 25.000 de persoane pentru o suprafață de 500.000 hectare; Efecte: creșterea nivelului producției de produse bio, menținerea tradițiilor, promovarea produselor tradiționale; Obiectiv : 14 produse protejate la nivel european). În prezent sunt 3 produse deja protejate: magiunul de Topoloveni, Salamul de Sibiu și Brânza de Ibănești. Urmează : Novac Afumat din Țara Bârsei, Cârnați de Pleșcoi, Scrumbie Afumată de Dunăre, Caşcaval de Săveni, Horincă de Camarzana, Țuică de Argeș, Țuică de Dâmbovița, Țuică Zetea de Mediesu Aurit, Palincă, Vinars Segarcea, Murfatlar, Vaslui, Vrancea și Târnave.

13. Reforma instituțională a Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și a instituțiilor din subordine

Eficientizarea activității structurilor aflate în minister și a instituțiilor din subordinea și coordonarea acestuia. Extinderea atribuțiilor Agenției Domeniilor Statului privind politica de comasare a terenurilor prin participarea activă pe piața funciară. Întărirea rolului organizațiilor profesionale, îmbunătățirea și permanentizarea dialogului. Înființarea unui departament de industrie alimentară și politici comerciale în cadrul MADR. (Durata: 4 ani; Efecte: o mai bună coordonare a politicilor sectoriale; eficientizare administrativă; responsabilizare; politici coerente; implicare directă; realizarea unei structuri administrative funcționale; Impact: costurile administrative de funcționare ale MADR, finanțare din bugetul de stat).

14. Facilități pentru fermierii români

- Eliminarea impozitului pe terenurile agricole lucrate;
- Impozit zero pentru tractoare și utilaje agricole;
- Cadastrarea, de către stat, a tuturor terenurilor agricolă până în anul 2020

15. Program de Măsuri legislative pentru sectorul agricol

- Revizuirea legislației din agricultură cu privire la achiziționarea terenurilor
- Revizuirea legislației din agricultură în vederea îmbunătățirii acesteia și a eliminării reglementărilor paralele – Codul Agriculturii.
- Simplificarea legislației și a procedurilor privind formele de sprijin din agricultură pe principiul "o singură cerere la o singură instituție".
- Îmbunătăţirea legislaţiei cu privire la trasabilitatea produselor agroalimentare.
- Realizarea unui sistem unitar de monitorizare a produselor intrate pe piaţa de consum care să facă posibilă eliminarea din "faşă" a produselor contrafăcute sau neconforme care pot afecta sănătatea consumatorului.
- Crearea de fonduri mutuale agricole pentru stabilitatea veniturilor în cazul volatilității

prețurilor la produsele agricole sau a produselor înregistrate.

- Revizuirea cu celeritate a legislației referitoare la managementul ambalajelor, ecarisaje și dejecții.

Capitolul Politici de mediu. Apele şi Pădurile

”De ce trebuie să protejăm mediul?” ”De ce este nevoie de un minister pentru protecția mediului?” La aceste întrebări găsim răspunsuri dacă analizăm istoria recentă și observăm efectele nocive pe care le pot avea acțiunile noastre asupra mediului. Fie că vorbim de accidentele de mediu, de defrișări sau încălzirea globală, aceste evenimente au dus la elaborarea și dezvoltarea directivelor și legilor pentru protecția mediului.

În România, mediul a intrat destul de curând în preocupările publicului și ale politicienilor. Pădurile erau văzute ca un bazin de resurse și mai puțin ca un organism viu, care ne ajută pe noi să respirăm un aer mai curat. Un organism care stabilizează solul şi reduce riscul de alunecări de teren sau de inundaţii.

Am început prin oprirea fenomenelor de defrişare a pădurilor şi am făcut paşi pentru a promova politici de mediu sustenabile. Este timpul acum să dezvoltăm această viziune şi să oferim românilor o Strategie Naţională de Îmbunătăţire a Calităţii Aerului şi o viziune integrată pentru regularizarea cursurilor de apă. Este timpul ca România să se integreze în viziunea europeană privind reciclarea şi să dezvolte astfel baza unei economii circulare eficiente. Este timpul să aplicăm acele măsuri necesare pentru a reintroduce siturile contaminate în circuitul economic normal şi pentru a reda acestor spaţiicomunităţii.

Politica în domeniul protecţiei mediului şi managementului durabil al pădurilor şi al apei are scopul de a garanta un mediu curat şi sănătos, care să asigure protejarea naturii, calitatea vieţii, în corelare cu progresul social şi o dezvoltare economică verde și competitivă, cu emisii reduse de dioxid de carbon și eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor.

Principiile coordonatoare ale politicii de mediu:

- Îmbunătățirea integrării politicii de mediu și a coerenței politicilor sectoriale din punct de vedere al aplicării principiilor dezvoltării durabile;
- Îmbunătăţirea infrastructurii de mediu şi reducerea decalajului existent faţă de alte state membre ale UE, cât şi între regiunile de dezvoltare;
- Prevenirea riscului şi diminuarea efectelor calamităţilor naturale pentru creşterea gradului de siguranţă a cetăţenilor;
- Îmbunătăţirea managementului deşeurilor şi substanţelor periculoase la nivel naţional;
- Asigurarea unui management durabil al apelor;
- Susţinerea şi promovarea producţiei de energie din surse alternative, regenerabile şi nepoluante;

- Stimularea creşterii durabile, crearea de noi locuri de muncă şi atingerea unui nivel ridicat de prosperitate şi sănătate;

- Conservarea biodiversităţii şi utilizarea durabilă a componentelor sale, precum și evaluarea economică a serviciilor eco-sistemice;

- Reducerea poluării şi îmbunătăţirea calităţii aerului;

- Prevenirea şi limitarea efectelor negative ale schimbărilor climatice, implementarea măsurilor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră;

- Extinderea suprafeţelor de păduri, creșterea eficienței serviciilor de mediu oferite de acestea, combaterea despăduririlor și asigurarea diminuării tăierilor ilegale de masă lemnoasă;

- Îmbunătăţirea calităţii vieţii prin asigurarea unui mediu sănătos în cadrul comunităţilor şi susţinerea unei alimentaţii sănătoase;

- Modernizarea şi întărirea capacităţii administrative/instituţionale în domeniul mediului;

- Îmbunătățirea gradului de conştientizare, informare, consultare şi participare a tuturor cetățenilor în luarea deciziilor privind mediul;

MĂSURI

1. Înfiinţarea ministerului apelor şi pădurilor.

2. Politica în domeniul gestionării infrastructurii de apă și apă uzată prin creșterea semnificativă a rețelelor de apă curentă și canalizare din mediul urban și rural

3. Politica în domeniulgestionării deșeurilor

4. Program pentru gestionarea siturilor contaminate

În momentul de față, în România au fost inventariate 1393 situri contaminate, dintre care 210 situri contaminate istoric şi 1183 situri potenţial contaminate. Cu ajutorul fondurilor europene mare parte dintre siturile contaminate istoric pot fi ținute în limite normale iar cele cu potențial de contaminare pot redeveni utilizabile. Siturile contaminate trebuie să fie gestionate eficient, cât mai repede cu putinţă, pentru ca românii să poată reutiliza aceste situri ca parte a economiei reale, funcţionale. Doar aşa putem extrage maximum de rezultate dintr-un proiect economic, care trebuie să ţină ţara noastră în topul creşterilor

economice la nivel regional şi european. Guvernul va realiza o listă de priorități în ceea ce privește gestionarea siturilor contaminate.

Obiectivul stabilit de Guvern prin acest program este reducerea suprafeţelor poluate istoric care va contribui la reducerea impactului negativ asupra calităţii ambientale şi sănătăţii populaţiei, sens în care propunem următoarele acțiuni:

- Măsuri de decontaminare şi ecologizare a siturilor poluate istoric
- Refacerea ecosistemelornaturale
- Asigurarea calităţii solului în vederea protejării sănătăţii umane

(Durata: 2017-2023; Beneficiari: UAT-uri; Efecte: Scopul central al politicilor de gestionare a siturilor contaminate va fi acela de a reda aceste spaţii către comunităţi şi reintegrarea lor în circuitul social şi economic normal.Impact: 140.000.000 euro din care aproximativ 119.000.000 euro alocare UE (85%) și aproximativ 21.000.000 euro finanțare publică națională (15%). Intervențiile din POIM sunt complementare cu acţiunile din POR privind regenerarea urbană, orientate spre regenerarea spațiilor urbane degradate și abandonate şi reincluderea în circuitul social sau ca rezervă de teren pentru viitoare investiții la nivelul orașelor, crearea condiţiilor necesare pentru o dezvoltare durabilă urbană).

5. Program pentru protecția mediului prin conservarea biodiversității

România deţine cea mai mare diversitate biogeografică din Europa. Practic, este cea mai verde ţară din Europa, cu cele mai multe specii aflate în habitat natural. Ne confruntăm însă, ca şi celelalte state europene, cu declinul biodiversităţii. Aceasta înseamnă dispariţia treptată a speciilor de plante şi animale. Pentru a stopa acest proces, Guvernul va lua măsuri rapide şi active pentru protecţia biodiversităţii, în acord cu politicile europene. Vom face acest lucru pentru că suntem conştienţi de faptul că fiecare element al ecosistemelor din România poate contribui major la consolidarea unui mediu stabil. Investitorii români, şi mai ales cei străini, vor trebui să înţeleagă că exploatarea resurselor naturale nu se face punând în pericol mediul înconjurător şi sacrificând comorile naturale ale României.

Obiectivul Guvernului prin acest program este protejarea și refacerea biodiversității și a solurilor și promovarea unor servicii pentru ecosisteme, inclusiv prin programul ”Natura 2000” și de infrastructură ecologică, în 2023 ținta fiind urmatoarea:

- 60.000 hectare suprafața habitatelor sprijinite în vederea obținerii unui stadiu de conservare mai bun.
- 2.000 hectare suprafața ecosistemelor degradate refăcute.

Pentru atingerea acestor obiective, prin program vor fi întreprinse următoarele măsuri:

- Continuarea elaborării planurilor de măsuri pentru conservare ariile naturale protejate (inclusiv cele situate în mediul marin) și pentru speciile de interes comunitar neacoperite de proiectele anterioare.

- Implementarea planurilor de acțiune pentru ariile naturale protejate și pentru speciile de interes comunitar aprobate (inclusiv cele situate în mediul marin).

- Menținerea și refacerea ecosistemelor degradate şi a serviciilor furnizate (împăduriri, coridoare ecologice etc.), situate în afara ariilor naturale protejate, în acord cu obiectivele europene în domeniu.

- Acţiuni de completare a nivelului de cunoaştere a biodiversităţii şi ecosistemelor Efecte: Menținerea și refacerea ecosistemelor degradate şi a serviciilor furnizate (împăduriri, coridoare ecologice etc.), situate în afara ariilor naturale protejate, în acord cu obiectivele europene în domeniu, inclusiv în mediul marin; Impact: 360 milioane de euro finanțare din POIM și buget de stat. Măsurile dedicate managementului ariilor protejate din POIM vor fi completate prin măsurile de agro-mediu ce promovează agricultură extensivă adaptată nevoilor de conservare prevăzute prin PNDR. Plăţile compensatorii din FEADR pentru proprietarii de terenuri aflate în siturile Natura 2000 vor fi introduse prin modificarea PNDR când vor exista suficiente planuri de management aprobate care să justifice introducerea acestei măsuri.

6. Program pentru monitorizarea și îmbunătățirea calității aerului

Aerul pe care îl respirăm este o parte esenţială a calităţii vieţii noastre şi a copiilor noştri. Deşi România se bucură de o infrastructură verde comparabil mai mare cu cea a altor state europene, problema calităţii aerului rămâne una presantă, în mare parte şi din cauza dezvoltării urbane sistematice care a avut loc după 1989. În prezent, România se află în infringement din cauza problemei calităţii aerului. Particulele în suspensie cu efect nociv se găsesc în special în emisiile poluante generate de industrie, trafic și încălzirea locuințelor. Ele pot provoca astm, afecțiuni cardiovasculare, cancer pulmonar și deces prematur. La această influenţă nefastă pentru mediu se adaugă şi emisiile rezultate în urma activităţilor industriale. Guvernul va răspunde provocărilor referitoare la calitatea aerului din România prin implementarea Strategiei Naţionale de Îmbunătăţire a Calităţii Aerului.

Strategia va stabili un echilibru stabil şi durabil între nevoia românilor de a avea un aer mai curat şi exigenţele unor platforme economice care contribuie la dezvoltarea României şi la creşterea perspectivelor de viaţă pentru noi toţi. De asemenea, strategia Guvernului va avea un impact puternic asupra filosofiei de dezvoltare a marilor oraşe, care au o amprentă semnificativă de carbon. Astfel, vor fi dezvoltate protocoale de colaborare cu administraţiile publice locale care să încurajeze primăriile municipiilor şi marilor oraşe din România să facă o trecere graduală şi sustenabilă către transport public bazat pe energie electrică. Viziunea strategică a Guvernului va consolida nivelul de conştientizare privind necesitatea reducerii amprentei personale de carbon la nivel comunitar, prin promovarea unor programe educaţionale în parteneriat cu Ministerul Educaţiei. Dezvoltarea şi modernizarea infrastructurii de monitorizare a calităţii aerului va avea în vedere următoarele elemente:

- Dezvoltarea şi optimizarea Reţelei Naţionale de Monitorizare a Calităţii Aerului (RNMCA).

- Dezvoltarea unui sistem de prognoză a calităţii aerului.

- Dezvoltarea unui sistem unic, interactiv de inventariere a emisiilor de poluanţi în aer, prin crearea unei baze de date în conformitate cu cerinţele directivei INSPIRE Reducerea emisiilor de elemente poluante în atmosferă va presupune un set de măsuri legislative care să încurajeze marii poluatori să adopte tehnologii specifice de filtrare a emisiilor atmosferice, în conformitate cu legislaţia europeană. La nivel guvernamental, va fi elaborat un plan de conformitate care va verifica periodic dacă marii poluatori atmosferici au adoptat sau nu măsurile solicitate în vederea reducerii de noxe din atmosferă.

Planul integrat de dezvoltare economică urbană va cuprinde un set de măsuri privind reducerea emisiilor de noxe în atmosferă prin măsuri proactive şi preventive deopotrivă. Se va urmări în acest sens:

- Plantarea de arbori în imediata vecinătate a marilor aglomerări urbane în vederea construirii sau reabilitării centurilor verzi care ajută la filtrarea aerului din mediul urban.

- Resemnificarea spaţiilor urbane prin încurajarea dezvoltării spaţiilor verzi.

- Încurajarea autorităţilor locale în vederea reducerii emisiilor de carbon:

- Încurajarea deplasării cu bicicleta (amenajarea unor piste sigure pentru biciclişti).

- Achiziţionarea de infrastructură electrică de transport în comun.

- Transferul gradual de la transport în comun alimentat prin combustibili fosili la transport în comun bazat pe energie electrică.

- Dezvoltarea unui plan de conştientizare a necesităţii reducerii amprentei personale de carbon (prin resurse educaţionale în parteneriat cu Ministerul Educaţiei). Această strategie va fi implementată pentru a reduce sistematic nivelul particulelor nocive aflate în aer, pentru a putea fi redus numărul persoanelor internate cu afecţiuni respiratorii cronice. Acest lucu va duce la scoaterea României din procedura de infringement, precum şi la imbunătăţirea calităţii vieţii pentru sute de mii de români care au afecţiuni respiratorii grave.(Durata: 2017-2023; Beneficiari: Ministerul Mediului; Efecte: pozitive pentru sănătatea umană prin creşterea gradului de eliminare a noxelor și Creşterea capacităţii de evaluare şi monitorizare a calităţii aerului la nivel naţional . Impact: 22 milioane euro, finanțare din POIM și buget de stat).

7. Program de prevenire și gestionare a inundațiilor

Conform datelor publice, în România, inundaţiile şi furtunile au dus recent la pierderea a 76 de vieţi omeneşti şi au provocat pagube de peste 1,66 miliarde Euro (adică echivalentul a 2,1% din PIB-ul ţării noastre). Ele au afectat aproximativ 656.392 de hectare de terenuri agricole, 10.420 de kilometri de drumuri, 23,8 de kilometri de cale ferată, 9.113 de poduri şi picioare de pod şi 90.394 de fântâni. Delta Dunării este un areal special, afectat în mod deosebit de inundații. Aceste statistici sunt oglinda unor realităţi sociale şi economice crude. Pe lângă sutele de mii de vieţi pe care le afectează, inundaţiile pun în pericol perspectiva dezvoltării economice regionale şi afectează semnificativ elemente vitale de infrastructură critică (linii de comunicaţii, reţele electrice, reţele de transport relevante la nivel naţional şi european etc.).

Pentru gestionarea riscurilor referitoare la inundaţii, Guvernul va avea în vedere următoarele măsuri:

- Elaborarea unui plan de investiţii împotriva riscului la inundaţii, care va include consolidări de albii şi maluri de râuri, devierea unor râuri, în aşa fel încât localităţile să fie protejate.

- Modernizarea sistemului de avertizare a populaţiei în privinţa fenomenelor meteorologice extreme.

- Realizarea unui studiu privind efectele climatice şi va regenera zonele afectate în prezent pentru a reduce efectele incidentelor meteorologice extreme.

Din punct de vedere al lucrărilor de infrastructură, Guvernul considera prioritară regularizarea cursurilor de apă din România pentru a limita sistematic pagubele umane şi materiale generate de inundaţii. Foarte multe inundaţii din România au ca motiv principal lipsa unei viziuni coerente privind regularizarea şi continuarea regularizării fluxurilor de apă. Procesul de regularizare a fluxurilor de apă este cu atât mai important cu cât evoluţiile climatice din ultimii ani demonstrează o tendinţă de multiplicare a fenomenelor extreme. Proiectele de regularizare a cursurilor de apă care prezintă riscuri de inundaţii vor contribui la consolidarea unor perspective economice şi agricole mai stabile şi vor sprijini astfel efortul de a crea un mediu economic previzibil. În acest context, filosofianoastră este aceea de a realiza investiţii majore astăzi, care vor degreva pe termen lung presiunea bugetară, prin eliminarea unor intervenţii costisitoare care se produc după inundaţii pentru restabilirea situaţiei la normal. Vor fi reduse astfel pe termen lung investiţiile în reconstrucţia şi sprijinirea familiilor afectate de inundaţii.

Acțiunile propuse de Guvern pentru îndeplinirea obiectivelor programului sunt:

- Pentru inundații, investițiile se vor baza pe hărțile de hazard și pe ”Planurile pentru Prevenirea, Protecţia şi Diminuarea Efectelor Inundaţiilor” elaborate la nivel de bazin hidrografic, în conformitate cu Directiva 2007/60/EC. Investiţiile pentru prevenirea

inundaţiilor se vor conforma metodologiei pentru identificarea, prioritizarea, justificarea şi proiectarea inteventţiilor, pe baza pagubelor economice evitate.

- Utilizarea infrastructurii verzi pentru prevenirea inundaţiilor prin preluarea soluțiilor oferite de ecosisteme naturale pentru gestionarea riscurilor generate de creșterea incidenței evenimentelor extreme (zone umede, cu efect asupra prevenirii inundaţiilor şi deşertificării, stabilirea unor zone inundabile controlat şi măsuri bazate pe ecosisteme, torenţi şi desecări).

- Dezvoltarea de studii, metodologii, evaluări, rapoarte, manuale de bună practică pentru managementul barajelor.

- Abordare intersectorială la nivel de bazin hidrografic (dezvoltare coordonată şi management integrat al activităţilor privind apa, terenurile şi resursele).

- Modernizarea infrastructurii de monitorizare şi avertizare a fenomenelor hidro-meteorologice severe în vederea asigurării protecţiei vieţii şi a bunurilor materiale.

- Măsuri care asigură eficacitatea intervenţiilor de prevenire a inundanţiilor sub forma infrastructurii verzi, precum sisteme de prevenire anticipată şi de management al bazinelor în timpul inundaţiilor.

- Realizarea de măsuri structurale de protecţie împotriva riscului la inundaţii, acolo unde infrastructura verde nu este suficientă, prin construirea ori reabilitarea infrastructurii de reducere a impactului unor fenomene meteorologice extreme. Acestea vor include cu prioritate investiţii pentru stocarea/devierea apelor provenite de la inundaţii, dar şi regularizări de albii şi consolidări de maluri.

- Alte tipuri de acţiuni specifice gestiunii riscului la inundaţii, conform celor prevăzute în Strategia Naţională de management al riscului la inundaţii pe termen lung mediu şi lung sau în planurile de management al riscului la inundaţii.

8. Program pentru combaterea eroziunii costiere

Eroziunea costieră este un fenomen deosebit de periculos pentru persoanele care locuiesc în spaţii riverane zonelor de coastă. Modificarea sistematică a zonelor de coastă poate afecta în mod direct şi ramuri importante ale economiei, precum turismul, prin schimbarea specificului unor terenuri (procesul de eroziune a plajelor spre exemplu). România a aplicat o serie de măsuri în vederea limitării eroziunii la malul Mării Negre, însă viziunea aplicată în cadrul Master Plan-ului integrat pentru protecţia şi refacerea zinei costiere trebuie reevaluat. Guvernul doreşte să implementeze o viziune în două etape care să îmbunătăţească efortul naţional de limitare a eroziunilor costiere la malul Mării Negre.

Obiectivul principal al programului este reducerea efectelor şi a pagubelor cauzate asupra

populaţiei de fenomenele naturale asociate principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice, în principal de eroziune costieră, prin reabilitarea, în 3 etape, a 30 km de plaje. În acest sens, se vor întreprinde următoarele actiuni:

- Acţiuni specifice de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere asupra plajelor.

- Activităţi de reabilitarea şi protecţia plajelor incluzând înnisipări artificiale, crearea de noi plaje, diguri şi epiuri pentru retenţia nisipului, diguri de stabilizare a plajelor.

- Lucrări de consolidare, drenaje, ziduri de sprijin.

- Utilizarea tehnicilor de monitorizare satelitară pentru identificarea zonelor afectate de fenomenul deeroziune.

- Utilizarea tehnologiei satelitare pentru construirea unor proiecții privind evoluția fenomenului deeroziune.

- Utilizarea tehnologiei satelitare pentru evaluarea impactului măsurilor luate în vederea limitării fenomenului de eroziune costieră.

(Durata: 2017-2023; Beneficiari:Zona litorala: (între Stavilar Periboina si Stavilar Edighiol) şi în zona de sud a zonei costiere, respectiv Mamaia Centru și Mamaia Nord până la limita UAT Năvodari, Agigea, Eforie Centru, Eforie Sud (Eforie Sud 1 si Eforie Sud 2), Costinești Sud, Mangalia (Olimp, Neptun, Jupiter – Venus, Saturn, Mangalia), 2 Mai, Portul Tomis până la Portul Constanța, Balta Mangalia. Efecte: pozitive pentru dezvoltarea infrastructurii turismului românesc; Impact: 600 milioane euro, finanțare din POIM, comună cu cea pentru protecția la inundații).

9. Program pentru dezvoltarea durabilă a pădurilor

Prioritatea „0” a Guvernului în materie de politică de mediu va fi aceea de protejare a fondului forestier național. Guvernul nu este şi nu a fost niciodată împotriva exploatării raţionale a fondului forestier din România. Dimpotrivă, lemnul este o resursă regenerabilă. O exploatare durabilă a pădurilor este esențială în lupta împotriva schimbărilor climatice, conform rezoluțiilor conferinței privind schimbările climatice de la Paris. Dacă nu folosim, vom folosi beton, oțel și combustibili fosili, cu amprente ecologice mult mai mari.

Însă guvernarea îşi propune, în primul rând, eliminarea fenomenului defrişărilor şi al exploatărilor iraţionale care agravează starea unor ecosisteme fragile. Cei care exploatează această resursă naturală vor fi obligaţi să respecte legislaţia în vigoare şi să oprească fenomenul de furt din patrimoniul naţional. De asemenea, Guvernul va demara programe ample de reîmpădurire care să contribuie la refacerea echilibrului ecosistemelor afectate.

Guvernul va încuraja schimbarea filosofiei de acţiune în materie de gestionare a resurselor lemnoase. Exportarea neprelucrată, sau prelucrată sumar, a acestei materii prime va înceta

odată cu implementarea Codului Silvic promovat de Guvern. Dreptul de preemțiune pentru producătorii de mobile, prevăzut și el în noul Cod Silvic promovat de Guvern va face ca masa lemnoasă să fie exportată preponderent sub formă de produs finit.

Suprafaţa totală a fondului forestier naţional al României este de 6,545 milioane ha şi reprezintă 27,5% din suprafaţa ţării. Media europeană fiind de 32%. Suprafața împădurită per locuitor în România este de 0,28 ha, puțin sub media europeană de 0,32 ha. În anul 2014, fenomenul tăierilor ilegale de arbori în România, atinsese cote alarmante. Imaginile satelitare comparative între 2008 și 2012 indicau versanți întregi defrișați.

Propunerile Guvernului pentru dezvoltarea durabilă a pădurilor:

I. Elaborarea Strategiei Naționale Forestiere 2017-2027

II. Implementarea Strategiei Naționale Forestiere 2017-2027

III. Măsuri practice de diminuare a tăierilor ilegale de arbori:

- Dezvoltarea sistemului informatic integrat de urmărire a materialelor lemnoase SUMAL, operaționalizarea sistemului FMIMS și dezvoltarea sistemului ”Radarul Pădurilor” de alertare a instituțiilor cu responsabilități în materie, coroborat cu sistemul 112 pentru transportul de lemn.

- Instalarea de scannere pentru evaluarea volumului materialelor lemnoase containerizate, în toate punctele de trecere a frontierei și pe toate drumurile naționale și europene.

- Compensarea proprietarilor de păduri pentru pierderile de venit în cazul pădurilor aflate în arii naturale protejate.

- Asigurarea pazei terenurilor forestiere pentru care în prezent nu este asigurată administrarea/serviciile silvice, inclusiv pentru terenurile forestiere la care nu se cunosc proprietarii.

- Măsuri de impădurire a terenurilor forestiere, a celor degradate, inapte pentru agricultură și realizarea ”Sistemului naţional al perdelelor forestiere de protecție”: Identificarea terenurilor forestiere pentru care nu a fost realizată regenerarea în termenul legal și asigurarea fondurile necesare în vederea “împăduririi forțate” a acestora.

- Întocmirea unui studiu privind identificarea terenurilor agricole degradate şi potenţial poluate, care pot face obiectul împăduririlor, în baza căruia se va elabora și implementa ”Programul Naţional de Împădurire”, în vederea creşterii suprafeţelor de pădure.

- Urgentarea realizarii sistemului naţional de perdele forestiere de protecţie prin promovarea unei legislaţii specifice care să faciliteze implementarea acestuia.

V. Intervenţii legislative:

- ***Operaţionalizarea Codului Silvic prin elaborarea legislației subsecvente, corecte și complete.***

- Urgentarea amendării Legii Contraventiilor Silvice - Legea nr. 171/2010 privind stabilirea şi sancţionarea contravenţiilor silvice. Armonizarea ei cu noul Cod Silvic și cu legislația Uniunii Europene.
- Amendarea Statutului Personalului Silvic - Legea nr.427 din 18 iulie 2001 pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr.59/2000 privind Statutul personalului silvic.

- Amendarea legii perdelelor forestiere - Legea 289/2002 privind perdelele forestiere de protectie, republicată in 2014, pentru ca realizarea perdelelor forestiere să devină operațională.

- Programul „Tai un copac, plantezi 2."

Conform legii perdelelor forestiere Legea 289/2002, realizarea perdelelor forestiere este foarte îngreunată din cauza timpului alocat identificarii proprietarilor și obținerii sau nu a acordului acestora. Propunem modificarea legii prin abrogarea întregii proceduri de expropriere și aplicarea exproprierilor în baza Legii nr.255/2010, prin care se fac toate exproprierile în România.

(Durata: 2017-2023; Efecte: eficientizarea cadrului institutional și de reglementare a activității din sectorul forestier, gestionarea durabilă a resurselor forestiere, gospodărirea fondului forestier național, valorificarea superioară a produselor forestiere, dezvoltarea dialogului intersectorial și a comunicării strategice în domeniul forestier, dezvoltarea cercetării științifice şi a invaţământului forestie Impact: Sursele de finantare care se pot folosi pentru implementarea strategiei sunt fondurile provenite de la bugetul de stat, credite externe, parteneriat public-privat și fondurile structurale.

Capitolul Politici în domeniulenergiei

Viziunea României în domeniul energetic trebuie să se axeze pe securitatea aprovizionării cu energie a cetăţenilor ei, pe o bază de încredere şi de solidaritate reală - criterii esenţiale ale noii uniuni energetice europene care trebuie să devină o unică voce în domeniul energetic. Pilonii noii abordări strategice definesc calea de urmat pentru România: energie sigură, durabilă, competitivă şi la preţuri accesibile într-un cadru de securitate, solidaritateşiîncredere.

Pentru aceasta trebuie să construim un sistem politic raţional şi orientat spre interesul naţional, o protecţie socială adecvată şi motivantă, servicii publice de educaţie şi sănătate de calitate, cu oameni de încredere.

Comunitatea deleagă o parte foarte importantă a resurselor financiare ale statului, iar încrederea în utilizarea banului public devine un aspect critic al stabilităţii morale colective. Din acest motiv transparența finanţelor publice este un obiectiv al consolidării calităţii vieţii, iar energia trebuie să devină cel mai transparent produs, astfel încât structura costului pe unitatea de energie să reflecte cu fidelitate costurile reale şi să genereze încredere şi nediscriminare între tehnologii, operatori și respectiv consumatori. Transparența în industria energetică generează încredere, deopotrivă a investitorilor şi consumatorilor prin semnale de preţ formate transparent şi nediscriminatoriu, care reflectă necesităţile pe termen lung şi obiectivele de politici energetice la nivelul României.

Avem un sistem energetic îmbătrânit, poluant şi ineficient. Din 100 de unităţi energetice ale materiei prime, doar 15% mai ajung la consumatorul final. Acest dezavantaj trebuie transformat într-o oportunitate, respectiv într-un obiectiv strategic: eficientizarea sistemului energetic are consecințe calitative directe și imediate asupra scăderii prețului energiei și creșterea calității vieții cetățenilor prin îmbunătățirea calității mediului înconjurător. Cheia viitorului este “energia electrică”. Soluţia pentru noile provocări tehnologice și de sistem reprezintă o nouă revoluție tehnologică, respectiv o nouă revoluție digitală.

Sistemul energetic românesc trebuie să fie integrat la nivel continental, bazat pe concurenţă, pe utilizarea optimă a resurselor şi susţinut de un sistem de reglementare autonom, independent, transparent şi eficace atât pentru pieţele de energie cât şi pentru operatori şi consumatori. Pentru asigurarea securităţii şi eficienţei energetice, sistemul energetic trebuie să progreseze concomitent pe următoarele direcţii principale:

- Menţinerea unui mix energetic prin diversificarea surselor şi tehnologiilor de producere a energiei, promovarea energiilor din surse regenerabile şi a tehnologiilor de conversie, cu emisii reduse de carbon pentru energie electrică, încălzire şi răcire.

- Decarbonizarea sistemului de transport, prin trecerea la combustibili alternativi.

- Liberalizarea pieţei de energie şi interconectarea sistemelor energetice, cu reţele „inteligente” şi de comunicare, pentru o reţea complementară şi interactivă de servicii.

- Eliminarea (minimizarea) dependenţei dintre dezvoltarea economică şi degradarea mediului, prin asigurarea de energie curată, sigură şi la preţuri accesibile.

- Politicile de creştere a eficienţei energetice şi stimularea tehnologiilor cu emisii reduse de carbon, combinate cu o piaţă stabilă pentru emisii de carbon pot determina direcţia şi schimbările de comportament.

Începând cu anul 2016 prin semnarea noului Tratat Post-Kyoto sectorul energetic a intrat în cea mai importantă perioadă de tranziție din istoria omenirii. Această tranziție impune redesenarea politicilor energetice ale României, o nouă abordare strategică și redefinirea unor priorități punând accent pe activitatea de Cercetare - Inovare și de susținere, promovare a noilor tehnologii privind stocarea energiei, rețelelor inteligente sau măsurilor de eficiență energetică în întregsistemul.

MĂSURI

1. Asigurarea securității energetice naționale

- Monitorizarea procedurii de negociere a contractelor și asigurarea transparenței procedurilor.

- Revizuirea legislației fiscale în domeniul petrolului și gazelor naturale.

- Întărirea puterii și independenței autorităților specifice controlului și reglementării, precum și evitarea situațiilor de tip monopol (sancționate de UE și contrară economiei de piață).

- Exploatarea rezervelor probabile şi posibile se poate realiza prin investiţii specifice pentru dezvoltarea activității de explorare și exploatare ale resurselor de petrol și gaze naturale ale României. Pe termen mediu, descoperirea de noi rezerve este condiţionată de realizarea proiectelor pentru zone de adâncime onshore (sub 3000 m), cu geologie complicată şi în perimetre offshore din Marea Neagră, îndeosebi în zona de apă adâncă (sub 1.000 m). Lucrările, care se vor realiza pe termen scurt şi mediu, pot susţine producţia pentru evitarea epuizării resurselor.

- Rețeaua de transport și de distribuție a energiei electrice este o rețea „de siguranță socială" reprezentând fundația pentru progresul societății.

- În anii care urmează, construcția de noi grupuri energetice care utilizează cărbune în tehnologii curate de ultimă generație și de înaltă eficiență va fi parte a răspunsului la creșterea consumului de energie electrică. Noile capacități nucleare sau noile capacități hidroenergetice vor juca un rol cheie în decarbonizarea producției de energie electrică în România și în regiune.

- O atenție deosebită se va acorda celei mai importante vulnerabilități a sectorului energetic, respectiv cea a resursei umane pentru care se vor construi programe de atragere a tinerei generații spre școlile tehnice din domeniul energetic, pregătirea, calificarea și perfecționarea unei forțe de muncă în special locală.

- Autoritățile locale devin actor cheie al procesului de tranziție al sectorului energetic precum şi cele de redesenare a politicilor energetice la nivel național cât și local.

- Se impun în acest scop programe cadru pentru pregătirea personalului acestora în toate domeniile sectorului energetic (comercial, tehnic, etc) prin noile strategii și foi de parcurs ale domeniului energetic realizate prin integrarea responsabilității strategice a UAT-urilor pentru siguranță și cele pentru sănătate ale populației și pentru valorificarea forței de muncă locale.
- Mixul tehnologic al sectorului energetic al unei țări este impus de resursele de materii prime ale acesteia. Prin urmare, România va lua în considerare toate opțiunile inclusiv energia regenerabilă, cărbunele sau energia nucleară.

2. Realizarea Planului Naţional de Investiţii şi cuprinderea lui ca obiectiv al Strategiei energetice a României pentru perioada 2017-2020

- Redefinirea politicilor energetice astfel încât România să devină pol energetic regional și realizarea Strategiei Energetice a României.

- În obiectivele Strategiei energetice 2020-2030 privind cadrul de dezvoltare trebuie să se înscrie reducerea cu 40% a emisiilor de gaze cu efect de seră - comparativ cu nivelul din 1990, cota de energie min. 27% în cererea de energie din surse regenerabile; eficienţa energetică - min. 27% comparativ cu scenariul de status-quo; creşterea gradului de interconectare al sistemelor electroenergetice la 15%.

- Pe termen mediu şi lung, până în anul 2035 şi ulterior, se impune schimbarea de paradigmă privind modul de producere, distribuţie şi utilizare a energiei care trebuie adaptată unui mixt energetic global, ce acordă prioritate energiei din surse regenerabile, cărbune şi gaze curate, combustia hidrogenului, fisiunea nucleară - generaţia a IV-a şi energia de fuziune nucleară.

3. Revitalizarea producției de cărbune

- Cărbunele rămâne o componentă importantă a mixului de materii prime energetice a României. Pe termen mediu, producția de huilă trebuie menținută pentru a asigura funcționarea unui nou grup energetic la termocentrala Mintia și un grup la termocentrala Paroșeni, pentru producerea de energie electrică și energie termică în sistemele centralizate de termoficare de la Deva și din Valea Jiului (Petroșani, Lupeni, Vulcan etc.).

- La termocentrala Mintia, în următorii 10 ani, se poate implementa un proiect cu

un grup energetic (200MW sau 500MW), cu eficiență ridicată (randament 43-45%, parametri ultracritici sau ultrasupracritici), (în locul celor 2 grupuri existente), respectiv un grup energetic de 150-200MW, cu pat fluidizat sau parametrii supracritici, la Paroșeni, dotate cu instalații de mediu corespunzătoare.

- Lignitul indigen rămâne o sursă energetică importantă în mixul de resurse energetice, pe baza căreia trebuie păstrate și dezvoltate, în continuare, capacități de producere de energie electrică cu eficiență ridicată.

4. Consolidarea producției de energie nucleară

- Energia nucleară pilon al securității în producția de energie electrică și de diminuare a emisiilor de CO2. La unitățile tip CANDU 6 se poate dubla durata de viață economică, până la 60 de ani, prin realizarea unei revizii și retubare a fiecărui reactor, după 30 de ani de utilizare.

- Menținerea locurilor de muncă și a expertizei profesionale pe un ciclu complet nuclear, prin extinderea ponderii energiei nucleare în mixtul energiei naționale.

- Pentru valorificarea superioară a rezervelor de uraniu, se impune asigurarea condițiilor competitive de piață în exploatarea uraniului (cariere de exploatare noi, îmbunătățire tehnologii de rafinare).

- Atragerea de investitori pentru finalizarea unităților 3 și 4, respectiv retubarea unității 1 și 2.

5. Mărirea potențialului hidroenergetic

- Realizarea programului de amenajare a potențialului hidroenergetic va asigura creșterea cantității de energie electrică din surse regenerabile (inclusiv capacități hidroenergetice de peste 10 MW) până la 43% în anul 2020, valoare care se va stabiliza la circa 42% din potențialul hidroenergetic.

- Pentru perioada 2017-2035, sectorul hidroenergetic poate participa cu o putere instalată de circa 6.500 MW în sistemul electroenergetic național. Conform strategiei Hidroelectrica, potențialul hidroenergetic amenajat ar urma să ajungă la 59% în anul 2020, respectiv la 67% în 2035.

- Finalizarea investițiilor hidroenergetice în derulare, de către Hidroelectrica – producător de energie regenerabilă de interes național - este necesară, pentru a sprijini programul național de reducere a emisiilor cu efect de seră și a suplimenta rezerva de putere pentru servicii tehnologice de sistem. Realizarea proiectului centralei hidroelectrice prin pompare Tarnița Lăpuștești (1.000 MW) și a altor centrale hidroelectrice poate să contribuie la asigurarea rezervei de putere, la reglajul frecvență putere, cerință imperativă a Sistemului Energetic European.

6. Susţinerea strategică a creşterii ponderii energiei electrice în consumul de energie al României

- Cheia viitorului în energie o reprezintă extinderea utilizării energiei electrice în special către transportul în comun, prepararea hranei, încălzire/răcire etc).

- În prezent, cca. 40% din energia primară globală este folosită pentru generarea energiei electrice. Având în vedere ponderea importantă a energiei electrice în structura energiei finale, creşterea eficienţei energetice în sectorul energiei electrice conduce la reducerea cotei de energie primară utilizată, respectiv a amprentei de carbon pentru producerea energiei electrice.

7. Creșterea puterii din centralele din Dobrogea și Moldova, în special prin instalarea unor noi centrale bazate pe surse regenerabile de energie

- Pe termen mediu și lung, analiza regimurilor de funcționare pentru un orizont de timp de minim 10 ani, trebuie să ia în considerare creșterea puterii din centralele din Dobrogea și Moldova, în special prin instalarea unor noi centrale bazate pe surse regenerabile de energie (eoliene și fotovoltaice).

- Sursele regenerabile de energie vor asigura, pe termen mediu, 60% din producția de energie electrică a României.

- În România, suprafața cumulată (peste 490.000 de hectare – teren în stare degradată) se poate valorifica pentru înființarea de culturi energetice. De asemenea, pentru o perioadă de cel puțin 25 de ani, se pot crea zeci de mii de locuri de muncă, cu profesii și specializări profesionale în activități de pregătire, exploatare și procesare a biomasei, respectiv de producere, distribuție și furnizare a energiei, în special în zonele rurale. Proiectele pe bază de biomasă se susțin fără costuri pentru mediu la producerea de energie electrică și termică.

- Pentru valorificarea și exploatarea terenurilor aflate în proces de deșertificare și biodegradare, precum și pentru un nou regim de împădurire vor fi stabilite obiective naționale, cu țintă 2030, cu stimulente pentru atenuare emisii GES, precum și investiții în combustibili alternativi, biocombustibili, biomasă și bioeconomie.

8. Promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie (E-SRE)

- Promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie (E-SRE) reprezintă un imperativ la nivelul României și al Uniunii Europene justificat de protecția mediului, creșterea independenței energetice față de importuri, prin diversificarea surselor de aprovizionare cu energie, precum și pentru motive de ordin economic și de coeziune socială. Se impune realizarea unui cadru legislativ predictibil

pentru o lungă perioadă de timp realizat cu mecanisme de corecție prin reguli de piață, dar și de încurajare a investițiilor în capacități mici până la 1 MW.

- Pentru aceasta însă, este necesară funcționarea în sistem a unor centrale de vârf, deoarece modul actual de funcționare are implicații negative asupra costurilor de producție și duratei de viață a grupurilor destinate funcționării în bază.

- Realizarea unei capacități de echilibrare a balanței producție-consum fără a periclita siguranța sistemului, pentru structura existentă și prognozată pe termen mediu a parcului de producție, de 3.500 MW. Această concluzie trebuie luată în considerare la elaborarea scenariilor de dimensionare rațională a rețelei.

9. Eficiența energetică trebuie tratată ca "Program de țară" care va fi implementat ținând seama de reducerea vârfului de consum anual, precum și al consumului național de energie. Acesta va include:

- Programe de gestionare a sarcinii energetice cum ar fi timpii şi tarifele de utilizare, de control al încărcării directe, tarifele utilizate şi de gestionare a sarcinii intreruptibile.

- De asemenea se va utiliza un sistem de standarde și de etichetare pentru aparatura electrocasnică, izolarea termică a clădirilor precum și campanii de informare, educare, avertizare a consumatorilor asupra conservării energiei şi eficienței energetice.

- Implementarea se va realiza printr-un Plan National de Acțiune pentru Eficiența Energetică, ghiduri practice, reglementări, politici guvernamentale și strategii cu un accent special asupra consumatorului ca fiind sursa cu cel mai mare potențial de economisirea de energie.

10. Propuneri privind modificarea cadrului legislativ:

- Reanalizarea în noul context al redefinirii politicilor energetice la nivelul UE a Legii123/2012pentruenergieelectricăşigazenaturale.

- Legea petrolului.

- Tarifele percepute de ANCOM si ANRE se vor majora la 1% din cifra de afaceri.

- Legea pentru transpunerea directivei UE privind infrastructura combustibililor alternativi şi a gazelor naturale comprimate (CNG), gazelor naturale lichefiate (LNG), transportbiocombustibili.

- Legea biomasei, BIO combustibililor şi energiei geotermale.

- Legea energiei termice în vederea definirii unitare a modului de alimentare cu apa caldă, căldură şi răcire pentru toate locuinţele României.

11. Propuneri de Programe la nivel naţional axate pe avantajul de ţară al României:

- Biomasă: 500 mii hectare - în vederea realizării de plantaţii tehnic-energetice pentru producerea de energie electrică şi termică pentru toate localităţile României, susținerea investiției se realizează prin Fondul constituit la nivelul Ministerului Mediului.

- Eficienţă energetică - susţinerea investiţiei prin procent din prețul energiei electrice și a gazelor naturale.

- Cogenerare de înaltă eficiență. Susținerea financiară va fi realizată printr-un bonus de cogenerare pentru tehnologiile de înaltă eficienţă.

- ESCO – plăţi în rate lunare. Instrument de dezvoltare economică – susţinerea investiţiei prin contracte de performanţă energetică, obiectiv prioritar pentru clădirile publice; Susținere financiară: contracte de performanță energetică pe termen de minimum 10 ani și contracte de creditare bancară, surse de finanțare din fonduri europene și PNAER - fondul de eficiență energetică, programe guvernamentale de tipul "Casa verde", "Orașverde" etc.

- Realizarea Infrastructurii pentru combustibili alternativi CNG, LNG, biocombstibili, transport electric (cu prioritate pentru transportul local în comun) şi transportul de marfă; transpunerea Directivei UE ce vizează reducerea cu minimum 40% a tarifului la transport.

- Sisteme noi de distribuţie gaze naturale şi energie electrică în localităţile fără alimentare energie electrică şi gaze naturale (susţinerea investiţiei prin taxa de monopol, cca. 50 mil. € anual).

- RO Green – Economie Circulară (valorificare deşeuri) susţinerea investiţiei prin fonduri europene, fondul de mediu, accent pentru domeniul energiei);

- Actualizarea Registrului Naţional pentru meserii şi competenţe în vederea introducerii noilor meserii ale domeniului energiei regenerabile şi energiei neconvenţionale;

- Portal de investiţii Monitorizare „online"; finanțare din PNAER și Fonduri europene.

- Program naţional de sprijin al Autorităţilor Locale în vederea realizării MasterPlanului energetic şi Strategiei energetice la nivelul UAT; finanțare din PNAER și Fonduri europene.

- Accelerarea procesului de interconectare a SNT al energiei electrice și a gazelor naturale la sistemele de transport din regiunea central și SEE și implicit al UE; finanțare din Fonduri europene și tarif.

- Program riguros de mentenanță și investiții (retehnologizare/modernizare, dezvoltare) și îndeplinirea anuală a acestuia pentru instalațiile aferente rețelelor de transport al energiei electrice și gazelor naturale. Finanțare din tarif.

- Program Naţional pentru Educarea şi Informarea Consumatorului asupra Eficienţei Energetice, precum şi realizarea unei Platforme electronice cu oferte concrete privind echipamentele de înaltă eficienţă de uz casnic precum şi lista companiilor ESCO şi furnizorilor, precum şi ofertele acestora în vederea transformării acestuia din CONSUMER în PROSUMER. Finanțare din PNAER, Fonduri europene, tarif etc.

Capitolul Politici pentru infrastructura de transport

Una dintre problemele majore ale României, cu impact negativ semnificativ asupra stării economice şi sociale a ţării, este absenţa unei reţele satisfăcătoare de transport rutier rapid (autostrăzi şi drumuri expres). România are în acest moment puţin peste 500 de kilometri de autostradă în operare şi aproximativ 250 de kilometri de autostradă în construcţie.

În ceea ce priveşte transportul pe calea ferată, sistemul feroviar din România a cunoscut în ultimele decenii o degradare accentuată cu implicaţii periculoase în siguranţa şi securitatea traficului, susţinută de subfinanţare, ceea ce a condus la efecte nocive şi greu de înlăturat. La ora actuală, România se clasează pe ultimele locuri în Uniunea Europeană la viteza de deplasare a trenurilor. O serie de factori care contribuie la aceste viteze reduse de călătorie sunt timpii mari de staţionare, incluzând schimbul de locomotive electrice cu cele diesel, necesitatea efectuării manevrelor de întoarcere a locomotivelor dintr-o parte în cealaltă a trenului, întârzieri cauzate de aşteptarea altor trenuri pe acele sectoare cu linie ferată simplă, obligaţia de efectuare foarte des a inspecţiilor periodice, a materialului rulant vechi.

Legislaţia naţională referitoare la serviciile publice de transport feroviar ar trebui regândită cu scopul creşterii concurenţei pe piaţa internă. Un astfel de lucru permite utilizarea mult mai eficientă a fondurilor publice destinate compensării obligaţiilor de serviciu public. La ora actuală sunt reglementări pe piaţa transportului feroviar, care limitează competitivitatea deoarece nu permit operarea trenurilor de pasageri cu preţuri comparabile cu cele oferite de transportatorii rutieri.

În ceea ce privește transportul aerian din România, deşi numărul de aterizări şi decolări este ridicat, infrastructura aeroportuara se confrunta cu probleme, iar Compania Naţională TAROM se află într-o situație dificilă.

Transportul maritim pe scurtă distanţă şi transportul fluvial pot contribui la decongestionarea unor infrastructuri rutiere sau feroviare. Aceste două moduri de transport au rămas încă exploatate sub posibilităţi, atât din cauze transfrontaliere, cât şi din cauza stării infrastructurii portuare.

Modernizarea şi dezvoltarea transportului trebuie abordate plecând de la principiul asigurării siguranţei şi securităţii. România trebuie să se alăture în acest domeniu infrastructurii europene şi mondiale ţinând cont de nevoile specifice românilor. Ne dorim ca în viitor, prin infrastructura dezvoltată, să ajutăm economia, turismul, sportul prin competiţiile în care România este angrenată (Campionatul European de Fotbal), de a avea o legătură rapidă între oraşele României cu Europa şi întreaga lume. Dezvoltarea economică a României poate fi sustenabilă prin dezvoltarea infrastructurii de transport. România trebuie să valorifice proiectele de infrastructură actuale sau aflate în derulare şi să găsească soluţii de transport noi, performante.

Principiile unui transport puternic, european, trebuie să respecte:

- Asigurarea siguranţei şi securităţii pentru călători şi pentru marfă, printr-un management de calitate şi prin proceduri clare şi operaţionale.

- Creşterea beneficiilor pentru utilizatori, prin satisfacerea nevoilor de mobilitate şi transport, creşterea confortului, asigurarea serviciilor de urgenţă şi salvare în cazul catastrofelor naturale, accesibilitatea pentru persoanele vârstnice sau cu mobilitate redusă.

- Coeziunea şi conectivitatea regională, prin reducerea decalajelor dintre regiuni.

- Eficienţa, prin eliminarea blocajelor, interconectarea tuturor modurilor de transport, promovarea unui transport de bună calitate, aplicarea tehnologiilor inovatoare.

- Durabilitatea, prin promovarea transporturilor nepoluante, cu emisii reduse de gaze cu efect de seră şi gaze reduse de dioxid de carbon.

Obiectivul principal al Strategiei Guvernului în domeniul transporturilor îl reprezintă asigurarea infrastructurii şi serviciilor, ca suport al activităţii economice şi sociale pentru îmbunătăţirea calităţii vieţii. Pentru atingerea acestui obiectiv general şi a obiectivelor specifice din toate domeniile de transport, vor fi susţinute măsuri generale şi acţiuni obligatorii precum:

- Creşterea competivităţii între modurile de transport.

- Îmbunătăţirea serviciilor de transport prin investiţii în materiale rulante.

- Modernizarea staţiilor de caleferată.

- Modernizarea porturilor şiaeroporturilor.

- Infrastructură rutieră de înaltă calitate.

- Extinderea transportuluimultimodal.

MĂSURI

1. Transportul rutier

Guvernul susține dezvoltarea infrastructurii de transport rutier, construcţia unei reţele eficiente de autostrăzi, drumuri expres, şosele care să facă legătura între regiunile României, precum şi între România şi alte state, prin continuarea proiectelor, în special a proiectelor susţinute prin MasterPlan, aferente coridoarelor rutiere de legătură

strategică, a inter-coridoarelor, a şoselelor de centură, a transportului turistic, de interes naţional. Dezvoltarea regională echilibrată, eliminarea decalajelor, un sistem eficient de gestionare şi întreţinere a tuturor drumurilor naţionale sunt esenţiale pentru dezvoltarea transportului rutier. În vederea dezvoltării transportului rutier, Guvernul susține următoareleinvestiții:

- ***Finalizarea, modernizarea şi reabilitarea coridoarelor strategice (coridorul IV), a inter-coridoarelor, a drumurilor Trans-Regio şi Euro-Trans.***

- ***Finalizarea cu prioritate a axei: Constanţa – Nădlac (Coridor IV)***

- ***Finalizarea autostrăzii Lugoj-Deva. Perioada: 2017.***
- Autostrada Sibiu-Piteşti.

- Finalizarea Variantei Ocolitoare a Bucureştiului la profil de autostradă (Inel Bucureşti (A0) care va face legătura între autostrada A1 cu autostrada A2 în primă fază; în faza a două, închiderea inelului centură în regim de autostradă de jur împrejurul Bucureştiului).

- Constanţa – Vama Veche – Trans-Regio – (36, 7 mil Euro, FEN+BS).

- Finalizarea Autostrăzii Transilvania

- Comarnic – Braşov (997,75 mil. Euro). Perioada: 2017 – 2022.

- Sibiu – Braşov (737,22 mil Euro). Perioada: 2017 – 2020.

- Surplacu de Barcău – Borş (+ Oradea). (304,43 mil. Euro) Perioada: 2017-2019

- Nădăşelu – Suplacu de Barcău – (1002,55 mil. Euro). Perioada: 2017-2020.

- Finalizarea autostrăzii Sebeş – Turda. Perioada: 2017

- Tronsonul Ploieşti – Comarnic (306,77 mil. Euro, FEN+BS)

- Finalizarea Secţiunii Bucureşti - Ploieşti, sector 1, km 0+000 - km 3+325; nod Centura Bucureşti km 6+500 şi nod Moara Vlăsiei km 19+500.
Perioada: 2017

- Autostrada est-vest (Montana):

- Tronsonul Tg. Mureş – Tg. Neamţ (Val. estimată: 2942 mil. Euro, FEN+BS); Perioadă realizare SF + PT: 2017-2019.

- Tronsonul Tg. Neamţ – Iaşi – Ungheni (Val. estimată: 1.129 mil. Euro. Perioadă realizare SF + PT: 2017-2019. Perioadă execuție lucrări: 2019 – 2022.

- Câmpia Turzii – Târgu Mureş – la nivel de autostradă (224,94 mil Euro,
FEN+BS). Perioada: 2017-2018

o Modernizare Centură Bucureşti (A1-DN7, A2-DN2) (53,80 mil Euro, FEN+BS). Perioada: 2017-2018.

o Coridorul IX paneuropean, prin realizarea unor tronsoane de drum/valoare estimată:

- Drumuri expres: Ploieşti-Buzău (254,800 mil Euro), Buzău – Focşani (282,36 mil. Euro), Focşani – Bacău (428,3 mil Euro), Bacău – Paşcani (388,95 mil Euro) – FEN+BS; Perioada SF si PT: 2017-2018. Execuție lucrări:2019-2021.
- Drumuri expres: Paşcani – Suceava (289, 99 mil Euro), Suceava – Siret (196,20 mil.Euro)–FEN+BS;

o Legătura A3 – Aeroport Henri Coandă (43,11 mil Euro, FEN+BS) Perioada: 2017-2019.

o Constanţa – Tulcea – Brăila (+ pod peste Dunăre) (1141,88 mil. Euro,FEN+BS).

o Autostradă: Pitești – Craiova. Perioada realizare SF+PT: 2017-2018. Execuție lucrări: 2019-2021.

o Bucureşti – Giurgiu (41,25 mil. Euro, FEN+BS) Perioada: 2018-2019.

● Modernizarea şi construirea variantelor ocolitoare

Se va urmări finalizarea variantelor ocolitoare începute, precum şi construcţia altor şosele de centură, urmărindu-se un profil rutier rapid:

o Varianta ocolitoare a Sucevei – Proiect fazat (8,65 mil. Euro,FEN+BS).

o Varianta ocolitoare Tg. Jiu – Proiect fazat (36,69 mil. Euro,FEN+BS).

o Varianta ocolitoare Bacău - (83,57 mil Euro,FEN+BS).

o Varianta ocolitoare Târgu Mureş - (23,29 mil Euro,FEN+BS).

● Finalizarea şi dezvoltare pentru rutele turistice de interes naţional şi internaţional

o Modernizare Transfăgăraşan (31,95 mil Euro) și Transalpina (53,8mil.Euro,FEN+BS).

2. Transportul feroviar de călători

Guvernul susține reforma structurală a transportului feroviar prin modernizarea, reabilitarea, implementarea Sistemului Feroviar European de Management al Traficului (ERTMS) care va avea ca rezultat asigurarea unor servicii de calitate, în deplină siguranţă. De asemenea, se va urmări punerea în aplicare a unui Program naţional pentru modernizarea gărilor şi pentru construcţia de linii de mare viteză, luând în considerare securitatea şi siguranţa utilizatorilor, precum şi creşterea ponderii transportului feroviar faţă de transportul rutier.

Din cei aproximativ 15.000 km de cale ferată desfăşurată, obiectivul Guvernului este ca un procent de 60% să fie adus la standarde europene pentru asigurarea unei viteze adecvate de transport, iar liniile rămase să fie închiriate sau concesionate (în baza unor contracte ferme care să stabilească parametrii tehnici ce trebuie asiguraţi de partenerul privat), trecute în conservare (prin menţinerea terasamentului) sau chiar dezafectate. În vederea dezvoltării transportului rutier, Guvernul susține următoarele investiții:

- ***Coridorul pan-european IV Feroviar - FEN+BS***

o Finalizarea proiectului Reabilitarea podurilor dunărene (situate la km 152+149 și km 165+817) pe linia de cale ferată Bucureşti-Constanţa (9,57 mil. Euro). Perioada: 2017.

o Finalizarea proiectului Reabilitare linie de cale ferată Sighișoara - Coșlariu (357,09 mil Euro). Perioada: 2017-2018.

o Finalizarea proiectului Reabilitare lini. de cale ferată Coșlariu - Vințu de Jos – Simeria (412,36 mil. Euro). Perioada: 2017 -2018.

o Reabilitare linie cale ferată Frontieră - Curtici – Radna – Gurasada - Simeria pentru 160 km/h; TRONSON 2 km 614 - Bârzava - Ilteu - Gurasada și TRONSON 3 Gurasada– Simeria (1.800,00 mil. Euro). Perioada: 2017 – 2021.

- ***Lucrări de reabilitare pentru poduri, podeţe şi tuneluri - FEN+BS***

o Regionala Brașov – proiect fazat (2,67 mil Euro) Perioada: 2017-2018.

o Regionala Iași - proiect fazat (9,10 mil. Euro) Perioada: 2017-2018.

o Regionala București - proiect fazat (9, 87 mil Euro) Perioada: 2017-2018.

o Regionala Timișoara - proiect fazat (3,67 mil Euro) Perioada: 2017-2018.

o Regionala Cluj (30,01 mil. Euro) Perioada: 2017-2020.

o Regionala Craiova (21,40 mil. Euro) Perioada: 2017-2020.

- Regionala Galați (35,60 mil. Euro) Perioada: 2017-2020.

- Reînnoirea şi modernizarea materialului rulant (300 mil euro, FEN+BS). Perioada 2017-2018.

- Electrificarea liniei de cale ferată Cluj-Napoca – Episcopia Bihor (572,88 mil. Euro, FEN+BS).

- Reabilitarea podului de la Grădiștea și îmbunătățirea parametrilor tehnici Buc. Nord - Giurgiu Nord – Frontieră (84 mil Euro, FEN+BS).

- Modernizarea liniei București-Buzău-Focșani–Bacău-Roman-Pașcani-Iași-Frontieră

- Elaborarea documentației tehnico - economice (22,50 mil. Euro, FEN+BS).

- Reabilitare linie Focșani - Roman (588 mil Euro, FEN+BS).

- Modernizarea trecerilor la nivel cu calea ferată în vederea îmbunătăţirii siguranţei (42.00 mil. Euro, FEN+BS). Perioada: 2017-2020.
- ***Proiecte de investiții noi în feroviar – FEN+BS***

- București - Brașov (29,8 mil Euro)

- Timișoara - Arad (22,8 mil Euro)

- București – Buzău (32,3 mil. Euro)

- București – Craiova (67,95 mil. Euro)

- Pașcani - Iași (25,7 mil. Euro)

- București - Constanța (59,3 mil. Euro)

- București - Pitești (37,9mil. Euro)

- **Inelul Feroviar al Bucureştiului:** Printr-o consultare între Primăria Capitalei şi Ministerul Transporturilor se pot găsi soluţii de a transfera fluxul de călători din jurul marilor oraşe din sectorul rutier spre sectorul feroviar. Principalele avantaje ale proiectului Inelul feroviar al Bucureştiului sunt că linia de cale ferată poate fi o bună alternativă pentru transportul urban al zonelor periferice, această linie de cale ferată poate decongestiona traficul de călători detranzit.

Crearea unor noduri intermodale la capătul liniilor de transport de călători urbane şi suburbane este o soluţie astăzi implementată în mari capitale europene, precum Roma, Paris, Berlin. Introducerea pe aceste segmente de automotoare electrice cu orar cadenţat şi armonizat cu cel al mijloacelor de transport public va conduce la reducerea

semnificativă a impactului asupra mediului din oraş. Această cale ferată va fi un avantaj pentru marile centre comerciale şi de depozitare amplasate în zona centurii Bucureştiului, dar va facilita și circulaţia locuitorilor noilor cartiere care s-au dezvoltat în jurulBucureştiului.

3. Transportul feroviar demarfă

Guvernul va reconsidera transportul de mărfuri pe calea ferată astfel încât să ofere sustenabilitate transportului multimodal. Dorim dezvoltarea transportului de mărfuri prin măsuri de stimulare, eficientizare şi îmbunătăţire a condiţiilor de exploatare a serviciilor și relansarea activităţii societăţii feroviare româneşti de marfă prin management profesionist, orientat pe obţinerea de profit şi valorificarea la maximum a potenţialului acestei companii. Guvernul susține identificarea de soluţii pentru atragerea de noi contracte în Romania, dar și în Europa şiAsia.

Alte inițiative ale Guvernului pentru modernizarea transportului feroviar de marfă:

- Dotarea cu locomotive performante, cu producţie asimilată în România.
- Modernizarea şi dotarea cu vagoane pentru mărfuri generale şi vagoane specializate.
- Analizarea și optimizarea punctelor de triaj şi reducerea parcursurilor neproductive.
- Dezvoltarea reţelei de transport RO-LA şi transport multimodal.
- Măsuri pentru atragerea transportului greu şi agabaritic şi a transportului de mărfuri periculoase.

4. Transportul cu metroul

Guvernul susține investițiile în infrastructura de transport cu metroul în vederea creşterii gradului de siguranţă şi confort precum și a gradului pentru transfer şi decongestionarea traficului. Avem în vedere modernizarea magistralelor de metrou, finalizarea proiectelor începute și oferirea unor servicii de calitate şi sigure, ţinând cont de faptul că în ultimii 20 de ani zonele industriale s-au reconfigurat - precum și dezvoltarea altor linii de legătură cu zonele industriale nou create. În vederea atingerii acestor măsuri, Guvernul propune următoareleobiectivedeinvestiții:

- Linia de metrou Magistrala 5 – Secțiunea Râul Doamnei - Eroilor, inclusiv Valea Ialomiței - Proiect fazat (413, 69 mil Euro, FEN +BS). Perioada: 2017-2020.
- Îmbunătățirea serviciilor de transport public de călători cu metroul pe Magistrala 2 Berceni- Pipera – Proiect fazat (125,72 mil. Euro, FEN +BS). Perioada: 2017-2020.

- Magistrala 4 Racordul 2 Secțiunea Parc Bazilescu - Străulești – Proiect fazat (72,69 mil. Euro, FEN +BS). Perioada: 2017.

- Magistrala 6 - 1 Mai - Otopeni (14,2km; 9 statii; 9 trenuri) – (1.084,00 mil Euro, FEN+BS).

- Magistrala 5 - Sectiunea Eroilor (PS Opera) - Universitate - Piata Iancului (4,5km; 5 statii) (423,60 mil Euro, FEN+BS).

- Modernizarea instalatiilor de acces la metrou (21,82 mil Euro, FEN+BS).

- Înnoirea parcului de material rulant.

- Demararea de urgenţă a unor studii pentru găsirea de noi rute de metrou care să creeze inelul interior al Bucureștiului și să lege toate ieşirile aferente autostrăzilor adiacente Bucureştiului, făcând ca traficul auto care intră în Bucureşti să fie diminuat.

5. Transportul multimodal

Asigurarea creşterii economice, flexibilitatea transportului, decongestionarea traficului rutier, crearea de noi locuri de muncă, dezvoltare durabilă prin asigurarea protecţiei mediuluiprin:

- Facilitarea schimbului modal către alte moduri de transport mai puţin poluante, precum cel feroviar, având astfel un impact pozitiv atât asupra economiei, cât şi asupra protecţiei mediului.

- Găsirea unor soluţii financiare pentru asigurarea facilităţilor aferente transportului intermodal rutier şi maritim de călători şi combinat de marfă, ca factori primordiali în strategia de protecţie a mediului şi descongestionare a şoselelor.
- Principalul atu al transportului intermodal este acela că poate oferi posibilitatea expeditorului de a se baza pe un singur furnizor de logistică a transporturilor/operator de transport care este şi singurul responsabil al transportului din momentul recepţionării mărfii până în momentul livrării acesteia, ceea ce înlătură riscul împărţirii răspunderii contractuale între mai mulţi operatori de transport.

Prin accesarea fondurilor europene sau/şi parteneriat public-privat, modernizarea centrelor multimodale existente (de exemplu, Constanţa); realizarea unor centre multimodale, în special, pe coridoarele europene, în zonele cu trafic comercial ridicat (Bucureşti, Craiova, Iaşi, Giurgiu, Braşov). Se va avea în vedere implementarea programului multimodal în mai multe orașe importante din țară, cu prioritate în orașele pentru care există finanțare europeană prin POIM:

- Multimodal Timișoara (34,25 mil. Euro)

- Multimodal Cluj Napoca (34,25 mil. Euro)
- Multimodal Bacău (21,44 mil Euro)
- Multimodal Oradea (21,44 mil Euro)

6. Transportul aerian

Pentru asigurarea unui transport aerian performant și accesibil, respectând standardele, reglementările aplicabile și cerinţele de siguranţă și securitate, Guvernul propune implementarea de noi programe pentru creşterea nivelului de securitate şi siguranţă pe toate aeroporturile şi aerodromurile din România. Astfel, o atenţie deosebită va fi acordată celor cinci aeroporturi cu o creştere substanţială a traficului în ultimii ani, aeroporturi de interes naţional, strategic cotate la nivel european (Bucureşti, Timişoara, Constanţa, Cluj, Iaşi) de a fi transformate în hub-uri internaţionale:

Aeroportul Internaţional „Henri Coandă" Bucureşti:

- Demararea de urgenţă a lucrărilor de modernizare a pistei 1, prin refacerea căii de rulare şi montare a unui balizaj nou şi a 2 ILS-uri noi, precum şi creşterea PCN-ului la 85. Odată cu finalizarea pistei 1, se va avea în vedere modernizarea totală a pistei numărul 2. Creşterea numărului de pasageri este un alt obiectiv care trebuie implementat de urgenţă. Mărirea suprafeţelor hangarelor Cargo pot aduce încasări substanţiale la companie. Reanalizarea benzilor transportatoare de bagaje este un obiectiv urgent, o măsură carear reduce substanţial timpul pe care pasagerii îl petrec în incinta aeroportului în aşteptarea bagajelor.
- Realizarea unui terminal de pasageri cu o suprafaţă de minimum 250 mp pentru a asigura un nivel de serviciu B.
- Reabilitarea şi mărirea platformei de staţionare a avioanelor la circa 17.000 mp.
- Asigurarea compatibilităţii noilor investiţii cu noi căi de rulare moderne.
- Construirea de noi parcări pe termen lung; astăzi capacitatea celor existente în comparație cu volumul de pasageri este mică.
- Construirea unei autogări de autobuze, microbuze astăzi nu există.
- Identificarea unei poziții pentru noua gară de metroru de preferabil lângă noua autogară.

Aeroportul Internaţional Bucureşti Băneasa – Aurel Vlaicu:

Se va avea în vedere modernizarea prin finalizarea investiţiilor la aerogară, precum şi a platformei de parcare a aeronavelor, dar şi transformarea sa într-un aeroport cu zboruri private, VIP sau utilitare, devenind astfel un aeroport mult mai facil anumitor categorii de pasageri. Pregatirea unui studiu de fezabilitate privind reabilitarea pistei de

decolare/aterizare, creşterea PCN-ului la 85 şi asigurarea compatibilităţii noilor investiţii cu celelalte suprafeţe de mişcare sunt de asemenea importante.

Aeroportul "Traian Vuia" Timişoara – va trebui readus prin investiţii de extindere a terminalului cu o suprafaţă de 20.000-30.000 mp, precum şi modernizarea pistei de decolare/aterizare crescându-i PCN-ul la 85, ajungând a fi unul dintre cele mai importante aeroporturi din vestul României.

Pentru Aeroportul Internaţional "Mihail Kogălniceanu" Constanţa se va avea în vedere readucerea sa în prim plan european şi mondial, prin atragerea de curse de linie, precum şi un număr mare de curse charter pe perioada estivală. De asemenea, atragerea de investiţii în calea de rulare (pistă), una dintre cele mai lungi din România prin absorbţie de fonduri europene, având în vedere că Aeroportul "Mihail Kogălniceanu" este un punct strategic al NATO. Sprijinul public pentru dezvoltarea aeroporturilor va fi corelat cu regulile de ajutor de stat.

7. Transportul naval

Asigurarea unui trafic în deplină siguranţă şi securitate prin modernizarea căilor navigabile de-a lungul întregului curs al Dunării prin realizarea de lucrări de dragaj, de iniţiere în construcţii hidrotehnice speciale în vederea creşterii unui număr mai mare de zile de navigaţie pe Dunăre.

Fluviul Dunărea este o cale de navigație naturală ce prezintă probleme periodice privind variabilitatea adâncimilor și a lățimilor șenalului navigabil. Acestea conduc la întârzieri privind timpii de călătorie ce afectează actuala navigație.

Propunerile sunt de a ne concentra pe investiții care urmaresc cursul navigabilității pe Dunăre de-a lungul întregului an și investiții moderne prin facilități în porturile care au un viitor pe termen lung:

- Promovarea folosirii transportului pe căile navigabile interioare.

- Realizarea graduală a proiectelor pe Coridorul VII ce contribuie la asigurarea navigabilităţii pe Dunăre în condiţii de siguranţă, pe tot parcursul anului, pe canalele navigabile Dunăre - Marea Neagră şi Poarta Albă – Midia Năvodari.

- Modernizare ecluze FAZA 2: Agigea, Cernavodă, Ovidiu, Galerii ape mari Ovidiu și Năvodari și stații de pompare (116,08 mil Euro, FEN+BS). Perioadă: 2017-2021.

- Îmbunătățirea siguranței traficului naval prin achiziționarea de nave tehnice multifuncționale și echipamente specifice.
- Îmbunătătirea condiților de navigabilitate pe Dunăre prin sisteme de colectarea a apelor.

- Realizarea lucrărilor de pre-dragrare și construcții hidrotehnice speciale în vederea creșterii numărului de zile de navigație pe Dunăre.

- Reabilitarea de cheiuri maritime și fluviale.

Portul Constanţa este cotat ca cel mai mare port maritim din România, bine dezvoltat şi care oferă foarte multe facilicităţi. Portul Constanţa are capacitatea de a fi extins către Europa cu condiţia unei dezvoltări a conexiunilor cu transportul feroviar, cât şi cu cel rutier, dar şi de a îmbunătăţi condiţiile de navigaţie pe Dunăre. În ultimii ani, Compania Naţională Administraţia Porturilor Maritime S.A. Constanţa a finalizat şi implementat mai multe proiecte de infrastructură, exemple fiind: reabilitarea digurilor, noul terminal pentru containere de pe molul II S, terminalul de barje, precum şi alte proiecte finanţate de structurile internaţionale, precum BEI, BJCI, BERD şi cofinanţate de la Bugetul de Stat din resursele companiei.

Una dintre probleme acute ale Portului Constanţa este recâştigarea cotei de piaţă a mărfurilor containerizate prin facilităţi portuare, precum şi reînnoirea infrastructurii învechite care este neoportună pentru operarea fluxurilor de mărfuri. Ca şi soluţii identificăm construirea de noi moluri, dar şi dezvoltarea în partea de sud a portului a unui terminal de containere, având avantajul de adâncimi mari în dane. Astăzi, ca şi grad de containeizare, România se clasează la 4%, un nivel foarte scăzut, dar cu un potenţial de creştere de aproximativ 12%. Ca investiţii pe termen scurt sunt: adâncirea bazinelor portuare, noi reţele de utilităţi, reabilitarea şi modernizarea cheiurilor, precum şi infrastructura rutieră şi feroviară. În ceea ce privește investiţiile pe termen mediu şi lung, propunem:

- Dezvoltarea portului Constanţa ca port regional strategic şi includerea sa în reţeaua de autostrăzimaritime.

- Portul Constanţa trebuie să devină una din cele mai importante porţi de intrare – ieşire din Europa a mărfurilor pentru Orientul Îndepărtat şi mărirea capacităţii portuare cu minimum 50%.

- Modernizarea infrastructurii portuare prin creşterea adâncimii senalelor, precum şi a bazinelor crescând siguranţa navigaţiei în portul Constanţa.

- Extinderea şi modernizarea infrastructurii de apă şi canalizare prin preluarea de ape pluviale făcând stabilizarea zonei adiacente.

- Realizarea unui pod rutier peste canalul de legatură dintre zona fluvio-maritimă şi racorduri de drumuri interioare şi exterioare Portului Constanţa.

- Realizarea de terminale pentru barje în Portul Constanţa Sud, precum şi a unor platforme de staţionare.

- Reabilitarea şi modernizarea cheiurilor, precum şi a unui terminal nou de mărfuri şi pasageri.

- Modernizarea şi extinderea capacităţii de operare a porturilor Basarabi, Medgidia, Ovidiu.

- Lucrări de modernizare a infrastructurii portuare în portul Mangalia.

- Atragerea de fonduri europene pentru îmbunătăţirea traficului naval prin

achiziţionarea de nave tehnice dotate cu echipamente specifice.

- Mărirea capacităţii liniei de cale ferată între Agigea Ecluză – Portul Constanţa Sud şi sistematizarea punctului de racord Agigea Ecluză.

- Dezvoltarea Mol-ului III/Realizarea unui terminal RO-RO și pentru autoturisme în Portul Constanța Sud-Agigea (molul 3S) - ETAPA 1 A (S3) și Mol 3S și 4S – lucrări de infrastructură în vederea dezvoltarii de terminale specializate în Portul Constanta Sud (47,32 mil Euro, FEN+BS), Perioada: 2018-2021.

- Realizarea unui terminal modern de pasageri pentru navele de croazieră care opresc în PortulConstanţa.

- Realizarea unor terminale containere pe insule artificiale.

Portul Tulcea: Construirea unui terminal cargo general prin modernizarea infrastructurii, precum şi construirea unor dane dedicate transportului de cereale pe apă; transformarea terminalului în unul cu capacitate de a opera va creşte potenţialul de dezvoltare a Portului Tulcea, dar şi al întregii zone. O altă problemă a portului ce constituie un nod de legatură între toate localităţile izolate din Deltă cu reţeaua de transport terestră, rutieră şi feroviară este aglomerarea excesivă în zona falezei la acostare. Ca soluţie este îmbunătăţirea tuturor acestor servicii de transport naval de pasageri dintre acele zone izolate ale Deltei Dunării prin creşterea facilităţilor de acostare şi a serviciilor portuare.

Portul Galaţi: Construirea unui nou terminal trimodal, modernizarea terminalelor pentru mărfurile vrac, reabilitarea de urgenţă a danelor 31 si 32, construirea unui terminal RO-RO în incinta noului bazin, precum şi modernizarea infrastructurii portului mineral.

Portul Giurgiu necesită de urgenţă lucrări de modernizare a infrastructurii pentru a permite practici moderne prin construirea unui nou terminal trimodal.

Portul Drobeta Turnu Severin are nevoie de construirea unui nou terminal trimodal, dezvoltarea infrastructurii care atrage creşterea capacităţii portului de a se încadra în cerinţele moderne. Prin aceste lucrări de modernizare se creşte volumul de operare de mărfuri ce duce implicit la diminuarea costurilor de operare.

Porturi turistice: România deţine porturi cu un ridicat potenţial turistic. Porturile **Orşova, Moldova Veche, Constanţa, Tulcea, Brăila** vor fi dezvoltate astfel încât să ofere condiţii tuturor turiştilor români si straini aflati in croaziera pe Dunare sau la Marea Neagra. Astfel, ne propunem:

- Modernizarea tuturor terminalelor de pasageri din porturile menționate.

- Construirea in colaborare cu autoritatile locale a facilitatilor portuare pentru turiști.

8. Compania Tarom

Având în vedere situația financiară dificilă a companiei TAROM, Guvernul susține următoarele măsuri urgente, menite a repune compania în elita "ambasadorilor României":

- Realizarea de urgenţă a unei evaluări riguroase a personalului companiei.
- Optimizarea resursei umane coroborată cu o creștere salarială la anumite c

- Atragerea unui număr cât mai mare de pasageri, repoziţionând TAROM-ul ca lider zonal.

- Reînnoirea de urgenţă a flotei TAROM prin achiziţionarea în rate (leasing) a 30 de aeronave moderne cu un consum scăzut de combustibil şi poluare fonică cât mai redusă.

- Uniformizarea flotei de avioane ar reduce mult cheltuielie de mentenanță.

- Readucerea departamentului tehnic la acele cote europene şi internaţionale de a asigura mentenanţă atât pentru compania TAROM, cât şi pentru alte companii din zonă.

- Dezvoltarea departametului de marketing prin deschiderea de noi rute zonale sau unele de lung curier înspre America sau Asia.

- Implementarea sistemului online direct pe site-ul companiei și nu prin alte firme din domeniu.

9. Reorganizare

Cresterea gradului de incasare a veniturilor din vignieta si reorganizarea RAR ului astfel incat posesorii de masini sa nu fie supusi unei birocratii excesive.

Adoptarea pana la 1 octombrie 2017 a unor acte normative care sa vizeze achizitiile de interes major.

Capitolul Politici în domeniul comunicațiilor. Convergență digitală

Dezideratele majore ale "Societăţii Informaționale" sunt accesul rapid și nelimitat la informații şi la facilităţile instrumentelor de informare, comunicaţie şi calcul în scopul valorificării superioare a energiilor umane, modelării unei societăţi echitabile și creative care să contribuie la dezvoltarea economică și creșterea competitivității României, atât prin acțiuni directe precum dezvoltarea efectivă a sectorului IT&C românesc cât și prin acțiuni indirecte, precum creșterea eficienței și reducerea costurilor sectorului public din România, îmbunătățirea productivității sectorului privat prin reducerea barierelor administrative în relația cu statul, îmbunătățirea competitivității forței de muncă din România.

Programul de guvernare în domeniul Comunicaţiilor şi al Societăţii Informaţionale are la bază o evaluare obiectivă internă a acestui domeniu precum și tendințelor majore generate de situația economică, politică şi socială la nivel global.

Prioritatea este continuarea implementării prevederilor "Agendei digitale" (integrarea pieței IT&C naționale într-o piață europeană puternică și coerentă), mai precis atingerea obiectivelor stabilite prin Strategia Națională Agenda Digitală pentru România 2020 aprobată în februarie 2015. Pentru atingerea obiectivelor specifice stabilite de Agenda Digitală pentru Europa 2020, este necesar să se acorde prioritate investițiilor în domeniul IT&C. De asemenea, această prioritizare este principala pârghie pentru convergența cu țintele strategice ale Europei 2020.

Având în vedere obiectivele asumate de către România pentru anul 2020 în ceea ce privește domeniile amintite, este necesară o intervenție extinsă și demararea tuturor domeniilor de acțiune concomitent pentru a asigura sinergiile dintre reforma administrativă și introducerea conceptelor moderne de e-Guvernare, e-incluziune socială, promovarea inovării și dezvoltarea infrastructurii pentru serviciile digitale, implementarea de programe și măsuri privind creșterea gradului de securitate a activităților din domeniul IT&C (răspuns la pericolele generate de creșterea criminalității cibernetice și a instabilității politico/militare din zona euro-asiatică), precum și realizarea de strategii și programe privind accentuarea folosirii instrumentelor societății informaționale în toate domeniile (reducerea decalajului față de alte țări privind aportul domeniului IT&C în dezvoltarea și modernizarea societății), dezvoltarea industriei locale IT&C în special în domeniul producției de software.

MĂSURI

1. Creșterea procentajului sectorului TIC la peste 10% din PIB până în 2022

În vederea îndeplinirii acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Stimularea incubatoarelor IT prin acordarea de granturi/ program Start-up Nation.

- Stimularea investițiilor de stat și private în infrastructuri suport: bandă largă (fibră optică și 5G), infrastructurii inteligente (cloud computing, internetul lucrurilor, securitate cibernetică), prin transparență și predictibilitate, simplificare administrativă și de reglementare.
- Stimularea modelelor antreprenoriale colective (cooperative), în special în domeniul TIC, printr-un calendar predictibil de taxare pe 20 de ani.

- Stimularea IMM-urilor pentru realizarea de produse cu înaltă valoare adăugată prin alocarea unui buget destinat achizițiilor publice în domeniul IT&C dedicat acestor companii, cu respectarea legislatiei achizitiilor publice in vigoare.

(Durata: 2017-2021; Efecte: creșterea procentajului TIC în PIB. Impact financiar susținut din fonduri nerambursabile).

2. Creșterea procentajului personalului TIC în totalul angajaților prin măsuri dedicate sectorului IT

3. Creșterea valorii adăugate de sectorul TIC

În vederea îndeplinirii acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Derularea unui program național de înființare de parcuri tehnologice prin parteneriate extinse între Guvern, autorități publice locale, universități tehnice și companii private.

- Încurajarea creșterii cheltuielilor private de cercetare-dezvoltare, a investițiilor în infrastructura și în capital uman prin acordarea de garanții de stat și facilități fiscale (urmând modelul Horizon 2020), pentru următoarele domenii de cercetare: Energie din surse regenerabile: generare, tranzacționare, stocare și consum; Tehnologie digitală: cloud, big-data, inteligență artificială, internetul lucrurilor, block-chain, securitate cibernetică, fabricație aditivă; Automobile electrice și transport autonom (drone).

- Încurajarea demersurilor comune de cooperare în zona sud-est europeană pentru crearea unei piețe puternice de IT&C zonale (tronsoane de mare capacitate de transport informațional transfrontaliere, negocierea de tarife reciproc avantajoase de tranzit și transport, inițierea de proiecte de cercetare comune IT&C, accesarea de fonduri comunitare pe proiecte transfrontaliere).

(Durata: 2017-2021; Efecte: creșterea valorii adăugate a sectorului TIC. Impact financiar susținut din bugetul de stat, fonduri nerambursabile și externe)

4. Reducerea procentului de persoane care nu au utilizat niciodată internetul, până la 25% în 4 ani

În vederea îndeplinirii acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Punerea în acord a programelor școlare cu cerințele societății informaționale și cerințele pieței naționale și europene, prin încurajarea educației STEM.

- Încurajarea alfabetizării digitale la nivelul populației generale, prin facilități fiscale pentru persoanele care finalizează cursuri și dobândesc competențe digitale, în cadrul unui program național.

- Alfabetizarea digitală a tuturor cetățenilor României până în anul 2030.

- Asigurarea bazei tehnice necesare instruirii prin dotarea unităților școlare cu suficiente calculatoare și acces la internet.
- Promovarea metodologiei de predare prin exemplu practic printr-un proiect pilot în cadrul POCU.

- Îmbunătățirea criteriilor și proceselor de selecție pentru corpul profesoral specializat TIC, împreună cu mărirea salariilor.

- Facilități pentru cooptarea în procesul educațional a tinerilor care lucrează în domeniul TIC.

- Promovarea educaţiei continue în domeniul TIC. Asigurarea însușirii și utilizării în viața de zi cu zi a instrumentelor TIC de categorii cât mai largi de populație, indiferent de vârstă, educație, statut social, gen etc.

5. Consolidarea încrederii în serviciile digitale prin securitate cibernetică

În vederea îndeplinirii acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Consolidarea rolului României ca lider regional în securitate cibernetică prin înființarea unui program comun în cadrul parteneriatului strategic România - SUA, dedicat finanțării proiectelor statelor din regiune pentru construirea capacităților cibernetice.

- Definirea legislației naționale privind securitatea cibernetică, în implementarea Directivei 1148/2016 (NIS), prin consultare și dezbatere publică.

6. Îmbunătățirea actului de guvernare și a serviciilor publice, predictibilitate, transparență și e-Guvernare

În vederea îndeplinirii acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Definirea la nivelul Ministerului a unei structuri de expertiză și politici publice în domeniile DSM, care să asigure coerența politicilor naționale cu cele la nivelul UE. Experții

din structură vor fi selectați pe 2 niveluri, junior (AD5) și senior (AD9), pe baza criteriilor utilizate la nivelul Comisiei Europene. De asemenea, această structură de expertiză va sprijini guvernul în Președinția rotativă a UE 2019.

- Consolidarea rolului coordonatorului național privind tehnologia informației (CIO), pentru definirea coerentă a politicilor TIC la nivel guvernamental și urmărirea implementării acestora.

- Open data - Creșterea accesului la informații de interes public, îmbunătățirea cadrului legal și a practicilor privind accesul la informațiile de interes public, publicarea centralizată a informațiilor de interes public, publicarea centralizată a proiectelor și actelor normative, uniformizarea practicilor privind procesele de consultare publică, creșterea gradului de consultare și participare în rândul tinerilor, transparența procesului de achiziții publice, promovarea transparenței procesului de luare a deciziilor publice.

- Sprijinirea și continuarea inițiativei GovIThub împreună cu încurajarea folosirii Open Source în administrația publică centrală și locală, în comunitățile de cercetare și mediu academic prin sprijinirea măsurilor legislative pentru reducerea numărului de autorizații necesare deschiderii și derulării unei afaceri, prin standardizarea procesului de obținere a acestora la nivelul tuturor APL, și utilizarea resurselor GovIThub pentru crearea unei aplicații pentru implementarea procesului în platforma publică imm.msinf.ro

- Asigurarea sinergiei resurselor statului în domeniul comunicaţiilor electronice prin actualizarea HG 941/2013 și întărirea rolului CTE și reorganizarea ca structură de expertiză în subordinea CIO-ului guvernamental.

- Declararea multiplexului 1, național, ca serviciu public universal pentru informarea nediscriminatorie și din mai multe surse a populației. Astfel, stabilindu-se standardul SD, pot fi emise 12-14 canale (TVR1, TVR2 și canale de știri, divertisment, sportive – stabilite de către CNA).

- Prelungirea licențelor pentru utilizarea spectrului de frecvență din domeniul audiovizualului deținute de SNR până la implementarea radioului digital în Romania.

- Asigurarea minimului acces al cetățenilor la internet prin înființarea unor puncte de acces WiFi gratuite în mediul rural, în cadrul unui proiect la nivel național.

- Dotarea autorităților publice locale din mediul rural și mic-urban cu facilități și unelte TIC standard (software, hardware, comunicații, site, specialist IT) pentru constituirea unui birou unic, conectat la bazele naționale de date.

- Sprijinirea și încurajarea autorităților locale în implementarea de proiecte de Smart- City și rețele de tip City-Net.

- Inițiative în vederea realizării unor componente open-source pentru sisteme de

operare, sisteme de baze de date, browser, produse de office etc, destinate exclusiv administrației.

7. E-government, Interoperabilitate, Securitate Cibernetică, Open Data, Big Data, Cloud Computing și Media Sociale

- Înfiinţarea Agenţiei Naţionale pentru Cloud Guvernamental.

- Adoptarea standardelor și a documentului de Enterprise Architecture Framework pentru asigurarea unei interoperabilități a sistemelor informatice existente;

- Întărirea rolului CTE ca organism care să evite dubla finanțare a proiectelor IT derulate cu fonduri europene sau cu fonduri de la Bugetul Național prin introducerea unor mecanisme informatice de asistare a deciziei.

- Încurajarea folosirii soluțiilor open-source și a datelor deschise, acolo unde este posibil.

- Oferirea de noi instrumente electronice precum și actualizarea celor existente pentru companii în vederea creșterii utilizării acestor instrumente care aduc reduceri de costuri semnificative.

- Facilitarea accesului la date publice pentru cei interesați prin intermediul Web Service-urilor astfel încât să se realizeze o creștere a interoperabilității.

- Introducerea conceptului de Single Sign On pentru toate aplicațiile guvernamentale oferite cetățenilor sau companiilor.

- Implementarea conceptului de identitate virtuală pentru cetățenii din România în vederea realizării unei comunicări electronice între cetățean și instituțiile statului.

- Dezvoltarea în continuare a Punctului Unic de Contact (inclusiv prin crearea de PCU- uri locale) ca instrument pentru informatizarea fluxurilor de tratare a solicitărilor cetățenilor/companiilor și asigurarea interoperabilității între diverse sisteme realizate în administrația publică centrală și locală.

- Implementarea unui hub național pentru autentificare bazat pe certificate electronice (maximizarea rolului Bridge,PKI).

- Informatizarea fluxurilor și proceselor interne ale instituțiilor statului, eliminându-se astfel consumul de hârtie și timpii mari de soluționare a unor cerințe adresate instituțiilor publice (Automatizarea Proceselor de Business).

- Dezvoltarea competențelor digitale atât în sectorul public cât și în zona privată în

vederea eliminării utilizării insuficiente a instrumentelor electronice existente prin realizarea de parteneriate pentru oferirea de cursuri/programe de informare pentru cetățeni și IMM-uri al căror scop este educarea acestora în vederea folosirii securizate a instrumentelor electronice existente.

- Dezvoltarea și actualizarea unui cadru legislativ și normativ eficace privind criminalitatea informatică care să conducă la creșterea încrederii cetățenilor în utilizarea tehnologieiinformației.

- Implementarea controalelor de securitate în conformitate cu cele mai bune practici în domeniu și a reglementărilor naționale și europene privind protecția datelor cu caracter personal, precum și auditarea periodică a acestora în vederea sporirii încrederii cetățenilor în sistemele de guvernare electronică.

- Abordarea unitară într-o concepție sistemică a dezvoltării și implementării serviciilor on line pentru cetățeni și mediul de afaceri cu efort direct în evitarea paralelismelor, reducerea costurilor și îmbunătățirea relațiilor dintre cetățean, mediul de afaceri și administrație.

- Creșterea expertizei și cooperarea internațională (cu CERT.ro punct național).

- Dezvoltarea unor centre de excelența în parteneriat cu universitățile și mediul de afaceri.

- Definirea unor cerințe minime de securitate în funcție de tipul informațiilor gestionate.

- Susținerea și promovarea folosirii mediului on-line pentru îmbunătăţirea actului de guvernare prin implicarea și consultarea cetățeanului care devine participant activ la iniţiativele guvernamentale şi interlocutor în dezvoltarea de politici guvernamentale, în luarea deciziilor mai ales prin furnizarea feedback-ului în timp real în menținerea parteneriatului deschis al Guvernului, cu respectarea celor trei principii ale Open Data: transparență,participareşicolaborare.

8. IT&C în educație, sănătate și cultură

Guvernul susține armonizarea sistemului educațional și din sănătate cu cerințele Societății Informaționale pentru cele două domenii prin:

- Creșterea gradului de cunoaștere teoretica și practică a folosirii instrumentelor Societății Informaționale de către elevi, cadre didactice, personal medical și dotarea unităților școlare și sanitare cu suficiente calculatoare și căi de comunicație astfel încât să existe baza tehnică necesară instruirii, adaptarea programelor școlare la cerințele Societății Informaționale și în acord cu cerințele pieței de forță de muncă românești și europene.

- Implementarea sistemelor bazate pe concepte de tip Big Data în domenii ca

Sănătate (analiza statistică a cazurilor, telemedicină etc.), Cultură, eCommerce, Securitate națională.

- Perfecționarea și dezvoltarea sistemului informatic unic integrat de sănătate.

- Implementarea soluţiilor de e-Sănătate care facilitează metodele profilactice.

- Realizarea nomenclatoarelor (clasificarea grupelor de boli etc.) şi asigurarea inter-operabilităţii dintre sisteme la nivel naţional şi european.

- Standardizarea în concordanţă cu Directivele UE ale tuturor actelor medicale în vedereasusţineriiinteroperabilităţiisistemuluimedicaldinRomâniaşiUniuneaEuropeană.

- Dezvoltarea de aplicații informatice dedicate sănătății și procesului de învățământ și folosirea acestora la scară largă în sprijinul cetățenilor și elevilor.

- Subvenționarea accesului la Internet a tuturor unităților de învățământ din zonele rurale/urbane realizarea de program alternativ de educație pentru mediul rural.

- Dezvoltarea de programe educaţionale, în cadrul formelor obligatorii de învăţământ, privind utilizarea sigură a Internetului şi a echipamentelor de calcul.

- Modernizarea sistemului cultural și trecerea la digitalizarea conținutului cultural din biblioteci, arhive şi creaţii audiovizuale și muzee dar și digitalizarea conţinutului cultural specific comunităţilor române prin folosirea sistemelor moderne și stocarea datelor în Cloud.

- Realizarea unor aplicaţii care să promoveze vizitarea și explorarea României, puncte de atracţie şi comunităţi demne de văzut, descoperirea ”comorilor” care se găsesc în clădiri, monumente istorice și muzee, promovarea evenimentelor culturale și stârnirea interesului utilizatorilor.

- Crearea unei biblioteci digitale pentru românii de pretutindeni care să permită accesul printr-un singur punct la documente de interes, documente istorice și de tradiție, precum și facilitarea învățării limbii române de către generațiile tinere care trăiesc în străinătate.

9. IT&C în e-Commerce, Cercetare-Dezvoltare și Inovare

- Îmbunătățirea cadrului legislativ de reglementare în vederea susţinerii sistemului comerţului electronic şi a modernizării comerţului cu amănuntul prin mijloace media electronice în concordanță cu serviciile online transfrontaliere și asigurarea securității.

- Pregătirea cadrului de reglementare în vederea soluţionării disputelor cauzate de mijloacele online, conform recomandărilor Uniunii Europene și Strategiei Naționale pentru Agenda Digitală.

- Creşterea participării României în cadrul proiectelor internaţionale din domeniul Inovării, Cercetării - Dezvoltării în IT&C atat prin intermediul programelor de specializare pe inovație, consolidarea cercetării și dezvoltării și sprijinirea resurselor din Cercetare-Dezvoltare și Inovare.

- Dezvoltarea permanentă şi folosirea infrastructurii bazate pe IT&C pentru interconectarea şi facilitarea colaborării echipelor de cercetare indiferent de localizarea fiecăreia din punct de vedere geografic.

- Dezvoltarea unor poluri de excelență pe domenii conexe IT&C prin participarea mediului academic și de afaceri.

Comunicații electronice

- Reducerea decalajului privind acoperirea cu rețele de comunicații moderne precum și a gradului de instruire și folosire a serviciilor de comunicații electronice dintre diferite zone/localități.

- Dezvoltarea unor proiecte de comunicaţii electronice astfel încât toate localităţile din România să beneficieze de minim un mijloc public de comunicare.

- Măsuri de creștere a interoperabilității, compatibilității și securității rețelelor de comunicații electronice.

- Strategii comune operator/operator, operator/instituție și instituție/instituție de folosire eficientă a serviciilor de comunicații electronice.

- Măsuri de ordin legislativ și administrativ privind dezvoltarea/retenția forței de muncă și a pieței comunicațiilor electronice care să genereze calitate, diversitate și un preț accesibil al serviciilor specifice acestei piețe.

- Lansarea de programe integrate de dezvoltare regională privind investițiile, turismul, infrastructura etc. cu componenta de comunicații electronice.

- Folosirea eficientă a infrastructurii de comunicație (fir metalic, fibră optică, spectru radio-terestru și radio-satelitar) prin implementarea de noi tehnologii de comunicație digitală.

- Măsuri de creștere a eficienței operatorilor de servicii de comunicații electronice ce aparțin în totalitate sau majoritar statului.

- Continuarea implementării DVBT acompaniată de reluarea serviciilor de distribuție a semnalului prin antena comună.

- Implementarea transmisiei digitale a programelor publice de radio și televiziune.

- Continuarea implementării programelor de acoperire broad-band în "zonele albe" ale României.

- Programe de sistematizare/eficientizare a suportului rețelelor de comunicații. Scoaterea la licitatie publica a serviciilor 5G pana la sfarsitul anului 2017.

- Eliminarea unor „piedici administrative" privind dezvoltarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice cum ar fi: taxe, impozite, autorizări, condiționări, măsuri birocratice etc; în acest sens, cel târziu la 1 decembrie 2018, toate taxele vor putea fi plătite online.

- Susținerea cooperării în zona sud-est europeană pentru crearea unei pieţe puternice de IT&C (programe IT&C integrate regional constând din: tronsoane de mare capacitate de transport informaţional transfrontaliere, negocierea de tarife reciproc avantajoase de tranzit şi transport, iniţierea de proiecte de cercetare comune IT&C, accesarea de fonduri comunitare pe proiecte comune).

Servicii poștale

- Creșterea calității serviciilor poștale prin dezvoltarea paletei de servicii, optimizarea serviciilor şi a rețelelor poștale la cerințele clienților, informatizarea serviciilor.

- Menținerea unui climat concurențial în piața de servicii poștale, garant al dezvoltării sănătoase a serviciilor poștale la tarife corecte, acompaniata de menținerea serviciului universal optimizat şi corect finanțat.

- Măsuri de eficientizare a activității operatorilor poștali la care statul este acționar majoritar.

- Dezvoltarea relațiilor de colaborare transfrontaliera cu operatori străini de servicii poștale în vederea creării unei piețe eficiente europene de servicii poștale, optimizării/ dezvoltării operațiunilor specifice (un accent special trebuie acordat relațiilor cu Republica Moldova).

- Modernizarea și eficientizarea CN Poşta Română prin diversificarea paletei de servicii și automatizarea centrelor de sortare.

- Sprijinirea capitalizării/finanțării activității CNPR pentru implementarea necesităților investiționale precum și identificarea soluțiilor pentru problematica datoriilor istorice ale CNPR față de stat, în vederea consolidării performanțelor economice ale operatorului poștal național.

- Integrarea informatică, informaționala și logistică superioară a operatorilor poștali cu IMM/magazine online, pentru sprijinirea competitivității economice a firmelor în sectorul comerțului electronic.

- Accentuarea integrării între serviciile poștale și cele financiare (aportul operatorilor poștali la incluziunea socială, teritorială și financiară a cetățenilor).

- Sprijinirea utilizării de către operatorii poștali de tehnologii, procese și dotări logistice cu impact redus asupra mediului înconjurător.

- Adaptarea legislației serviciilor poștale la evoluția pieței/mediului tehnic/digital, economic și social precum și la evoluția cerințelor clienților coroborat cu nevoile de eficiență economică pentru operatorii poștali.

- Întărirea guvernanței corporative la standarde internaționale pentru C.N. Poșta Română S.A.

- Implicarea superioară a C.N. Poșta Română în comunitățile în care își desfășoară activitatea prin inițiative și programe de responsabilitate socială corporativă, suplimentare rolului său social și misiunii de bază.

- Menținerea unui dialog social permanent, constructiv și productiv economic cu organizațiile salariaților din sectorul poștal și de telecomunicații pentru menținerea locurilor de muncă, îmbunătățirea condițiilor de muncă din sector și a sănătății și securității muncii precum și de colaborare în transformarea sectorului poștal.

- Valorificarea oportunităților comerciale internaționale, din proiecte, programe, parteneriate care valorifică existența pieței unice europene.

- Sprijinirea colaborării între Autoritatea Română de Reglementare în Comunicații si celelalte autorități europene pentru creșterea eficienței, interoperabilității și armonizării reglementărilor, cu precădere în ceea ce privește serviciul poștal universal.

- Recunoașterea serviciului poștal universal ca serviciu public și compensarea corectă a furnizorului.

Prioritizarea și implementarea programelor/proiectelor din domeniul IT&C și servicii poștale va avea în vedere eficiența economică, crearea de locuri de muncă, acoperirea zonelor defavorizate, integrarea cu alte proiecte din alte domenii, retenția forței de muncă superior calificată.

Capitolul Politica de Apărare și Securitate Națională

În ultimii ani, domeniile securității şi, implicit al apărării, au suferit mutaţii semnificative, atât din perspectiva modului de desfăşurare a conflictelor convenţionale şi a utilizării instrumentelor militare, cât şi a multiplicării şi diversificării abordărilor neconvenţionale şi asimetrice. Războiul hybrid, ca instrument de proiecţie a intereselor geopolitice și ca mecanism de subminare a suveranității unui stat național, exercitat în proximitatea României, reprezintă una dintre cele mai mari provocări pentru perioada următoare.

Dinamica evenimentelor politico-militare din Ucraina, modificarea frontierelor de stat prin anexarea Crimeii de către Rusia, manifestările specifice războiului hybrid din acest spațiu, existența conflictelor înghețate în zona extinsă a Mării Negre, precum şi instabilitatea generată de ISIL/Daesh în statele MENA, cu efecte majore asupra fenomenului terorist sau a celui migraționist, au condus la crearea unui arc de instabilitate pe flancurile est şi sud ale NATO şi UE, iar poziția geografică a țării noastre este de natură să potențeze aceste amenințări la adresa securității României.

Deşi riscul unei agresiuni militare convenţionale asupra României are o probabilitate redusă, consolidarea capacităţii naţionale de apărare este o necesitate stringentă, atât în vederea asigurării unui potenţial operativ şi de descurajare credibil, cât şi pentru gestionarea diferitelor tipuri de crize, în cooperare cu celelalte instituţii care îşi desfăşoară activitatea în domeniul securităţii naţionale.

În scopul realizării graduale a capabilităţilor asumate, politica de apărare trebuie să conducă la asigurarea condiţiilor pentru implementarea Programului privind transformarea, dezvoltarea şi înzestrarea Armatei României până în anul 2026. Din perspectiva resurselor financiare alocate apărării, începând cu anul 2017, vom susține asigurarea nivelului de 2% din PIB. Finalizarea strategiei de achiziţii 2017 - 2020 privind dotarea Armatei Române si prezentarea ei publica pana la 1 octombrie 2017. Deasemenea se va avea in vedere ca cel putin 75% din cheltuielile generate de acest tip de investitii sa se regaseasca, prin contractile de off-set, in investitii sau alte surse de venituri pe teritoriul Romaniei.

Din perspectiva cooperării internaționale, consolidarea parteneriatelor strategice, în special cu SUA, reprezintă un obiectiv fundamental pentru perioada 2017 - 2020.

Pe termen scurt, Armata României trebuie să devina capabilă să mențină un nivel ridicat de reacție pentru apărarea națională, reactie adaptată provocărilor de tip clasic, hibrid sau asimetric. Totodată este necesar ca armata să dezvolte capabilitătile necesare participării la apărarea colectivă a aliaților în cadrul NATO și UE, să contribuie la misiuni și operații sub egida organizațiilor internaționale, să poată coopera eficient cu celalalte instituții din sfera securității naționale pentru gestionarea oricărui tip de criză de ordin securitar, precum și să dezvolte și să perfecționeze dimensiunea de sprijinire a autorităților publice în situații de urgență, pentru acordarea de asistență populației României în caz de dezastre.

Pe termen mediu, Armata României trebuie să devină o structură de forțe modernă, capabilă să facă față amenințărilor, inclusiv celor impredictibile astăzi, pentru a respinge orice tip de agresiune la adresa României și să constituie garantul suveranității și independenței naționale. Armata României va contribui la menținerea credibilității Alianței, ca parte a sistemului de apărare colectivă a NATO, precum și la securitatea regională și internațională.

Politica de Apărare

Politica de apărare pe care Guvernul o propune în perioada 2017 – 2020 va genera atât condițiile pentru modernizarea și adaptarea Armatei României la riscurile și provocările specifice actualului context geopolitic, cât și consolidarea profilului de partener strategic relevant al României la nivelul NATO, al UE și în parteneriatul strategic cu SUA.

MĂSURI

1. Continuitate strategică în cadrul NATO şi UE

- Consolidarea participării României la procesele politice şi de planificare a apărării de la nivelul NATO şi angajarea substanţială în dezvoltarea politicilor, proceselor şi proiectelor ce vizează dimensiunea apărării la nivelul UE. Mecanismele pentru atingerea acestui obiectiv vizează: implementarea Planului de acțiune al Alianței pentru creșterea capacității operaționale, pregătirea și punerea la dispoziția Alianței a capabilităților pentru forța de răspuns consolidată a NATO, precum și sincronizarea implicării în proiectele celor două organizaţii (în special NATO Smart Defence, respectiv UE Pooling and Sharing) cu prioritățile naţionale de apărare.

- Intensificarea pregătirii pentru operaţionalizarea şi funcţionarea optimă, pe teritoriul statului român, a structurilor aliate de comandă-control (Comandamentul Diviziei Multinaţionale pentru Sud-Estul Europei, Unitatea de integrare a forţelor NATO şi Modulul NATO de comunicaţii şi informatică dislocabil), concomitent cu evidenţierea importanţei acestor structuri în cadrul Alianței.

- Conștientizarea la nivelul structurilor decizionale ale NATO și UE a importanței stabilităţii regionale a Sud-Estului European, în cadrul stabilității globale și, preponderent, a importanței strategice pe care NATO și UE trebuie să le acorde regiunii extinse a Mării Negre.

- Continuarea participării la exerciţii şi activităţi de instruire în comun - participarea activă la Inițiativa Forţelor Interoperabile şi la exerciţiile înscrise în Programul Militar de Instruire şi Exerciţii. Identificarea exerciţiilor naţionale care pot fi conectate cu cele planificate la nivel NATO şi desfăşurarea în comun a acestora.

- Politica Europeană de Securitate și Apărare Comună reprezintă un proiect în care România trebuie să aibă o contribuție importantă și să-și proiecteze viziunea privind securitatea regională în conținutul acestei politici. Astfel, identificarea și promovarea priorităților naționale în domeniul PSAC, în perspectiva deținerii de către România a

Președinției semestriale a Consiliului UE, în 2019, reprezintă un obiectiv esențial.

2. Creşterea capacităţii operaţionale a forţelor armate

- Modernizarea capabilităților operative ale Armatei României trebuie abordată inclusiv din perspectiva prezervării și consolidării statutului României de pol de stabilitate regională și de furnizor de securitate. Obiectivul de modernizare a capabilităților operative ale Armatei, în perioada 2017 – 2020 (și programele multianuale de înzestrare care vor excede orizontul anului 2020), vizează atingerea acelui nivel care să permită prevenirea, descurajarea și apărarea împotriva oricăror acțiuni agresive la adresa țării noastre.

- Dezvoltarea graduală de capabilităţi militare cu accent pe cele critice, configurate atât pentru apărarea naţională, cât şi pentru cea colectivă. Astfel de capabilităţi critice ar viza: capabilităţi robuste de comandă şi control, capabile să contracareze sisteme moderne de război electronic şi să asigure comunicarea neîntreruptă (sistemele de comunicatii militare) inclusiv în starea de război; capabilităţi de intelligence, supraveghere şi recunoaştere, în baza dezvoltărilor la nivelul NATO pe această dimensiune, care să asigure segmentul de avertizare timpurie; capabilităţi A2AD proprii, având la bază radare performante şi mijloace de război electronic, complexe de apărare antiaeriană, capabilităţi de luptă antitanc, antinavă şi antisubmarin.

- Dezvoltarea capabilităților necesare contracarării amenințărilor de tip asimetric sau a abordărilor ostile de tip hibrid.

- Capabilităţi de transport intra-teatru, orientate asupra creării unei flote de transport destinate asigurării mobilităţii forţelor cu capacitate de reacţie imediată (inclusiv cu elemente de suport) pe întreg teritoriul României.

- Capabilităţi logistice şi medicale, menite să asigure suportul forţelor luptătoare pentru o perioadă îndelungată în situaţia unui conflict.

- Modernizarea/reconfigurarea infrastructurii militare (instrucţie şi cartiruire) în funcţie de potenţialele scenarii ale unei agresiuni militare convenţionale, inclusiv cu luarea în considerare a operaţionalizării structurilor aliate de comandă şi control constituite pe teritoriul naţional, respectiv a necesităţilor legate de asigurarea *host nation support* pentru eventuale forţe NATO dislocate în România în situaţia unei agresiuni militare. Un element important din această perspectivă îl reprezintă proiectele de modernizare a infrastructurii militare pe teritoriul naţional în cadrul Inițiativei de Asigurare Europeană şi în cadrul Setului de Activităţi Europene, respectiv continuarea colaborării în domeniul dotării prin achiziţia unor echipamente declarate EDA de către SUA.

- Dezvoltarea capabilităților de apărare cibernetică ale Armatei României și integrarea acestora în sistemul național de apărare cibernetică.

3. Implementarea unui management optim al resurselor de apărare

- Optimizarea raportului între structurile combatante și cele de comandament sau administrative după modelul existent la nivelul NATO și asigurarea unui echilibru corect între funcțiile de militar și civil, precum și între funcțiile combatante și cele de asigurare sau comandament.

- Perfecţionarea procesului de planificare, organizare, desfăşurare şi evaluare a instrucţiei structurilor şi/sau a personalului, în cadru naţional şi/sau multinaţional.

- Asigurarea unei proporții echilibrate între cheltuielile destinate înzestrării și cele destinate asigurării de bunuri și servicii și personalului astfel încât să se atingă un echilibru corect, conform modelelor din spațiul NATO.

- Continuarea dezvoltării capabilităților în cadrul multinațional asigurat de NATO și UE prin folosirea inițiativelor multinaționale în domeniul apărării („framework nation concept",„smartdefence",„connectedforcesinitiative",„pullingandsharing").

- Adoptarea de programe de înzestrare comune mai multor categorii de forțe și dezvoltareaacelorcapabilitățicareau capabilitatea„dual-use"(civil-militar).

4. Pregătirea profesională și calitatea vieții personalului militar

Pregătirea profesională riguroasă și un standard corect al calității vieții personalului militar reprezintă premise fundamentale pentru eficiența unei armate moderne, iar în aceste domenii direcțiile principale de transformare vor fi:

- Creşterea calităţii vieţii personalului Armatei României, în acord cu realităţile economice şi sociale interne şi cu statutul de stat membru NATO şi UE, concomitent cu sporirea atractivităţii profesiei militare.

- Modernizarea sistemului medical propriu al armatei, în corelare cu nevoile operaţionale şi sistemul naţional de sănătate, proiect care vizează atât creșterea calității actului medical cât și realizarea unei componente esențiale pentru calitatea vieții personalului militar.

- Educaţia şi instruirea continuă a personalului, atât prin crearea unui protofoliu de programe educaţionale (în ţară şi străinătate) adaptate nivelului carierei, cât şi prin menţinerea unei prezenţe constante în teatrele de operaţii, cu valenţe în pregătirea forţelor în condiţii reale de conflict. O componentă aparte pe această dimensiune ar viza dezvoltarea unor grupe de experţi pentru ocuparea posturilor internaţionale alocate României.

- Modernizarea sistemului de învăţământ militar în acord cu evoluțiile fenomenului militar și cu dinamica mediului de securitate global (profile/module noi de pregătire profesională).

- Transparenţa şi predictibilitatea în carieră, prin perfecționarea ghidurilor de carieră, care să genereze predictibilitatea necesară în dezvoltarea unui sistem de promovare pe verticală şi orizontală, în conformitate cu competenţele/abilităţile şi traseul profesional al fiecărui cadru al Armatei.

5. Revitalizarea industriei naționale de apărare

Revitalizarea industriei naționale de apărare reprezintă un obiectiv important pentru perioada 2017 – 2020 și include:

- Revitalizarea structurilor de cercetare dezvoltare astfel încât acestea să redevină la orizontul anului 2020 motorul dezvoltării industriei naționale de apărare.

- Refacerea și consolidarea legăturilor instituționale între entitățile de cercetare, cele de industrializare și beneficiar (Armata României).

- Întărirea dialogului instituțional între industria națională de apărare cu capital de stat și/sau privată și beneficiarii din toate structurile de forță ale statului român.

- Susținerea investițiilor în infrastructura industriei naționale de apărare, pentru atingerea standardelor și calității necesare.

- Stimularea producției industriei naționale de apărare, în raport cu necesitățile și cerințele Armatei, la standard NATO.

- Stabilirea pragului critic de armamente și sisteme de arme ce trebuie asigurate la nivel național de către industria națională de apărare.

- Redimensionarea, în funcție de evoluțiile concrete și continuarea procesului de completare a stocurilor/rezervelor operative și strategice necesare Armatei României.

- Folosirea mecanismelor de offset având la bază dialogul instituționalizat între structurile achizitoare și industria națională de apărare cu capital de stat și/sau privată astfel încât, pe de o parte să se evite creșterea artificială a prețurilor de achiziție, și pe de altă parte, să se maximizeze efectele scontate în beneficiul industriei naționale de apărare de stat și/sau privat.

Având în vedere resursele relativ limitate ale României în raport cu cerinţele de transformare generate de actualul mediu de securitate, obiectivele menţionate necesită dezvoltarea unei strategii de finanţare sustenabilă a transformării forţelor armate, care să ia în considerare:

- Sincronizarea demersurilor la nivel naţional cu implicarea / angajarea în proiectele/ iniţiativele NATO şi UE finanţate de cele două organizaţii, respectiv cu aprofundarea parteneriatelor strategice, în special a celui cu SUA.

- Dezvoltarea de parteneriate de tip public-privat cu industriile de apărare din ţară şi din străinătate (în special din state NATO şi UE) şi crearea condiţiilor necesare derulării unor contracte de offset avantajoase în achiziţionarea / modernizarea tehnicii militare. Implicarea industriei româneşti de apărare în astfel de parteneriate - în special pe dimensiunea de cercetare-dezvoltare-inovare / CDI pentru crearea de noi echipamente / tehnologii de uz militar - este o precondiţie esenţială pentru revitalizarea / retehnologizarea şicreştereacompetitivităţiiacesteia.

- Identificarea unor modalităţi de auto-finanţare, care să suplimenteze sumele primite de la buget.

6. Pregătirea populației și teritoriului și gestionarea inter-instituțională a crizelor de tip militar sau de securitate

Un proiect important îl constituie conceptualizarea și dezvoltarea unui Sistem Naţional Integrat de Gestionare a Crizelor / SNIGC (în special în ceea ce priveşte dimensiunea militară a acestuia) racordat la sistemele similare din NATO şi UE, în colaborare cu celelalte instituţii cu responsabilităţi în domeniul securităţii. Modernizarea cadrului legislativ în domeniul managementului crizelor, armonizarea proceselor şi documentelor de planificare ale MApN cu cele ale altor instituţii cu responsabilităţi în domeniul securităţii, derularea unor demersuri de dezvoltare a gradului de pregătire a populaţiei, teritoriului şi economiei pentru apărare sunt obiective pentru perioada 2017 – 2020.
Alte măsuri care susțin obiectivul 6:

- Asigurarea, împreună cu celelalte instituții cu responsabilități în domeniul securității, a unei forțe întrunite, necesare contracarării eficiente a acțiunilor specifice atât războiului clasic, cât și celui neconvențional și hibrid sau a altor forme de agresiune asimetrică.
- Îmbunătăţirea nivelului de interoperabilitate și eficientizarea utilizării capabilităților la nivel național pentru asigurarea coerenței și complementarității pe timpul îndeplinirii misiunilor și a sarcinilor specifice.

- Perfecționarea mecanismelor și procedurilor de cooperare între armată și celelalte instituții din sistemul național de apărare, ordine publică, securitate națională pentru gestionarea unor crize/incidente/atacuri de tip terorist, cybernetic, migraţionist etc.

- Sprijinirea autorităţilor administraţiei publice centrale şi locale în situaţii de urgenţă pentru acordarea de asistenţă populaţiei şi pentru managementul consecinţelor dezastrelor sau a accidentelor tehnologice.

- Realizarea unui nivel ridicat al pregătirii pentru mobilizare.

Politica Guvernului privind Securitatea Națională în perioada 2017-2020

În ultimii ani s-au produs schimbări semnificative la nivelul mediului de securitate global și regional. Fenomene și procese greu de anticipat în urmă cu câțiva ani s-au manifestat cu o violență extremă în spațiul Uniunii Europene sau în vecinătatea estică a U.E.

Pe de o parte, începand cu anul 2013, riscurile specifice razboiului hibrid s-au manifestat activ în proximitatea estică a României. Acest fenomen este de natură să genereze atât riscuri la adresa securității naționale (spionaj, activități informativ-operative, provocări de tip militar clasic sau de tip asimetric) cât și amplificarea unor fenomene infracționale conexe, specifice criminalității organizate transfrontaliere (trafic de armament, trafic de droguri, de ființe umane, contrabandă cu produse puternic accizate, spălare de bani, finanțarea mascată a terorismului sau a operațiunilor de tip hibrid etc.), reclamând eforturi suplimentare ale instituțiilor pentru apărarea frontierei de stat a României, care este și frontiera estică a NATO și UE.

Pe de altă parte, în ultimii ani, organizațiile teroriste au definit spațiul Uniunii Europene ca țintă predilectă și au reușit să producă o serie de atacuri violente făcute cu mijloace diverse, inovative, care au afectat capitale și orașe europene (Paris, Bruxelles, Nisa, Marsilia, Munchen etc.). Europa a asistat neputincioasă la aceste fenomene. Amplificarea riscurilor de tip terorist este o realitate dramatică a anului 2016 iar metodele folosite de teroriști pentru a ucide cetățeni europeni nevinovați arată capacitatea, inventivitatea și decizia grupărilor teroriste de a deveni sursa de amenințare pentru securitatea europeană.

Guvernul consideră că, în acest context, este necesară actualizarea/ modificarea/ completarea cadrului legislativ existent și inițierea unor noi legi pentru a avea instrumentele legislative în concordanță cu evoluția riscurilor din sfera securității naționale. Guvernul consideră că modificările și completările legislative trebuie să respecte și să consolideze următoarele principii:

- Respectarea Constituției și a legislației, respectarea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale reprezintă o obligație esențială într-un stat de drept. Orice restrângere temporară a drepturilor și libertăților individuale trebuie să se facă exclusiv în baza unui mandat/autorizaţie emis de un judecător. Orice abatere de la acest principiu trebuie sancționată categoric, în conformitate cu legislația penală.

- Asigurarea protejării cetățenilor români în fața riscurilor teroriste, cibernetice, asimetrice sau cele asociate războiului hibrid reprezintă o obligație esențială a statului român.

- Sprijinirea instituțiilor abilitate să contracareze aceste riscuri trebuie realizată în condițiile stricte ale respectării Constituției și a legislației în vigoare.

Pentru perioada 2017 – 2020, Guvernul susține modernizarea instituțiilor din sfera securității naționale pentru a atinge următoarele obiective de tip securitar:

- Apărarea valorilor, intereselor și simbolurilor naționale, inclusiv a celor asociate patrimoniului cultural și natural, contracararea riscurilor generate de reacțiile și tendințele radicale sau extremiste.

- Prevenirea și combaterea riscurilor la adresa securității economice: evaziunea fiscală, spălarea banilor, deficiențele din sectoarele energetic, industrial, transporturi, financiar-bancar, agricultură, sectorul silvic etc.

- Protejarea intereselor economice ale statului român și promovarea capitalului autohton cu relevanță strategică.

- Asigurarea securității cetățenilor prin semnalarea disfuncțiilor sistemice în asigurarea serviciilor vitale pentru populație, precum și a deficiențelor din marile sisteme publice: sănătate, învățământ, asistență socială.

- Prevenirea și contracararea riscurilor și a amenințărilor de tip asimetric, cu o focalizare accentuată pe cele de tip terorist și cibernetic.

- Gestionarea eficientă a amenințărilor generate de acțiunile informative ostile și asigurarea contrainformativă a intereselor naționale, precum și consolidarea sistemului de protecție a informațiilor clasificate la nivel național.

- Contracararea activităților de criminalitate organizată, îndeosebi cele de contrabandă cu produse puternic accizate sau contrafăcute, trafic de arme, trafic de droguri, trafic de persoane și migrație ilegală, spălarea banilor etc.

- Contracararea transferurilor ilegale de produse strategice și consolidarea contribuției la eforturile de prevenire și combatere a proliferării armelor de distrugere în masă.

Realizarea acestor obiective de securitate națională implică promovarea unui cadru legislativ modern, adaptat provocărilor actuale, care să garanteze, pe de o parte, securitatea națională și, pe de altă parte, să asigure un echilibru corect în raport cu protejarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale cetățeanului.

Capitolul Afaceri Interne

Afacerile interne reprezintă un pilon esențial al societății moderne democratice și factorul de referință al judecării actului de guvernare. Siguranța cetățeanului se identifică cu limitarea drastică a evenimentelor soldate cu pierderi de sănătate sau vieți omenești, precum și cu daune de ordin material, asupra statului și proprietății private. Autoritatea Ministerului Afacerilor Interne este judecată de societate prin eficiența cu care acționează pentru siguranţa cetăţeanului. Singura cale prin care se poate asigura guvernarea eficientă în afacerile interne este mobilizarea pentru prevenirea evenimentelor nedorite, ca și acordarea de sprijin cetățenilor la producerea de accidente de orice natură, crime, jafuri, incendii, calamități, pandemii, acte antisociale, droguri,proxenetismșialtele.

Prin analiza riguroasă a realităților sociale și din economie se vor limita situațiile nedorite în care MAI este chemat să le gestioneze, iar în cazul producerii efective, se va acționa pentru reducerea efectelor nocive directe și colaterale asupra oamenilor. Considerăm că se impune continuarea efortului reformator vizând organizarea superioară a instituțiilor din cadrul MAI, preluând de la statele membre ale UE și de la țările aliate concepte specifice activității de interne și expertize aplicabile condițiilor României.

Este necesară punerea în practică a formelor celor mai eficiente în pregătirea de specialitate a cadrelor și alocarea de fonduri consistente în dotarea tehnică, pentru garantarea în viitor a unui salt sensibil pozitiv al serviciului public oferit populației. Prioritară este însușirea unei viziuni realiste asupra activității Poliției Române, Jandarmeriei, precum și tuturor departamentelor și agențiilor aflate în coordonarea MAI, care au o prezență vizibilă în viața de zi cu zi a cetățenilor.

Un rol important în eficientizarea rezultatelor concrete îl deține colaborarea mai strânsă a tuturor structurilor MAI cu autoritățile locale din teritoriu. Aceasta va conferi vizibilitate superioară reprezentanților din diferite unități subordonate MAI în orase și celelalte localități și va răspunde mai bine nevoii cetățeanului de a fi protejat direct în raport cu vulnerabilitățile de orice fel pe care le resimte personal și împreună cu familia.

Ministerul Afacerilor Interne va fi reorganizat și modernizat după modelul existent în țările din UE, inclusiv prin trecerea în subordinea acestuia a unor servicii al căror obiect de activitate se încadrează în sfera de cuprindere a MAI.

MĂSURI

1. Poliția Română

Atacurile la adresa polițistului sunt atacuri la siguranța statului, profund nocive, cu efecte atât în interior cât și în raport cu alte state. Guvernul susține întărirea exigențelor față de

instituție, organul de poliție fiind reperul căutat totdeauna de cetățean când se confruntă cu situații în care legea este încălcată, constată producerea de abuzuri sau când îi sunt afectate drepturile cetățenești.

Poliția Română trebuie să acționeze hotărât pentru eliminarea redundanțelor în propriul sistem, să întărească disciplina cadrelor, să perfecționeze actul de comandă prin intransigența față de îndeplinirea fișei postului și a ordinelor operative curente.

Trebuie continuat efortul benefic de până în prezent al IGPR de identificare a unor noi proiecte de absorbţie a fondurilor europene.

Informatizarea generalizată în toate direcțiile care lucrează intens cu cetățeanul este încă un deziderat nerealizat. Chiar daca au fost demarate și finalizate o serie de programe (SEIMD, SYNERGY, SIRENE, SNRI, ROCRIS) au rămas numeroase activități care nu sunt reunite în sisteme integrate de IT.

Pe plan extern, va fi intensificată cooperarea cu EUROPOL, cu diferite structuri din sfera UE, pentru a readuce în atenția instituțiilor comunitare, rolul strategic special al României ca țară de graniță pe flancul estic al UE și NATO. Pe cale de consecință, instituțiile comunitare trebuie să coopereze activ la promovarea de programe împreună cu Poliția Română, ale cărei responsabilități sunt sporite în prevenirea și stoparea amenințărilor transfrontaliere, având drept țintă spațiul Uniunii Europene.

Guvernul va avea în vedere că realitatea majoră care frânează obținerea de rezultate mai bune în munca de poliție este baza materială insuficientă și neajunsurile în privința dotării și drepturilor personalului. Treptat, se va încerca remedierea acestora începând cu bugetul pe anul 2017, când se va acorda atenție mărită prioritizărilor în materie de cheltuieli.

Un criteriu căruia i se va acorda o atenție deosebită în viitor este stabilitatea cadrelor. Managementul resurselor umane va fi orientat pentru obținerea în continuare de rezultate bune pe planul muncii specifice de poliție, în condițiile în care vârsta medie a polițistului român este sub 40 de ani.

Potrivit raportărilor din bilanțurile recente, IGPR realizează an de an confiscări tot mai importante de sume în valută și în moneda națională, aur, droguri, fiind puse sub sechestru un număr însemnat de bunuri imobile și autoturisme, ceea ce justifică ipoteza că rulajul bunurilor legate de acțiunile criminale este cu mult mai mare. În aceste condiții va trebui ca activitatea obținerii de informații prin mijloace specifice să conducă la anchete și mai profunde, urmărindu-se prioritar evaluarea și recuperarea prejudiciilor de către stat.

2. Jandarmeria Română

Jandarmeria reprezintă o armă de elită a MAI şi va continua să acționeze, cu sprijinul guvernului, pentru a contribui la creșterea gradului de siguranță a cetățenilor.

Jandarmeria se distinge prin asumarea unui număr impresionant de misiuni, fie că este vorba de acțiuni de amploare împreună cu alte forțe ale MAI, fie ca urmare a solicitărilor punctuale pe numărul unic "112". Există încrederea că, la acest capitol, Jandarmeria va fi în măsură să păstreze ritmul robust de activitate impus până în prezent, în folosul întregii societăți.

Se impune în continuare preocuparea pentru perfecționarea dispozitivelor jandarmeriei menite să asigurare ordinea publică cu ocazia desfășurării de acțiuni cu public numeros, datorită atmosferei favorizante producerii de excese în astfel de ocazii, unele cu consecințe tragice.

Se va acorda atenție executării fără sincope și pe viitor a pazei și protecției instituționale, care a funcționat în condiții foarte bune până în prezent. Jandarmeria va realiza în bune condiții și misiunile de pază, protecție și intervenție ale infrastructurilor critice, luând măsuri de prevenire a daunelor din sustrageri ilicite, cum este cazul conductelor magistrale de transport al produselor petroliere.

Guvernul va susține Jandarmeria pentru ca această instituție să aibă în continuare o vizibilitate internațională robustă, să continue colaborarea și prezența în EUROGENDFOR (Forța de Jandarmerie Europeană), a cărei președinție a asigurat-o cu success în anul 2015, cu FIEP (Asociatia Forțelor de Poliție Europene și Mediteraneene cu Statut Militar) pe care, de asemenea, a condus-o în anul2015.

Guvernul se va asigura ca Jandarmeria Română va continua să reprezinte MAI la sediul ONU, să dovedească profesionalism în Centrul de Excelență NATO pentru Operații de Stabilitate, precum și în Grupul de lucru pan-european al experților în domeniul asigurării ordinii publice cu ocazia evenimentelor sportive-EU Think Tank. De asemenea, Jandarmeria va participa și pe viitor la misiuni internaționale în care a dobândit o experiență notabilă de ordin specific, în special în teatre de operațiuni din cele mai dificile: Afganistan, Congo. Mali,Haitietc.

3. Poliția de Frontieră

O preocupare permanentă pentru Poliția de Frontieră trebuie să o reprezinte dezvoltarea relațiilor și cooperării cu structuri similare din țările UE dar și cu diverse organisme și organizații internaționale cu atribuții în domeniul managementului frontierei și combaterii criminalității transfrontaliere.

FRONTEX, EUROPOL, CEPOL, EUBAM, SELEC
Pentru asigurarea și menținerea unui nivel înalt pentru supraveghere și control la frontieră, se impune introducerea și utilizarea unor tehnologii moderne în funcție de necesitățile operative. Un obiectiv important il reprezintă asigurarea resurselor umane materiale și logistice necesare implementării managementului integrat al frontierei, prin realizarea unor mecanisme moderne de gestiune a documentelor, resurselor materiale și umane care să conducă la creșterea eficienței poliție de frontieră.

4. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență – IGSU

IGSU trebuie să capete „greutate” în plan decizional, al creşterii capacităţii operaţionale și îmbunătățirea calităţii misiunilor executate în folosul populaţiei prin reducerea impactului efectelor situaţiilor de urgenţă. Activitatea IGSU trebuie privită atît din prisma gestionării situatiilor de urgentă curente dar mai ales prin creșterea capacității de a gestiona evenimente majore care implică un număr foarte mare de persoane afectate.
Se impune armonizarea standaredelor operaționale și a procesului de planificare și acțiuni în situații de urgență prin perfecționarea sistemului de colaborare și cooperare cu administrația publică locală cu dezvoltarea complementării și disponibilității celorlalte forțe ale MAI și interacționarea centrelor operaționale atât din MAI cât și din alte ministere.

Se va dezvolta capacitatea de intervenție prin achiziționarea de mijloace speciale de intervenție la incendii, deszăpeziri, inundații concomitent cu promovarea unui proces de pregătire și instruire adecvată a personalului.

Principalele criterii de performanță vor fi prevenirea producerii evenimentelor si reducerea numărului victimelor și pagubelor, sens în care se va asigura transparența activităților și a rezultatelor precum și informarea publică corespunzătoare.

5. Inspectoratul General pentru Imigrări

Activitatea pe linia IGI va trebui analizată în dinamica următorilor cinci ani, dată fiind expansiunea fără precedent a fluxurilor migrației clandestine care afectează negativ întreaga Europă.

În planurile de acțiuni trebuie menținut obiectivul creșterii gradului de siguranță a cetățeanului prin întărirea controlului permanent al legalității prezenței în România a cetățenilor străini, ca și prin combaterea migrației ilegale și a muncii nedeclarate, în primul rând în capitală, unde se regăsesc o treime din străinii înregistrați în România.

O vulnerabilitate concretă pentru România poate apărea din problema internațională a refugiaților din Orientul Mijlociu cu care este confruntat continentul european, iar inspectoratul va trebui să conlucreze, folosind întregul său potențial, cu toate unitățile MAI, în primul rând cu Poliția de Frontieră, precum și cu alte instituții guvernamentale care sunt desemnate să caute un echilibru de securitate pentru populație, în condițiile deciziilor UE în materie.

6. Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale

Obiectivul major în sfera de competență a ANRSPS va fi de adaptare a strategiilor proprii în conformitate cu schimbările care intervin în gestionarea de către stat a situațiilor implicării țării în razboi sau crizelor care pot afecta siguranța națională.

ANRSPS va acorda o atenție sporită optimizării nomenclatorului produselor rezerva de stat, nivelurilor maxime, stocurilor intangibile pentru scopuri de apărare și termenelor orientative de păstrare. Acestea vor fi armonizate cu evoluția necesităților concrete, pentru a nu deveni o povară și nici o frână în derularea posibilă a unor evenimente care să necesite apelarea la rezervele de stat.

Agenția va continua să acționeze potrivit competențelor conferite prin lege pentru îndeplinirea programelor anuale de împrospătare și valorificare a produselor din stoc, pe baza situațiilor calitative care se întocmesc. Se va modifica cadrul legislativ necesar pentru asigurarea stocurilor de materie primă energetică pentru funcţionarea în condiţii de securitate şi siguranţă a sistemului energetic naţional, în conformitate cu directivele UE şi respectând principiul strategic "solidaritate, securitate şi încredere" al sistemului energetic european.

În sfera problemelor speciale, ANRSPS își va indeplini cu competență și expertiză atribuțiunile pe linia pregătirii economiei naționale și a teritoriului pentru apărare, conlucrând cu toate instituțiile guvernamentale care au obligații în domeniu.

7. Departamentul de Informaţii şi Protecţie Internă

DIPI va acționa pentru gestionarea situației operative din responsabilitatea sa și pentru protejarea personalului angajat în domeniul afacerilor interne. În activitatea de informații și protecție, ținta operativă principală a instituţiei va fi anticiparea vulnerabilităților și a riscurilor legate de respectarea legilor și asigurarea siguranței populației.

Îmbunătățirea planurilor de acțiune pentru obținerea informațiilor exploatabile va trebui să vizeze mai buna acoperire a realităților și să conducă la un grad superior de oportunitate și veridicitate a datelor puse la dispoziția beneficiarilor. Informația va trebui să fie mai bine valorificată prin analiza profesionistă exigentă care să ducă la concluzii utile decidenților operativi din domeniul afacerilor interne, iar prin aceștia - statului român.

Ținerea în atenție a vulnerabilităților cu care se confruntă populația prin prisma factorilor de instabilitate externi, prin intensificare colaborării de profil a DIPI cu structuri similare din statele membre UE și NATO, SUA și alți parteneri strategici.

8. Arhivele Naționale

Gestiunea arhivelor naționale este o datorie de onoare, deși are o vizibilitate redusă în masa largă a populației. Ele sunt depozitarele unor părți importante și de maximă valoare a istoriei României. Apare imperios necesară analiza stării de fapt a sediilor atribuite arhivelor naționale, a condițiilor de păstrare a valorilor încredințate, precum și a dotărilor care să asigure o bună conservare a dosarelor.

Capitolul Politică Externă

Politica externă a României trebuie să fie o politică de consens naţional pentru a-şi atinge obiectivele în mod eficace, gestionată cu profesionalism şi integritate, pentru promovarea şi apărarea intereselor naţionale.

Politica externă va fi marcată de continuitate, predictibilitate dar și de o prezență mai activă, de un rol mai asertiv al României în plan european și internațional, pe măsura ponderii, expertizei și valorii sale adăugate atât din perspectiva transformărilori interne, cât și a participării responsabile și consistente la activitatea organizațiilor din care face parte

Diplomaţia României va urmări, ca scop esenţial al politicii externe, consolidarea profilului internaţional al statului român. De asemenea, va urmări creşterea calităţii contribuţiei ţării noastre de stat membru UE şi NATO la întărirea acestor două organizaţii, precum şi aprofundarea Parteneriatului Strategic pentru Secolul XXI cu SUA, elemente de bază ale politicii externe româneşti. Diplomaţia română trebuie să fie activă şi dinamică astfel încât să protejeze mai bine interesele şi obiectivele României şi să asigure securitatea statului român.

Totodată, diplomaţia românească trebuie să valorizeze poziţionarea statului român la frontiera externă a UE şi NATO, cu conştientizarea riscurilor şi oportunităţilor care rezultă din această poziţie geopolitică. Din acest punct de vedere, o prioritate va fi contribuţia la extinderea în vecinătatea României a spaţiului de prosperitate democratică, securitate şi predictibilitate, necesar pentru asigurarea securităţii naţionale, mai ales în contextul instabil existent.

Politica externă a României trebuie să plece de la premisa că statutul României de membru UE şi NATO reprezintă un instrument de modernizare a societăţii româneşti şi de creştere a prestigiului internaţional al ţării.

Respectul pentru principiile şi normele de drept internaţional va continua să fie, de asemenea, plasat în centrul demersului de politică externă a României.

Politica externă trebuie corelată în materie de obiective şi priorităţi cu politica de securitate şi apărare. O viziune strategică integrată de politică externă şi de securitate va eficientiza demersurile externe ale României.

Din perspectiva guvernării, Guvernul își propune îndeplinirea următoarelor obiective:

- Urmărirea realizării depline a obiectivelor şi intereselor României pe plan extern şi protejarea eficientă a drepturilor şi intereselor cetăţenilor români la nivel internaţional.

- Creșterea rolului României ca stat membru şi aliat în cadrul UE şi al NATO, respectiv a contribuţiei ţării noastre la întărirea acestor două organizaţii foarte importante pentru realizarea obiectivelor naţionale de politică externă şi de securitate.

- Pregătirea corespunzătoare şi exercitarea în cele mai bune condiţii de către România a Preşedinţiei Consiliului UE în semestrul I al anului 2019, în condițiile devansării sale în urma Brexit și având în vedere necesitatea recuperării întârzierilor în pregătire, acumulate, din păcate, în anul 2016. Valorificarea acestei oportunități pentru crearea unui profil european consolidat al României, ca stat membru matur și responsabil.
- Dezvoltarea, aprofundarea şi extinderea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii în domeniile politic, militar şi de securitate, economic şi social.

- Continuarea demersurilor de susţinere fermă şi consecventă a procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, pe baza continuării responsabile a reformei în spirit european de către autorităţile de la Chişinău; continuarea proiectelor de sprijin şi conectare a Republicii Moldova, prin România, la Uniunea Europeană şi valorile ei.

- Promovarea activă a obiectivului de transformare a vecinătăţii României, atât în sud, inclusiv în Balcanii de Vest, cât şi în est, într-o zonă democratică de stabilitate, prosperitate, securitate şi predictibilitate, necesară pentru asigurarea securităţii naţionale.

- Întărirea cooperării bilaterale cu statele din vecinătate şi cu statele membre UE, inclusiv prin consolidarea parteneriatelor şi relaţiilor strategice pe care România le-a dezvoltat cu aceste state.

- Consolidarea parteneriatelor pe care România le-a dezvoltat în ultimii ani şi promovarea de noi relaţii speciale, pentru eficientizarea acţiunii diplomatice în context european şi euroatlantic. În acest sens, se vor avea în vedere state din regiunea extinsă a Mării Negre, din Asia, America Latină, precum şi alte state din G20.

- Apărarea şi promovarea activă a drepturilor persoanelor care aparţin comunităţilor româneşti din statele din vecinătatea României, în conformitate cu standardele europene, inclusiv prin promovarea modelului românesc de succes, internaţional recunoscut, de integrare a minorităţilor naţionale.

- Consolidarea diplomaţiei economice, prin stimularea schimburilor comerciale, atragerea de investiţii străine şi promovarea proiectelor energetice şi de transport prioritare pentru România.

- Asigurarea unei conduite active în cadrul organizaţiilor internaţionale în care suntem membri şi promovarea multilateralismului eficient pentru promovarea intereselor şi obiectivelor externe ale României.

- Întărirea calităţii şi promptitudinii serviciilor de asistenţă şi protecţie consulară pentru cetăţenii români din afara graniţelor ţării, inclusiv în situaţii de criză.

- Asigurarea condiţiilor de desfăşurare corectă şi transparentă a proceselor electorale, astfel încât toţi cetăţenii români din străinătate care o doresc să îşi poată exercita, fără impedimente, dreptul de vot.

MĂSURI

1. Sporirea rolului României, ca stat membru, în cadrul UE, respectiv a calităţii contribuţiei ţării noastre la consolidarea Uniunii.

Pentru îndeplinirea acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Participarea activă la dezbaterea privind viitorul proiectului european, cu promovarea consecventă a obiectivelor şi intereselor României şi ale cetăţenilor români, cu accent pe stimularea creşterii economice şi ocupării forţei de muncă, coeziunea economică şi socială, măsurile de întărire a securităţii interne şi externe, inclusiv în cee a ce priveşte gestionarea migraţiei şi combaterea terorismului.

- Pregătirea pentru exercitarea în cele mai bune condiţii de către România a Preşedinţiei Consiliului UE în semestrul I al anului 2019, în condiţiile devansării sale în urma Brexit şi având în vedere necesitatea recuperării întârzierilor în pregătire acumulate, din păcate, în anul 2016.

- Implicarea activă şi pe fond în elaborarea mandatului comunitar privind negocierile relative la Brexit, cu protejarea drepturilor şi intereselor cetăţenilor români care lucrează în Marea Britanie, care nu trebuie să fie afectate de acest proces.

Racordarea la nucleul statelor care promovează continuarea integrării europene și la noile formule de cooperare consolidată care se vor contura la nivelul UE, pornind de la valoarea adăugată ca stat cu orientare pro-europeană majoritară a populației, lipsa curentelor extremiste sau eurosceptice, stabilitate, creștere economică.

Continuarea instrumentelor de asigurare a convergenței, cu accent pe politica de coeziune, politica agricolă comună, pornind de la premisa valorii adăugate a acestor politici pentru întreaga piață unică europeană și pentru capacitatea UE de a acționa unitar și coeziv.

Susținerea, la nivel european, a politicilor care răspund modelului de competitivitate ales pentru România, axat pe industrie și servicii cu valoare adăugată.

Urmărirea dezbaterilor privind aprofundarea guvernanței economice a zonei euro, cu sublinierea importanței caracterului transparent și inclusiv al acestora și evitării creșterii decalajelor între statele euro și non-euro, din perspectiva obiectivului României de aderare la moneda unică.

- În general, o participare mult mai activă la procesul decizional comunitar, pe măsura importanţei pe care o are România, ca al şaselea stat ca relevanţă din UE27. Pentru aceasta, e necesară o mai eficientă coordonare între instituţiile administraţiei publice centrale pentru elaborarea pozițiilor româneşti la nivel UE şi pentru promovarea eficace a acestora, precum şi a unei prezenţe româneşti la nivelurile decizionale relevante în instituţiile europene.

- Continuarea demersurilor de finalizare a Mecanismului de Cooperare şi Verificare, prin internalizarea procesului de monitorizare a condiţionalităţilor din cadrul său, prin promovarea activă în dialogul cu interlocutorii europeni a progreselor României în materie de reformă a justiţiei şi combatere a corupţiei.

- Menţinerea angajamentului privind aderarea, în etape, la spaţiul Schengen, de natură să contribuie la întărirea securității frontierelor externe ale UE și la consolidarea securității interne a UE în ansamblul său.

- Implicarea activă în implementarea urgentă de soluţii adecvate la fenomenul migraţiei, care să trateze problema la sursă, în ţările de origine, dar şi cu sprijinirea statelor de tranzit şi a celor din proximitatea zonelor de conflict care găzduiesc deja un număr mare de refugiaţi, promovând o abordare coordonată şi unitară.

- Menţinerea şi evidenţierea contribuţiei substanţiale a României la asigurarea securităţii frontierei externe a UE.

- Sprijinirea activă a procesului de implementare a Strategiei Globale de Politică Externă şi Securitate a UE.

- Sprijinirea şi eficientizarea Parteneriatului Estic, instrument important pentru obiectivul României de proiectare a stabilităţii democratice, stabilităţii şi securității în vecinătatea sa estică.

- Susţinerea fermă a eforturilor de integrare europeană ale Republicii Moldova, inclusiv de obţinere a recunoaşterii perspectivei europene, pe baza continuării responsabile a procesului de reformă în spirit european de către Chişinău.

- Promovarea procesului de extindere şi susţinerea în acest sens a ţărilor din Balcanii de Vest, cu respectarea criteriilor de aderare, inclusiv în problematica drepturilor persoanelor aparţinând minorităţilor naţionale.

- Continuarea eforturilor de implementare a proiectelor concrete din cadrul Strategiei UE pentru regiunea Dunării, cu o mai bună valorizare a acestui instrument pentru dezvoltarea regiunilor beneficiare.

- Dezvoltarea capacităţilor de apărare ale UE şi a Politicii Comune de Securitate şi Apărare, însă în deplină complementaritate cu NATO, pe baza declaraţiei în materie adoptate la Summit-ul NATO de la Varşovia.

2. Sporirea rolului României, ca stat aliat, în cadrul NATO, respectiv a calităţii contribuţiei ţării noastre la consolidarea Alianţei.

Pentru îndeplinirea acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Promovarea în continuare a consolidării relevanţei articolului 5 al Tratatului de la Washington şi a apărării colective, ca sarcină esenţială a NATO;

- Implementarea adecvată a deciziilor Summit-ului NATO din 2016, de la Varşovia, de interes pentru România, privind prezenţa înaintată adaptată în partea de sud a flancului estic al Alianţei, în contextul în care Summit-ul a reconfirmat importanța strategică pentru Alianță a Mării Negre;

- În acest sens, diplomaţia română va acţiona, alături de ceilalţi parteneri instituţionali, pentru operaţionalizarea brigăzii multinaţionale, a prezenţei consolidate aeriene şi navale NATO în Marea Neagră, a Inițiativei de Instruire Intensificată, respectiv pentru implementarea măsurilor de reasigurare, reconfirmate la Summit-ul din iulie 2016.

- Continuarea acţiunii diplomatice astfel încât Comandamentul Multinaţional de nivel Divizie pentru Sud-Est să obţină capacitatea operaţională deplină până la Summit-ul din 2017.

- Sprijinirea demersurilor de dezvoltare a sistemului NATO antirachetă, cu scopul asigurării protecţiei întregului teritoriu, a forţelor şi populaţiilor Aliate, pe baza progreselor atinse la Summit-ul din Polonia, inclusiv declararea capabilităţii operaţionale iniţiale a sistemului aliat, ca urmare a integrării facilităţii antirachetă de la Deveselu în sistemul NATO antirachetă.

- Implementarea măsurilor Aliate de sprijin pentru consolidarea capacităţii de apărare a partenerilor estici, cu accent pe R. Moldova, Ucraina şi Georgia.

- Susţinerea în continuare a politicii NATO a „uşilor deschise".

- Susţinerea eforturilor aliate de contracarare a războiului hibrid, încurajând cooperarea NATO – UE în materie, pe baza declaraţiei adoptate la Summit-ul NATO din Polonia.

- Acordarea unui rol sporit în cadrul NATO problematicii securităţii energetice şi celei cibernetice.

- Continuarea angajamentului României în Afganistan, conform deciziilor NATO.

- Pregătirea adecvată a summit-urilor aliate din 2017 şi 2018, inclusiv prin utilizarea formatului informal al statelor din flancul estic al NATO.

3. Dezvoltarea, aprofundarea şi extinderea Parteneriatului Strategic pentru Secolul XXI cu SUA, pe baza Declaraţiei Comune privind Parteneriatul Strategic pentru Secolul XXI între România şi Statele Unite ale Americii" (Washington, la 13 septembrie 2011) va rămâne un domeniu prioritar de acţiune diplomatică,

acesta fiind o garanţie pentru securitatea României şi pentru stabilitatea în regiune, afectată de evoluţiile îngrijorătoare din regiunea Mării Negre.

Pentru îndeplinirea acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Fructificarea aniversării, în 2017, a 20 de ani de la lansarea Parteneriatului, pentru dezvoltarea sa pe toate dimensiunile acestuia: amplificarea excelentei cooperări în domeniul politico-militar şi de securitate, inclusiv în ce priveşte securitatea cibernetică, dar şi aprofundarea sa în domeniul economic, cu accent pe atragerea investiţiilor, respectiv în domeniul energetic, stimularea cooperării pe dimensiunea educaţie, inovare, cercetare a Parteneriatului Strategic.

- Continuarea demersurilor de punere în valoare şi funcţionare optimă a Task Force- ului bilateral pentru aplicarea Declaraţiei Comune privind Parteneriatul Strategic pentru Secolul XXI.

- O atenţie deosebită va fi acordată stimulării prezenţei militare americane în România, în contextul securitar regional cunoscut, inclusiv prin cooperarea pentru implementarea adecvată a deciziilor relevante ale Summit-ului din Polonia.

- Se va acţiona în continuare pentru admiterea României în programul Visa Waiver.

4. Continuarea procesului de consolidare durabilă a relaţiei cu Republica Moldova, pe baza Parteneriatului strategic bilateral pentru integrare europeană, cu valorizarea caracterului special al originii, limbii, culturii, istoriei comune, concomitent cu susţinerea activă a reformării democratice profunde, precum şi a aspiraţiilor europene ale acesteia.Astfel, Guvernul va acţiona prioritar pentru:

- Susţinerea fermă, în continuare, a apropierii R. Moldova de UE pe baza acţiunii autorităţilor de la Chişinău în direcţia implementării consecvente de reforme democratice şi economice profunde; recunoaşterea perspectivei europene a R. Moldova.

- Continuarea susţinerii asistenţei bilaterale şi internaţionale, în special a celei europene şi a SUA, respectiv a FMI.

- Sprijinirea în continuare a proiectelor în domeniul energetic, al transporturilor şi infrastructurii, de conectare fizică prin România la spaţiul european: finalizarea gazoductului Iaşi-Ungheni-Chişinău, liniile electrice, podurile, proiectele de construcţie instituţională sau cele de impact social, cum ar fi extinderea SMURD pe tot teritoriul R. Moldova, în domeniul sănătăţii, grădiniţelor, culturii, formării elitelor prin bursele de studii.

- Susţinerea aplicării Acordului de Asociere UE-R. Moldova, inclusiv a componentei de liberschimb.

- Continuarea oferirii de asistenţă tehnică şi financiară Guvernului R. Moldova, cu scopul stimulării în continuare a reformelor.

- Continuarea sprijinului pentru activitatea Grupului pentru Acţiunea Europeană a R. Moldova, iniţiat de România la nivelul miniştrilor afacerilor externe ai statelor membre UE.

- Continuarea la nivelul NATO a asistenţei pentru creşterea capacităţii de apărare a R. Moldova, înfiinţarea Biroului de legătură al NATO la Chişinău, finalizarea proiectului Fondului Voluntar pentru distrugerea pesticidelor, unde România este naţiune-lider.

- În ceea ce priveşte dosarul transnistrean, România se va implica activ pentru înregistrarea de progrese pe fond în cadrul negocierilor în formatul „5+2", în vederea convenirii unei soluţii care să respecte suveranitatea şi integritatea teritorială a R. Moldova în frontierele sale recunoscute internaţional.

5. Punerea în valoare a parteneriatelor României în plan bilateral şi multilateral, precum şi a altor relaţii de importanţă strategică.

Astfel, Guvernul va acţiona prioritar pentru:

- Consolidarea parteneriatelor bilaterale existente ale României cu statele membre UE în domeniile de interes comun şi în vederea creşterii coordonării la nivel european.

- Atenţie sporită va fi acordată relaţiei strategice cu Germania şi dezvoltării cooperării la nivelul UE; se va urmări menţinerea trendului ascendent al relaţiei economice şi investiţionale cu Germania.

- Aprofundarea parteneriatului strategic cu Franţa şi va continua implementarea Foii de Parcurs a Parteneriatului Strategic, în toate dimensiunile sale.

- Parteneriatul strategic consolidat cu Italia va fi valorificat pornind de la relaţiile bilaterale excelente, cu precădere cele economice şi inter-umane, inclusiv prin organizarea celui de-al treilea summit interguvernamental.
- În ceea ce priveşte parteneriatul strategic cu Spania, se va urmări punerea sa în valoare, inclusiv prin organizarea de şedinţe comune de guvern.

- Parteneriatul strategic cu Marea Britanie va fi dinamizat, prin intensificarea cooperării pe domeniile prevăzute în Declaraţia de Parteneriat Strategic, mai ales în context post- Brexit.

- Parteneriatul strategic cu Polonia va fi consolidat în continuare, pe baza intereselor convergente ale celor două state în cadrul UE, NATO şi în Vecinătatea Estică.

- Parteneriatul strategic cu Turcia va fi dezvoltat pe mai departe pe baza intereselor comune, cu precădere în domeniul securitar şi economic.

- Consolidarea formatului trilateral informal pe teme de securitate România- Polonia- Turcia.

- Aprofundarea relaţiei strategice cu Canada în domeniile de interes comun, astfel încât toţi cetăţenii europeni să poată beneficia pe deplin şi în mod egal de oportunităţile Acordului Economic şi Comercial Cuprinzător.

6. Intensificarea implicării pozitive şi active a României, atât în plan bilateral, dar şi prin proiecte cu vocaţie europeană şi regională, în Balcanii de Vest (prin susţinerea, în cadrul UE şi prin expertiză acordată în plan bilateral, a perspectivei europene a statelor din această regiune) şi cu precădere în Vecinătatea Estică – zona extinsă a Mării Negre, în Caucazul de Sud şi Asia Centrală.

7. Valorizarea adecvată a relaţiilor cu ceilalţi vecini direcţi ai României.

Pentru îndeplinirea acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Se va urmări abordarea relaţiei importante cu Ungaria în cadrul oferit de Tratatul de bază din 1996 şi de Declaraţia de parteneriat strategic din 2002, precum şi pe baza regulilor bunei-vecinătăţi; se va acţiona pentru dezvoltarea în continuare a schimburilor economice; se va acţiona pentru finalizarea Protocolului sesiunii din 2011 a Comitetului bilateral privind minorităţile, precum şi pentru organizarea de noi sesiuni ale Comitetului, urmărinduse acţiuni concrete pentru păstrarea identităţii românilor din Ungaria; realizarea de consultări în vederea găsirii de soluţii privind problematica moştenirii Gojdu.

- În relaţia strategică cu Bulgaria, se va urmări aprofundarea cooperării; va fi urmărită implementarea deciziilor asumate în cadrul şedinţelor bilaterale de guvern; vor fi continuate demersurile pentru finalizarea delimitării spaţiilor maritime în Marea Neagră, pe baza dreptului internaţional aplicabil.

- România va promova dezvoltarea relaţiei bilaterale cu Serbia, inclusiv prin consolidarea cooperării economice, interconectare energetică şi proiecte comune de infrastructură; va susţine în continuare aspiraţiile europene ale Serbiei, dar şi apărarea drepturilor şi identităţii românilor din Serbia, indiferent de regiunea unde trăiesc pe teritoriul statului vecin; va fi acordată prioritate urmăririi aplicării prevederilor Protocolului Comisiei Mixte bilaterale privind minorităţile, semnat la 1 martie 2012, la Bruxelles, cu implicarea organizaţiilor internaţionale relevante şi a Comisiei Europene, inclusiv organizarea de noi sesiuni ale Comisiei Mixte.

- România va continua să sprijine suveranitatea, integritatea teritorială, precum şi aspiraţiile europene ale Ucrainei, pe baza liberei opţiuni exprimate de poporul ucrainean. România va susţine dezvoltarea relaţiei UE cu Ucraina şi va insista pentru

consolidarea implementării standardelor europene şi a stimulării reformelor politice, sociale şi economice; România va face demersuri pentru a sprijini Ucraina şi în cadrul altor organizaţii internaţionale, iar la nivel bilateral vor fi făcute demersuri pentru oferirea de asistenţă şi expertiză în domeniile de interes pentru partea ucraineană, în vederea sprijinirii programului de reforme; vor fi menţinute eforturile de soluţionare a problemelor bilaterale aflate încă pe agenda politică, cum ar fi problematica Bâstroe, în conformitate cu dreptul internaţional, asigurarea protecţiei la standarde europene a drepturilor persoanelor aparţinând minorităţii române din Ucraina şi pentru păstrarea şi dezvoltarea identităţii acestora; se va acţiona în acest sens pentru reluarea cât mai rapidă a activităţii Comisiei Mixte bilaterale pentru Minorităţi; promovarea contactelor la nivelul celor două societăţi, al formatorilor de opinie, al societăţii civile, pentru o mai bună cunoaştere reciprocă.

- Continuarea formatului Grupului de la Craiova (România-Bulgaria-Serbia).

8. În raport cu statele Caucazului de Sud şi Asia Centrală, România va urmări menţinerea şi consolidarea dialogului politic cu statele din regiune şi va acţiona în vederea dinamizării relaţiilor economice şi în plan energetic: Parteneriatul strategic cu Azerbaidjan va fi promovat în continuare, România va continua să sprijine activ aspiraţiile europene şi euro- atlantice ale Georgiei. De asemenea, va continua să sprijine cooperarea Armeniei cu UE, în domeniile de interes. Relaţiile de parteneriat cu Turkmenistan şi Kazahstan vor fi substanţializate mai ales în plan economic. Participarea adecvată la EXPO 2017 din Kazahstan. Vor fi de asemenea dezvoltate relaţiile cu Uzbekistan, cu accent pe dimensiunea economică.

9. Relansarea relaţiilor tradiţionale, cu accent pe domeniul economic, cu ţările emergente din Asia, America Latină şi Africa.

O prioritate pentru politica externă a României va fi dezvoltarea sau, după caz, relansarea relaţiilor tradiţionale, cu accent pe domeniul economic, cu ţările emergente din Asia, America Latină şi Africa.

În relaţia cu China, se va acţiona pentru substanţializarea în continuare, mai ales în plan economic, a Parteneriatului Amplu de Prietenie şi Cooperare, inclusiv implementarea proiectelor convenite în cadrul reuniunilor bilaterale la nivel înalt sau în formatul Europa Centrală şi de Est - China.

Relaţiile speciale, tradiţionale, cu Republica Coreea şi Japonia vor fi dezvoltate pe mai departe. Astfel, se va acţiona pentru materializarea Planului Comun de Acţiune pentru punerea în aplicare a Declaraţiei de Parteneriat Strategic cu Republica Coreea şi pentru substanţializarea parteneriatului cu Japonia. Va fi dinamizat dialogul politic şi economic cu India, prin implementarea Declaraţiei comune de stabilire a unui Parteneriat extins dar şi cu Brazilia.

Un alt obiectiv important rămâne aprofundarea relaţiei strategice cu Israel, prin

implementarea celor convenite în cadrul reuniunii interguvernamentale din 2014 şi extinderea domeniilor de cooperare, concomitent cu intensificarea relaţiilor cuansamblul regiunii. Va fi valorizată în continuare relaţia specială cu comunitatea cetăţenilor israelieni de origine română, ca punte de legătură privilegiată între cele două ţări.

Un nou impuls va fi dat relaţiilor tradiţionale cu statele din Orientul Mijlociu şi Nordul Africii, ca spaţiu de interes pe o varietate de paliere: economic, cultural, al contactelor inter-umane, precum şi în planul securităţii regionale şi globale. În paralel, vor fi consolidate relaţiile şi legăturile comerciale şi investiţionale cu statele Consiliului de Cooperare al Golfului.

De asemenea, România se va implica prin contribuţii active în procesele de soluţionare a crizelor din Orientul Mijlociu. Identificarea unei soluţii durabile în Procesul de Pace din Orientul Mijlociu va fi sprijinită în continuare, activ, de diplomaţia română, pornind de la relaţiile tradiţional bune cu părţile implicate şi de la expertiza regională acumulată. De asemenea, România va sprijini activ eforturile de soluţionare a dosarului sirian. Vor fi relansate relaţiile cu Iranul, cu accent pe dimensiunea economică.

10. Relațiile cu Federația Rusă

În ce priveşte Rusia, este necesară o relaţie bilaterală pragmatică şi predictibilă, nivelul de interacţiune cu statul rus fiind dependent de implicarea constructivă a Rusiei în soluţionarea conflictului din Ucraina şi în redresarea balanţei strategice în Vecinătatea Estică, respectarea angajamentelor internaţionale fiind o condiţie absolut necesară pentru intensificarea dialogului.

Va fi urmărită gestionarea relaţiilor economice cu respectarea strictă şi activă a regimului de sancţiuni decise de UE, care trebuie să continue până la soluţionarea crizei din Ucraina. România nu va recunoaşte anexarea ilegală a Crimeei de către Federaţia Rusă; vor fi continuate demersurile de sprijinire a activităţii Comisiei mixte bilaterale privind soluţionarea problemelor izvorând din istoria comună, inclusiv Tezaurul României, ale cărei lucrări au fost reluate în 2016.

11. Consolidarea dimensiunii economice a politicii externe – prin revigorarea diplomaţiei economice cu accent pe promovarea în exterior a produselor şi serviciilor naţionale, atragerea de investiţii în România, dar şi încurajarea unei prezenţe mai consistente a firmelor româneşti pe pieţele externe.

Pentru îndeplinirea acestei măsuri, Guvernul susține următoarele acțiuni:

- Vor fi continuate demersurile pentru aderarea României la Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică.

- În planul securităţii energetice, vor fi promovate proiectele de interes naţional menite să asigure o diversificare a surselor şi rutelor de transport, se va urmări valorificarea

potenţialelor noi surse interne, precum şi concretizarea proiectelor de interconectare a reţelelor de energie între România şi vecinii ei.

- Se va acţiona pentru concretizarea iniţiativei de realizarea a proiectului coridorului de transport de mărfuri Marea Neagră – Marea Caspică.

12. Promovarea şi apărarea intereselor şi identităţii românilor din afara graniţelor, prin stimularea activităţii Comisiilor Mixte cu alte state privind minorităţile şi sprijinirea implementării recomandărilor acestora, cu implicarea, după caz, a Consiliului Europei şi a Înaltului Comisar pentru Minorităţi Naţionale al OSCE, în vederea asigurării respectării drepturilor acestora conform standardelor internaţionale şi pentru valorificarea experienţei şi bunelor practici ale României în domeniul minorităţilor.

Guvernul susține promovarea modelului românesc de relaţii interetnice, ca exemplu de bună practică, mai ales în statele unde există comunităţi româneşti tradiţionale.

13. Îmbunătăţirea calităţii serviciilor consulare pentru cetăţenii români din străinătate.

În acest scop, Guvernulsusține următoarele măsuri:

- Informatizarea şi eficientizarea serviciilor consulare.

- Continuarea extinderii reţelei consulare prin deschiderea de noi oficii în zone de interes prioritar, inclusiv de consulate onorifice, precum şi de organizare a consulatelor itinerante. Continuarea modernizării reţelei consulare a României.

- Derularea unor campanii de informare/conştientizare a cetăţenilor români cu privire la necesitatea înscrierii prezenţei la misiunile diplomatice în vederea facilitării protecţiei şi asistenţeiconsulare.

- Eficientizarea răspunsului prompt în situaţii de criză consulară.

- Pregătirea corespunzătoare, conform competenţelor legale, a proceselor electorale din străinătate, astfel încât toţi cetăţenii români să poată exercita dreptul de vot în condiţiile prevăzute de lege.

14 .În domeniul promovări culturii şi valorilor naţionale, sprijinirea eforturilor de celebrare a Centenarului Primului Război Mondial şi a Centenarului Marii Uniri şi făuririi României moderne.

15. Asigurarea unei prezenţe relevante în cadrul diferitelor structuri

internaţionale şi promovarea rolului esenţial al multilateralismului.

- Acţiune diplomatică mai activă a României la ONU, inclusiv pentru obţinerea sprijinului necesar pentru a fi aleşi ca membru nepermanent în Consiliul de Securitate ONU în intervalul 2020-2021; o implicare mai substanţială în misiunile de menţinere a păcii.

- Continuarea rolului activ al României în cadrul Consiliului Europei, vizând asigurarea respectării standardelor democratice şi în materie de drepturile omului, inclusiv protecţia comunităţilor româneşti.

- Menţinerea rolului României de principal stat promotor al Francofoniei din Europa Centrală şi de Est.

- Promovarea combaterii şi prevenirii antisemitismului, xenofobiei, rasismului, intoleranţei, inclusiv prin intermediul Alianţei Internaţionale pentru Memoria Holocaustului (IHRA), a cărei preşedinţie România o deţine în perioada 2016-2017.

- România va continua să susţină activ eforturile internaţionale menite să înlăture fenomenul terorist care se manifestă în anumite regiuni ale Orientului Mijlociu şi Africii şi care ameninţă spaţiul european. România va susţine eforturile întreprinse de către SUA, UE, actorii internaţionali şi regionali, în cadrul Coaliţiei globale anti-Daesh, inclusiv prin participarea la grupul de lucru pentru stabilizare. Vom promova în continuare, alături de partenerii spanioli, conceptul Curţii Internaţionale pentru Combaterea Terorismului.

16. Coordonarea instituţiilor statului cu atribuţii în domeniul politicii externe rămâne o necesitate, Guvernul acordând toată atenţia şi eforturile sale în acest scop.

În acest sens, se va acţiona pentru:

- Consolidarea corpului diplomatic şi consular şi a personalului de specialitate ca un corp de elită, apolitic şi profesionist, inclusiv prin continuarea procesului de recrutare în cadrul MAE, în special în perspectiva deţinerii Preşedinţiei române a Consiliului UE în anul 2019, precum şi pentru întărirea capacităţii de acordare a unei asistenţe consulare adecvate pentru cetăţenii români din străinătate.

- Intensificarea colaborării cu mediul academic şi think-tank-urile de profil; asigurarea resurselor necesare MAE, inclusiv a unui sediu adecvat pentru gestionarea corespunzătoare a Preşedinţiei Consiliului UE din 2019; optimizarea sediilor misiunilor diplomatice, mai ales a celor aflate în proprietatea statului român.

CapitolulJustiție

Justiție în slujba cetățeanului!

Guvernul susține valorile fundamentale ce consacră următoarele principii:

- Romania este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme.

- Statul este organizat potrivit principiului separației și echilibrului puterilor – legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale, politica dialogului și cooperării promovată de ministerul justiției între cele trei puteri în intervalul 2013-2015 urmând a fi continuată și dezvoltată.

- Statul român are obligația de face cunoscută LEGEA tuturor beneficiarilor săi, asigurând astfel înțelegerea normei ca prima premisă a aplicării corecte și a prevenirii încălcării legii, încheierea de parteneriate cu toate profesiile juridice urmând a juca un rol important în acest proces.

- Justiția reprezintă acea putere a statului chemată să realizeze un serviciu public, părțile având dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

- Un sistem de justiţie modern, eficient, accesibil și de calitate, adaptat cerinţelor societăţii contemporane (e-justice, reducerea duratei proceselor, jurisprudenţă unitară, specializare, integritate, transparenţă) şi capabil să răspundă provocărilor viitorului, reprezintă o importantă premisă pentru dezvoltarea economică şi socială a ţării.

- Justiția se înfăptuiește în numele legii, iar Consiliul Superior al Magistraturii în calitate de garant al independenței justiției este chemat să asigure condițiile de imparțialitate și responsabilitate ale acestui serviciu public esențial pentru democrația din România.

- Nimeni nu poate fi supus torturii și nici unui fel de tratament inuman ori degradant. Politica penală a statului se elaborează pe baza cunoașterii științifice a fenomenului criminalității și a celor mai adecvate forme de prevenire, sancționare și reintegrare socială, în acord cu standardele internaționale-

- Punerea în executare cât mai rapidă a hotărârilor judecătorești, indiferent de materie, precum și recuperarea prejudiciilor produse prin infracțiuni, reprezintă elemente fundamentale ale menținerii încrederii cetățenilor și mediului de afaceri în actul de justiție.

- La 10 ani de la aderarea la Uniunea Europeană, România are capacitatea de a contribui la crearea unui spațiu juridic european bazat pe încredere reciprocă și eficientă

înfațaprovocărilorviitorului.

- Începând cu 2017, vizăm modernizarea legislației privind sistemului judiciar, astfel încât acesta să fie asemănător cu cele din statele membre ale UE, împiedicând astfel apariția exceselor sau abuzurilor din partea acestei puteri ale statului. Și în sistemul judiciar vom aplica aceleași principii descrise la mediul de afaceri, in sensul in care, vom sustine necesitatea dezbaterii si adoptarii unui moment de reinceput inaintea intrarii in anul centenar.

- Vom aplica de indată deciziile CCR, care nu au fost preluate în legislația românească și totodată vom iniția dezbateri privind adoptarea de către Parlament a Legii răspunderii magistratilor.

- Se va realiza o analiză riguroasă la nivelul penitenciarelor care va viza elaborarea unui program de măsuri imediate de natura legislativă și administrativă. Scopul este crearea de condiții care să respecte statutul și demnitatea umană și să evite sancționarea României de către organismele internaționale.

MĂSURI

Politica Dialogului

1. Instituirea unui mecanism de dialog permanent între reprezentanții celor trei puteri: legislativă, executivă și judecătorească.

În vederea îndeplinirii acestei măsuri, va fi semnat un Memorandum pentru a stabili forme concrete de lucru.

2. Demararea unei campanii de informare publică asupra proiectului de legislație gratuită oferită populației de ministerul Justiției.

3. Încheierea de parteneriate între autoritățile statului și profesiile juridice organizate în mod independent, va avea un rol important în procesul de cunoaștere a literei și spiritului actelor normative.

4. Constituirea la nivelul tuturor instanțelor de judecată a unor centre de informare (similar celor existente în instanțele din statele UE), conținând materiale despre principalele proceduri judiciare, precum și cu privire la principalele evoluții normative.

Materialele documentare vor fi realizate de Ministerul Justiției în cooperare cu CSM, organizații neguvernamentale, fără a se limita la variante tipărite sau informări doar la sediulinstanței.

5. Asanarea normativă

Numărul mare de acte normative adoptate și modificarea frecventă a legislației a condus la o pierdere a încrederii populației în sistemul de drept. Ministerul Justiţiei va constitui un compartiment special, cu următoarele obiective de realizat în cooperare cu toate profesiilejuridice:

- Evaluarea legislației României și reașezarea ei pe alte baze, începând de la studiile de impact până la cunoașterea legii de către cetățeni și aplicarea de către autoritățile publice.

- Restrângerea numărului de acte normative și corelarea cu legislația europeană.

- Codificarea pe domenii de activitate şi eliminarea normelor metodologice din legi.

6. Dezvoltarea proiectului Educația juridică în școli, pornind de la Protocolul semnat în 2013 între Ministerul Justiției, CSM, Ministerul Public și Ministerul Educației Naționale.

Accesul la Justiție

7. Implementarea la nivel național a proiectului *Dosarul electronic* (Efecte: se reduc costurile de administare a instanțelor: hârtie, spații de arhivare și costurile de deplasare, copiere, suportate de cetățeni și companii.)

8. Reducerea taxelor judiciare de timbru atunci când obiectul acestora este evaluabil în bani (Efecte: pentru a stimula introducerea în circuitul civil a imobilelor, terenuri sau alte categorii, a căror situație juridică este neclară ca urmare a lipsei istorice a unor documente sau nesoluționării unor partaje.)

9. Acordarea de către avocați a unei consultații anuale gratuite celor care îndeplinesc condițiile pentru ajutor public judiciar, prin revizuirea cadrului legal (Efecte: facilităm accesul la justiție și degrevarea instanțelor de judecată - plata acestor onorarii se va asigura din bugetul ministerului Justiției.)

Eficiența și calitatea actului de justiție

Scăderea duratei proceselor și degrevarea instanțelor

10. Continuarea procesului de rearondare teritorială, ca formă de reducere a volumului mare de cauze de soluționat la unele instanțe precum și identificarea împreună cu reprezentanții sistemului judiciar a unor noi forme de degrevare (Efecte: scăderea timpului de soluționare a dosarelor în instanțe supraîncărcate, aflate de regulă în capitalele de județ: există instanțe unde media de dosare de soluționat/judecător este de 2.000, iar altele în care întreaga instanță are de soluționat

același număr.)

11. Profesionalizarea şi recredibilizarea formelor alternative de soluționare a conflictelor, cum ar fi medierea și arbitrajul precum și încurajarea utilizării procedurilor notariale.

12. Consultarea reprezentanților sistemului judiciar în vederea identificării și modificării acelor acte normative care contribuie la încărcarea artificială a unei instanțe de judecată.

Practica Unitară

13. Consultarea reprezentanților sistemului judiciar în vederea identificării și modificării acelor acte normative care prin texte neclare, ambigue, conduc la practică neunitară, precum și publicarea practicii judecătorești relevante pe paginile de internet ale instanțelor de judecată.

14. Consolidarea capacității ICCJ de a-și îndeplini rolul constituțional de unificator al practicii judiciare prin asigurarea resurselor materiale și umane, inclusiv a unui sediu corespunzător în proiectul *Justice District - Cartierul de Justiție*, precum și degrevarea ICCJ de competențe ce încarcă nejustificat activitatea instanței supreme,cum ar fi cele din materia contenciosului administrativ ce consumă aproximativ 25% din resursele instituției și conduc la numeroase amânări în soluționarea cauzelor.

Resurse materiale și investiții

15. Continuarea Programului național de investiții în infrastructura instanțelor din capitalele de județ (25 sedii pentru instanțe și 15 sedii pentru parchete), conform Memorandumului adoptat de Guvern în 10 decembrie 2014.

16. Realizarea *Cartierului pentru Justiție – Justice District* din București pentru a soluționa problema lipsei spațiilor necesare instanțelor și parchetelor din capitală, în cadrul unui proiect de reabilitare urbană derulat în parteneriat cu Primăria Capitalei și ministerul Culturii.

17. Un procent de 10% din taxele judiciare va fi alocat direct pentru nevoile de administrare a instanțelor de judecată.

Resurse umane

18. Suplimentarea personalului din cadrul instanțelor, precum și echilibrarea, împreună cu CSM, a schemelor de judecători, astfel încât să se ajungă la un raport de 1,5 - 2 grefieri/judecător, în acord cu standardele

europene (Efecte: eliminarea situației absurde în care procesele sunt soluționate într-un an de zile, iar comunicarea soluțiilor poate dura tot un an).

19. Revizuirea statului personalului auxiliar în acord cu cerințele noilor coduri precum și standardizarea schemelor de personal în funcție de dimensiunea/volumul de activitate al instanței sau parchetului.

Drepturi fundamentale

Pornind de la realitatea unui sistem penitenciar învechit care nu își poate realiza rolul de custodiere și reintegrare socială în acord cu standardele privind drepturile omului, precum și de la faptul că pe rolul CEDO se află aproximativ 1.000 de cauze privind nerespectarea condițiilor de detenție, sunt necesare măsuri pe termen scurt și mediu:

20. Continuarea proiectului de investiții în penitenciare și de modernizare și extindere acolo unde locațiile permit.

21. Alocarea de fonduri europene conform solicitării transmise de România și Italia, în martie 2015, cărora li s-au adaugat alte 10 state membre, pentru finanțarea infrastructurii de penitenciare. Efecte: respectarea drepturilor fundamentale, reducerea supraaglomerării și evitarea condamnării României la plata unor sume importante ca urmare a condamnării de către CEDO.

22. Consolidarea sistemului de probațiune ca formă de diminuare a populației din penitenciare.

23. Aplicarea Strategiei de reintegrare socială a persoanelor private de libertate, elaborată pentru perioada 2015-2019. Efecte: ținta de reducere a recidivei de la 40% la 30% și diminuarea astfel a costurilor cu anchetarea, judecarea, condamnarea și
executarea pedepselor.

24. Reînființarea Institutului Român de Criminologie, instituție independentă, pentru ca împreună cu Ministerul Justiției, Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române, Parlamentul României, reprezentanții sistemului judiciar și facultățile de drept, să contribuie la elaborarea principalelor elemente de politică penală ale statului român. Efecte: legislația penală se bucură de stabilitate și să se evite conflictul cu textele constituționale referitoare la drepturi fundamentale.

25. Promovarea standardelor europene în materia prezumției de nevinovăție în acord cu Directiva 346/2016.

Independență și responsabilizare

26. Admiterea în magistratură în acord cu exigențele europene privind pregătirea profesională, buna reputație și vocația, pregătirea de specialitate și deontologică, precum și creșterea importanței evaluării calitative a activității.

27. Consolidarea capacității instituționale a Consiliului Superior al Magistraturii, inclusiv sporirea capacității de cunoaștere prin cooptarea în consiliu a unui reprezentant al avocaților și a unui profesor universitar, reprezentant al facultăților de drept, ambii aleși direct, precum și consolidarea Inspecției Judiciare, instituții chemate să vegheze, în același timp, la respectarea independenței sistemului judiciar, dar și la menținerea integrității, profesionalismului, imparțialității și responsabilității magistraților, condiții esențiale pentru un act de justiție de calitate și eficient.

Justiție pentru mediul de afaceri

28. Extinderea numărului de instanțe specializate în materie comercială de la 3 (Cluj, Pitești și Târgu Mureș) la 15, respectiv în București și în reședințele de județ în care funcționează curți de apel, instanțe unde își vor desfășura activitatea judecători specializați. Efecte: utilizarea unor proceduri simplificate, condiții pentru a asigura practica unitară, predictibilă și termene scurte.

29. Înființarea unei instanțe pilot în materie de contencios administrativ și fiscal care să funcționeze în capitala țării.

30. Simplificarea accesului la serviciile Registrului Comerțului și preluarea de către această instituție a unor proceduri, vizând societățile comerciale, derulate în prezent la nivelul instanțelor.

Cooperare externă

31. Luând în calcul progresele României și atingerea benchmarkurilor, reperele inițiale ale MCV, Guvernul și CE vor coopera pentru ridicarea MCV în mandatul actualei Comisii. Este importantă și transpunerea cu prioritate în legislația națională a directivelor europene care privesc sistemul judiciar.

Capitolul Cultură. Culte. Minorități

Guvernul înțelege să facă din domeniul culturii o prioritate a acțiunii sale, atât la guvernare, prin politici publice specifice, cât și în Parlament, prin legiferare. Într-o societate marcată de consecințele crizei economice, în pofida creșterii economice din ultimii trei ani, cultura a devenit o miză importantă, un element central al luptei împotriva intoleranței și excluderii sociale. Cultura este un instrument al identității naționale, dar și unul al includerii sociale. Cultura este o baricadă în fața amenințărilor populismului, xenofobiei și fanatismelor de toate genurile.

Societatea românească are nevoie de artă, alături de educație, pentru a-și dezvolta spiritul critic cetățenesc, pentru a se bucura de libertatea individuală și colectivă. Democrația se construiește cu cetățeni activi, stăpâni pe toate mijloacele unei exprimări libere, nemijlocite, capabili să înțeleagă lumea în care trăim și implicați direct în schimbarea ei în bine.

Suntem conștienți de mutațiile sociale induse de noua revoluție industrială, bazată pe tehnologiile informatice, care extind orizontul cunoașterii și necesită o abordare intelectual-intensivă. Pentru asta, cultura, în sens larg, va sta la baza oricărui proces de educare, de pregătire și dezvoltare profesională. În același timp, cultura este o sursă de bunăstare, nu doar spirituală ci și materială, patrimoniul cultural național reprezentând o resursă valoroasă pentru creșterea economică, ocuparea forței de muncă și coeziunea socială.

Valorificarea patrimoniului cultural imaterial (festivaluri, manifestări culturale naționale și internaționale și, mai ales, creația vie) și conservarea patrimoniului construit ar trebui să reprezinte principalele urgențe ale politicilor publice culturale, iar toate acestea să fie cuprinse într-o Strategie Națională pentru Dezvoltarea Culturii.

Cultura are nevoie de investiții urgente. Înțelegem să ne asumăm misiunea de a da României secolului XXI o infrastructură de instituții culturale moderne, care să permită mai buna valorificare a potențialului acestui domeniu, inclusiv din punct de vedere economic. Mutațiile din plan european și internațional, cu ecouri în plan intern, dovedesc că acest domeniu poate deveni un motor de creștere economică și pentru țara noastră, dacă va fi gestionat corect și va beneficia de investițiile necesare. Banii investiți în cultură sunt bani investiți în viitorul societății românești. Guvernul propune societății o viziune care să conducă la o valorificare intensivă și extensivă a patrimoniului cultural material și imaterial al României.

Pentru a garanta buna finanțare a Culturii, este necesar ca toate forțele politice și reprezentanții principalelor instituții ale țării să cadă de acord asupra unui Pact prin care să își asume Cultura ca fiind o prioritate a actului de guvernare, iar bugetul său să fie majorat până în anul 2020 la nivelul exigențelor ce se impun unui stat membru al Uniunii Europene. Un astfel de pact ar permite inițierea unor proiecte de investiții, atât de

necesare, în infrastructura culturală și ar asigura acestora continuitate, atribut care i-a lipsit Culturii în ultimii 27 de ani. Guvernul își asumă majorarea an de an a bugetului pentru investiţii în domeniul cultural, cu peste 50%, astfel încât acesta să ajungă în anul 2020 la o valoare care să satisfacă de o manieră rezonabilă necesitățile domeniului.

MĂSURI

1. Dezvoltarea unui mecanism consultativ în domeniul culturii

Guvernul susține crearea unui cadru consultativ între instituția publică (Ministerul Culturii) și uniunile de creatori, respectiv organizațiile profesionale ale specialiștilor în cultură, Academia Română, marile universități, care să ofere expertiza necesară configurării politicilor publice în domeniu.

2. Parteneriat public-privat în domeniul culturii

Crearea unui parteneriat public-privat puternic, care să susțină investițiile în cultură și susținerea creației vii reprezintă o prioritate pentru Guvern.

3. Revizuirea actelor normative din domeniul culturii

Guvernul dorește introducerea în legislația specifică a conceptului de „manifestare culturală strategică", cu referire la evenimentele cu caracter cultural, precum Festivalul Internațional „George Enescu", Festivalul Național de Teatru, Festivalul Internațional de Teatru Sibiu (FITS), Festivalul Internațional de Film Transilvania (TIFF), și alte evenimente culturale de amploare, cu număr mare de participanți și necesități organizatorice complexe, care promovează cultura română.

Guvernul dorește rectificarea cadrului normativ pentru a permite instituțiilor de cultură cu finanțare din fonduri publice să folosească aceste fonduri în eforturile de publicitate a activității lor (promovarea expozițiilor, simpozioanelor, ș.a.m.d.) și în editarea unor publicații specifice, prioritate având cele pe suport digital.

4. Revizuirea activității Administrației Fondului Cultural Național în sprijinirea creatorilor independenți și a ONG-urilor culturale

Încurajarea oamenilor de cultură, prin oferirea de facilități pentru accesul la finanțările destinate sectorului cultural și creativ, încheierea de parteneriate cu importante instituții de cultură din spațiul european pentru sprijinirea mobilității artiștilor și schimburilor de experiență, încurajarea și finanțarea debuturilor artistice. Pentru realizarea unora dintre aceste obiective va fi întărit rolul pe care îl joacă Administrația Fondului Cultural Național în sprijinirea creatorilor independenți și a ONG-urilor culturale.

5. Îmbunătățirea și modernizarea sistemului de achiziții de creații culturale

Guvernul susține îmbunătăţirea şi modernizarea – prin crearea unui sistem de priorități culturale, în funcție de obiectivele programului de guvernare și de interesul național
- sistemului de achiziții de creații culturale. Este necesară dezvoltarea unui sistem transparent şi competitiv de achiziţii care să înlesnească intrarea în patrimoniul național al creațiilor contemporane de valoare.

6. Lansarea primului program de susținere a investițiilor în infrastructura culturală

În prezent, finanțarea instituțiilor culturale este insuficientă şi haotică. Instituțiile de cultură, așezămintele culturale, teatrele, muzeele, filarmonicile și bibliotecile trebuie să beneficieze de o stabilitate şi predictibilitate a bugetului. Un accent deosebit trebuie pus pe prezența instituțiilor culturale în mediul rural și revitalizarea celor din urbanul mic și din zonele mono-industriale, cele mai afectate de procesul de deculturalizare.

Lansarea unui program de analiză a investițiilor strict necesare în infrastructura culturală, primul după 1989, dacă nu chiar după 1948, program care este absolut urgent, întrucât starea infrastructurii culturii române – muzee, teatre, biblioteci, săli de spectacole, galerii, sedii ale uniunilor de creație – este absolut deplorabilă.

De asemenea, este importantă adoptarea legii meşteşugarilor care vizează cu prioritate prezervarea şi promovarea meseriilor tradiţionale din România.

7. Investim în cetățile dacice!

Guvernul va demara un proiect complex privind Cetățile dacice din Munții Orăștiei, sit aflat pe Lista Patrimoniului Mondial din anul 1999, de o valoare excepțională din punct de vedere istoric și cultural pentru România. Este absolut necesară reglementarea statutului lor la nivel legislativ, oprirea degradării prin implementarea unor măsuri concrete de protecție, conservare și restaurare, precum și eliminarea totală a furturilor de piese dacice, prin asigurarea unor perimetre de pază.

8. Continuarea și finalizarea celor două mari proiecte care presupun construirea unei săli moderne de concerte și a unui centru cultural multifuncțional (parte a proiectului„Cartierul Justiției") în municipiul București.

9. Protejarea, conservarea și depozitarea patrimoniului muzeelor naționale

Guvernul va asigura condițiile necesare pentru protejarea, conservarea și depozitarea patrimoniului muzeelor naționale și va susține dezvoltarea unui program național, în parteneriat cu Ministerul Educației, pentru pregătirea specialiștilor în domeniul restaurării patrimoniului cultural.

10. Sprijinirea colectivităților locale privind creşterea capacităţii instituţionale, bugetare şi tehnice de încurajare, gestiune, protecţie şi promovare a culturii locale şi a patrimoniului cultural local si național.

Aceasta se referă atât la forme de acces la fonduri publice, cât și la programele europene dedicate patrimoniului cultural sau dezvoltării regionale şi turismului.

11. Digitizarea patrimoniului cultural pentru sprijinirea accesului publicului și atragerea unui nou public, precum și sprijinirea industriilor creative pentru folosirea avantajelor oferite de piața unică digitală.

12. Susţinerea industriei cinematografice româneşti pentru a-şi întări competitivitatea pe plan internaţional și revigorarea rețelei cinematografice naționale reprezintă un obiectiv asumat de Guvern.

13. Susţinerea financiară a acţiunii europene „Timişoara, Capitală Europeană a Culturii 2021”.

14. Guvernul susține publicarea ediţiilor naționale a marilor clasici

Examenele de bacalaureat din ultimii ani au scos la iveală lacune în ceea ce privește cunoștințele absolvenților de clasa a XII-a cu privire la literatura română. Una din cauze ar putea fi lipsa unor ediții critice și a infrastructurii de difuzare a literaturii române. Sub supravegherea Ministerului Culturii, în parteneriat cu Ministerul Educației, editurile reprezentative și Uniunea Scriitorilor, vor fi publicate ediții naționale de răspândire a marilor clasici, dublate de campanii în favoarea lecturii, și vor fi căutate soluțiile tehnice necesare pentru rezolvarea problemei difuzării literaturii române pe întreg teritoriul național.

15. Pregătirea participării României ca invitat de onoare a Târgului Internațional de Carte de la Leipzig din anul 2018.

Alocarea fondurilor necesare pentru ca în anul centenarului Marii Uniri, literatura română să fie promovată la nivelul valorii pe care o aduce spațiului european.

16. Încurajarea investițiilor private în patrimoniul cultural imobil prin oferirea de facilități fiscale, pe o perioadă determinată, pentru lucrările de restaurare și amenajare a acelor imobile ce vor fi incluse în circuitul turistic.

17. Dezvoltarea educației artistice şi culturale la nivelul învăţământului preuniversitar, precum şi a cercetării ştiinţifice în domeniul patrimoniului la nivelul învăţământului universitar.

18. Sprijinirea autorităților locale prin oferirea de suport tehnic, legislativ și financiar în procesul de reconversie a spațiilor industriale dezafectate în hub-uri culturale și de protejare și valorificare a patrimoniului industrial.

19. Înființarea unui punct național de contact, la Ministerul Culturii, pentru actorii implicați în dezvoltarea de proiecte și parteneriate culturale interne și internaționale.

20. Continuarea programului „Limes"

Asigurarea condițiilor necesare continuării și dezvoltării Programului Național "Limes", dedicat inventarierii și cercetării arheologice a frontierei Imperiului Roman de pe teritoriul României.

21. Pregătirea participării României în anul 2019 la Festivalul Internaţional de Artă Europalia, cea mai mare manifestare culturală din Belgia, ca invitat de onoare.

22. Un punct central în activitatea Ministerului Culturii îl va constitui pregătirea Centenarului Marii Uniri. În acest sens, Guvernul va susţine:

a) Restaurarea caselor memoriale ale artizanilor Marii Uniri, înființarea unor noi asemenea lăcașuri acolo unde este cazul și amplasarea de plăci comemorative pe case și clădiri în care s-au luat decizii legate de actul de la Alba Iulia;

b) Inaugurarea de monumente dedicate acestor personalități, începând cu o mare statuie ecvestră a Regelui Ferdinand;

c) Lansarea unei serii de monografii și cercetări istorice novatoare, care să restabilească adevărurile deformate în perioada comunistă.

Acest proiect, în mare măsură memorial și științific, trebuie corelat, însă, cu un **al doilea proiect, de această dată dedicat direct societății și culturii române vii**: o „autostradă" culturală, care să lege, prin manifestări înrudite, capitalele Marii Uniri (București, Alba- Iulia, Chișinău, Cernăuți). De această autostradă vor fi legate și alte localități românești (Timișoara, Lugoj, Blaj, Arad, Sibiu, Iași, Craiova, Constanța), al căror rol istoric în pregătirea și desfășurarea actului de la 1 Decembrie 1918 este cunoscut.

„Autostrada" ar trebui să genereze activități nemijlocite de cultură vie: vernisarea de expoziții istorice și artistice, simpozioane științifice, festivaluri, concerte de muzică clasică și populară, ateliere de creație artistică pentru tineri.

Un accent deosebit va fi acordat revistelor care au contribuit, într-un fel sau altul, la pregătirea acestui act istoric. Se știe că o serie întreagă de publicații culturale, de la „Dacia literară" la „Sămănătorul" și de la „Tribuna" la „Unirea" au susținut, literar și politic, timp de mai multe decenii, idealul unității naționale. Unele dintre ele sunt în viață și astăzi, altele merită să fie evocate. Un proiect cultural, de cercetare și punere în valoare, prin

ediții anastatice și critice, colocvii și simpozioane locale și naționale, a publicațiilor culturale care au pregătit Marea Unire, poate releva aspecte noi ale acestui eveniment istoric și poate releva potențialul cultural excepțional al presei literare românești.

La 100 de ani de la actul de la 1 Decembrie 1918, este necesară **transformarea Muzeului Unirii din Alba-Iulia într-un Centru Național de Cercetare a Marii Uniri,** cu două componente: a) muzeală, și b) de cercetare științifică pluri-disciplinară a acestui eveniment istoric.
Această transformare este necesară deoarece, la 100 de ani de la Marea Unire, este nevoie ca acest act să nu mai fie înțeles exclusiv în componenta sa istorică. Marea Unire a avut consecințe în politica europeană, în legislația internațională a drepturilor minorităților, în economia și finanțele regiunii, și a reconfigurat decisiv întregul spațiu al Europei Centrale și de Est. O cercetare pluri- și inter-disciplinară a consecințelor Marii Uniri ar fi extrem de utilă României de azi, ajutându-ne să înțelegem mai bine contextul intern și internațional în care ne aflăm.

La fel de necesară este continuarea investițiilor la Muzeul Național de Istorie a României, în același timp și la Opera Română din Cluj, care în anul 2019 va împlini un secol de existență. Este important ca aceste instituții de cultură simbol ale României să nu fie neglijate în anul Centenarului Marii Uniri.

Dimensiunile acestui proiect cultural de celebrare a 100 de ani de la Marea Unire impun o colaborare mai amplă din partea tuturor instituțiilor publice și private a căror activitate are tangențe cu aceste demersuri. Începând cu Guvernul și Parlamentul și continuând cu Casa Regală și Academia Română, marile universități, administrația locală și asociațiile culturale private. Coerența și consistența comunicării publice sunt esențiale.

Aniversarea Marii Uniri trebuie să iasă din cercul strâmt al instituțiilor politice și să coboare în societatea românească. Numai astfel vom putea să o transformăm într-un instrument activ de conștientizare civică, de implicare a unei societăți care, deocamdată, rămâne relativ inertă la marile provocări care-i stau în față. Avem șansa ca, odată cu acest proiect dedicat Marii Uniri, să conturăm și un prim proiect real post-aderare, care să sintetizeze obiectivele și aspirațiile României europene și să contribuie, astfel, la democratizarea culturii ca element definitoriu al cetățeniei active, prin măsuri accesibile publicului larg.

Pentru a asigura eficiență și continuitate pregătirilor pentru aniversarea din 2018, un rol special va reveni unui comitet de organizare apolitic, pus sub autoritatea unor personalități culturale, care să gestioneze independent planificarea și desfășurarea tuturor proiectelor.

CULTE

România este ţara europeană cu cel mai ridicat grad de apartenenţă religioasă, având în vedere că peste 99% dintre locuitorii ţării s-au declarat ca făcând parte din unul dintre cele 18 culte religioase. În acest context, Guvernul propune:

- Alocarea anuală a cel puțin 0.1% din PIB pentru toate cultele din România,

proporțional cu reprezentarea acestora în cadrul societății românești.

- Prevenirea radicalizării religioase şi a extremismului religios.

- Valorizarea potenţialului comunitar al organizaţiilor religioase şi mai ales a capitalului social de care acesteadispun.

- Încurajarea dezvoltării de parteneriate sociale între autorităţile publice şi organizaţiile religioase cu scopul înfăptuirii binelui comun.

- Încurajarea şi sprijinirea organizațiilor religioase ca părţi fundamentale ale societăţii civile în orice democrație. Valorizarea implicării organizaţiilor religioase în proiecte sociale, culturale, educaționale şi filantropice.

- Acordarea unei contribuții anuale predictibile de la bugetul de stat pentru sprijinirea activității cultelor religioase din România care să acopere contribuţia statului la salarizarea personalului de cult, cât şi nevoi stringente ale cultelor religioase în ceea ce privește construirea şi repararea de lăcaşuri de cult. Considerăm ca fiind o prioritate sprijinirea comunităților religioase românești din afara granițelor țării.

- Combaterea discriminării pe motive religioase atât a persoanelor, cât şi a grupurilor şiminorităților religioase.

- Asigurarea unui climat de pace confesională, libertate religioasă şi non-discriminare pentrutoategrupurilereligioase.

- Încurajarea şi sprijinirea şcolilor confesionale, a implicării cultelor religioase în administrareaşirestaurareapatrimoniuluinaţionalreligios.

MINORITĂȚI

Guvernul României se va implica pentru asigurarea dreptului de a-şi păstra şi dezvolta liber exprimarea identităţii etnice pentru toţi cetăţenii aparţinând minorităţilor naţionale, astfel încât să se poată manifesta pe deplin în viaţa publică, în administraţie şi justiţie, în sfera culturii, limbii, religiei, educaţiei, vieţii publice, în conformitate cu Constituţia României, cu angajamentele României în procesul de integrare în Uniunea Europeană, precum şi cu documentele europene şi internaţionale în materie. Vor fi stimulate efortul comun şi dialogul cu minorităţile naţionale în vederea îmbunătăţirii actului decizional şi afirmării identităţii etnice.

Principiul de bază în relaţiile interetnice trebuie să fie egalitatea deplină de drepturi şi şanse de afirmare a identităţii. Politica faţă de minorităţi vizează păstrarea, afirmarea şi dezvoltarea identităţii etnice, culturale, religioase şi lingvistice prin politici publice afirmative; combaterea discriminării şi promovarea toleranţei; promovarea valorilor diversităţii culturale; încurajarea dialogului interetnic; eliminarea oricărei forme de extremism, şovinism, antisemitism; îmbunătăţirea situaţiei romilor şi continuarea

politicilor de reducere a decalajelor dintre populaţia romă şi societate în ansamblu. Vom susține adoptarea Legii-cadru privind statutul minorităţilor naţionale din România şi înfiinţarea instituţiilor care fac obiectul acestei legi.

În ceea ce priveşte învăţământul în limbile minorităţilor naţionale, Guvernul va adopta, în urma consultării cu reprezentanţii minorităţilor naţionale din Parlamentul României, legislaţia subsecventă Legii educaţiei naţionale.

Guvernul va susţine minorităţile naţionale în scopul menţinerii identităţii lingvistice, tradiţiilor şi culturii minorităţilor naţionale. În acest sens, Guvernul va sprijini instituţiile culturale ale minorităţilor naţionale, întreţinerea patrimoniului cultural mobil şi imobil al acestora şi va accelera procesul de restituire al imobilelor cultelor şi comunităţilor minorităţilor naţionale.

Direcţii de acţiune

- Se vor lua măsuri guvernamentale, inclusiv acte normative pentru punerea în aplicare a prevederilor legii privind ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare;
- Guvernul va sprijini în continuare adoptarea proiectului de lege privind statutul minorităţilor naţionale din România;
- În ceea ce priveşte aspectele instituţionale, Guvernul va sprijini, inclusiv financiar, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităţilor Naţionale (ISPMN);
- Asigurarea condiţiilor pentru conservarea şi dezvoltarea patrimoniului confesional.

Continuarea şi consolidarea protecţiei sectoriale a drepturilor minorităţilor naţionale, în acord cu cerinţele integrării României în Uniunea Europeană se va înfăptui, prin:

- Aplicarea legii educaţiei privind învăţământul în limbile minorităţilor naţionale;
- Consolidarea cadrului instituţional necesar reprezentării proporţionale şi consultării politice a minorităţilor la nivel legislativ şi executiv, atât la nivel naţional, cât şi la nivel local;
- Se va ţine cont de tradiţiile, limba, cultura diferitelor zone ale ţării la o eventuală reorganizare administrativă;
- Finanţarea unor programe de dezvoltare culturală şi interculturală specifice, atât la nivel comunitar, cât şi la nivel naţional;
- Asigurarea unor programe în limba maternă la radio şi televiziune pentru toate minorităţile naţionale, astfel încât să se asigure satisfacerea nevoilor culturale şi de comunicare în limba maternă la nivel naţional.
- Asigurarea condiţiilor pentru conservarea şi dezvoltarea patrimoniului confesional, în contextul respectului pentru principiile libertăţii de conştiinţă şi pluralismului religios;
- Reglementarea statutului folosirii simbolurilor comunităților locale.

Orientarea resurselor financiare spre proiecte viabile va urmări:

- Promovarea valorilor ce decurg din diversitatea etnică şi culturală la nivel naţional şi local prin finanţarea unor activităţi pe bază de proiecte;

- Dezvoltarea, cu respectarea condițiilor de finanțare, a diverselor domenii ale infrastructurii comunităților locale aparținând minorităților naționale;
- Promovarea diversităţii culturale în scopul eliminării prejudecăţilor şi recunoaşterii valorilor comune;
- Sprijinirea şi încurajarea programelor regionale, a accesului la fonduri de dezvoltare comunitare, în vederea realizării unei dezvoltări durabile în zonetradiţionale;
- Problematica legată de comunitatea romilor reprezintă un domeniu aparte, care necesită atât eforturi pe plan intern, cât şi corelarea cu eforturile europene de eliminare a decalajelor în societate.

Vom urmări aplicarea mult mai eficientă a strategiei naţionale şi reorientarea acestei strategii spre programe specifice, menite să asigure îmbunătăţirea substanţială a situaţiei romilor, cu un accent deosebit pe comunităţile de romi aflate într-o situaţie de sărăcie extremă, prin:

- Consolidarea structurilor de implementare a strategiei naţionale pentru romi la nivel local;
- Realizarea unui parteneriat viabil între structurile administraţiei publice şi comunităţile de romi;
- Rezolvarea problemelor legate de dreptul de proprietate asupra terenurilor şi locuinţelor deţinute de romi şi implementarea unor programe de reabilitare a locuinţelor din zonele locuite de romi prin asigurarea energiei electrice, a apei potabile, a canalizării, a gazului metan, a salubrităţii;
- Eficientizarea măsurilor ce vizează aspecte sectoriale (accesul pe piaţa muncii, promovarea de activităţi generatoare de venit, accesul la servicii medicale, reducerea abandonului şcolar, promovarea valorilor artistice, crearea unor programe de educaţie civică, prevenirea infracţionalităţii).

Capitolul Tineret şi Sport

În prezent, activitatea sportivă din România se află într-un moment de cotitură. În ciuda măsurilor luate în ultimii ani cu privire la stimularea acestui domeniu grav afectat îndeosebi de deficitul de finanțare, se simte nevoia unei restartări.

Astfel, federațiile sportive naționale au dificultăți din ce în ce mai mari să-și completeze loturile naționale cu sportivi bine pregătiți. Numărul antrenorilor și al profesorilor antrenori din România, care sunt implicați în marea performanță sportivă este în continuă scadere. Marea majoritate au emigrat, pentru condiții mai bune de muncă și pentru recunoașterea socială a muncii lor, în raport cu activitatea depusă. Cei mai mulți sportivi de performanță și de mare performanță, la categoria tineret și seniori, abandonează performanța sportivă, cu mult înainte de a ajunge la capacitatea lor maximă, din cauza lipsei unui sistem de integrare în societate bazat pe norme, reguli și predictibilitate.

Perioada lungă (7 ani), în care s-a suspendat dreptul la premiere și alte recompense, pentru rezultatele deosebite, ale sportivilor și antrenorilor, a dus și mai mult la accelerarea procesului de plecare din sistem, în special al tinerilor care practicau sportulde performanță. Încercarea primăriilor de a se implica în activitatea sportivă de performanță, fără a avea structuri interne specializate, și fără o legislație clară în domeniu, a dus la apariția uneori a încălcării legii și a creat imaginea ca sportul de performanță este vulnerabil și fără viitor. Lipsa de viziune și a unei strategii, unitare, simple şi usor de aplicat, pentru elevi, tineri şi sportivi, a dus la sentimentul ca fiecare face ce vrea şi nimeni nu are nici o răspundere.

În ceea ce privește conceptul de sport de masă în România de astăzi, principalele aspecte negative sunt reprezentate de: lipsa unui plan general și național prin care să fie direct implicate școala, comunitatea locală, direcțiile județene de tineret; implementarea slabă a programelor de sport și tineret deja existente, de cele mai multe ori din lipsa finanțării, dar și din cauza slabei coordonări și a lipsei evaluării rezultatelor; nu se pune accent în școli pe predarea conceptului de voluntariat și de evidențiere a beneficiilor mișcării și a lucrului în echipă, mai ales la copiii din clasele primare și gimnaziale; lipsa locurilor amenajate în parcuri, pentru a practica în mod individual mișcarea și exercițiile fizice.

Concluzia este următoarea: implicarea statului în activitatea sportivă din România este prezentă la nivelul stucturilor sportive centrale, dar scade pe măsură ce ajunge la nivelul județului și lipsește cu desăvârșire la nivel local - școli. Din acest mod de finanțare reiese că oricât de mulți bani se vor atribui structurilor sportive centrale, aceștia nu vor ajunge la structurile locale și consecința este blocajul de astăzi.

MĂSURI

Guvernul susține următoarele măsuri:

1. Guvernul susține înființarea de Asociații Sportive Școlare, la nivelul instituţiilor de învăţământ din România, finanțate în baza legii 350/2005 de către Consilile locale pentru municipii și orașe, iar pentru comune de către ConsiliileJudețene.

Argumente în favoarea înființării de Asociații Sportive Școlare:

- **Aducerea** în prim plan a celor 2.550. 000 de copii, care sunt înscriși în sistemul de învățământ din România, în ciclul primar, gimnazial și liceal. Sistemul de învățământ reprezintă, din punct de vedere resursa umană, baza întregii mișcări sportive și de voluntariat din România.

- **Readucerea** în sistemul sportiv și competițional a celor peste 15.000 de profesori de educație fizică din școli.

- **Reluarea** legăturii dintre sportul de masă și cel de performanță.

- **Crearea** unor oportunități imediate pentru elevii cu calități fizice și motrice deosebite, din mediul rural, prin aducerea la cluburile sportive din mediul urban, pentru performanță sportivă.

- Crearea unei baze de date clare și de la sursă, despre evoluția dezvoltării din punct de vedere motric al tuturor elevilor.

- Reînceperea educației sportive și de voluntariat în școli, și prezentarea tuturor elevilor a beneficiilor obținute prin practicarea unor activități sportive în școală.

2. Constituirea Consiliului național al mișcării sportive din România

Acesta va fi constituit din reprezentanți ai ministerelor care au acțiune directă cu activitatea sportivă din România șiva avea următoarele atribuţiiprincipale:

- să armonizeze legislația specifică în vigoare, pentru a se putea implementa un proiectnațional;

- să elaboreze norme și reguli specifice;

- să elaboreze un sistem de monitorizare și evaluare a implementării proiectului;

- să inițieze și să finalizeze alte proiecte cu impact național, care să vizeze domenii

în strânsă legătură cu mișcarea sportivă din România cum ar fi: tineret, sănătate, voluntariat.

3. Promovarea educației sportive și de voluntariat în școli și prezentarea beneficiilor obținute prin practicarea unor activități sportive tuturor elevilor.

4. Folosirea activităților fizice şi a sportului ca o componentă importantă pentru integrarea în comunitate a invalizilor, copiilor cu disabilităţi şi a celor orfani.

5. Crearea unei noi viziuni a mass-media asupra promovării sportului ca mod sănatos de viaţă.

6. Dezvoltarea şi susţinerea practicării continue a activităţilor fizice şi sportive cu implicarea administraţiei publice locale, mai ales în mediul rural, acolo unde sportul este promovat insuficient pentru a vedea oarecare rezultate.

7. Dotarea unităților școlare cu baze sportive și cabinete de medicină sportivă complet utilate.

8. Încurajarea sportului de masă

9. Susținerea sportului de performanță

10. Susținerea profesorilor de sport specializați pe ramuri sportive pentru a se deplasa în zonele dezavantajate.

11. Implementarea unui program național de promovare a sportului și a beneficiilor acestora prin cooptarea marilor sportivi.

12. Conservarea resursei umane din sport prin alocarea unei sume lunare, pe bază de criterii, tuturor sportivilor performanți după retragerea din activitate și sprijinirea acestora în vederea integrării pe piața muncii.

13. Reorganizarea competițiilor naționale interșcolare

14. Înființarea unui program național de recrutări în sport în parteneriat cu federațiile sportive.

15. Finanțarea taberelor sportive pentru recompensarea câștigătorilor

competițiilor sportive.

16. Dezvoltarea unei baze sportive minimale la nivelul fiecărei școli principale din comune.

17. Introducerea activităților sportive extrașcolare în programul săptămânal al elevilor.

TINERET

MĂSURI

Guvernul susține următoarele măsuri:

1. **Implicarea în educația complementară a tinerilor prin crearea și gestionarea de programe naționale de formare în parteneriat cu Ministerul Muncii.**

2. **Promovarea culturii și activităților vocaționale prin dezvoltarea taberelor tematice.** Înființarea de programe naționale pentru pregătirea vocațională a tinerilor (muzică, pictură etc.) în parteneriat cu Ministerul Culturii și Ministerul Educației.

3. ***Implementarea programului național de consiliere și orientare în carieră în parteneriat cu Ministerul Muncii și Ministerul Educației.***

4. **Implementarea programului național pentru promovarea voluntariatului, a educației civice și a implicării sociale în parteneriat cu Ministerul Educației.**

5. **Crearea unui program al egalității de șanse pentru tinerii proveniți din medii dezavantajate** (tineri din mediul rural, tineri cu dizabilități, tineri de etnie romă etc) pentru integrarea socială și financiară a acestora.

6. ***Crearea unui program de prognoză a evoluției pieței muncii, de gestiune a curriculei școlare împreună cu ministerul Educației și Ministerul Muncii.***

7. **Asigurarea transportului gratuit pe calea ferată pentru toţi studenţii din România, începând cu anul 2017.**

8. **Deschiderea unui fond locativ pentru tineri, în parteneriat cu**

administrațiile publice locale, prin care tinerii să poată avea acces la locuințe cu chirie mai ieftină.

9. **Finanțarea unui program de înființare, pe lângă primării, a centrelor comunitare de tineret** care să coordoneze cursuri de limbi străine, cursuri de antreprenoriat, cursuri de utilizare a calculatorului, cursuri de muzică, cursuri de pictură, cursuri foto dar și punerea gratuită la dispoziția tinerilor și a cetățenilor a bazelor sportive de interes comunitar, sub îndrumarea unui instructor sportiv, etc.

10. **Stabilirea unei sume anuale ce poate fi dedusă din impozitul datorat de fiecare persoană pentru cheltuielile educaționale** (rechizite, taxe școlare, cursuri de formare, participare la conferințe).

11. ***Introducerea unui program de stimulare a revenirii tinerilor în țară printr-un pachet de instalare: generarea unui set de stimulente financiare în vederea atragerii tinerilor înapoi în țară, precum subvenționarea chiriei, garantarea unui fond de investiții, scutirea de impozit pentru o anumită perioadă de timp etc.***

12. **Finanțarea unui proiect național de construcție de locuințe pentru tineri cu subvenționarea chiriei: dezvoltarea unui fond locativ național gestionat de stat. În aceste locuințe pot sta tineri pentru o perioadă limitată de timp având chiria subvenționată. Vor avea prioritate tinerii din domenii cheie** (educație și sănătate, tineri din medii dezavantajate, tineri cu dizabilități).

13. **Portal online care să cuprindă** toate informațiile pentru tineri pe categorii de vârstă și care să cuprindă printre altele: oferta educațională, locuri de muncă, oferta de formare continuă, posibilități de finanțare, obiective și informații culturale.

14. ***Educația fizică, disciplină obligatorie în întregul sistemul de învățământ:***

- Pentru grădinițe (învăţământul preșcolar): minimum 1 ora/zi;
- Pentru ciclul primar, clasele I-IV: minimum 3 ore/ săptămână, predate de profesori de educație fizicălicențiați;
- Pentru clasele V-VIII: minimum 3 ore/săptămână și 2 ore de colectiv sportive;
- Pentru licee: minimum 4 ore/săptamână și 2 ore de colectiv;
- Introducerea la Bacalaureat a unei probe obligatorii la disciplina Educație fizică;
- Pentru mediul universitar: minimum 2 ore/săptămână și 2 ore de colectiv sportive;

- Asigurarea accesului gratuit a copiilor, elevilor și studenților la bazele sportive;

- Organizarea campionatelor școlare și universitare, prin colaborarea dintre inspectoratele școlare, decanate și federațiile de profil.

15. Organizarea evenimentului sportiv „România în mișcare", o competiție cu caracter de masă, similară evenimentului „Challenge Days", deschisă separat orașelor și satelor, care urmărește angrenarea populației într-o formă de mișcare organizată, constând în întrecerea între orașe și, separate, sate, pe parcursul unei zile în funcție de numărul participanților la o formă de mișcare, de la plimbare, la jocuri sportive cu participanți între5 și 80 de ani.

16. Prioritizarea federațiilor sportive

- Clasificarea disciplinelor sportive în funcție de tradiția autohtonă, de performanțe obținute, număr de practicanți, audiență la public și venituri atrase la bugetul federal.

- Desemnarea a 10-15 federații în categoria „De interes național", care să beneficieze de finanțare suplimentară. Clasificarea altor 10-15 federații drept „Sporturi de perspectivă", cu alocarea unor bugete medii.

17. Centre de excelență naționale

Pentru federațiile de interes național, Guvernul susține înființarea unor centre naționale de excelență (1-2), pentru sportivi de 14-18 ani, după modelul celor ale FRH, cu finanțări venite de la bugetul MTS, M.E.C., al federației respective și al administrațiilor locale.

Susținem, de asemenea, înființarea unor Centre de selecție și inițiere județene pentru copii și tineri cu vârste între 8 și 13 ani, cu accent pe sporturile de interes national, dar și cu deschidere spre disciplinele cu tradiție locală. Acestea vor fi finanțate prioritar de autoritățile locale, susținute și de MTS, dar și de federațiile direct interesate.

18. Infrastructură sportivă

- La nivel național, construcţia a puțin două săli polivalente (10-15.000 delocuri);

- La standarde internaționale, construirea a câte două săli specifice pentru următoarele discipline: atletism, gimnastică, tenis, scrimă, atletică grea (haltere, lupte, arte marțiale, lupte, box);

- Două baze nautice pentru caiac-canoe și două pentru canotaj;

- Cel puțin 4 patinoare acoperite;

- 2 hipodromuri și 1 velodrom.

19. ***Modernizarea Institutului Național de Cercetare pentru Sport și a Institutului Național de Medicină Sportivă.***

20. **Organizarea anuală a cursurilor de perfecționare a antrenorilor români cu participarea lectorilor din țară și străinătate, cu sprijinul federațiilor internaționale pe ramura de sport.**

21. **Finanțarea activităților sportive :** alocarea a 1% din PIB, cumulat în următorii 5 ani, pentru sportul de masă și pentru cel de performanță.

Politici pentru Diaspora

Programul de Guvernare pornește de la preocupările şi problemele comunităților românești de peste hotare, fie că vorbim despre diaspora de mobilitate, fie de minoritățile din jurul granițelor.

Comunitățile istorice din jurul granițelor sunt interesate în mod special de:

- Respectarea drepturilor persoanelor care aparțin comunităților minorităților românești din statele din vecinătatea României, în conformitate cu standardele europene;
- Afirmarea, conservarea și promovarea identității culturale, lingvistice și spirituale;
- Dreptul de a învăța și de a se exprima liber în limba română;
- Dezvoltarea și afirmarea mediului asociativ din respectivele comunități;
- Studiul și evoluțiile legate de procesul de integrare european a Republicii Moldova;
- Evoluțiile politice regionale și internaționale care pot avea efecte în comunitățile de români.

Diaspora de mobilitate are o problematică specifică legată în primul rând de:

- Tratamentul egal și nediscriminatoriu, garantarea exercitării complete a cetățeniei europene, integrarea deplină în spațiul Schengen și eliminarea restricțiilor pe piața muncii (dreptul muncii, libera circulație, traficul de persoane etc.);
- Relația cu autoritățile statului român;
- Situația familiilor rămase în țară;
- Modalități de reintegrare a românilor din diaspora care doresc să revină în țară;
- Afirmarea, conservarea și promovarea identității culturale, lingvistice și spirituale;
- Dezvoltarea și afirmarea mediului asociativ;
- Evoluțiile politice regionale și internaționale (Brexit, manifestări xenofobe și rasiste, criza migranților).

MĂSURI

1. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești - CULTURĂ

Acest program are ca scop, pe de o parte, păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității etnice, culturale, religioase și lingvistice a românilor din vecinătate, din emigrație și din diaspora de mobilitate, precum și întărirea legăturilor dintre România și comunitățile românești din afara granițelor țării. În acest sens, Guvernul va continua programele prevăzute în strategia existentă, care, în timp, s-au dovedit utile scopului pentru care au fost inițiate și va începe altele noi.

Guvernul va continua programul "Constantin Brâncuși". În cadrul acestuia se va pune un accent sporit pe promovarea valorilor culturale și spirituale românești, la nivelul opiniei publice din statele de reședință/domiciliu, susținerea tradițiilor și obiceiurilor locale românești precum și identificarea mai bună și promovarea elitelor românești.

Programul va fi susținut prin:

- Înființarea a 5 noi centre culturale ale românilor de pretutindeni și sprijinirea celor existente;
- Realizarea de studii privind patrimoniul comunităților românești;
- Organizarea și susținerea activității curente a bibliotecilor românești;
- Susținerea afirmării și promovarea artiștilor de origine română din străinătate;
- Recuperarea, restaurarea, întreținerea de muzee, case memoriale, monumente istorice și de artă etc. Amenajarea Casei Memoriale „Aron Pumnul" din Cernăuți și organizarea în incinta acesteia a unui muzeu în memoria lui Mihai Eminescu și Aron Pumnul vor constitui oprioritate;
- Deschiderea a 5 noi Centre de Informare ale României pe modelul celui de la Comrat.

2. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești - EDUCAȚIE

În domeniul educației, Guvernul va continua programul „Nicolae Iorga", program ce își propune să sprijine procesul de integrare a românilor care își au domiciliul/reședința în străinătate în paralel cu păstrarea și afirmarea identității lingvistice a românilor de pretutindeni și să formeze noi generații care să reprezinte România și interesele românești în străinătate. Realizarea acestor obiective se va face prin:

- Organizarea de cursuri de limbă, cultură și civilizație română în centre universitare și școli din țări cu comunități românești.

- Sprijinirea înființării de clase cu predare în limba română;
- Dezvoltarea și modernizarea rețelei de școli, grădinițe, biblioteci și centre culturale în țările cu comunități românești cu accent pus pe comunitățile din vecinătate;

- Trimiterea de cărți și materiale educaționale moderne către biblioteci și unități din vecinătate și alte țări în care trăiesc comunități de români;

- Organizarea de tabere și școli de vară în România. Astfel, proiectul "ARC" va continua și va fi extins și pentru perioada de iarnă.

3. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești- SPIRITUALITATE ȘI TRADIȚIE

În domeniul spiritualității și tradiției, Guvernul își propune să păstreze identitatea spirituală și respectarea libertății religioase a românilor de pretutindeni prin continuarea programului „Andrei Șaguna". Astfel, se va susține:

- Organizarea în cadrul parohiilor, a evenimentelor tradiționale;

- Sprijinirea dezvoltării de acțiuni educaționale în cadrul parohiilor;

- Sprijinirea acțiunilor caritabile inițiate de biserici;

- Construirea, conservarea, repararea unor biserici în locuri unde există comunități mari de români.

4. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești - MASS MEDIA

În ceea ce privește mass-media, Guvernul va continua programul „Mihai Eminescu", în scopul păstrării și afirmării identității culturale a românilor, promovării României și a valorilor comunităților românești, păstrării unor mai bune legături cu țara a românilor care au domiciliul/reședința în străinătate și apărării intereselor comunităților românilor.

În acest sens se va susține și se va extinde:
- Sprijinirea funcționării presei de limba română în mediul virtual;

- Organizarea și susținerea stagiilor de pregătire profesionale;

- Sprijinirea parteneriatelor între mass-media din țară și mass-media de limba română din străinătate.

5. Program pentru păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românești - SOCIETATEA CIVILĂ

Societatea civilă va fi sprijinită de către Guvern prin programul ”Dimitrie Gusti”, având ca scop sprijinirea, consolidarea și extinderea mediului asociativ în comunitățile locuite de români și solidaritatea pe care societatea civilă o generează în rândul comunităților de români. Aceste obiective vor fi atinse prin:

- Încurajarea și sprijinirea mediului asociativ;
- Sprijinirea activității de networking între asociații sau între asociații și autorități;
- Încurajarea inițierii de proiecte de anvergură;
- Susținerea proiectelor și programelor de cunoaștere a drepturilor pe care românii le au în țările de domiciliu/reședință.

6. Centenarul 2018

Un obiectiv ce va beneficia de sprijinul Guvernului va fi „Centenarul 2018” care va fi abordat prin prisma păstrării şi promovării ideii de apartenență la romanitate, promovarea imaginii României și educația tinerei generații în spiritul respectului față de valorile românești. În acest sens, Guvernul va sprijini:

- Inițiativele locale de celebrare a „Centenarului 2018” (prin crearea „Fondului Centenar 2018”);
- Organizarea de conferințe, seminarii, simpozioane, acțiuni culturale etc. având ca temă „Centenarul 2018”;
- Sprijinirea acțiunilor de anvergură care să contribuie la promovarea valorilor românești în țările unde există comunități semnificative de români;
- Accesul la contribuția pe care artiști de origine română din străinătate au avut-o la promovareaculturiiromânești.

Termen de realizare a planului de măsuri și actiuni privind Centenarul 2018 – 15 septembrie 2017.

7. Program pentru apărarea drepturilor, libertăților și demnității românilor

Guvernul va garanta exprimarea neîngrădită, de către toți românii, a opțiunilor politice. În acest sens, Guvernul va asigura, în plan executiv, toate condițiile pentru ca românii, inclusiv cei din afara granițelor țării, să-și poată exercita dreptul de a-și exprima opțiunile politice.

În același timp, Guvernul va sprijini comunitățile românești în așa fel încât să se asigure de

respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și nediscriminării de către administrațiile țărilor în care trăiesc.

Guvernul va acorda sprijin și servicii de asistență, în acord cu normele în domeniu și cu statutul României, de stat membru al UE.

În cadrul raporturilor bilaterale cu statele din vecinătate și din Balcani în care trăiesc etnici români, Guvernul va urmări aplicarea corespunzătoare a normelor europene privind tratamentul minorităților naționale aflate pe teritoriul unui stat, precum și un echilibru între drepturile asigurate în acest domeniu minorităților naționale de către statul român și cele asigurate minorității române de pe teritoriul statului partener.

Guvernul va acționa pentru ca accesul lucrătorilor români pe piața muncii să se facă nediscriminatoriu.

În același timp, Guvernul va contribui la consolidarea parteneriatului dintre autoritățile române din străinătate în vederea găsirii de soluții noi la problemele cu care se confruntă cetăţenii, din perspectiva apărării drepturilor, libertăților și demnităților românilor.

Numărul consulatelor va crește în funcție de solicitările și de condițiile existente. Calitatea serviciilor consulare se va îmbunătăți în sensul aplicării noilor tehnologii și a noilor mijloace de comunicații. În același timp, consulatele itinerante își vor găsi utilitatea în zonele unde nu sunt îndeplinite condițiile înființării de noi consulate.

Guvernul va sprijini păstrarea și afirmarea identității românești din punct de vedere etnic, cultural religios și lingvistic.

8. Program pentru susținerea procesului de integrare a românilor în țările unde trăiesc, studiază sau muncesc

Guvernul, în paralel cu sprijinul acordat în scopul păstrării, dezvoltării și afirmării identității românești, va urmări și simplificarea procesului de integrare a românilor în țările unde trăiesc, studiază sau lucrează.

Astfel, Guvernul va depune toate eforturile pentru a facilita contactul cu autoritățile locale și centrale din țările de adopție.

În același timp, românii vor fi încurajați să participe la luarea deciziilor în țările unde trăiesc, ținând seama și de legislația existentă.

Vor fi încurajate proiectele și programele având ca scop o mai bună informare privitoare la condițiile locale de muncă și de viață, în acest sens mediul asociativ, societatea civilă, biserica și mass-media având un rol foarte important. În paralel cu păstrarea identității românești se va încuraja integrarea în sistemul educațional local.

Guvernul va iniția campanii de informare a românilor care urmează să plece din țară, prin intermediul instituțiilor care au expertiză în domeniu pentru ca integrarea să fie un proces

mai ușor.

Reprezentanții oficiali ai României vor avea un rol crescut pentru reușita procesului de integrare, ținând seama de avantajele și oportunitățile care decurg din statutul României ca stat membru al UE.

9. Înființarea Ministerului pentru Românii de Pretutindeni

La acest moment există numeroase entități, autorități și structuri cu atribuții și preocupări în domeniul relațiilor cu românii de peste hotare. În ciuda eforturilor depuse, programele și acțiunile sunt, în multe cazuri, punctuale, nearmonizate. Fiecare structură are abordări proprii, iar lipsa de instrumente reale de implementare a unor decizii comune face ca activitatea Consiliului Consultativ Interinstituțional să nu aibă eficiența scontată.

Ministerul pentru Românii de Pretutindeni va realiza o mai bună coordonare și armonizare a programelor și proiectelor care au ca beneficiari românii de peste hotare.

Vom creşte gradul de transparență și eficiență a finanțării proiectelor care se adresează comunităților de români din afara granițelor. Nu în ultimul rând, printr-o bugetare corespunzătoare vom realiza acțiuni și proiecte de mai mare amploare (Mapping, Centenarul 2018, Muzeul Diasporei Românești, ARC într-o nouă formulă, Zilele mass-media românești de peste hotare, competiții sportive internaționale cu participarea românilor de peste hotare). Totodată va fi realizată o nouă strategie pentru românii de peste hotare, ținând seama de evoluțiile complexe curente și viitoare, politice și economice, la nivel global și regional, care afectează comunitățile românești din lume.